

Upravitelj: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Iskrasti vidiki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnice Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11 442, Praga čisto 78 180,
Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

**Sreče, utehe in razvedrila
v božičnih praznikih toplo
želi vsem svojim naročni-
kom in čitateljem, sotrudi-
nikom in inserentom**

„JUTRO“

Današnja, božična številka „Jutra“, obsega 28 strani raznovrstnega zanimivega gradiva. Ponedeljska izdaja bo izšla, kakor normalno, v ponedeljek, prihodnja redna številka pa v torek. Ker bo ponedeljska izdaja zadnja v tem letu, jo bomo poslali na ogled tudi nekaterim, ki doslej še niso naročeni na njo.

Razpis nagradnih nalog in potrebna navodila najdete na 3. in 15. strani.

Za zmago luči

Devetnajstič po veliki vojni, ki je v toliki meri spremenila tok naše zgodovine, prihaja božič Sredi povojnega življenja, tako polnega nad in razočaranj, padanja in dviganja duhovnih in gmotnih vrednot, je božič ohranil svoj stari čar idiličnega praznika miru in sprave. Vedno znova se oglašajo v teh dneh apel na ljudi, ki so dobre volje, in oglašajo se tem silnejše, čim več je okrog nas zmede in težkoč. Božič si ne da vzeti stare pravice do nekega, čeprav še tako skromnega optimizma.

Ze nekaj let se prav ob božiču pojavljajo v listih mirovna razmišljanja. Dnevi, ki prinašajo v javno in zasebno življenje nekoliko tistišja in popuščanja, so najprimernejši za manifestacijo mirovne volje. Sredi vseh negotovosti in težkoč vstaja kakor velik plamen iz mraka žgoči problem, osrednji problem te dobe: mir. Mirovno prizadevanje že zdavnaj ni več pacifistično sanjarstvo, sentimentalnost ali suh razumski program. Sedanje stremenje po miru je prav za prav že boj, dramatični boj zoper nevarnost nove splošne vojne, katere smodnik se v debelih plasteh suši na vseh koncih in krajih Mirovna misel ni več to, kar je bila v letih nai-vega optimizma po veliki vojni, ni več papirnato, literarno geslo, marveč je vprav življenjsko-obrambni odziv na pretečo nevarnost, boj z razdiralnimi, uničevalnimi silami, ki bobne pod skorjo današnje civilizacije kakor vulkanske sile pod zemeljsko površino. Boj za mir je postal za vse narode in morda za vso civilizacijo vprav eksistenčno vprašanje.

Odkod sedanje težko oboroževanje, ki neugnano golta milijarde narodnega premoženja? Odkod te odprte rane v Španiji in ob Tihem oceanu, ki nenehoma prete z nevarnimi zapletljaj? Odkod ti plazovi novih nevarnosti od kolonialnih vprašanj tja do spora idoloških front, ki spominja na dobo tridesetletne vojne? Odkod sedanja kar preočista slabokrvnost in onemoglost Društva narodov, v katerem je povojni človek videl največji jez zoper novo vojno nevarnost?

Ta vprašanja si stavimo s tem večjo pravico, ker lahko v polni meri pritr-
dimo Rooseveltovi nedavni ugotovitvi, da devetdeset odstotkov prebivalstva vseh omikanih držav ne mara vojne. Ali res odločuje v vsem samo volja ostalih deset odstotkov? Po svečanih besedah voditeljev onih režimov, ki jih del sveta označuje za bojaželjne, delujejo tudi ti za vzdrževanje miru, ker se zavajajo strašne tveganosti nove vojne. Če je vse to tako, čemu se na vseh idiplo-
matskih sestankih rešuje mir in čemu državniki poudarjajo potrebo nepre-
stane odvrčanja akutne vojne nevarnosti?

Odgovor na ta mučna vprašanja, ki dajejo prav črnogledcem in zastrupljajo „ljudi dobre volje“, je v tem, da vprašanje miru ni bilo še nikdar tako zapleteno, kakor je dandanes. Ni to samo vzel političnih problemov, marveč tudi vzel gospodarskih, socialnih, moralnih in umstvenih vprašanj. Poslabšanje mirovne varnosti sovpadlo z gospodarsko stisko, nazadovanje Društva narodov pa je posledica težke krize moralnih načel in umstvenih idej v svetu. Človeštvo je podobno živčno bolnemu človeku, ki je izgubil jasnost misli, zanesljivost meril in silo volje; povsod dela napake, v sleherni nalogi vidi večje težave kakor so v resnici, v ničemer ni dosleden z vseh strani čuti namišljene strahove. V njem se je porušilo ravnovesje razuma, volje in čustev.

Ustalev miru zavisi od splošne razorožitve, le-ta pa je učinkovita samo tedaj, če se ne začne pri topovih, marveč moralno in ljudih. Saj so dandanes nasprotja med narodi, razredi, strankami itd. mnogo težja, nego so bila v senci oboroženega miru l. 1914. Ustvarjanje in širjenje sovražstva, nestronosti in razprtij vseh vrst je tista moralna glav-
nica s katero se polnijo arsenali. Ni do-
volj da devetdeset odstotkov ljudi ne mara vojne. Treba je da devetdeset od-
stotkov ljudi povsod na slehernem jav-
nem položaju in celo v zasebnem živ-
ljenju razorožuje strasti, ustvarja mož-
nosti sporazuma, polaga temelje mirne-
ga in urejenega sožitja, podpira dru-

100. REDNO ZASEDANJE SVETA DRUŠTVA NARODOV

**Na januarskem zasedanju bo svet DN razpravljal v prvi vrsti
o kitajskih pritožbah in o reformi Društva narodov**

Zeneva, 23. decembra. b. 100. redno za-
sedanje sveta DN je določeno na dan 17.
januarja. Med glavnimi problemi na dnevnem
redu je pritožba kitajske vlade, o
kateri bo svet DN razpravljal pod pre-
sedstvom zastopnika Irana. V tej zvezi
je treba opozoriti predvsem na resolucijo,
ki jo je tako zvaní daljnovzhodni odbor
sprejel dne 5. oktobra ter na tri poročila,
ki jih je osvojila tudi skupščina DN v tej
zadevi. Tako na svet kakor na skupščino
DN, katere zasedanje je, kakor znano,
prav zaradi japonsko-kitajskega spora
ostalo odprto, se je med tem Kitajska
obrnila z novimi pritožbami.

Na dnevnem redu januarskega zaseda-
nja bo razen tega tudi zelo kočljivo vpra-
šanje reforme DN, o katerem bo podrob-
no razpravljal poseben odbor, v katerem
je zastopanih 28 držav, ki se bo sestel ta-
koj po zasedanju sveta DN. Špansko vpra-
šanje do sedaj še ni postavljeno na dnevn-
ni red, toda republikanska vlada se lahko
ponovno obrne v tej zadevi na svet DN,
kar je v ostalem tudi pričakovati.

Vprašanje zase je razorožitveni pro-
blem. Doslej je svet DN stalno odlagal do-

ločitev datuma prihodnjega sestanka ra-
zorožitvene komisije v pričakovanju, da
se bosta tudi Nemčija in Italija izrekli za
sodelovanje. Sedaj se bo moral svet DN
odločiti, ali naj s to stvarjo še nadalje po-
čaka, ali pa naj bi se razprava o razoro-
žitvi začela takoj tudi brez nemškega in
italijanskega sodelovanja. V tem primeru
bi se seveda razprave razorožitvene komi-
sije omejele samo na nekatere splošne pro-
bleme, ne da bi se razorožitveni urad že
sedaj spustil na primer v razpravo o ob-
javljanju oborožitvenih izdatkov posa-
meznih držav in o kontroli izdelovanja
vojnega materiala.

Na dnevnem redu so nadalje številna
tehnična, gospodarska in finančna vpra-
šanja. Tako bo svet med drugim pročitil
poročila svojega ekonomskega in finanč-
nega pododborna v zvezi z vprašanjem svo-
bodnejšega dostopa do surovin, svobod-
nejše izmenjave kapitalov, dela in blaga.
Prav tako se bo svet DN znova dotaknil
tudi vprašanja pomoči emigrantom, vpra-
šanja mednarodnega duhovnega sodelova-
nja ter udeležbe DN na svetovni razstavi
v Newyorku leta 1938.

Švica za preosnovno DN

Bern, 23. decembra. Predsednik švicske
konfederacije Motta je v odgovoru na in-
terpelacijo radikalov izjavil na včerajšnji
seji narodnega sveta v imenu zveznega sve-
ta tole:

Ne moremo več prezreti dejstva, da Dru-
štvo narodov danes ne kaže več one slike
kakor smo si jo zamišljali leta 1920. Statut
DN je potrjen s čl. 485 versajskega miro-
vnega dogovora in natančneje obeležen
z londonskimi izjavami z dne 30. januarja
1920. Tedaj smo si mislili, da bo ta statut
zadovoljil v vsakem pogledu, sedaj pa si
moramo v naši sivi vsakdanjosti postaviti
tudi mi vprašanje, ali te statut odgovarja
vsem potrebam naše varnosti. V zadnjih
letih so se pogosto pojavljali v tem pogledu
dvojni. Zaupanje v ženevsko ustanovo
smo lahko imeli samo dotle, dokler so bi-
li naši sosede še člani DN. Sam izstop
Nemčije iz DN še ni izzval strahu, kajti
obstajala je vendar nasa, da se Nemčija
slej ali prej povrne v Zenevo. Izstop Ita-
lije iz DN pa nas je postavil pred resen
problem. Mišljenje zveznega sveta je, da

se nevtralnost naše države nlikakor ne sme
spremeniti, ker moramo ostati verni tradi-
ciji in svojemu geografskemu položaju. Na-
vzlic našemu težkemu položaju pa naj nih-
če niti za hip ne misli na morebitni izstop
Švice iz DN, ker ne smemo dati nobenemu
povoda, da bi mislil, da se nahajamo v ne-
rodnem položaju sredi borbe veseli. Mi
hočemo ostati gospodarji, ker hočemo biti
svobodni in neodvisni. Naša nevtralnost pa
je pri vsem tem za nas večje jamstvo na-
še neodvisnosti kakor pak DN, katerega
sankcijski člen je tako rekoč v paralizi.
Ker se DN še vedno briga za kolektivno
varnost, naj poišče svojo rešitev v drugih
smereh. Ako si želi znova pridobiti svojo
univerzalnost, mora imeti toliko hrabrosti
v sebi, da opusti prisilna materialna sred-
stva in da ostane to kar naj bi bilo, to je
velika ustanova za miroljubno sodelovanje
vseh. Mislimo, da bi opustitev prisilnih
sredstev ne bila povod njegovi oslavitvi,
temveč nasprotno začetek njegove regene-
racije. Tedaj bodo vsi njena priporočila
tudi bolj upoštevali kakor danes. Švicski
zvezni svet je mnenja, da bosta veselili
Francija in Velika Britanija, ki jima bodo
v tem odločno pomagale tudi druge države,
kakor Holandija, Belgija, skandinavske in
druge države, skrbno čuvali, da ne zapade
DN v veliko in usodno napako, da bi slu-
žilo samo eni ali drugi ideologiji, ker bi s
tem spremenilo svojo značaj, razloge svoja
ga obstoja ter svoje cilje in namene. Svica
bo sicer še nadalje igrala kakor doslej, svo-
jo skromno vlogo, ki pa nikakor ne bo
brez pomena v tem pogledu. Ona bo vedno
humana, svobodna in edinstvena, dasi ho-
terogena republika.

Anglija ne bo zmanjšala sredozemskega brodogoja

**Opustitev prvotnega načrta za ojačenje angleškega bro-
dogoja na Daljnem vzhodu zaradi resnosti položaja v
Evropi**

London, 23. dec. o. Angleška vlada, ki se
je včeraj pet ur posvetovala o aktualnih
mednarodnih političnih vprašanjih, posebn-
o pa o položaju na Daljnem vzhodu, je defi-
nitivno odgodila prvotni načrt, da bi se
oiačile angleške pomorske sile v Hongkon-
gu in sploh v kitajskih lukah. „Daily Ex-
press“ pravi v svojem komentarju o tem
važnem sklepu, da bi bila sleherni oslabi-
tev angleškega sredozemskega brodogoja za-
radi resnosti položaja na Sredozemskem
morju neprimerna. Vsekakor pa to še ne
pomeni, da kdaj pozneje ne bo mogoče
spremeniti tega stališča in vendarle ojačiti
angleške sile v Aziji.

Sporočilo francoski vladi

Pariz, 23. dec. o. Angleški poslanik v Pa-
rizu sir Eric Phipps je že sredi podrobn-
obvestil francosko vlado o sklepih, ki jih
je sprejel ministrski svet nekaj ur prej na
svoji redni seji. Kakor poroča „Figaro“, je
poslanik na podlagi navodil iz Londona
sporočil zunanjemu ministru Delbosu, da je
Anglija pripravljena skupno s Francijo in
Zedinjenimi državami zahtevati od japo-
nske vlade vsa jamstva za varnost in neokr-
njeno ohranitev sedaj ogroženih koloni-
skih interesov vseh treh veseli na Daljnem
vzhodu. Zato je tudi odredila več ukrepov,
vendar pa se ni odločila za to, da bi se del
sedanjega angleškega sredozemskega bro-

dogvoja ločil in odplul na Daljni vzhod. An-
gleška vlada bi se zadovoljila z obvezno
izjavo Japonske v smislu omenjene zahte-
ve. Pripravljena je tudi pogajati se z Ja-
ponci, v kritičnem trenutku pa bo vsekakor
brez obotavljanja segla po vseh, bolj učink-
ovitih sredstvih.

Razočaranje v Ameriki

Washington, 23. dec. AA. Sklep angleške
vlade, da za sedaj ne bo ojačala svojega
brodogoja na Daljnem vzhodu, je silno vpli-
val na ameriške kroge, ki so se zavzemali
za neposredne akcije ameriškega brodogoja.
Razburjenje ameriške javnosti zaradi in-
cidenca z ladjo „Panay“ se še ni poleglo. Za-
to se še vedno mnogi zavzemajo za to, da
bi ameriška vlada odposlala svoje brodogoje
v južni del Tihga oceana med Havajsko
otoko in trnjavo Singapore, vendar le s
pogojem, ako to stori tudi Velika Britani-
ja. Velika Britanija bi morala v tem pri-
meru odposlati na Daljni vzhod zneten del
svojega sredozemskega brodogoja. V ame-
riških pomorskih krogih se danalje oze-
vajo za utrditev oporišč na Daljnem vzh-
du v nasu vojnih operacij. Sprito tega raz-
noloženja ameriške javnosti ni izključno,
da se ne bi Amerika in Anglija v nepo-
srednih telefonskih razgovorih sporazumili
o ustanovitvi skupne fronte odpora proti
Japonci za primer, če bi ne hotela zado-
stati ameriškim in angleškim zahtevam.

Kaj hoče Nemčija

Nemške zahteve so za Francijo nesprejemljive

Pariz, 23. decembra. b. Ministrski pred-
sednik Chautemps, ki je pred kratkim
sprejel v posební advijenci bivšega mini-
strskega predsednika Flandina, kateri mu
je poročal o svojih nedavnih razgovorih z
nemškimi državniki, se je včeraj za Del-
bosom razgovarjal tudi s poslanecem Aca-
piniem, ki pripada sicer opoziciji, a je
pred kratkim obiskal Nemčijo in Hitlerja
kot zastopnik francoske zveze bivših vo-
jnikov. Kakor doznava, je Scapini ta-
kole označil nemške neposredne cilje:

1. Nemčija in Italija se ne vrne več
v DN, zato je tudi morebitna reforma že-
nevske ustanove prav nič ne zanima. 2.
Nemčija je pripravljena skleniti s Franci-
jo dvostransko zaupno pogodbo, ki naj
jamči obema državam popolno varnost in
naj bo obenem izhodišče politike razorože-
nja na suhem in v zraku. 3. Nemčija sma-
tra, da sta ideja o kolektivni varnosti in o
nedeljivem miru negativno likvidirani;
njej je sistem dvostranskih sporazumov
ljubši in je v tem okviru pripravljena

skleniti dvostranske pogodbe z vsemi za-
padnimi državami, da jim jamči njih te-
ritorialno nedotakljivost. 4. Od Francije
zahteva Nemčija v prvi vrsti normalizaci-
jo nesprejemljive dasi bi bili razgovori
državami, kar pomeni toliko kot odpoved
vsvoje njene zavezniški politiki v tem delu
Evrope. Isto velja seveda tudi glede fran-
coske zveze z Rusijo.

Kakor se vidi, se te informacije ujema-
jo z onimi, ki jih je objavil tudi Flandin,
ki je svoj referat zaključil s pripombo, da
so nemške zahteve v tem obsegu za Fran-
cijo nesprejemljive, dasi bi bili razgovori
o njih nedvomno koristni.

Nov velik tovorni parnik

Dubrovnik, 23. dec. o. »Dubrovačka plo-
vidba« je prejela iz Glasgova vest, da so
v tamkajšnji ladjedelnici splovili v morje
njeno novo tovorno ladjo »Dubrovnik«. Ta
9.200-tonski parnik bo popolnoma dogra-
jen do marca prihodnjega leta.

ražajo prastaro vero, da bo luč prema-
gala temo. Nekoliko te vere bi potrebo-
vali še za človeško zgodovino: tudi
tu naj luč premaga temo in mraz! Upaj-
mo, da je v slehernem zamačenju, pa
naj bi trajalo še tako dolgo, že svet no-
vega pomladnega jutra, sled časa, ko bo
zopet zmagalo cvetoče in plodno živ-
ljenje. Ni mogoče obupati nad človeš-
tvom, ki je v razvoju od krapinskega
pračloveka do sodobnega omikanca do-
seglo ogromen nanredek. Toda treba je
da povsod pomagamo svetlobi: da ni-
kjer z zavestami raznih egoizmov ne za-
stiramo niene poti. Biti v službi svet-
lobe, resnice, pravice, napredka — ni li
to krasna božična misel, še lepša od
zvonjenja, ki bo drevi potrkalo na naša
zbegana srca?

Tatarescove zadrege

**Nova koalicija, avtoritativni režim ali razpust novega
parlamenta in nove volitve**

Bukarešta, 23. dec. br. Vsi današnji listi
obširno razpravljajo o volilnih rezultatih
in ugibajo, kako se bo sedaj razvijal no-
tranjepolitični položaj. Vsa rumunska poli-
tična javnost pričakuje dalekosežne spre-
membe. Homogena vlada je nemogoča, a
prav malo je upanja, da bi uspelo sestavi-
ti koalicijsko vlado, ker so med stran-
kami, ki prihajajo v poštev, prevelika
nesoglasja in razlike v naziranjih in pre-
soji aktualnih notranjepolitičnih proble-
mov. Običajno dobro informirani »Cuven-
tu« piše med drugim, da je vlada name-
noma zamolčala izid volitev dva dni,
da ne bi njen poraz vplival na volitve v
senat. Komentirajoč izid volitev, piše list,
da je sestava parlamentarne vlade nemo-
goča. Krona se bo morala sedaj odločiti
ali za razpust parlamenta in razpis novih
volitev, ki pa najbrže položaja ne bi mno-
go spremenile, ali pa za sestavo izvenpar-
lamentarne vlade, ki bi imela značaj av-
toritativnega režima. Ta vlada bi morala
odrediti ukrepe za notranjepolitično po-
mirjenje in konsolidacijo. Če bo prišlo do
sestave take vlade, kar smatra list za naj-
bolj verjetno, bo novo izvoljeni parlament
razpuščen še pred svojim prvim sestankom.

Po drugih verzijah posamezne opozicijske
stranke službeno glede volitev še niso
zavzele nikakega stališča, gotovo pa je, da

je liberalna stranka pripravljena žrtvo-
vati Tataresca. V vodstvu stranke je kot
reakcija na poraz pri volitvah silno zra-
stel vpliv starega državnika Bratiana, ki
predstavlja v njej konservativno strujo.
Znana je tudi njegova zvestoba do Fran-
cije. Bratianu je proti vsem eksperimen-
tom v notranji politiki. Pripravljen je so-
delovati z vsemi strankami, kolikor se niso
opredelile ekstremno na desno ali na levo.
Znano je tudi, da je dober prijatelj s Ti-
tulescom. Zato sodijo nekateri, da se bo
položaj razvil brzkone tako, da bo pod vo-
dstvom starega Bratiana dosežena koalici-
ja med liberalno in narodno kmečko stranko.
Notranje politične razmere v državi bi se
s tem vsekakor zelo stabilizirale. Tata-
rescu se je v zadnjem času orientiral zelo
na desno stran in se sedaj skuša sporazu-
meti z ostalimi desničarskimi elementi.
Vsekakor je sedaj notranjepolitični razvoj
v Rumuniji docela odvisen od krone.

Zmaga vlade pri volitvah senatorjev

Po doslej znanih rezultatih včerajšnjih
senatnih volitev je dobila vlada 90. narod-
na kmečka stranka 9. železna garda 4. Ma-
džari 3 in Nemci 2 mandata. Podatki še
manjkajo iz štirih volilnih okrožij, kar pa
rezultata ne more bistveno izpremeniti.

Boji okrog Teruela

**V severnem delu mesta se bijejo še hudi boji od hiše do
hiše — Silne izgube na obeh straneh**

Saragosa, 23. dec. o. V razmeroma ma-
lem odseku okrog Teruela sta sedaj zbra-
ni močni vojski republikancev in naciona-
listov, ki se še vedno borita za zmago. Re-
publikanska vojska šteje 9 divizij, naciona-
listična skoraj toliko. Nacionalisti so dobi-
li v poslednjih dveh dneh kakšnih 15 km
severno od Teruela znatna ojačenja. Vče-
raj jim je tam uspelo prodreti republikan-
sko fronto in udariti na glavni del republi-
kanske vojske, ki je med tem malone že
docela zavzela Teruel. V središču mesta ni
več nobenega nacionalista, pač pa se v se-
vernem mestnem okraju razvijajo še hu-
de borbe od hiše do hiše. Republikanci so
včeraj zavzeli tam okrog nekaj važnih stra-
tijskih postojank. Nacionalisti so se mo-
rali popolnoma omejit le še na nekaj manj-
ših utrdb, ki so jih držali tudi še danes.

Teruel je v glavnem vsekakor v republi-
kanski posesti. Pričakovati je, da se bodo
morali nacionalisti nazadnje dočela umak-
niti z vsega teruelskega področja. Čeprav
se je še davi oglašal nacionalistični napo-
vedovalec v teruelskem radiu, je bil ven-
dar v oblasti nacionalistov le še ta severni
del mesta, v katerem se nahaja tudi radijska
postaja z utrdbami, ki so si jih impro-
vizirali okrog nje.

Zavzetje Teruela je za republikance vse-
kakor dokaz, da je reorganizacija republi-
kanske vojske, ki jo je izvedel v posled-
njih mesecih vojni minister Prieto, dejansko
docela uspela. Izgube nacionalistov pri
Teruelu so zelo velike. Na bojišču je ob-
ležalo več tisoč mrtvih, med njimi je okrog
tisoč republikancev. Republikanci so v Te-
ruelu nacionalistom odvzeli velike množi-
ne vojni in življenjskih potrebščin.

Republikansko vojno poročilo

Barcelona, 23. dec. AA. Sredi vojnega
ministrstva uračno objavilo, da so republi-
kanske čete po zavzetju Teruela prodrele
še dalje. Zavzele so vse osrednje točke
okoli Teruela. Prebivalstvo Teruela se je
začelo že izseljevati. Med prebivalstvom
je več tisoč ranjenov.

V zvezi z operacijami pri Teruelu je iz-
javil general Miaja:

Teruel je prvi in morda najvažnejši ko-
rak naše vojske na potu h končni zmagi.
Dokler ga nismo zavzeli, nam je močno
oviral naše operacije v vzhodnih pokraj-
nah. Sedaj ni le odstranjena to ovira,
temveč povzroča naše osvajanje sovražni-
ku velike težkoče, katerih posledice so
bodo v kratkem pokazale.

Glavni štab vrhovnega poveljstva repu-
blikanskih čet je objavil, da je bilo pri 1.500
račih ob zavzetju Teruela zajetih 1.000
nacionalističnih vojakov.

Nacionalistični komuniké

Saragosa, 23. dec. AA. Šest rdečih di-
vizij s 60.000 vojaki, ki so zadnjih 6 dni
napadale Teruel in še vedno napadajo, ni
mogoče obvladati več obleganih bataljo-
nov v stari srednjeveški palači. Nacionalis-
ti so odločili rajši umreti kakor se vdati.
Stari del mesta Teruel se še vedno upira,
čaka jo pomoč, ki prihaja le počasi zara-
di težkih terenskih razmer. V rokah rde-
čih so samo nekateri deli mestne periferi-
je in novi del mesta. Radijska postaja v
Teruelu, ki je ponovno začela delovati, ob-
javlja vsake četrte ure: »Vse je v redu, naš
duh je nezlomljen. Noben rdeči ne bo sto-
pil v Teruel. Vsako emisijo te vrste spre-
mlja falangistična himna. Salamanski radio
odgovarja od časa do časa Teruelu in
spodbuja prebivalstvo k odporu.

Usoda Teruela zapečatena

Perpignan, 23. dec. g. Po vestih, ki so
zvečer prispale semkaj, nudijo frankovci
v Teruelu le še slab odpor. Večji del me-
sta so vladne čete že zasedle. V njihovi
posesti je zlasti vse zapadni del mesta,
kjer je vojašnica civilne garde in velika
arena za bikhorbe Frankovci so zabari-
kadirani samo še v enem okraju na temi
ohali reke Purga. Vlastne čete se morajo
boriti za vsako posamezno hišo. Povojni
vladni čet noče bombardirati zasedenega
okraja, da ne bi mesto preveč trpelo. Vse-
kakor je usoda Teruela zapečatena, ker so
vladne čete prodrele že tudi preko mesta,
ter zasedle vse okolice.

Angleška suverenost v Hongkongu prekršena

Nova ostra angleška protestna nota v Tokiju

London, 23. decembra. b. Angleška vlada je brzojavno sporočila svojemu poslaniku v Tokiju, grafu Craigleju, naj tako vlož pri japonski vladi ostro protestno noto, v kateri naj zahteva obvezna in nedvoumna jamstva in zagotovila, da Japonska brez slehernih pomislekov priznava angleško suverenost v pogodbenem pasu Hongkonga, obenem pa vsem poveljnikom svojega brodograjskega, naj to suverenost v svojih vojnih operacijah spoštujejo.

Ta nota, ki je sestavljena v zelo ostrem tonu, je bila izročena japonski vladi zaradi incidenta, ki se je pripetil 11. decembra v Hongkongu. Neki japonski rušilec je namreč navedenega dne streljal z meje hongkonških, torej angleških teritorialnih vod, na neki kitajski carinski čoln, ki se je tedaj nahajal znotraj obalnega pasu. Takoj nato je odposlal svoje motorne čolne s vojniki v same teritorialne vode, od koder se je med tem kitajski čoln odmaknil k obali. Japonski motorni čoln so oledin hoteli odpeljati kitajski čoln s seboj. Anglija smatra, da je japonski rušilec s tem svojim dejanjem prekršil angleško suverenost v Hongkongu.

Angleški poslanik v Tokiju je istočasno prejel naročilo, naj protestira pri japonski vladi tudi zaradi ukrepov japonskih oblasti v Sanghaju, zaradi katerih je Anglija utrpela znatno materialno škodo.

V zvezi s temi incidenti je prvi lord angleške admiralitete izjavil v spodnji zbornici med drugim: Lahko vas zagotovim, da z največjo pozornostjo zasledujemo premikanja japonskega brodograjskega v neposredni bližini Hongkonga. Tudi po snočnji seji angleške vlade se tu še nadalje proučuje možnost okrepitve britanskega daljnoglednega brodograjskega v nekaterih večjih edinicami britanske sredozemske mornarice. Vlada je prav tako še nadalje v tesni zvezi z ameriško vlado v Washingtonu.

Proti Hangčovu

Sanghaj, 23. dec. AA. Japonski glavni konzul je zahteval od sanghajskih konzulov, naj poskrbe, da bodo njihovi državljani, ki živijo v Hangčovu ali v njegovi okolici, čim prej zapustili ta kraj, ker bodo tamkaj hudi boji.

Pooblaščen japonska vojaška oseba je izjavila, da protija japonska vojska proti Hangčovu v treh smereh in da branijo ta kraj sedaj močni kitajski oddelki. Japonci bodo storili vse, kar bo v njihovi moči, da obvarujejo to zgodovinsko mesto in staro kitajsko prestolnico.

Razširjenje kitajske mobilizacije

Tokio, 23. dec. AA. Doznava se, da je bilo na sestanku kitajskih poveljnikov sklenjeno, da se mobilizira še okoli 400.000 vojakov.

Šplovitev naše nove torpedovke

Nantes, 24. decembra. AA. Šplovitev nove jugoslovenske vojne ladje, ki sta ji ga. dr. Stojadinovića in ga. Vlade Ilića, soproga beogradskega župana, dali ime »Beograd«, se je danes izvršila po podrobno izdelanem programu in z veliko svečanostjo. »Beograd« je na višku moderne tehnike. Vozil bo lahko s hitrostjo 38 vozlov (oko 70 km) na uro. Ladja ima 1210 ton, dolga je 95 in široka 9,40 m. Motorji imajo 44.000 konjskih sil. Posadka bo štela 10 oficirjev ter 135 podoficirjev in mornarjev. Jugoslovenska mornarica bo dobila v kratkem še dve takšni ladji, ki se bosta imenovali »Zagreb« in »Ljubljana«. Obe gradi v Splitu in ju bodo spustili v morje čez kak mesec dni.

Davi zarana, še preden se je zdanilo, so uradni godje prišli v ladjedelnico in zavzeli svoje prostore na uradni tribuni in okoli nje. Botri nove ladje, naš pariski poslanik Purić, poveljnik jugoslovenske vojne mornarice admiral Polić, in drugi gostje so zavzeli prostor na omenjeni tribuni, ravno tako tudi zastopniki francoske vojske in mornarice ter francoskih civilnih oblasti. Oddelek vojaštva z godbo in zastavo je izkazal čast visokim francoskim in jugoslovenskim osebnostim. Vojaška godba je zasvirla jugoslovensko himno in maršlejo.

Jakov, tako da bi skupne vojne sile znašale milijon ljudi.

Kitajsko gospodarstvo pod vojaškim nadzorstvom

Sanghaj, 23. dec. AA. Kitajska vlada je odobrila uredbo o zakrepi moči, po kateri se vsa produktivna podjetja postavijo pod nadzorstvo posebne nacionalne komisije, v kateri so skoraj same višje vojaške osebnosti. Namen tega ukrepa je čim bolj povečati odpor prebivalstva za dalje časa. Vse panoge kmetijstva, rudarstva in drugih produktivnih podjetij bodo pod nadzorstvom. Vse stavke, zasedbe industrijskih naprav po delavstvu itd. so prepovedane. Za sabotažo, vohunstvo in dobavljanje blaga sovražniku so določene najstrožje kazni.

Nesoglasja v japonski vojski

Tokio, 23. decembra. d. Zatrjujejo, da je v japonski vojski na Kitajskem nastala zaradi dorodkov na Jangceju velika napetost, ki se more razviti celo v krizo za poveljujočega generala ter zmagovalca pri Sanghaju in Nankingu, Macuija. Vzrok napetosti je zahteva Amerike in Anglije, da se morajo kaznovati oficirji, ki so o govorili za incidente na Jangceju, ter plačati odškodnino. Japonci poveljnik v Vuhaju, polkovnik Hasimoto, ki ga podpira večje število mlajših oficirjev, odklanja vsako kaznovanje in bo skušal izsiliti odpolje generala Macuija, ki je med njimi neprijatelj.

Nov incident med Ameriko in Japonsko

Washington, 23. dec. w. V San Diegu v Kaliforniji, kjer je zbran znaten del ameriške vojne mornarice, se je pripetil danes incident, ki pa je bil takoj likvidiran. V prepovedani pas vojne mornarice je priplulo pet japonskih parnikov, ki so se skušali približati vojnim ladjam. Vse pet kapitanov japonskih ladij so aretirali in jih dolgo zadrževali. Po zaslusanju so jih zopet izpustili in jim dovolili, da s svojimi parniki odplujejo. Domnevajo, da gre za poskus vohunstva.

Vorošilov inspicira

Moskva, 23. dec. w. Vojni komisar Vorošilov bo v spremstvu šefa generalnega štaba Zapožnikova in šefa štaba vojne mornarice Viktorova v kratkem odpoval na inspekcijsko potovanje na Daljni vzhod, kjer bo prisostvoval velikim manevrom vzhodne vojske ter pomorskim manevrom, ki bodo drug za drugim. Pri tej priliki si bo ogledal tudi utrdbe, ki jih grade vzdolž tihomorske obale.

Beleške

O jugoslovenstvu

Zabeležili smo nedavno smešno intrigo zagrebškega »Obzora«, da dr. Kramer slovenstvu, Peter Živković srbuje in da je samo med Hrvatimi še poščica ljudi, ki verujejo v jugoslovenstvo in se zanj bore proti volji svojega lastnega naroda. Na to nemumno odgovarja sedaj v zagrebških »Jugoslovenskih novinah« bivši minister Juraj Demetrović s polemičnim člankom, v katerem ugotavlja, da je največja želja »Obzora« in tistih, po katerih navodilu piše, razbiti za vsako ceno složno sodelovanje Srbov, Hrvatov in Slovencev v okviru JNS. »Obzor« pa pri svojem malenkostnem intrigranju pozablja, da »jugoslovenska misel ne more biti v konfliktu s katerimkoli srbskim, hrvatskim ali slovenskim interesom, ker vsi skupaj tvorijo naš skupni in obči jugoslovenski interes. Biti Jugosloven, pomenja biti najboljši Slovenec, najboljši Hrvat in najboljši Srb. Pravi Jugosloven goji in dopolnjuje z enako ljubeznijo in pozornostjo vse, kar je po svojem poreklu srbsko, hrvatsko ali slovensko, ker mu je vse enako drago. Jugoslovenca enako veseli vsak napredek, vsaka dobra stvar, enako boli vsako zlo in sleherna neureja, pa naj je potem slovenska, srbska ali hrvatska. Jugoslovenstvo nikomur ne brani srbovati, slovenstvovati in hrvatovati. Pač pa brani vsakemu članu našega enotnega naroda, da bi bil samo Slovenec, samo Hrvat in samo Srb. Jugoslovenska misel zahteva, da občuti sleherni član našega naroda, naj je potem Hrvat, Slovenec ali Srb, v mislih in dejanjih, da je pripadnik jugoslovenske celote. Ničesar izven celote, vse pa lahko kot sestavni in organski del celote. V okviru te maksime ni v sporu z jugoslovensko ideologijo niti srbovanje, niti hrvatovanje niti slovenstvovanje.«

JNS v Bosni

Kakor poročajo sarajevski listi, bo danes v Sarajevu ustanovna skupščina sreske mladinske organizacije za mesto Sarajevo. V nedeljo, 26. t. m. pa bo v Sarajevu konferenca za delegate strankinih organizacij iz vseh srezov sarajevskega okoliša. Enaka konferenca bo tudi v Tuzli za tuzlanski okoliš. Na obeh bo med drugim poročal strankin podpredsednik senator Jovan Banjanin.

Nov slovenski list

Izšla je prva številka »Orača«, glasila Kmečke zveze v Ljubljani. Uvodni članek je napisal predsednik Kmečke zveze, nekdanji poslanec bivše SLS, Janez Brodar. Med drugim zatrjuje, da je namen novega lista vzdrževati zvezo med vodstvom in članstvom organizacije. »Naših kmečkih domov se je v težkem gospodarskem položaju oprijelo malodušje. »Orača« pa hoče zaneesti vanje spet vero v lastno moč in lastno delo. Kakor je naša Kmečka zveza nepolitična organizacija, tako bo tudi njeno glasilo nepolitično list.« List bo izhajal mesečno enkrat.

Slovenski ljotičevci

Kakor nam poročajo, je bila v nedeljo v Ljubljani plenarna seja banovinskega odbora Zbora za dravsko banovino. Na seji so ugotovili, da so kakor v ostali državi tudi v Sloveniji vse zborniške organizacije »neomajno na strani vodstva z Dimitrijem Ljotičem na čelu. Seja je dalje odobrila korake, ki so jih v zvezi z oddvajitvijo treh članov beogradskega vodstva v imenu ljubljanskega banovinskega odbora storili dr. Fran Kandare, kapetan Ture šturm in inž. Outrata. Z njihovim mnenjem se strinjajo vsi zboristi v naši banovini, enako kakor zboristi cele Jugoslavije.

Sprejete resolucije nato zavračajo očitke, ki so jih iznesli proti Dimitriju Ljotiču oni trije člani beogradskega vodstva, ki so krenili na svojo pot. Predsedniku Ljotiču je bila poslana pozdravna brzojavka z izrazom popolnega zaupanja.

Mačkovska

„kmečka država“

Tudi letos je v Zagrebu izšla »Božičnica«, kmečko prosvetni zbornik in koledar, ki ga izdaja Milica Devčić, hči Stjepana Radića. V knjigi razprv. posl. dr. N. Matanić odvetnik v Karlovcu, o kmetijski državi, kakršno naj bi ustvaril hrvatski kmetijski pokret. Najprej pravi, da Matanić svoje čitatelje, ali obstoji že kje kmečka država, in jim samozvestno odgovarja: »Kmečke države, kakor si jo mi predstavljamo in kakor jo bomo mi uredili, še ni bilo. Nastopil je čas, da prenehajo biti mesta središča države, vse državne uprave, uradov in ustanov. Vse oblasti, ki imajo posla s kmetom, se morajo preseliti iz mesta na vas med kmete. Zakaj ne bi bil na vsaki par vasi vsaj po en sodnik, dočim danes sede vsi v mestih. Prava središča kmečke države bodo samo vasi in ne mesta.«

Apel »Hrvatske straže«

Zagrebska klerikalna »Hrvatska straža« objavlja apel apel svojim naročnikom, naj za božjo voljo poravnajo zaostalo naročnino. Kdor le more, naj plača naročnino za prihodnje leto kar naprej, ker bodo storili s tem listu veliko uslug. Kdor tega ne zmoro naj pa pošlje naprej vsaj za pol leta naročnino. »S tem bo izkazal veliko priznanje »Hrvatski straži« in odgovoril na vse napade, ki jih sipljejo danes na njo brezverci. Stori pa bo tudi svojo dolžnost napram listu, ki danes tako pogumno in odločno brani katoliška in hrvatska načela, zavoljo česar ga mnogi poskušajo uničiti in zatreti.«

Res lepa je ta: »Hrvatska straža« — priganjanec in mučenik!

To jim je dobro!

V celokolonskem članku razpravlja stari »Obzor« o beležki, s katero smo svoječasno v »Jutru« opozorili, kako nekateri prenapeti mačkovski listi ne poznajo več ne Dalmacije, ne Jadrana, ne Bosne in Hercegovine, temveč samo še Dalmatinsko Hrvatsko. Turško ali Bosansko Hrvatsko, Hrvatsko more itd. »Obzor« nato na dolgo in široko razklada da so ti nazivi upravičeni, našo beležko, ki je le opozorila na bolelost separatizma, pa seveda označuje za izraz sovražstva proti hrvatstvu. Obenem nas tudi ob tej priliki skuša prikazati za pred-

one
MOGOČE DA
NE VEDO
KAK JE
TOGAL
KER SO MLADI
IN ZDRAVI, ALI
DA
KATERI TRPITE RADI
PREHLADA, GLAVOBOLJE, REVME,
ISHIASA, GINTA IN
LUMBAGA MORATE
VEDETI
DA VAM
TOGAL
LAHKO POMAGA

Reg. S. Br. 25827/37. Dr. Stevanović i Pyk, Beograd.

Božični strahovi brumnega »Domoljuba«

Tudi v božični številki nadaljuje »Domoljub« svojo nedeljsko politično solo. To pot objavlja malo bilanco političnega dela, ki so ga izvršili njegovi prijatelji v Beogradu. Med drugim napoveduje, da je »vse pripravljeno, da doseže telesa vzgoja naroda svoj pravi pomen in da se dvigne iz političnega ozračja«. O konkordatu pravi, da to boleče vprašanje še ni rešeno, kar pa ni krivda dr. Stojadinovićeve vlade, saj so bili za sporazum tudi pravoslavni ministri. Vedno moč pa bi bilo vprašanje konkordata lažje rešljivo, ako bi se za konkordat resno zavzela tudi najmočnejša hrvatska stranka, ki konkordatu, če že ne naravnost nasprotuje, pa vsaj z gotovimi izjavami močno ovira sporazum s svetlo stolico.

Zagrebski sporazum odpravlja »Domoljub« z izjavo, da »je dvignil nekaj prahu. Ustavu nam je dal pokojni kralj in je za njeno spremembo, ki jo tudi mi želimo, potrebna pritrjevitve obeh ustavnih činiteljev. Če take pritrjevitve ni, je za treznega poznavalca razmer beseda o novi ureditvi države bob ob steno. Kdor se za take stvari še vedno trmasto zavzema, je političen otrok, ki lahko s svojo zalelostjo nekoga dne povzroči popoln padec še te demokracije, kolikor jo imamo, in uvedbo novega samoderžnega režima, hujšega od vseh dosedanjih. Zdi se, da s tem dejstvom premalo računajo tudi naši samoslovenci. Ali res pozabljajo, da nas Slovencev v Jugoslaviji še osem od sto ni več in da ni lažjega, kakor vladati brez nas ali proti nam?»

Ali res ne čutijo ti nagaživi kratkovidežki, da nam je potrebna sicer samostojna slovenska politika, vendar mora biti ta politika, če hočemo, da ne uprnostimo našega malega slovenskega naroda, ki mu je z jamčen obstoj samo v Jugoslaviji, da ne vidna — torej bratska in kompromisna.

Nato vprašuje »Domoljub« svoje čitatelje, kakšne dobrote bi čakale Slovence, če bi se vrgli v objem dr. Mačka. »Ali ne bi sledil ob našem izstopu iz vlade režim, h kateremu bi takoj pristavili svoj pisček izdajalci slovenskega naroda? In to za vsako ceno! In kaj bi bilo potem? Ali ne čujete že sedaj obete: »Jermena jim bomo rezali iz kože.« Zatrli bodo vse slovensko društveno življenje, vse slovensko pravo in vse slovensko šolstvo bodo obdelali v cililico. Uničili bodo do konca slovensko zadržništvo in svobodno slovensko gospodarstvo. Izbrisali bodo po načrtu, ki ga že imajo za judejeve groše vsako sled slovenstva in slovenske kulture in konfinirali vse vprek. Ali razumete sedaj, kakaj je slovensko sodelovanje nutna slovenska in katoliška potreba? Naj ponovimo: Za vse slovensko ljudstvo je tudi najmanjši vpliv na vladi, oziroma pri vodstvu državnih poslov velika narodna in kulturna korist, vsak vpliv nasprotnikov, ki žalibog še danes niso čisto brez nje — pa za slovenski narod velika škoda.«

Čitaite in širite
JUTRO

Vedno ostrejša borba v zagrebškem taboru

Omenili smo pred dnevi uvodnik »Hrvatskega dnevnika«, ki je zagrozil hrvatski katoliški akciji in njenemu glasilu z odpovedjo naklonjenosti in simpatij, če ne sprejme svoje politike. Sedaj se je oglašila v treh stoicini »Hrvatska straža« in napodila organ dr. Mačka, da je »prekoracil svojo kompetenco«.

Najprej zagotavlja »Hrvatska straža«, da pise v skladu z načeli nestrankarske katoliške akcije, da je hrvatski in katoliški tednik, ki presoja vsa javna vprašanja s katoliškega in obče hrvatskega narodnega stališča, in da služi samo cerkvi in hrvatskemu narodu, med katerima ni nobenih sporov. Decidirano izjavlja, da ni organ katoliške akcije, ker ni na svetu katoliške akcije, ki bi izdajala kot svoj organ kak dnevnik.

Članek daje nato duška ogorčenju, da se je drznil dr. Mačkov organ »stomačiti in nadzorovati navodila cerkvenih oblasti in klicati na odgovornost ne samo »Hrvatsko stražo« in katoliške organizacije, nego celo samega nadškofa, če tudi za sedaj še samo med vrstami. Pravi, da je to »pomajkanje taktika in vmesavanje v interne katoliške stvari. Ako je »Hrvatska straža« kdaj ugovarjala pisanju »Hrvatskega dnevnika« potem je vršila samo svojo dolžnost. Kdo ji more n. pr. zamisliti, če ni bila zadovoljna z njegovim nevtalnim stališčem napram strahovitemu pokolju katoliških duhovnikov in vernikov v zaprt v arabski trdnjavi in torej ni bil nikakoli oportunist.

Španiji. Kdo ji sme šteti v zlo, če je kritizirala Bicančev napad na poslanico katoliškega episkopata in če je poklicala na pisa »Hrvatski dnevnik« zaradi njegovega redjenja o prihodu kardinala Pellegrinetti-jaca.

Končno pravi »Hrvatska straža«, da ni ne bo dala zamašiti ust in da »ne bo kriva, če dobiva hrvatska javnost vtis, da se »Hrvatski dnevnik« boji svobodnega hrvatskega tiska in da ni napram ostalim hrvatskim listom dovolj demokratsko tolerant. Privaditi se bo moral pač, da ne mislimo vsi po istem kalupu, posebno o njegovih nekatoliških in nehrvatskih zavzemih, kakor so samostojni demokrati in beogradska združena opozicija.

»Hrvatski dnevnik« je na izvajanja »Hrvatske straže« takoj odgovoril z novim uvodnikom, v katerem pravi, da je »nelojalno in neekrektno zadržanje »Hrvatske straže« do hrvatskega kmečkega pokreta splošno znano. Vse njeno pisanje je tako, da se vidi, kako hoče za vsako ceno utoriti listu, ki podpira politiko dr. Mačka in tolmači program in stališče HSS, protikatoliški pečat. Pisanje »Hrvatske straže« dik-tirajo motivi, ki nimajo ničesar skupnega s katoličanstvom. Ona želi samo pod rjščem katoličanstva rovariti proti očitki

HSS. V ta namen nam podtika stvari, ki jih »Hrvatski dnevnik« ni nikoli pisal ali pa izrablja formalne in brezpomembne pogrške. Ako bi hoteli navajati dokaze za nelojalno pisanje »Hrvatske straže« in za njeno rovarjenje proti politiki HSS, potem bi morali napolniti nekaj števil s samimi izvečji iz nje. Ugovori je treba, da se prodaja »Hrvatska straža« pred cerkvarji in da dela vse duhovniški aparat zagrebške nadškofije intenzivno za njeno razširjenje. Za njeno pisanje je pred časom prevzel s posebno izjavo odgovornost sam nadškof dr. Stepinac. Ta je tni izjavil, da se ne mara mešati v dnevno politiko. List, za katerega je prevzel vs odgovornost, pa politizira na vso moč. Sedaj je zato čas, da list pove, po kakem načrtu to dela in kdo odgovarja za njegove napade na politiko hrvatskega kmečkega pokreta.«

Aretacije generalov v Rusiji

Varšava, 23. dec. AA. Poljski listi poročajo v zvezi z odkritjem nove zarote proti Stalinu o najljubši aretaciji v Rusiji, posebno v Moskvi. Doslej so bili aretirani generali Mužik, član vojnega sveta Bele Rusije, Velikanov, poveljnik baikalkeza vojnega okrožja, in Ozolon. Član vojnega sveta v Harkovu. Čezar kandidatura pri poslelnjih volitvah je bila narlo preklema. Mnogo aretacij so izvršili tudi v Leningradu, kjer je policija zaprla skoro vse, ki niso volili.

Vojvodinja Windsorska pred radostnim dogodkom

Pariz, 23. dec. o. V rodbini vojvode Windsorskega pričakujejo radosten dogodek. Vojvodinja Windsorska po ameriških zakonih ni izgubila svojega prejšnjega državljanstva in je sedaj izrazila željo, da bi rodila otroka v svoji domovini. Iz Pariza bosta vojvodinja in vojvoda odšla v Rim, kjer bosta prebela božične praznike, nato pa bosta odpotovala v Ameriko.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Visoki pritisk se je stabiliziral skoraj nad vso evropsko celino in ustvarja hladno in ponekod jasno vreme z jutranjo meglo. Na skrajnem severozahodu Evrope in nad Črnim morjem valda depresija zaradi hude oblačnosti in povzroča ponekod dež in sneg. Toplota je skoraj v vsej Evropi padla povprečno za tri stopnje. V Jugoslaviji je popolnoma jasno na severozahodu in primorju, pretežno oblačno pa drugod z nekaj enega v visokih gorah in v okolici Kruševca.

Zemunska vremenska napoved: Hladno in pretežno jasno vreme z nekaj jutranje meglo bo trajalo trije dnevi dan po vsej državi.

Zagrebska: Polagoma bolj toplo in še vedno vado vreme. Pozneje je pričakovati pooblačitve.

Dunajska: Prodiranje toplega vala v našino oblačno.

Božični gostje Nj. Vel. kralja

Beograd, 23. decembra. p. Dijaiki in dijakinje, ki jih je Nj. Vel. kralj kot svoje starostne vrstnike povabil za božične praznike v Beograd, so se pripeljali s sinočnjimi vlaki ter bili na beogradske kolodvoru pristočno sprejeti. Pričakali in pozdravili so jih odposlanci beogradskega srednješolcev, z njimi pa dvorni uradniki, ki so vsakemu došlemu mlademu gostu takoj na kolodvoru izročili toplo zimsko suknjo in rokavice. Nato so jih beogradske dijaški oddeljki prenočevati na svoje domove k svojim staršem.

Danes dopoldne so si kraljevi gostje začeli ogledovati Beograd. Najprej so bili v muzeju kneza Pavla, nato je bila za nje posebna filmska predstava. Popoldne pa so se z avtobusi odpravili na Oplenac.

Božične čestitke

ministra vojske

Beograd, 23. dec. p. V današnji številki službenega Vojnega lista je bila objavljena božična čestitka ministra vojske in mornarice vsej naši vojski. Čestitka pravi:

»Oficirjem, vojaškim uradnikom, podoficirjem, kaplarjem in redovom obeh kršćanskih veroizpovedi čestitam za praznik Kristusovega rojstva. Kristus se je rodil!«

Sklepi mestnega sveta v Zagrebu

Zagreb, 23. dec. o. Danes se je vršila daljša seja zagrebškega mestnega sveta. Župan dr. Pejičić je splošno komemoriral pokojna nadškofa dr. Bauerja in narodnega poslanca dr. Jurisio, ki je bil hkratu zagrebški mestni svetnik.

Mestni svet je danes sklenil emitirati magajniške zapise v skupnem znesku 20

milijonov Din. Nadalje je odobril generalni regulacijski načrt mesta Zagreba. Sprejel je tudi predlog o božičnici za mestne uradnike in delavce. Uradniki, katerih mesečni prejemki ne presegajo 1.500 Din, bodo za Božič prejeli: neoženjeni po 150, oženjeni po 300 in za vsakega otroka posebej po 50 Din, delavci, katerih dnevne mezde ne presegajo 40 Din, pa oženjeni 200, neoženjeni pa po 150 Din.

Končno je bilo sklenjeno, da se pomožnim mestnim nameščencem, katerih plače ne dosežajo sedanjih plač državnih uradnikov v sličnih položajih, njihovi prejemki zvišajo, tako da bodo izenačeni s plačami državnih uradnikov.

Hud potres v Mehiki

Mexico, 23. br. Danes je bil v mestu in okolici, najbrže pa tudi v notranjosti države izredno močan potres. Premikanje zemlje je trajalo celih pet minut. Tako močnega potresa v Mehiki sploh še ni bilo. Med prebivalstvom je nastala huda panika. Vse je bežalo na prosto in z grozo čakalo, kaj bo. Se je po več urah so se ljudje nekoliko pomirili, ko se potresni sunki niso več ponavljali. V mestu eamem rotnos po dosežanih poročilih ni napravil večje škode, kaže pa, da je bil v notranjosti države potres hujši. Ker so prekinitve telefonske zveze, podrobnosti še niso znane.

Mexico, 23. dec. g. Po doslej prispelih vesteh je današnji potres, ki je nastal ob 7. jutraj lokalnega časa (ob 15. srednjeevropskega časa), povzročil ogromno škodo. Potres ni bil samo v Mehiki, marveč v vsej Srednji Ameriki. Škoda se ne da še niti približno oceniti. Središče potresa je bilo 165 km jugozapadno od Mexica, onstran mehiškega gorovja V Mexicu je potres spremijalo podzemsko bolenje. Po doslej prispelih vesteh je porušena nastojina hiš in cerkva. Število človeških žrtev še ni znano, ker je v potresnem ozemlju uničeno vse telefonsko omrežje. Najhujše so prizadela pokrajina Veracruz, Oaxaca in Guerrero.

Naši kraji in ljudje

Nagrade »Jutra« so že razstavljene

Ljubljana, 23. decembra. Danes se toraj izpolnjuje želja številnim Jutrovim naročnikom, čitateljem in prijateljem, ki radi rešujejo uganke in ki jim je še bolj všeč, če dobijo lepo nagrado. Razpis našega božičnega nagradnega natečaja je na strani 15.

Lahko se pobahamo, da tako lepe zbirke dragocenih nagrad že dolgo nismo ponudili našemu širokemu čitateljskemu krogu. Ljubljanci se pa o tem lahko še posebno prepričajo, saj so vsa številna darila že razstavljena v veliki vogalni izložbi Tiskovne zadruge na oglu Selenburgove in Knafeljeve ulice.

Danes ves dan je izložba vzbujala največjo pozornost mimoidočih, še prav posebno pa mladine. Spredaj ležijo smučke, za njimi se je košato razmestil elegantni radio, na okrog so drugi darila: drsalke, kasete, stekleničke in zadaj na policah v širokem polkrogu krasne knjige. Harmonije je prislonjen deški bicikel. Harmonije je imenitne in bogate zbirke, s kakršno se ne more postaviti nobena druga izložba v Ljubljani, pa izpopolnjuje glasba, kajti radio je v akciji.

Našo zbirko moramo še venomer izpopolnjevati. Pravkar smo prejeli iz Osjeka brzojavko:

»Za božično uganke pošiljamo štiri Eli-dakase. — Jugo Schicht.«

Nadalje bo vsak Ljubljancem takoj opazil, da v našem razpisu ni naveden šah, do-

čim je posebno viden v izložbi Tiskovne zadruge. Seveda, ko so se pa davi domislili gospodje iz inšeratnega oddelka »Jutra« (ki so poskrbeli za prikupni aranžman izložbe), da kraljevska igra ne sme manjkati med nagradami. Če smo že mislili na vse sloje in stanove, ne smemo prezreti ljubiteljev kraljevske igre, ki jih je med Slovenci tako odlično število.

Tako se je torej nabralo daril znatno več kakor je v nagradnem natečaju razpisanih. To bodo prijatelji »Jutra« pač z zadovoljstvom vzeli na znanje. Mi pa bomo poskrbeli, da bodo zadovoljni prav vsi, ki jim bo žreb naklonil srečo.

In sedaj pojd, dragi čitatelj ali draga čitateljica, na 15. stran današnje številke. Reši tam obe ali vsaj eno nagradnih nalog. V prvo nalogo vpiši pravilne številke, na drugo nalogo pa napiši ob strani številke, koliko trikotnikov si našel. Potem izreži pravilno rešeno nalogo ali obe, tule spodaj pa izpolni in izreži »Kupon za nagradno žrebanje«, vse skupaj vtakni v kuvert in nalepi znamko za 1.50 din. Na kuvertu napiši naslov: Uredništvo »Jutra«, (nagradno tekmovalstvo), Ljubljana, pa oddaj na pošto. V krajih, kjer je »Jutrova« podružnica, lahko kuvert oddaš v njej. V kuvertu ne sme biti ničesar drugega kakor ti izrežki iz »Jutra«, torej nikakoli sporočilo ne za uredništvo, ne za upravo ali inšeratni oddelček.

KUPON ZA NAGRADNO ŽREBANJE

Ime: _____
Bivališče in pošta: _____
Ulica: _____

Emilu Adamiču ob 60letnici rojstva

Lansko leto, preden si zatisnil oči, si mi rekel: »Na božični večer bom doma. Doma bom med svojimi.« Naročil si mi, če bi umrl in bi Ti postavili pred glasbeno Matico v krogu zaslužnih naših skladateljev hermo, naj Ti, ko bo glavo pokrili sneg otresem kapo z dežnikom, češ, da bi ne izgubil iz tistih par las, ki si jih imel na glavi.

Nismo Te pozabili Emil. Nisi in ne boš pozabljen!

Vse tvoje skladbe so privrele iz duše naroda. Nihče med nami — poklicanimi ali nepoklicanimi ni znal ubirati strun tako ubrano in zvane, kakor Ti nisi mislil, da boš svoje bogato življenjsko delo moral predčasno zaključiti. Načrtov si imel mnogo preveč in bela žena Ti jih je s svojimi neusmiljenimi koščenimi rokami prekrizala. Iztrgala Te je iz kroga drage družine, ki si jo ljubil in za njo lepo in vzorno skrbel. Vsako leto na sveti večer si prinašal darove kot Božiček svoji družini.

Sedla sva s prijateljem Peruzzijem teden dni pred Veliko nočjo 1925 pri čaši vina: »Trije zlati fanti,« si rekel, »povejte mi, kako bi jaz za Veliko noč svojim dragim napravil veselje?« — Dva dni na to mi

je prinesel Emil 8 moških zborov na narodno besedilo, ki jih je založilo Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in se danes pojo širom naše domovine.

Dragi Emil, ko si se življal v mirno zasluženo zatišje, si si postavil ljubeč dom, okrasil s cvetjem žilnih vrtnic, vinsko trto, mareljami in drugim sadnim drevjem svoj vrt, kjer so brenčale čebelnice okrog Tebe, in si v zadovoljstvu na solnce užival in podarjal slovenskemu narodu zadnje svoje plodove umetniškega poslanstva. Pa si moral od nas. Vile rojenice in sojenice so Ti pred 60 leti na ta dan položile v zibelko lito zlatih strun, ki zvenijo in bodo zvenele v srcih Tvojega naroda — večno.

Sam si prežgodal misliti na veliko korono na pavzi. Napisal si oporoko v »Jutra«. Evo Ti je! Ta fermata pa ne drži.

Dragi Emil!
Narodna pesem o slovenskem dekletu poje:

Dokler človeški rod
Biva, po zemlji hod,
Bode slovelo
Slovensko deklet

Ti verzi veljajo za Te in Tvojo pesem. Te skromne vrstice Ti poklanjam ob spominu 60-letnice Tvojega rojstva na grob pri Sv. Križu, kjer spiš mirno spanje v družbi Davorina Jenka in Mateja Hubada.

Za slovo iz te doline solz si si sam izbral Jenkovo prelepo pesem:

Hribi se beli so,
rože se ne cveto.
Kmal bo pomlad prišla,
rože bo sklicala.
Samo moje srce,
žalostno bode še,
zanj več pomladi ni,
zanj več veselja ni...

Pa trči v nebesih na svoj 60. rojstni dan na zdravje slovenske glasbe s p. Hugolinom Sattnerjem in Matejem Hubadom! Na svidenje!

Zorko Prelovce.

Sijajen uspeh Riharda Debenjaka

Beograd, 22. decembra. Naš slikar Rihard Debenjak je priredil razstavo svojih del v Beogradu.

Cisto novo imo. Niste ga slišali nikdar. Kako tudi, ko se še ni nikdar pojavil pred našo javnostjo in je sedaj prvič stopil pred njo. In vendar res umetnik po božji volji. Velika je bodočnost, ki stoji pred njim. Saj že danes, ko ima komaj za seboj umetniško akademijo kažejo njegova dela, pa naj so kreda ali olje, pastel ali akvarel, grafika ali bakrorez, toliko umetniško višino, da se je dejanski treba pokloniti pred njim in njegovim stvarstvom. In so tako storiili v restnici vsi, ki so si ogledali njegovo razstavo v Jovana Ristića ulici št. 29, v prostorih našega narodno-obrambnega društva »Metr-Trst-Gorica«. Splošno mnenje: nova zvezda je zasijala na našem umetniškem nebu, ki bo — Bogdaj — sijala vse svetleje, vse močnejše, ko hrani v sebi toliko umetniški žar.

Rihard Debenjak je naš primorski rojak. Rodil se je leta 1908 v Kanalu na Soči. Vojna vira ga je ponesla na Stajersko, odkoder je prišel v Ljubljano, kjer je na realni v profesorih Koželju, Kocu in Zmitku našel prve tuitelje svojih umetniških duhov. Toda je težka, trnjeva pot do cilja za človeka, ki mu rojenice niso položile zlata v zite. Namesto čopiča se je Debenjak moral posvetiti brzojavnemu tipkanju. Za ubogi kruh. Ne slikar, temveč železniški telegra-

fist. Od leta 1927. do 1930. je služboval potem kot prometni uradnik v Novem Sadu. Pa je vendar naposled prevladala v njem neotolajljiva želja po umetniškem ustvarjanju in se je leta 1930. vpisal na beograjsko umetniško akademijo. Nad osemdeset je bilo prijavljenecv, sprejeli so jih pa samo petnajst in med njimi Debenjaka, ki je položil sprejemni izpit z odliko kot najboljši. Pred dve letoma ustanovljeni Akademski podporni fond dr. S. v Beogradu, kateremu kar najagilnejše načeluje naš starešina dr. Konrad Šmid, član glavne kontrole, mu je nudil vsestransko moralno in gnotno podporo. Debenjak sam je opravičil to zaupanje Akademskega podpornega fonda s svojim odličnim organizatorskim in družabnim delovanjem v akademski sekciji, kateri je zadnje leto zelo spretno in plodonosno načeloval.

Sedem let je trajal študij na akademiji in Debenjak je polagal izpit za izpitom, vedno z odliko, nad šestdeset izpitov, vse z odliko. Ali kako je živel ta najodličnejši gojenec beograjske umetniške akademije! Skoraj bi se moralo reči, da je vseh sedem let dejanski prestrašal. V dijaški kuhinji je stregel kot strežnik stoterm gostom, nakladal je pesek na šlepe, v zakotni beograjski krčmi je pomival posodo. Treba je res jeklene volje, da se človek prebije skozi take t-zave do svojega cilja. Pač res: per aspera ad astra!

Letos, v maju je zaposled diplomiral z odliko kot prvi Slovenec, absolvent akademije. Sedaj pa je razstavil svoja dela, da bi si s to razstavo pridobil sredstva za nadaljevanje študij, za svoje izpopolnjevanje

Božična

Dan ljubezni, dan miru,
praznik Rojstva spet je tu,
bele spet diše potice,
jaslice krasé police.

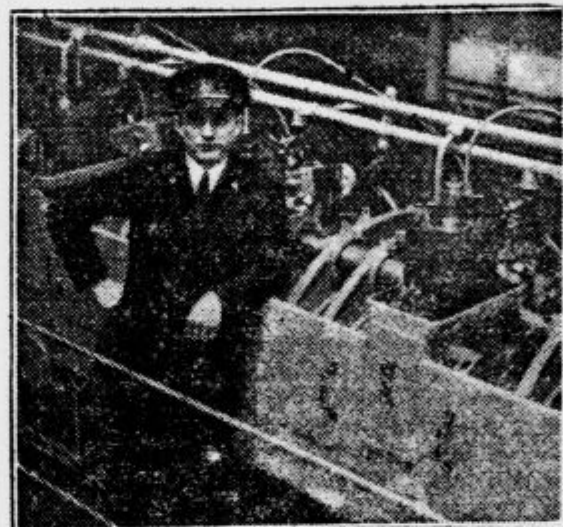
Soč hahlja se v vinski kleti:
Krasno danes je živeti.
V petju tone božji hram:
Spet je Dete prišlo k nam.

Pražnja zbrana je družina,
vino toči starešina.
V kotu pa sam sveti Duh
blagoslovja sladki kruh.

Griša Koritnik

Slovenec na jahti egiptskega kediva

Letos novembra je bil sprejet na jahto »Nimet allah« za elektrotehničnega oficirja g. Vinko Franchetti iz Ljubljane. Vinko je najmlajši sin ljubljanskega meščana in brivskega meštra g. Enzelberta Franchettija. Po dovršeni realni se je izučil pri tvrdki Vojnovič elektrotehnične obrti. Nato je vstopil v strokovno šolo vojne mornarice v Gjezovicu in jo je s prav dobrim uspehom dovršil. V vojaški službi je bil na raznih vojnih ladjah, tako tudi na podmornici in v Glasgowu pri montiranju našega največjega vojnega broda »Dubrovnik«.

Ker mu služba na podmornici zaradi težkega zraka ni ugajala, je prestopil v službo električne centrale v Tivtu in je bil zaposlen včas let kot električar na »dokuc«. Letos je pa iskal upravo jahte »Nimet allah« pet Jugoslovancev, ki naj bodo dobri in zanesljivi strokovnjaki v mornarištvu. Kot najbolj zanešljiv in izborno kvalificiran je prišel v poštev g. Vinko Franchetti in je svojo službo nastopil 20. novembra v Brindisiju. Lastnik jahte »Nimet allah« je kediv Abbas Hilmi II., lavši podkralj Egipta, ki je odstopil, ko so Angleži prevzeli Egipt kot svojo kolonijo. Zdaj mu angleška vlada izplačuje apanažo. Kediv Abbas Hilmi II. je bogat mož. Govorijo, da ima letno 4 milijarde din dohodkov od svojih posestev in od delne družbe Sueškega prekopa. Jahta »Nimet allah«, ki je ena najlepših na svetu in najmoderneje opremljena, je stala okoli 120 milijonov din in ima krasne salnice, jedilnice, koncertno dvorano in veliko knjižnico. Po vseh sobah in dvoranah ima umivalnike z mrzlo in toplo vodo. Poveljnik jahte je avstralski Anglež. Drugi častniki so Anglež, Turci, trije Čehi, Hrvat in naš Ljubljaneec. Niži uslužbenci so po večini Arnavti, ki so silno vdani in zvesti. Kuhinja je francoska in je glavni obed ob šestih zvečer. Svinjskega mesa in masti ne poznajo, glavna jedila so govedina, jagnjetina, teletina in ribe. Jahta v današnji nemirni dobi ne more tako potovati po svetu, kakor popreje in se zadržuje največ na Grškem, v Italiji in Jugoslaviji. Že delj časa počiva v mestu Brindisi ob Jadranskem morju v Italiji in čaka na svojo lasknika, ki živi v Parizu. Slovenec na tej jahti želim mnogo srečnih službenih let!

Božičnica društva Skrb za mladino

Ljubljana, 23. decembra. Seveda je tudi letos priredilo marljivo društvo »Skrb za mladino« lepo uspešno božičnico, na kateri je obdarovalo 128 otrok z obutvijo, toplo obleko in perilom ter 11 revnih družin z živili.

Obširno zgornjo dvorano Sokolskega doma na Taboru so napolnili obdarovanci, med njimi 10 gojencev državne gluhošlepnice. Zastopnika Rdečega križa g. Starmana, Jugoslovanske Unije za zaščito dece g. Jagodica, starostar Sokola I. inž. Bevc, narodnega poslanca g. Rajka Turka, mladino

v Parizu. In se ni zmotil v svojih upih. Razstava je uspela kar najbolje v moralnem in materialnem pogledu in mu odprla pot v široki svet. Bila je pravi kulturni dogodek za Beograd, zlasti pa za beograjske Slovence.

Razstavo si je ogledala predvsem elita beograjskih Slovencev, med njimi ministar dr. Anton Korošec in dr. Miha Krek, predsednik državnega sveta dr. Sagadin, član drž. sveta dr. Svecel, član glavne kontrole dr. Konrad Šmid, general Kobal, kipar Dolinar in cela vrsta drugih naših ljubiteljev umetnosti. Bil je pa tudi lepo število posetnikov iz srbskih beograjskih krogov. Tako so si ogledali predvsem vsi profesorji umetniške akademije in vsi znanjeji beograjski umetniški kritiki, ki so izrekli v vseh beograjskih vodilnih listih najlaskavejše ocene o njej.

Debenjak je razstavil 63 del, grafike, kredo, akvarele, paste, olja, bakroreze in reklamne slike. Raznovrstnost je glavni znak te razstave. Poleg pokrajin (Logarska dolina, banatska cesta, Split, beograjski »Zeleni venec«, ki ga vsi poznavalci proglašajo za najuspešnejše delo v pogledu kolorizacije), cela vrsta najvsnost mojstrskih kred (glav), kopije fresk iz pravoslavnih cerkev, cvetje (tulipani, ognjeno žareči sonček cvetke), ženski akt, mlada ciganka s košarico jabolk, tihožitja, sijajno olje »pred nevihto«, slovenska izla, nežna polnejesančna, pa vendar samo svoja »lutka«, grad Buchenstein, velenjski grad, znamenje, vrbe, krepak portret Sumadina. So med temi dali diplomska dela, akvareli (kopije fresk), ki so že na akademiji vzbujali aplošno pozornost. Pokrajine

iz slovenskih krajev so pa plod letošnjega slikarjevega bivanja v Sloveniji in kažejo očiten velik napredak v barvni kompoziciji, ki upravičuje najlepše naše za umetnikov kar najmočnejši razpov. Treba je reči, da se pač opaža tupalet, zlasti pri delih v olju iz počasne dobe, negotovost v barvnem izrazu, toda priznati je treba, da take negotovosti nikakor ni v risbi. Ima prav beograjski poznavalec likovne umetnosti, ki je, ogledavajoč razstavo, menil z zadovoljstvom: »Hvala Bogu, dobivamo vendarle slikarja, ki je obenem tudi dober risar!«

Rihard Debenjak je šel skoz trnjevo žolo življenja, preden je došel do svojega toliko poželjnega cilja, diplome umetniške aka-

demije. S svojo sedanjno razstavo je pokazal, da krepka volja, združena s pravim, resničnim umetniškim nadahnjem za res ustvarjanje dela trajne vrednosti. Kakor že rečeno, je razstava uspela v moralnem in materialnem pogledu kar najbolje. Uspeh, kakor ga skromni umetnik, kakor se je sam izrazil, ni pričakoval. Naj mu je ta uspeh v izpodbudbo za nadaljno njegovo bodočnost, za kar najkrepkejši njegov razvoj in napredak. Otenem ga bodi ta njegov uspeh tudi vsaj oddaleč košček priznanja tistim beograjskim slovenskim krogom, ki so pomagali mlademu umetniku, da si je odprl pot v carstvo umetnosti.

Tiho in skromno, večini javnosti skoraj nepoznano društvo vrši svojo nalogo, ki je izražena v imenu s hvalevredno pridnostjo in nesebično požrtvovalnostjo ter zasluži vso pozornost javnosti in ustanov, katerih naloga je lajšati gorje siromašni in pomikanja trpeči mladini, ki naj doraste v jeklene borce za svoje ideale in zveste državljane kraljevine Jugoslavije.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Dobrodelnost v industrijskem kraju

Jesenice, 23. decembra. Jeseniške Kolašice, ki jih pritevamo med najpožrtvovalnejše na deželi, so pridile 18. t. m. na narodni šoli svojo tretjo božičnico. Predsednica ga Vida Peruzzijeva je otvorila prireditve s toplim pozdravom na obdarovance in njihove družine. Slojile so deklamacije, pevске točke, igranje na harmoniko ter enodejanska božična igra, ki jo je sestavila in spretno vodila gđ. Rupnikova, učenka 8. razreda višje narodne šole. Nato so marljivo Kolašice obdarovale nad 130 nezadostno preskrbljenih otrok s blagom, oblekami, perilom, volne, nimi jopicami, čevlji in jestvinami. Da se je obdaritev izvršila v tako lepem obsegu, se morajo vrle Kolašice zahvaliti Kranjski industrijski družbi, g. industrijcu Westnu, g. generalnemu ravnatelju Nootu, g. inž. Dostalu, dalje vsem gg. ravnateljem, obratovodjem in uradnikom KID, uradnikom državnih in zasebnih uradov, učitelstvu, trgovcem, obrtnikom in ostalemu jesenjskemu prebivalstvu, za prispevke v denar, ju in blago.

Maksim Gaspari: SVATBA. — Slika, veliko umetniško delo mojstra Gasparija, je vzbudila, ko je bila v Ljubljani razstavljena, splošno pozornost in občudovanje pa tudi splošno priznanje mojstra, za katerega nas mnogi drugi zavidajo. Lastnica te umetnine, Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic, jo slika le prekmalu odpeljala v Gozd-Martuljek, kjer bo v njenem hotelu KO-OP krasila jedilnico. Mnogi častilci mojstra Gasparija z dežele, kamor je šel glas o tako uspelem njegovem najnovejšem delu, niso mogli videti izvirne slike, zato objavljamo reprodukcijo.

iz slovenskih krajev so pa plod letošnjega slikarjevega bivanja v Sloveniji in kažejo očiten velik napredak v barvni kompoziciji, ki upravičuje najlepše naše za umetnikov kar najmočnejši razpov. Treba je reči, da se pač opaža tupalet, zlasti pri delih v olju iz počasne dobe, negotovost v barvnem izrazu, toda priznati je treba, da take negotovosti nikakor ni v risbi. Ima prav beograjski poznavalec likovne umetnosti, ki je, ogledavajoč razstavo, menil z zadovoljstvom: »Hvala Bogu, dobivamo vendarle slikarja, ki je obenem tudi dober risar!«

Rihard Debenjak je šel skoz trnjevo žolo življenja, preden je došel do svojega toliko poželjnega cilja, diplome umetniške aka-

demije. S svojo sedanjno razstavo je pokazal, da krepka volja, združena s pravim, resničnim umetniškim nadahnjem za res ustvarjanje dela trajne vrednosti. Kakor že rečeno, je razstava uspela v moralnem in materialnem pogledu kar najbolje. Uspeh, kakor ga skromni umetnik, kakor se je sam izrazil, ni pričakoval. Naj mu je ta uspeh v izpodbudbo za nadaljno njegovo bodočnost, za kar najkrepkejši njegov razvoj in napredak. Otenem ga bodi ta njegov uspeh tudi vsaj oddaleč košček priznanja tistim beograjskim slovenskim krogom, ki so pomagali mlademu umetniku, da si je odprl pot v carstvo umetnosti.

RADIONE aparati so precizijsko ročno delo, zato kvaliteta.
Da dobite za svoj denar 100% protivrednost, zato kupite RADIONE.

»RADIO«
reg. zadr. z o. z. V LJUBLJANI,
MIKOŠIČEVA CESTA 7. Tel. 3190.

Vsem darovalcem, kakor tudi sodelujočim pri lepi in uspehi božičnici, ter vsem onim, ki so brezplačno izdelale volnene jopice, obleke in perilo pa po najnižji ceni, se je ob zaključku prireditve zahvalila v imenu odbora predsednica, učiteljica ga Matilda Mušičeva s toplo prošnjo, da ostanejo številni darovalci in požrtvovalni sodelujoči Kolašicam tudi v bodoče naklonjeni.

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

DE KUPU POLJUBNE ŽARJICE
KUPI-JUGO-
JUGOSLAVICA
BOMACA

Gospodarstvo

Prilagoditev zadružnih pravil novemu zakonu

Novi zadružni zakon je 24. septembra t. l. stopil v veljavo in je dobil obvezno moč istega dne so prenehali veljati vsi do tedanjí zadružni zakoni. Ker pa morajo zadruge prej prilagoditi svoja pravila novemu zadružnemu zakonu, ustvarja novi zadružni zakon neko prehodno dobo, v kateri lahko vsaka zadruza izvrši potrebne spremembe svojih pravil. Paragraf 117. namreč določa, da morajo zadruge in zveze, ki so ustanovljene po dosedanjih zakonih in so obstojele na dan uveljavljanja novega zakona (24. septembra t. l.), spraviti v dveh letih svoja pravila in svoje poslovanje v sklad s novim zakonom, sicer bo po preteku tega roka pristojno sodišče samo izreklo njih prenehanje. Obstoječe zadruge lahko torej do 23. septembra 1939. obdržijo svoja dosedanja pravila in lahko poslujejo po teh pravilih.

Vprašanje veljavnosti starega zakona

Drugi predpis pa pravi: »Dokler se pravila v roku ne spravijo v sklad s tem zakonom, veljajo predpisi prejšnjih zakonov.« Tu je sedaj nastalo sporno vprašanje, v kakšnem obsegu veljajo za zadruge, ki se niso prilagodile svojim pravilom, predpisi prejšnjih zakonov.

Nekateri mislijo, da novi zadružni zakon za stare zadruge v nobeni točki ne velja in da se zadruge nanj sploh nima ozirati, dokler ne prilagodijo svojih pravil in ne postanejo nova pravila pravomočna s vpisom v zadružni register.

Drugi pa zopet trdijo, da veljajo predpisi prejšnjih zakonov do spremembe pravil in toliko, kolikor se zadružna pravila nanašajo na izrecno sklicujoče. Če pravila sploh niso v skladu ali se ne sklicujejo na določila prejšnjih zakonov, oziroma če prejšnji zakoni niso v skladu z določili novega zakona, ki se niso prilagodile svojim pravilom, predpisi prejšnjih zakonov ne veljajo več. Po tem tolmachenju veljajo seveda tudi taki predpisi, ki jih stari zadružni zakon sploh ne pozna, kakor na primer predpisi o fuziji, o glavni zadružni zvezi, o nadzorstvu zadružništva, o ugodnostih itd. Seveda bi to drugo tolmachenje precej kompliciralo še itak zamotano pravno stanje, ker bi bilo pogosto težko ugotoviti, kateri predpis prihaja v konkretnem primeru v poštev, ali predpis novega ali starega zakona. V tem pogledu bo važna obrazložitev, ki jo bo po objavi izdal kmetijski minister v treh mesecih. Dokler ne izide ta razlaga, tudi ni priporočljivo prilagoditi pravila novemu zakonu.

Omeniti je še drugo važno določbo, ki se tiče zlasti kreditnih združ. Paragraf 118. namreč določa, da smejo stare zadruge že 10 let po uveljavljanju novega zakona obdržati predpise svojih pravil, po katerih je višina deležev različna, nadaje predpise pravil, ki se tičejo sprejemanja hranilnih vlog, kakor tudi tiste predpise pravil, po katerih gre posameznemu zadružniku na skupščini več glasov (števil glasov seveda ne morejo zvišati). Zadruge, ki se bodo hotele poslužiti te ugodnosti, bodo v prihodnjih dveh letih prilagodile svoja pravila a predpisom novega zakona v vseh točkah, razen v onih, ki govorijo o višini deležev, sprejemanju hranilnih vlog in večkratni glasovni pravici. Po preteku 10-letnega roka se bodo morale tudi te zadruge v celoti prilagoditi predpisom novega zadružnega zakona, ali pa se bodo morale pretvoriti v družbe drugačne oblike, vendar ob spremembi ne bodo uživale takšnih oprostitev, kakor zadruge, ki bodo to storile v teku treh let.

Zadruge smejo poslovati samo s člani

Novi zadružni zakon definira gospodarsko zadruzo kot združbo nedoločenega števila članov (zadružnikov) a spremenljivim številom poslovnih deležev, ki se je vsak član udeležuje neposredno in ki ima namen, da pospešuje njihovo gospodarstvo a skupnim opravljanjem poslov po načelu vzajemne pomoči članov.

Ta definicija poudarja gospodarski namen, ki ga mora zasledovati zadruza. Prvenstveno so torej gospodarske koristi, in to samo članov-zadružnikov. Načelno se sme vsaka zadruza baviti z vsakim neprerečevanim poslom, ki lahko poveča dohodek ali zmanjša stroške članov. To načelo omogoča zadruge z najrazličnejšimi nalogami, toda vse bodo morale imeti glavni namen, pospeševati gospodarstvo svojih članov. Načelo, da se sme zadruza baviti z vsakim neprerečevanim poslom, pa je znatno omejeno a predpisom, da sme zadruza poslovati samo s svojimi člani in dovoljuje po-lovanje z nečlani le v izjemnih primerih, ki jih taksativno našteva. Ta določba bo marsikaterim starim zadruham onemogočila nadaljnji obstoj. Dosedaj so zadruge, ki so poslovale z nečlani, lahko obstojale, le da niso uživale danih in takšnih ugodnosti. Novi zakon pa daje zadruham, ki poslujejo z nečlani in ne morejo spraviti svojih pravil v sklad s novim zakonom, rok treh let, da likvidirajo ali pa se spremenijo v družbe drugačne oblike (to velja predvsem za razne tiskovne in založniške zadruge). Taki zadruge bodo delovale zaenkrat še naprej po starih predpisih, v roku treh let pa se morajo spremeniti ali v delniške družbe ali v družbe z omejenim zavezo. Nekatere take zadruge pa bodo morale likvidirati.

Tu gre predvsem za take zadruge, ki vršijo zlasti posredovalno funkcijo in je zadruza prav za prav le lastnik podjetja. Take zadruge so morale doslej nujno poslovati predvsem z nečlani, ker jih je v temu sililo samo poslovanje. Po novem zakonu take zadruge ne bodo enake več obstojati, če poslujejo z nečlani v poslih, ki jih novi zakon ne dopušča.

Kdaj smejo zadruge poslovati tudi z nečlani

Novi zakon, kakor rečeno, izrecno našteva, kdaj smejo v izjemnih primerih zadruge poslovati z nečlani. Po 6. odstavku § 1. sme zadruge: 1) v kreditnih poslih najemati kre-

dite in sprejemati hranilne vloge od nezadružnikov; 2) prodajati nezadružnikom svoje proizvode in proizvoda zadružnikov, predelane ali nepredelane; 3) nabavljati od nezadružnikov v poslih zadružne nabave predmete, namenjene potrošnji zadružnikov (nabavljenih predmetov, razen monopolskih, pa ne sme prodajati nezadružnikom); 4) v poslih zadružnega izdelovanja in predelovanja sme zadruza od nezadružnikov nabavljati naprave in druge predmete, potrebne za izdelovanje in predelovanje (stroje, orodje, pogonski material in podobno), nadalje sme od nezadružnikov nabavljati surovine zaradi izdelovanja predmetov za potrošnjo svojih članov, obrtniška zadruza pa sme nabavljati od nezadružnikov material in surovine za predelovanje ter izdelke prodajati nezadružnikom; 5) v zavarovalnih poslih sme zadruza opravljati pozavarovanje tudi pri nezadružnih zavarovalnih ustanovah in od njih sprejemati pozavarovanja do zneska svojih zavarovalnih glavnic; 6) v poslih skupne nabave in potrošnje sme prodajati zaobalo (embalažo) in pokvarjeno ali poškodovano blago, kakor tudi odpadke in postranske proizvode, dobljeni pri zadružni proizvodnji ali predelavi, ki ne služijo potrošnji njenih zadružnikov (o taki opravljeni prodaji pokvarjenega ali poškodovanega blaga je zadruza dolžna takoj obvestiti revizijsko zvezo); 7) od nezadružnikov sme nabavljati proizvode ob elementarnih ali periodnih ovirah, zaradi katerih zadruza ne bi mogla s proizvodi svojih zadružnikov zadovoljiti potrebo svojih stalnih potrošnikov (dovoljite za to daje kmetijski minister po zahtevu Glavne zadružne zveze); 8) v svojih prodajalnicah sme poleg glavnega svojega proizvoda ali proizvoda svojih zadružnikov prodajati postranske potrošne predmete, nabavljene od nezadružnikov, ki se brez njih glavni proizvod ne more uspešno prodajati (dovoljite za to daje minister za kmetijstvo po zahtevu Glavne zadružne zveze).

Zakon daje torej dovoljenja za poslovanje z nezadružniki predvsem tam, kjer bi bilo sicer poslovanje zadruge oteženo ali onemogočeno. Kreditna zadruza, ki daje kredite, mora imeti hranilne vloge, ki pa jih ne dajejo tisti, ki denar potrebujejo in so člani zadruge; od vzgledateljev pa ni mogoče zahtevati, da bi morali biti člani zadruge, kjer nalagajo svoje prihranke, in da bi morali še prevzemati članke dolžnosti. Slično je pri obrtnih in nabavljalnih zadruham. Tu se ne more zahtevati, da bi morali biti vsaki, ki zadruzi kaj prodaja ali od zadruge kaj kupi, član zadruge. Ta okvir je zakonodajalec prekorajšil a tem, da daje zadruham možnost prodajati pokvarjeno ali poškodovano blago nečlanom, kar lahko omogoči zlorabe.

Rekonstrukcija proge Beograd-Zagreb

Že večer smo kratko poročali, da bo železniška uprava prihodnje leto potrebovala znatno število novih železniških pragov in tračnic, in sicer predvsem za rekonstrukcijo železniške proge od Beograda do Zagreba. Te dni se je vršila v Beogradu licitacija za dobavo 1.800.000 železniških pragov v vrednosti 65 milijonov Din. Za rekonstrukcijo glavne proge Beograd-Zagreb bodo pričeli v najkrajšem času. Namen rekonstrukcije je, da se omogoči povečanje brzine brzovalnikov na 90 do 100 km na uro. Predvsem pride za rekonstrukcijo v poštev proga od Slavonске Broda do Zagreba, delno pa bodo rekonstruirali tudi progo v smeri proti Beogradu. Po izvršeni rekonstrukciji bodo lahko skrajšali vožnjo od Zagreba do Beograda pri brzavilskih za 1 in pol do 2 uri. Na progi Beograd-Zagreb bodo vozile specialne aerodinamične lokomotive. Za enkrat bodo v ta namen preuredili že obstoječe največje lokomotive, ki bodo dobile aerodinamično obliko. Na progi bodo položili tudi nove težke tračnice, ki jih že izdelujejo v novi valjarni v Zenici. Teh tračnic je sedaj izdelanih že nekaj vagonov.

Železniška uprava namerava povečati

Vesele Božične praznike in srečno NOVO LETO

želi vsem svojim cenjenim strankam

"PROMET"

komisija trgovina šivalnih strojev, koles in vsakovrstnih drugih predmetov

V LJUBLJANI, NAPOLEONOV TRG 7 (Nasproti križanske cerkve)

Gospodarske vesti

— Kiriška poznanja z Italijo. Poročali smo že, da bi se moral stalni italijansko-jugoslovanski gospodarski odbor sestati 17. t. m. v Beogradu k drugemu letošnjemu zasedanju. Ker pa so italijanski delegati trenutno zaposleni pri pozarjanji z Nemčijo in Nizozemsko, je bilo zasedanje tega odbora preloženo na januar. Gradivo za pozarjanja z Italijo smo v celoti privrnili, tako kar se tiče trgovinskega dela pozarjanja, kakor tudi pozarjanja za nov plačilni sporazum. Plačilni promet predstavlja sedaj najvažnejše vprašanje naših odnošev z Italijo sprito okolnosti, da nam Italija sedaj dolguje v novem in starem klirinu 77 milijonov lir (176 milijonov din). Po beograjskih informacijah naj bi se klirinski sistem podaljšal za vse leto 1938 a to sprejmemo, da bi se terjatve naših izvoznikov glasile na dinarje, terjatve italijanskih izvoznikov pa na lire; pri nastanku salda v korist ene ali druge države ne bi torej obstojal za izvoznike nikakšen valutni riziko. Po preteku leta 1938 pa se je uvedel sistem plačevanja v evroah in devizah. Za prehod k sistemu plačevanja v evroah in devizah pa stavi Italija pogoji, da se prej likvidira nastali italijanski dolž z večjim izvozom italijanskega blaga v Jugoslavijo. Ukinjenje klirina bi bilo torej mogoče le tedaj, ako bi se do konca leta 1938 likvidiral saldo naših terjatev z Italijo.

— Vprašanje ukinjenja trošarine na cement za gradnjo cest. Iz Beograda poročajo, da je gradbeni minister Dobrovič stotostevno predložil finančnemu ministru predlog, da bi se trošarina na cement, ki znaša danes 150 Din pri toni, ukinila ali vsaj zmanjšala. To ukinjenje odnosa zmanjšanje bi se nanašalo samo na oni cement, ki se uporablja za gradnjo državnih, banovinskih in občinskih cest. Predlog gradbenega ministra se sklicuje na

Obseg poslovanja posameznih vrst združ

Kreditne zadruge smejo v eniših gorajh predpisov dajati posojila samo svojim članom, hranilne vloge pa lahko sprejemajo tudi od nečlanov, prav tako kredite.

Nabavljalne in prodajne zadruge smejo nabavljati blago, namenjeno potrošnji članov, od kogarkoli, tudi od nezadružnikov, prodajati pa ga smejo izključno le članom.

Mekarske zadruge smejo sprejemati mleko samo od svojih članov, mleko in mlečne izdelke pa lahko prodajajo vsakomur. Stroje za obrat, orodje in pogonski material smejo nabavljati od kogarkoli. V izjemnih primerih (elementarne nezgode) smejo mleko sprejemati tudi od nečlanov.

Zivorejske in pašniške zadruge izvršajo svoje naloge izključno v okviru svojega članstva.

Kmetijske—strojne zadruge smejo posojati stroje samo svojim članom, kupovati pa smejo stroje in pogonski material ter orodje od nečlanov.

Elektrarišne zadruge smejo oddajati električni tok samo svojim članom, kupovati pa smejo tok od kogarkoli.

Obrtniške zadruge smejo kupovati surovine in material za prelovanje od nezadružnikov, prodajati pa smejo nezadružnikom samo one proizvode, ki jih je zadruza izdelala ali predelala ali so jih izdelali ali predelali njeni člani.

Stavbiške zadruge lahko material za gradnjo hiš kupijo od nečlanov, graditi pa smejo hiše samo za svoje člane in tudi stanovanja od ljudi samo svojim članom. Zadruge, ki imajo turistične ali izletniške stavbe, smejo te stavbe dati na razpolago samo zadružnikom.

Zavarovalne zadruge zavarujejo samo svoje člane. Tudi vodovodne zadruge oddajajo vodo samo svojim članom.

Vinarje in sadjarske zadruge smejo sadje in vino sprejemati samo od svojih članov, prodajati pa ga smejo komurkoli.

Tisovnim in založniškim zadruham zakon bistveno omejuje delovanje. Zadruge tiskarne smejo obstojati samo teta, če so uslužbenec (stavec, strojniki in ostalo osebje) vsi zadružniki in je to obrtniška zadruza. Možna pa je tudi take zadružna tiskarna, kjer uslužbenec niso zadružniki, tiskati pa sme samo za svoje zadružnike (naročniki, ki knjige, časopise, tiskovine itd. morejo biti samo člani). Založniška zadruza sme po novem zakonu izdajati samo stvari, ki jih napišejo njeni člani, ali pa morajo biti vsi naročniki knjig, časopisov itd., ki jih izdaja za člena, njeni člani. Kakor vidimo, se bodo tiskovne in založniške zadruge težko prilagodile zakonu in bodo vsekakor morale prevzeti drugo obliko gospodarske združbe.

Poudariti je treba, da po novem zakonu, ki kršitev prepovedi poslovanja z nečlani nima za posledico samo izgubo dveh in tistih ugodnosti; tako zadruza lahko sodeže razpusti zaradi prekorajšenja delokroga.

Kako pogosto počiva „njegov“ pogled na Vas!

Ali je Vaša polt tako lepa kakor si jo želite? Čista, enakomerno medla in brez poškodb...

Uporabljajte za nego Vaše polti Elida kremo IDEAL, suho dnevno kremo, tedaj ste lahko vedno brez skrbi. Ker vsebuje hamamelis, odpravi majhne poškodbe na polti in nečistoto. Ako redno uporabljate to kremo, Vas bo „on“ vedno občudoval.

ELIDA KREMA IDEAL

zajo določbam § 118. točka 3. zakona o gospodarskih zadruham, da se do 2. januarja 1938. prijavijo kot članice Glavne zadružne zveze, da bodo lahko polovovalno prisostvovali in sodelovali na letni skupščini Glavne zadružne zveze, ki bo 8. januarja 1938.

— Možnost povišanja dividende pri Trboveljski premogokopni družbi. Z Dunaja poročajo: Prager Tagblatt: Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani, ki spada v koncern Zentral-Europäische Länderbank in se njene delnice trgujejo tudi na praški borzi, obratuje sedaj z izkoriščanjem polne kapacitete. Tudi za prve mesece prihodnjega leta ima podjetje znatna naročila. Računati je s tem, da bo družba za tekoče poslovno leto plačala najmanj delno dividendo kakor za preteklo leto, to je 13 Din na delniško glavnico 200 milijonov, vendar ni izključeno, da to dividenda povišana.

— Trboveljska premogokopna družba in trgovstvo v rudarskih revirjih. Zveza trgovskih združenj za dravsko banovino nam je poslala naslednji dopis: TPD je dala svojim delavcem v rudarskih revirjih za božične praznike kot podporo najfinjšo moko, in sicer na aktivnega delavca po 10 kg, za vsakega družinskega člana pa po 5 kg. Dobavo in prodajo moke pa je TPD prepustila konsumnim zadruham v rudarskih revirjih proti nakaznicam, katerih protivrednost bo TPD potvrdila po ceni 3,75 din za kg. Ta socialni čin TPD samo pozdravljamo, saj je s tem v dnevnih praznikih razveselila družine, ki so prestajale v zadnjih letih ogromno gorja in bede in katerih gnotni položaj se le prav počasi zboljšuje. Ne moremo pa se strinjati z načinom razdelitve podpore, ker se s takim postopanjem ustvarja nerazpoloženje nasproti trgovcem. Tak način dobave in razdeljevanja moke za delavstvo pomeni vidno zapostavljanje trgovcev v revirskih krajih, mitem ko očitno polpira konsumne zadruge in jih skuša prikazati kupujočemu občinstvu kot obrate, ki so vredni večjega zaupanja. V rudarskih revirjih je nad 50% delavcev, ki si nabavljajo življenjske potrebščine, seveda tudi moko, pri privatnih trgovcih. Trgovci ne bi prav nič ugovarjali, če bi TPD moko sama nabavila in jo tudi sama razdelila delavcem kot podporo, medtem ko se z gorjim načinom razdeljevanja moke indirektno dirigira kupujoče delavstvo v konsumne zadruge, ki se jim s tem nudi najlažja prilika za aliciacijo, da dosežajo odjemalce privatnega trgovca postane odjemalec konsumnih združ. Na ta način se o vzemajo trgovcem odjemalci in se dela prikrita nelojalna konkurenca. Če bi TPD sama nabavila moko po nabavni ceni 3,25 din za kg in jo zaračunala po lastni nabavni ceni, bi s tem nudila delavcem za 50.000 din več moke (toliko namreč znaša pri razdeljeni količini moke za vsakega konsumnega delavca). Delavstvo je bilo torej prikrajšano za 50.000 din podpore, favorizirajo se konsumi, na trgovstvo pa pade senca manjvrednosti. Iz vsega tega se jasno vidi, kako se trgovci omalovačujejo in kako se podpirajo konsumi na račun delavcev. Zaradi jasnosti naj še pristavimo, da so delavski zaupniki v revirjih istočasno v voštvu tamkajšnjih konsumnih združ, da so torej neposredno udeleženi pri njih poslovnem uspehu. Zakaj je TPD svoj čim lažje izdajala delavcem nakaznice za nabavo življenjskih potrebščin, ki so jih lahko nabavljali v trgovinah, kjer so bili stalni odjemalci in se je takrat ta način dajanja podpore izkazal kot dober in vsostransko zadovoljiv. V času dolgotrajne rudarske krize so trgovci v rudarskih revirjih veliko pomagali delavcem, posebej z dajanjem blaga na kredit in do bri veri da bodo delavci ob zboljšanih razmerah tudi počali. Trgovci so tudi drugače v nemahni meri pripomogli, da se kriza zadnjih let še nekoliko prebržila. Trgovstvo v rudarskih revirjih je tedaj na viden način pokazalo veliko navednost za tekoče a katerimi se je v času krize borila TPD. Trgo trgovci ne morejo razumeti, da jih TPD na tako viden način brinja. Ali niso tu ti trgovci poleg TPD v rudarskih revirjih največji davkoplačevalci. TPD ne sme pozabiti da je trgovstvo n'en velik odjemalec in konsument. Javno omalovaževanje tega trgovstva, ki se mora boriti z najhujšo konkurenco in mora plačevati

najviše samoupravne doklade v Sloveniji, mora izzvati v trgovskih vrstah odpor, ki se mu bo enotusno pridružio vse ostalo slovensko trgovstvo.

— Belgija in Luksemburg neklirniški državi. Finančni minister je na predlog Narodne banke izdal odlok, da se imata od 1. januarja 1938. Belgija in Luksemburg smatrati za neklirniški državi, in da imajo od tedaj za ti dve državi veljati določila odloka finančnega ministrstva od 11. junija 1936 in od 15. januarja 1937 po katerih je za uvoz blaga iz neklirniških držav potrebno poprejšnje dovoljenje za uvoz in za plačilo. Dovoljenje daje odbor za uvoz pri Narodni banki.

— Blagajnica Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani posluje danes za stranke od 8. do 12. ure, dne 31. t. m. pa zaradi letnega zaključka od pol 8. do pol 11. ure.

Borze

23. decembra

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi trgovali v privatnem kliringu po 8,66, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8,6250 (v Beogradu po 8,6350), angleški funti po 238 in praški bioni po 26,25. Nemski klirniški čeki stanejo v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani nespremenjeno 14,00, v Zagrebu pa za konec februarja in za konec maja celo nekoliko višje, namreč po 14,05. V svobodnem deviznem prometu stanejo ameriški dolarji 47,75, švicarski franki 11,02 in francoski franki 1,64.

Na zagrebškem efektm tržišču je vojna škoda pri nespremenjeni tendenci notrala 423—424 (v Beogradu 422,75—423,50). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2395,66 — 2410,26, Berlin 1734,77 — 1748,65, Bruselj 730,70 — 736,76, Curih 996,45 — 1003,52, London 215 — 217,06, Newyork 4276 — 4321,31, Pariz 146,06 — 147,50, Praga 151,33 — 152,43, Trst 225,95 — 229,03.

Curih. Beograd 10, Pariz 15,68, London 21,0875, New York 432,25, Bruselj 73,40, Milan 22,74, Amsterdam 240,3250, Berlin 174,10, Dunaj 80,75, Stockholm 111,8770, Oslo 108,55, Kobenhavn 90,45, Praga 15,19, EFETI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 423—424, 4% agrarne 55—56, 4% severne agrarne 54,50 den., 6% bežliske 79 den., 6% dalm. agrarne 77,25—77,50, 7% stabilizir. 88,50 den., 7% invest. 96,50 den., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 84,25—84,75, 8% Blair 93 den.; delnice: Narodna banka 7500 den., PAB 211—214, Trboveljska 210—225, Sečurana Osijek 161—165, Dubrovačka 420—430, Oceanica 550—650, Jedranska 400 den.

Beograd. Vojna škoda 422,75—423,50 za jan., 422,50—423,50, 4% severne agrarne 54,50 den., 6% dalm. agrarne 78 bl., 6% bežliske 79,50—80, 7% invest. (97—98), 7% Drž. hip. banka 99,50 den., 7% Blair 84—85, 8% Blair (94), Narodna banka 7500, PAB 210 den.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 23. decembra. Začetni tečaj: pšenica za dec. 94,50, za maj 91, za julij 85,50; koroza za maj 59,25, za julij 59,125.

+ Novosadska blagovna borza (23. t. m.) Tendence nespremenjena. PS nica (78/79 kg): beška 175 — 177; beška laja Tisa 177 — 179; ladja Bege 176 178; banska 171 — 178; sremka 175 — 175; slavonska 176 — 180; koroza: beška in sremka 106—108, banska 103 — 105; beška nova, sušena 109—101 095; beški sremski in slavonski 123 — 127, RZ: beška 172 — 174, Ječmen: beški in sremski 63/64 kg 130 — 132,50; Moka: beška in sremka 50 kg in Orge 272,50 — 282,50, 2* 272,50 — 282,50, 3* 282,50 — 292,50; 4* 292,50 — 299,50; 5* 292,50 — 299,50; 6* 292,50 — 299,50; 7* 292,50 — 299,50; 8* 292,50 — 299,50; 9* 292,50 — 299,50; 10* 292,50 — 299,50; 11* 292,50 — 299,50; 12* 292,50 — 299,50; 13* 292,50 — 299,50; 14* 292,50 — 299,50; 15* 292,50 — 299,50; 16* 292,50 — 299,50; 17* 292,50 — 299,50; 18* 292,50 — 299,50; 19* 292,50 — 299,50; 20* 292,50 — 299,50; 21* 292,50 — 299,50; 22* 292,50 — 299,50; 23* 292,50 — 299,50; 24* 292,50 — 299,50; 25* 292,50 — 299,50; 26* 292,50 — 299,50; 27* 292,50 — 299,50; 28* 292,50 — 299,50; 29* 292,50 — 299,50; 30* 292,50 — 299,50; 31* 292,50 — 299,50; 32* 292,50 — 299,50; 33* 292,50 — 299,50; 34* 292,50 — 299,50; 35* 292,50 — 299,50; 36* 292,50 — 299,50; 37* 292,50 — 299,50; 38* 292,50 — 299,50; 39* 292,50 — 299,50; 40* 292,50 — 299,50; 41* 292,50 — 299,50; 42* 292,50 — 299,50; 43* 292,50 — 299,50; 44* 292,50 — 299,50; 45* 292,50 — 299,50; 46* 292,50 — 299,50; 47* 292,50 — 299,50; 48* 292,50 — 299,50; 49* 292,50 — 299,50; 50* 292,50 — 299,50; 51* 292,50 — 299,50; 52* 292,50 — 299,50; 53* 292,50 — 299,50; 54* 292,50 — 299,50; 55* 292,50 — 299,50; 56* 292,50 — 299,50; 57* 292,50 — 299,50; 58* 292,50 — 299,50; 59* 292,50 — 299,50; 60* 292,50 — 299,50; 61* 292,50 — 299,50; 62* 292,50 — 299,50; 63* 292,50 — 299,50; 64* 292,50 — 299,50; 65* 292,50 — 299,50; 66* 292,50 — 299,50; 67* 292,50 — 299,50; 68* 292,50 — 299,50; 69* 292,50 — 299,50; 70* 292,50 — 299,50; 71* 292,50 — 299,50; 72* 292,50 — 299,50; 73* 292,50 — 299,50; 74* 292,50 — 299,50; 75* 292,50 — 299,50; 76* 292,50 — 299,50; 77* 292,50 — 299,50; 78* 292,50 — 299,50; 79* 292,50 — 299,50; 80* 292,50 — 299,50; 81* 292,50 — 299,50; 82* 292,50 — 299,50; 83* 292,50 — 299,50; 84* 292,50 — 299,50; 85* 292,50 — 299,50; 86* 292,50 — 299,50; 87* 292,50 — 299,50; 88* 292,50 — 299,50; 89* 292,50 — 299,50; 90* 292,50 — 299,50; 91* 292,50 — 299,50; 92* 292,50 — 299,50; 93* 292,50 — 299,50; 94* 292,50 — 299,50; 95* 292,50 — 299,50; 96* 292,50 — 299,50; 97* 292,50 — 299,50; 98* 292,50 — 299,50; 99* 292,50 — 299,50; 100* 292,50 — 299,50; 101* 292,50 — 299,50; 102* 292,50 — 299,50; 103* 292,50 — 299,50; 104* 292,50 — 299,50; 105* 292,50 — 299,50; 106* 292,50 — 299,50; 107* 292,50 — 299,50; 108* 292,50 — 299,50; 109* 292,50 — 299,50; 110* 292,50 — 299,50; 111* 292,50 — 299,50; 112* 292,50 —

Tefadyn 200

je najnovejši in najmodernejši sprejemnik, ki ga je

ustvaril za Vas svetovni koncern

Standard-radio

radio-DOBERLET d. o. z., Ljubljana

RADIO-DOBERLET d. o. z., Ljubljana

Podzastopstvo za Maribor: HENRIK ARLATI, Ulica 10. oktobra št. 4.

Domače vesti

* Slovenski božič v davni. To je naslov, ki ga bo imel drevi ob 19.30. v ljubljanskem radiu strokovni učitelj in publicist G. Rudolf Dostal.

* Razstava kipov in slik bolgarskih umetnikov v Beogradu je zaključena, prenesena pa bo po iniciativi ženskih organizacij v Zagreb, kjer bo odprta 2. januarja. Bolgarske umetnice so imele s svojo razstavo v Beogradu lepe moralne in tudi gnotne uspehe. Prodanih je bilo 26 umetnin. Zdar pa bodo priredili v Beogradu razstavo bolgarske karikaturne in bo razstava obsegala kakih 150 del. Razstavo, ki bo pozneje tudi prenesena v Zagreb, bo v Beogradu otvoril znani karikaturnist, sotrudnik »Politike« Pjer Križanič.

Vedno najlepša darila!

za dame in gospode tudi special parfumerija Venus pred g. postjo

* »Življenje in svet« prinese v prihodnji (ponedeljski) številki poleg kazala naslednje članke: Na uvodnem mesu zanimivo razglabljanje o novom problemu bele rase — črni nevarnosti, ki preti zlasti ameriškim državam. Nadalje članek »V pragozdu«, kakor ga opisuje po izkušnjah iz nizozemske Indije dr. Karl Heibig, potem nadaljajo zemljepisni prispevek »Najlepši slapovi«. V rubriki iz literarnega sveta piše A. Debeljak o italijanskem dramatik in pripovedniku Luigi Pirandello (v zvezi s 70letnico že pokojnega Nobelovega nagradjenca), uredništvo pa poroča o nekaterih novih knjigah in revijah. Številka prinese poleg ilustracij tudi rubrike: Tehnični obzornik, Praktične novote, Za bistre glave in Šah.

* Francoski konzulat v Ljubljani naznaja občinstvu, da bo za pariški veleposeljem (Foire de Paris) od 21. maja do 6. junija 1938 vrtanje potnih listov brezplačno. Te ugodnosti bodo dočeli kupci, ako se izkažejo s posebno sponso, ki jo bodo prejeli, če ter veljavnost je določena za čas od 15. maja do 14. junija 1938.

Kuriva 33%, jeze 100%

to prištedi Lutz-peč, Ljubljana VII.

* Tudi pri promet v Dubrovniku je zelo živahen. Meseca novembra je bilo tam 647 gostov iz tuzastva in 529 inozemskih gostov. V primerjavi s lanskim novembrom je prirastek gostov 404, prirastek nočnih pa 5832. V sredo je pristal v Dubrovniku prekooceanski parnik »Vulcania«, s katerim potujejo udeleženci protituberkuloznega kongresa, ki je bil od 17. do 19. t. m. v Tripolisu. Na parniku je okrog tisoč potnikov in med njimi mnogo svetovnih kapacitet medicinske stroke. Ugledni gostje so se izkazali ter si ogledali zanimivosti mesta. Po nekaj dneh slabega vremena je v Dubrovniku spel vedro, pomladansko vreme.

* Javna zahvala. Za eto in etotere pisane in osebne čestitke k zadoščenju, ki sem ga prejel na javni razpravi 14. t. m. za vse prijazno trpljenje svoje in svoje družine, izrekam vsem prijateljem in znancem iskreno zahvalo! Bulc.

* Kronično zagatenje in njegove slabe posledice, posebno motnje v prebavi, se lahko odpravijo z davno preskusenim domačim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo grenčico«, ki se tudi po daljši uporabi odlično izkaže. Oni ki so bolni na želodcu in črevesju, a želijo »Franz-Josefovo vodo«, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogi reg 8 br. 15 483-30

* Smrt zaslužnega nacionalnega delavca v Bosni. Po kratki bolezni je umrl v Beogradu državni svetnik Osman Nuri Hadžić, ki ima velike zasluge kot javni delavec in pisatelj v Bosni in Hercegovini. Rodil se je leta 1869. v Mostarju, pravo pa je študiral v Zagrebu in na Dunaju. Bil je med onimi nacionalno-revolucionarnimi visokostmi, ki so leta 1895. pod vodstvom pokojnega Stjepana Radića med obiskom cesarja Franca Jožefa zažigali madžarsko zastavo. Tudi Hadžić je bil več mesecev zaprt in potem izključen iz zagrebskega vseučilišča. Ko je dovršil pravne študije na Dunaju, je bil nekaj časa profesor na švabski šoli v Sarajevu, pozneje pa je bil prejet v upravno službo. Po pravnatru je bil načelnik banjaških okraj, potem pa je bil imenovan za načelnika zotranjega ministrstva. Kot tak je bil leta 1924. upokojen, od leta 1929. pa je bil državni svetnik. Vnelo se je udeleževal v najrazličnejših nacionalnih in dobrodelnih organizacijah v Bosni.

* Božični gosti v Opatiji. Med številnimi družinami gosti so v zadnjih dneh zabeležene tudi velike izletniške ekscurzije iz Mariborske v Opatijo. Prekrasno sončno vreme privablja goste od vseh strani in so tako napovedani množični izleti na božič v Dunaj, Budimpešto in v Prago. Številne goste pričakujejo tudi iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Gostom v čast bo prirejene razne slavnostne prireditve, izletniki pa bodo imeli tudi priliko udeležbe najljepših izletov. Zimskim sportnikom bo ustrezno, ker se dosežejo lepi smučarski tereni. Snežnika že v eni uri z avtomobilom.

* Družba sv. Cirila in Metoda prosi in poziva svoje podvornike, da svoje nabrane prispevke nakažejo vodstveni blažini po položici.

BOUVIER
VINO V STEKLENIH
GORNJA RADGONA

* Rotarski klub v Ljubljani je namesto svojega običajnega božičnega prispevka k raznim humanitarnim akcijam letos v skladu z akcijami drugih klubov v državi posvetil posebno pozornost pohabljeni deci. Ustanovil je v to svrhu fond, ki je dosegel že 10.200 Din. Za božične praznike je iz svojih sredstev vložil v fond še 5.000 Din. S privatnimi prispevki klubovih članov se bo sklad brez dvoma še povečal. Zbirani znesek bo klub uporabil za zdravljenje pohabljenih dece v otroških zdraviliščih, ali pa bo poskusil z njim utemeljiti »rajno« institucijo, ki bo skrbela za zdravljenje pohabljenih otrok v naših krajih.

* Božična številka »Zvončeka« je izšla. Starši, učitelji, rodoljubi, naročite ta list svoji deci in našim malim izseljenčkom, ki so tako željni iskrene domače besede! »Zvonček« se naroča v upravi »Zvončeka«, Krakovski nasp št. 22, ali pa v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

* Največja izbira!

* Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

* Blagoslov z mečem na sveti večer se je ohranil skozi vrsto let v goriški stolnici. V sporih z goriškimi grofi je oglejski patriarh Bertrand prodrl l. 1340 ravno na predvečer Božiča do Gorice. V silnem mrazu je moral patriarh obleganje prenehati in na sv. večer je služil polnočnočo z vsem s'jajem spremstva v svojem taborišču. Kanonik in bojni opremlj z mečem v roki je čital evanجيلj sv. Matevža o Kristovem rojstvu. Po evanجيلju je blagoslovil zbrane vojske z mečem v znamenju križa. Poukinitvi oglejskega patriarhata je priselita božični običaj na stolnice v Gorici, Vidmu in Cedadu. V Vidmu je prenehal že l. 1848. v Gorici se pa vsako sveto noč zabliski svetil meč, blagosloviljač vernike.

* Prastari božični običaji v Dalmaciji. Po rimskih saturnalijah so prevzeli Latini in za njimi Hrvati zanimiv običaj, volitev ljudskega »kralja« za dobo pred in po Božiču. Takšno božično kraljevanje se je ponavljalo vsako leto do kraja 18. stoletja. Posebno razširjena je bila na navada na otokih Šibici, Olibu, Mlatu, pa tudi v Šibeniku, Trogiru, Sinju in Kaštru. Starost. O takšnem primeru na kraju 18. stoletja poroča dalmatinski zgodovinar Katalinić: V Kaštru Starem so pri občinskih volitvah izvoljenega župana proglasili o božiču osem dni za kralja. Počasen je bil kakor pravi kralj, nosil je najsvetanejšo narodno nošnjo in z zlato vezne opanke. Imel je svoj dvor, okrog sebe pa kakor nekdanji hrvatski kralji dvorjanke, velikega sodnika, ščitonočca itd. Občinski dom je bil za osem dni izpremenjen v sijajen dvor, s kraljevo stražo, kamor so se zatekali prebivalci s prošnjami in pritožbami. Seveda so darovi takšnemu božičnemu kralju vsak dan naraščali in za novo leto je bila »kraljevska« družinca dobro založena.

* Božič otročev južne Dalmacije zbere družine okrog velikega ognjišča, podobnega našim kraškim kamninom. Vsaka hiša ima za božično drevo borov vršček, debelo in dolgo borovo ali oljkno deblo, badnjak, pa tli na žerjavici vse praznike, do Treh kraljev. Ko ti minejo, poneso ostanke badnjaka v vinograde in na polja, kjer jih zakopjejo, da bo letina dobra. Deca ima posebno veselje z domačimi kralci, stari očanci pa pripovedujejo o slavni bitki pri Visu, o daljnih ameriških krajih, kjer je mnogo otročev preživelo najljepša leta v izseljenstvu. Starejši prebde ves večer okoli badnjaka, v rani zori pa pohite v cerkev, kamor ubrano zabijo zvonovi.

* Če se starej ženijo. V neki medmurski vasi se je neki 66-letni kmet, ki ima šest odraslih otrok, zaljubil v 54-letno vdovo, ki ima tudi štiri otroke. Proti volji otrok sta se stara zaljubljenca poročila, a ko je hotel kmet pripeljati svojo ženo na svoj dom, so navalili nazi sinovi ter za hudo pretepli ženo je že pravočasno utekla, za moža pa je bila sreča, da so mimo prišli orožniki ter napravili red. Prelepen od sinov se je podal na dom svoje žene, a so ga tudi tam čakale batine od ženinih otrok. Zdar morata stanovala stara mladoporočca pri tujih ljudeh.

* Tragična smrt velikega lahkošivca. Po Somboru se je razširila vest, da je nekje v brazilskih gozdovih umrl bivši veliki lupan Bačke, Julij Semze. Ta mož je bil nekdanji zelo bogat aristokrat in po vsej Evropi znan po najrazličnejših avanturah. V Somboru je bil veliki lupan do leta 1911, potem pa se se je preselil v Budimpešto. Po prevratu ee je selil na Dunaj in da bi se otresel vseh valutnih predpisov, je bače okrog 700 milijonov kron silačil v svojo violino in tako ves denar prenesel preko meje. V Avstriji se je bavil z raznimi spekulacijami in ko so mu postala tla prevročja, se je umaknil v Pariz, kjer je postal lastnik sumljivega nočnega lokala. Ko so ga iz Francije izgnali, je odpotoval v Južno Ameriko in se je tam leta 1934. poročil z nako zelo bogato vdovo. Lani pa je ženo brez vsakega vzroka zapustil in se podal po svetu. Zdar poročajo, da je umrl pri neki lovski ekspediciji.

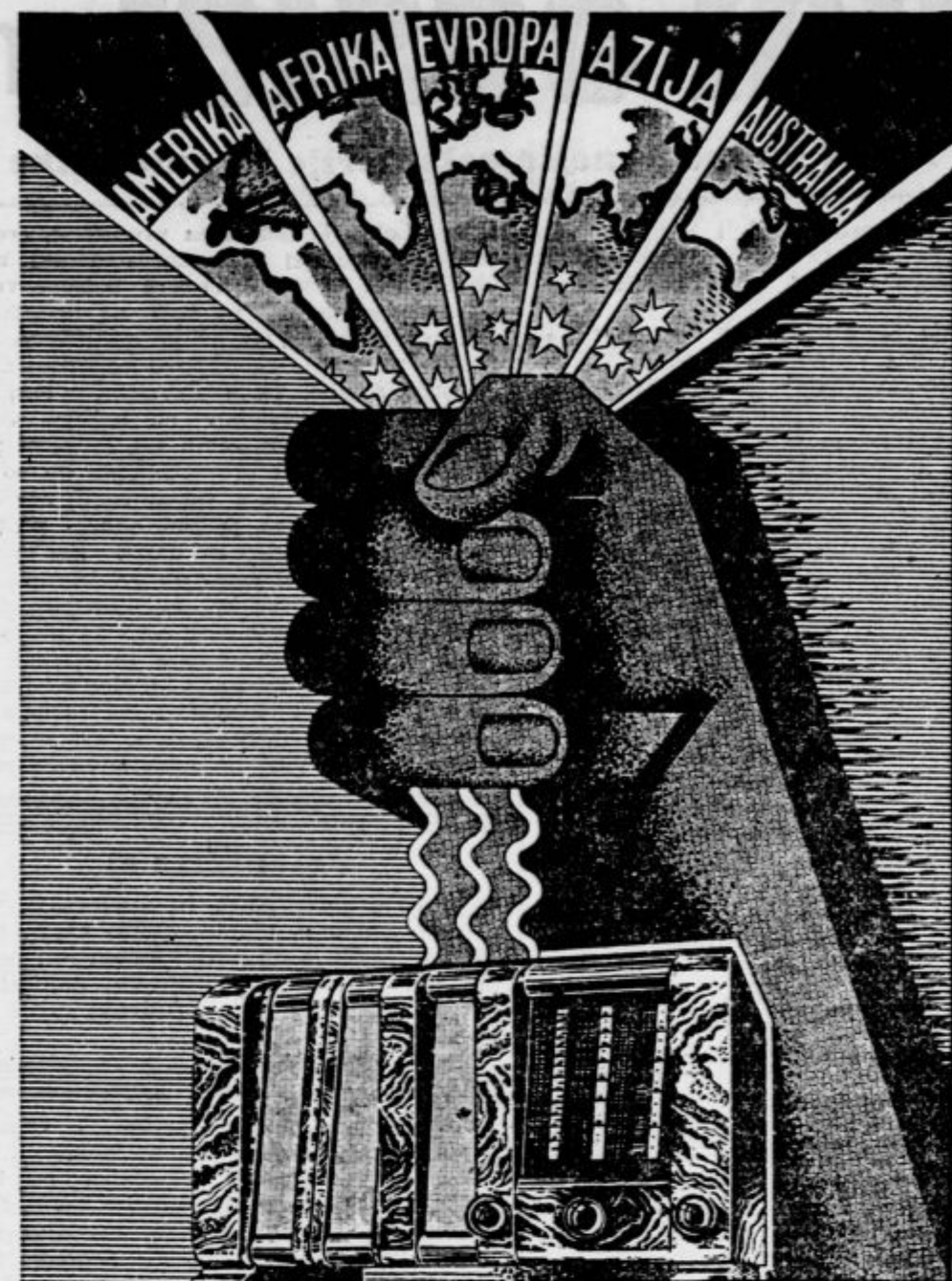
* »Zvonček« bo, kakor to lepo pravi dr. I. Lah: »Daleč po svetu pozvanjal okrog, iskal bo domove slovenskih otrok.« Nekaj rodoljubov je že podprlo to plemenito akcijo konzorcija »Zvonček«. Tako je nar. posl. g. Rajko Turk p'alal naročnino za 10 izseljenčkov, zdravnik dr. Stane Medič iz Šoštanja za 5 slovenskih otrok na tujem, upok. učitelj Alojzij Kecej za 2 izseljenčka itd. Več domoljubov je nakazalo upravi »Zvonček« po Din 30.— za celoletno naročnino lista, ki ga bo prejemale naša deca v daljnem svetu. Rodoljubi in mladinoljubi, posnemajte te lepe zgled! Spomnite se naračno-obrambnega poslanstva »Zvonček« ob svečanih prilikah!

* Kam za božič? Za božične praznike pohiti vse v zasnežene planine, saj Ljubljana tudi letos ne bo nudila smučarjem onega veselja, ki jih čaka na gorskih snežnih poljanah. Slovensko planinsko društvo je pripravilo v svojih postojankah dovolj goriva, jestvin in pijače tako, da bo za začetnike in izveščane smučarje primerno božično veselje visoko v zasneženih gorah. Odločiti se morate, kam pojdete za božič. Po dolinah leži megleno morje, vrhovi in grebeni gledajo iz blestečih in valučee emote. Vlak prisopihla v Bohinjsko Bistrico, z avtom ali na sanel hitiš ob mirnem Bohinjskem jezeru do Zlatoroga. Prvi oddih v toplo kurjeni obednici hotela, ki postrže z vsemi okrepčili potrebami za vzpon do doma na Komni. Pril'ago in smučil oddaj nosaču, da moreš uživati krasen razgled s poti na Komno. Kreniš okrog ovinka in zagledaš Komno, čudno lep svet, človeku je kar težko polovariti to gladino z vijugastimi smučinami. Sleherni dan ima Komna drugačen obraz, vedno je zanimiva. Dom je dobil še prijaznejše lice, obložen je z mecesovimi deščicami ter že na zunanji čutiš toploto jedilnice, kjer dobiš vse, kar si želiš, za okrepčilo in razvedrilo. Lepi izleti vodijo v okolico Komne tja proti Triglavskemu jezerom, Komna ima stalno smučsko šolo pod vodstvom smučkega učitelja Černiča. Izurjeni smučarji-planinci bodo pohiteli višje gori proti Triglavu. Zimske markacije vodijo smučarja iz Moistrane skozi dolino Krme vedno do Staničeve koče, ki je oskrbovana od 22. 12. do 6. 1. 1938. Težko se bo ločiti od prostranih smučišč pod Triglavom, toda naposled moraš vendar nazaj v dolino ter v druge kraje. Vabi Kranjska gora z Vrščem, kjer čaka Erjavčeva koča, kamor prispeš v pičlih treh urah. Krasno božično jutro pod Mojstrovko te bo razveselilo, nato pa boš zdrnil na smučeh v dolino. Ne smemo pozabiti Kamniških planin, ki so Ljubljancu še bolj priročne. V osrčje Kamniških planin vodi pot do Doma v Kamniški Bistrici: izletnik si izbere ali topli kotiček v Domu, ali sankališče za domom ali izlete v okolico Doma tja do žagane Peči. Raj začetnikov je Velika Planina. Vzpon ni naporen, ako pričneš pri »Jurčku« v Orni, rineš s smučmi do Kranjskega Raka, zaviješ na levo, složno preko Male Planine do koče na Veliki Planini. Tudi v tej koči dobi začetnik osnovni pouk v smučanju v smučarski šoli. Prostrana smučišča bodo za božične praznike polna veselih smučarjev vseh kategorij. Obilo razvedrila bo našel smučar tudi v Domu na Kravcu. Okolica nudi izborne smučne terene. Vzpon iz Cerkelj, kamor vozi avtobus iz Ljubljane. Smučarji planinci! Vsa naj svojim željam in sposobnostim primerno izbere božično razvedrilo v postojankah SPD, vsak bo našel dovolj zabave in božičnega razpoloženja. Vremenski preroki obetajo sončno vreme, aneg je povsod odličen.

* Nič ne pomenijo naši ljudje, ker hočejo prehitro zaslužiti, Nemci pa so »drugi« tiča. Tako se je izrazil star mojster iz šiske, ko je ogledoval novo razstavo trgovine mizarskih strojev in strojne orodja. Takl in podobni primeri se dogajajo ne redko, kar je dokaz, da naši obrtniki nimajo zaupanja v domača podjetja in se kaj hitro odločijo za podpis naročil kakega inozemskega agenta. Spisi na sodišču dokazujejo, kako izkoriščajo tuji zaupanje našega srednjega sloja in kako so oskodovali naši obrtniki. Skozi dolga desetletja je rokodelec varčeval, da si je postavil skromno hišico; morda jo je prevzel po očetu, ki se je boril vse svoje življenje, izgubil pa jo je zaradi slabe kupčije s kakim tujim agentom. Koliko dragih naprav leži v kotih delavnice, popolnoma nerabnih in ni govora o tem, da bi bile samo delno amortizirane. Vabljive besede tujih agentov so to povzročile in žrtvam ni prišlo na misel, da cena ni mero-dajna in da so razni stroji že zaradi tega predragi, ker ne odgovarjajo svojemu namenu. Jasno je, da domačemu podjetju, ki v inozemstvu ne more iskati zaslužka, ni mogoče prodajati slabih izdelkov, če je treba njih namen trajno prosperirati. Svoje stranke more postreči le s prvovrstnimi izdelki, katerih nabavna cena je kakovosti primerna. Prodajna cena pa se prav tako ravna po nabavni ceni. Zaslužek pri kakovostnem blagu je pa po največkrat skromnejši kakor pri takozvani »trgovski« robu. Vsa, ki si namerava nabaviti stroje ali novo strojno orodje, naj gleda, da stoji v zvezi s strokovnjakom, ki nudi jamstvo za ponudeno blago in je tudi znano, da je on za tako jamstvo sposoben. V prvi vrsti pa naj se upošteva dejstvo pravila »najboljše je najcenejše«.

* Primečno darilo za vsakogar je Ilke Vaštelove roman o Pršernu. Naročite ga direktno na naslov Ilke Vaše, Ljubljana, Lavričeva 6. Cena: celo usnje-bibliofilska izdaja 200 din, platno 100 din, karton 80 din. Pri skupnih naročilih (naimanj pet) znaten popust: knjigo dobite tudi za obroke. Svarilo: Ne zaupajte denarja akviziterem!

* Pisalne in računske stroje Vam strokovno popravi BORIS V. SIMANDL, Ljubljana, Dvorakova ul. 3, telefon 24-07.

ORION radio
Z LUKSUZNO SERIJO

DRŽITE VES SVET V SVOJI ROKI,

ZASTOPNIKI:

RADIO r. z. z o. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 6

RADIOVAL, Ljubljana, Dalmatinova ulica 13.

JOSIP WIPPLINGER, Maribor, Jurčičeva ul. 6.

* Knjiga »Živi izvirje, razgibano življenje naših generacij, veselo, zanimivo in burno. Knjiga Vam bo prijeten sobesednik vse te dolge zimske večere. Na razpolago v knjigarnah.

* Prav toplo priporočamo božične in nopolne razglednice, ki jih je založila Ciril Metodova družba. Naša dolžnost je, da podpiramo družbo, ki podpira slovensko žolstvo ob naših mejah.

OD 25. XII. DAL JE
RAZSTAVA POLIŠIVA
FR. KREGAR & CO. VIZMARI 82

* Putnik. Beograd priredi od 5. do 10. januarja izlet v Solijo in na Viko planino. Od 11. do 28. 1. izlet v Egipt in Palestino ter izlet na kongres tombaža na dan 26. januarja v Kairo. Prijave ter informacije v biljarnah Pučnika v Ljubljani.

* Božična številka ilustriranega društvenega mesečnika »Žike« je izšla. Poleg zanimivih priznanj, ki jih pošiljajo ljubitelji ržene žitne kave Žike in poleg člankov, ki opozarjajo na izvršno kakovost Žikinega specialnega zdroba za doječnike in bolnike ima »Žika« še naslednje vsebine: Joža Lovrenčič, »Božična pot«; Anton Ingolič, »Splavarje«; Nace Cvim, »Sveta noč v gorah«; Rafael Bačar, »Medvedje v ameriških nacionalnih parkih«; Janko Kač, »Božje živalce«; Viktor Pirnat, »Tam v Bosni zlati...«; Sledi Zdravniška posvetovalnica za bolno deco (Priloga dr. Dragaš) in »Gospodinski kotiček«, ki prinaša obilo nasvetov za naša gospodinjstva. Revija »Žika« druži vse ljubitelje prvovrstnih Žikinih hrani!; dobi-va jo vsak interesent, ki se prijavi na naslov: Prazarna Žika, Ljubljana—Vič.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vso-mite jutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

RIBE OLJE sveže v drogeriji IVAN KANC-Nebočnik.

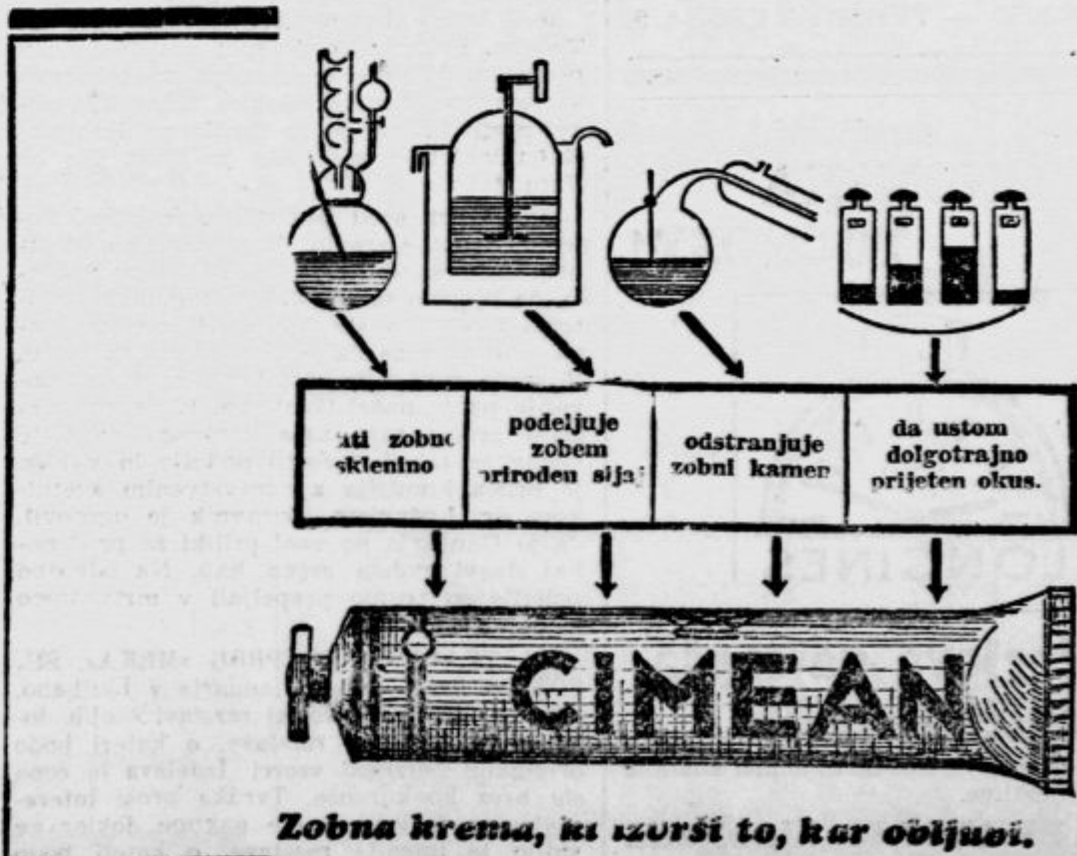
* Lovski pes se je izgubil. V ponedeljek 13. t. m. se je izgubil na lovu nekje nad Rovtami, Logatec in Rakekom istrski brak bele barve, reasete dlake. Kdor ga je prijel, naj sporoči Andreju Novaku, lovcu na Vrhniki. Nagrada 100 dia.

* Polovična vožnja iz vseh postaj v drlavi v Ljubljano je dovoljena od 27. t. m. do vključno 8. januarja, če si ogledata razstavo bratov Subicev; na odhodni postaji al vzemite legitimacijo, obrazec K 13.

Eno srce — ena RADENSKA.

* Obtelete obleke barva v razčnih barvah in pilastra tovarna JOS. REICH. 1.

Razumen človek zna presoјati,
zato uporablja za nego zob CIMEAN zobno kremo, ker...

Zobna krema, ki izurši to, kar občuješ.

Tudi odslej vse potrebščine za pisarno, urad in dom v trgovini s papirjem

m. Tičar, d. z o. z. Ljubljana, šelenburgova 1, Sv. Petra c. 26.

Velika izbira najmodernejših galanterij in umetniške keramike. — Polnilna peresa svetovnih znamk.

* Danes ne boste pozabili kupiti knjigo »Zgodbe brez groze«. Vezana 15, broširana 10 din. Založba »Cesta«, Ljubljana, Knafle-va ulica 5.

* Življenje je gibanje in kretanje! Zanesljiva ura gre vedno enako dobro. Če se pa vzmet odtrga, tedaj je gibanje konec. Če gre ura prepočasno, je temu vzrok najtrž zapravljen. Treba je urediti očistiti in to temeljito, ter jo odslej obnavljati prahu. Tedaj gre zopet dobro. Pri človeku tudi ni drugače. 80—100 utripov na minuto dokaže, kako ogromno delo premore srce. Stalno do- vaja kri vsem organom telesa. Krvne cevi pa morajo biti široko odprte, da je delo srca olajšano, da se srce ne pretegne. Tu pomaga »Planinka« čaj iz prstnih planin- skih zdravilnih zelišč. V telesu nastanejo namreč večkrat kakšne zapreke. Spočetka jih svede in občutimo, ker posvečamo slabi prebavi in zaprtju premalo pažnje. Ko pa nastopajo že hemoroidi, kožne bolezni, obolenja zaradi sečne kisline, prekomerna de- belost, obolenja jeter in žolča ali celo posopnenje žil, tedaj pomaga le temeljito čiščenje. »Planinka« čaj je čistilno sredstvo prav pos-bne vrste. Dobi se v vseh lekarnah tu in inozemstva. Vzorec za navodilo pošlje brezplačno lekarna M. Bahovec, Ljubljana.

* Vse prijatelje zimskega sporta vabita za božične praznike gostilna in pension Kon- šek na Trojanah. Dvakrat na dan je avto- busna zveza iz Tavčarjeve ulice v Ljublja- ni, kjer smuči tereni, ker je snega 30 do 40 cm. 20 lepo opremljenih, kurjenih sob, za dobro jed in pijačo je preskrbljeno. Za praznike na evidenciji na Trojanah. Priporo- čata se Gregor in Rajka Konšek.

* Smuči začetniki in turni tetaji, ki jih pripravi Zveza za turistični promet, se začne na praznik 25. t. m. ob 14. pred streliščem na Spodnjem Rožniku. Prijave in informacije v biljetarnah »Putnik«, Ljubljana.

* Večni koledar, sestavljen na znanstve- ni podlagi, kaže tisočletja preteklosti in pri- hodnosti, vse dneve praznikov spremembe nebesnih planetov i. t. d. Cena 25 din. Nova izdaja knjige »Tvoja usoda«. Iz te knjige si samorete sami sebi prerokovati svojo bu- dočnost, srečo v ljubezni, loteriji, poklicu i. t. d. Cena 8 din. Koledar 1938 »Glasovi ozvezd«. Napovedi sreče ali nesreče za vsaki dan posebej za vse leto. Rojstne razla- ge, špiritizem in okultizem ter razni recepti, kako se pride do zasluga in denarja. Cena din 8. Vse tri knjige prinašajo: pook zabavo, srečo, za lepoto telesa in zdravje. Cena za vse tri knjige samo 35 din. Knjige se dobe tudi po trafikah. Založba: Družba »Radiot«. Ljubljana, Krekov trg 10.

* Gran hotel »Petrograd«, Beograd želi srečni božič in novo leto vsem svojim cenje- nim gostom rimsko-katoliške vere.

Iz Ljubljane

* Zahvala. Ob slovesu iz Ljubljane sem prejel toliko iskrenih izrazov simpatij in prijateljstva, tako od gospodarstev, od oči- ev kakor od ostalih znancev in prijateljev, da mi ni mogoče, se vsakemu posebej zahvaliti. Zato prosim vse, da blagovolijo s tem spre- jeti moje najlepše zahvalo za vso iskrenost in pozornost. Očepam porabljam priliko, da vsem bratom katoliške vere čestitam vese- le božične praznike in srečno novo leto. Pešadijski brigadni general. Peter D. Ne- željkovič.

* Narodni poslanec g. Rajko Turk med ljubljanskimi reveži. Sentpetrska okrajna organizacija JNS je povabila v sredo 28. naj- revnejših družin s 175 družinskimi člani k božični obdaritvi v gostilno pri Župančiču na Jegličevi cesti. Razdelitev je opravil naro- dni poslanec g. Turk, ki je vsem obdarova- nem hkratu voščil vesele praznike in srečno novo leto a prisrčno željo, da ti jim pri- hodnje leto zasija sreča s tem, da bi do- bili zaposlitve njihovi družinski poglavarji. Zahvalil se je vsem dobrotnikom, ki so omo- gočili to skromno, a vendar razveseljivo bo- žičnico.

* Za božičnico gluho mladin v Ljubljani darujeta Ivan in Franc Sever 100 din. za reševanje brivskega pomočnika pa 90 din. namesto cvetja na grob pokojnemu Alojziju Očku. Denar hrani blagajna »Ju- trac«.

* V pošastitev spomina pokojne gospe Magde Janežičeve je daroval g. Pahor Gvi- don 100 din. za božičnico gluho mladi- ni. Denar naj se dvigne v blagajni »Jutrac«.

* V Menzi, Kolodvorska 8. dobite iz- borno kavo, veliko din 2. ter potice in dru- go pečivo lastnega izdelka.

* Kopalnice na Taboru bo odprto danes 24. t. m. ves dan, v soboto 25. in ne- de- ljo 26. t. m. pa bo zaprto.

* Letošnja božičnica prometnih redar-jev. Ljubljanski prometni stražniki bodo obdarovani tudi na letošnji božični večer od avtomobilistov, pa tudi od drugih, ki jim na ta način izkažejo majhno pozor- nost v priznanje za njihovo naporno in od- govorno službo. Ta hvalevredni običaj ob- darovanja prometnikov na božični večer so tudi pri nas pozdravili vsi, ki se žele na ta način zahvaliti prometnikom, da so jih s spretnim vodstvom varno vodili čez kri- žišče. Avtoklub se je rad odzval prošnji, da tudi letos porazdeli darila, kar se bo zgodilo na božični večer ob pol 18. uri. Da- rovalci, ki sami ne bi izročili svojih daril na lico mesta, imajo možnost, da store to preko tajništva Autokluba Kongresni trg 1/L tel. 21-93, kazinskega poslojpe. Darila je treba izročiti tajništvu najkasneje do danes opoldne. Razumljivo je, da se spre- jemajo darila tudi od neavtomobilistov.

Privoščite si

najboljših dolenjskih in štajerskih vin, ki vam jih nudi odprta, kakor vselej tudi zdaj za božič v najboljši kakovosti poleg največje izbire desertnih vin delikatesa V. A. Janeš na Aleksandrovi cesti pri operi.

* Nagrade hišnim poslom - vlagate- ljem. Hranilnica dravske banovine, Ljub- ljana, prej Kranjska hranilnica, bo tudi letos izdala za novo leto več nagrad po 200, 100 in 50 Din hišnim gospodinjstvom poslom (kuharicam, hišnam, služkinjam itd.), ki imajo v imenovanji hranilnici vsaj že 6 mesecev vložene svoje prihranke na hranil- no knjižico. Ti posli se vabijo, da se do vključno 29. t. m. prijavijo pri blagajni hra- nilnice (Knaflejeva ulica 9) med poslovnimi urami od 8. do 12. V izkaz je preložit hi- šnino knjižico. Zbranje bo v četrtek 30. t. m. popoldne. Gospodine in gospodari naj blagovolijo na to opozoriti svoje pose- le.

* Na umetniški razstavi, ki je odprta v prostorih arhitekta Mathiana na Tyrševi cesti, so odlično predstavljeni skoraj vsi vidnejši slikarji in kiparji starejše in mlaj- še generacije. Z najprejstnejšimi zbirkami sta zastopana mojster Jakopič in France Pavlovčec, z izbranimi deli pa so med dru- gim predstavljeni še Maksim Sedej, Karla Bulovčeva, Černigoj, Tone Kralj, Fran Tratnik, Ivan Vavpotič in Maksim Gaspa- ri, izmed kiparjev pa prof. Zve in mladi Smerdu. Izbrano umetniško želo je brez dvoma najlepše božično a želo leto da- rilo, zato razstava zasluži čim številnejša obiska.

* Moderni svet požira stare božične navade. Tako so še pred 50. leti ljubljani- ski fiakerji in konjereji nosili na Stefa- novu v cerkev blagoslovljat voščenice sveče in sol ter ponesli voščenega konjčka okrog oltarja. Čeprav so bili ti konjčki drug drugemu podobni, vendar so prijatelji te plemenite živali skrbno izbirali, da so čim lepšo stvarco pripravili svetniku, da jim v prihodnjem letu čuva konjčke pred ne- zgodami. Seveda so pri tem bili tudi sofr- je in klanilo precej cvenka iz fiakerskih in konjerskih rok. Bakren denar ni bil posebej v čislju, desetica je imela že bolj- ši cvenk. Dvajsetica ali pa celo goldinar — no, to je pa bil že gotov dokaz, da ima priprošnjik, ki je spustil v jermas čim vi- nejše takšen dar, doma par ali še več res- lepih konjčkov! — Na Sentjanjevo so se tudi po Ljubljani prevalele sem in tja skrinje, selili so hlapce in dekle k novim gospodarjem. Popilo se je dosti »ta krat- kega«, žganega, pa vina, ki so ga v litrih prinašali k franciskanom na žegen, da bi kapljica v novem letu res zalegla.

* Lepo in mirno zimsko vreme je že vedno stanovitno. Včeraj jutraj je bilo še bolj mraz, termometer je kazal —11.1. na aerodromu celo —13.7 C. Barometer raste in se je nadajati še nekaj lepših dni. Sneg se je zdaj dobro susedil in zmrazil v dobro saninec, za smučarje se obeta ugodna smu- ka v praznike. Za brezami v Tivoliju, ima mladina svoje veliko veselje s smučkami in sankami, da se snežni prah kar kadi za njimi. Po mestu je živahno, vse hiti nakupo- vat poslednje potrebščine za praznike, arna- da smučarjev, ki se bo razkopila na vse strani, se že pripravljajo, da se za nekaj dni poslovijo od Ljubljane.

* Dostava na božične in noveletne praznike v Ljubljani. Na božič se ne bodo dostavljale nikake pošiljke razen telegram- nov, ekspresnih in pošilk s pokvarljivim blagom. Na dan sv. Stefana (nedelja) se bo- do zato dostavljale dopoldne vse pošiljke, kolikor jih bo mogoče dostaviti glede na za- prte trgovine in pisarne. Na dan novega leta bodo dostavljali pismonoše pokojnine, denar- ni dostavljali ostali denar, paketski pa pake- te kolikor to dostava možna. Na nedeljo 2. januarja bodo dostavljali pismonoše vso pi- semsko stvarino, ostale pošiljke pa se ne bodo dostavljale razen brzojav, ekspresnih in pošilk s pokvarljivo vsebino.

* Letos bomo silvestrovali spet na Taboru. Pripravljen je spet nov in izbran program. Vsakdo se zanima za taborsko silvestrovo kroniko. Koliko taborskih sil- vestrovih kronik je že prešlo na ljubljans- ke ulice? Ne zamudite jo letos. Ne bo vam žal.

* Smrt pred praznikom rojstva. So- ferju Josipu Cerarju, ki stanuje na Mest- nem trgu št. 6, se je te dni čudno zade- lo, da njegovega sosedo, upokojenega mon- terja mestnega vodovoda, 64 letnega Iva- na Gantarja že dalje časa ni na spregled. V sredo zvečer je stopil v njegovo stano- vanje pa je našel Gantarja, ki je zmerom živl precej sam zase, mrtvega na tleh. Cerar je takoj obvestil policijo in v hišo je prišla komisija z zdravstvenim svetni- kom dr. Lužarjem. Zdravnik je ugotovil, da je Gantarja po vsej priliki že pred ne- kaj dnevi zadela srčna kap. Na odredbo policije so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

* TKALNICA PREPROG »MEKA«. SU- BOTICA pride meseca januarja v Ljublja- no, kjer bo imela dve veliki razstavi svojih do- vidijo te imenitne razstave, o kateri bodo originalni perzijski vzorci izdelava in cena sta brez konkurence. Trdka prosi intere- sante, naj odložijo svoje nakupe dokler ne vidijo te imenitne razstave, o kateri bodo pravočasno obveščeni.

* Ni božičnega drevesca brez stekle- nega okrasja, ni za človeka toplega živ- ljenjskega občutja brez zadostne zaloge stekla in porcelana pri hiši, ni prazničnega razpoloženja, če se gospodinja ne more pred gosti izkazati z lepim posodjem iz kristala in keramike. Najbogatejšo izbiro domačih in tujih izdelkov nudi trdnika Kollmann na Mestnem trgu.

* Narodno telesnišarske glasbene dru- ške »Sloga« priredi 12. februarja svečer v vseh prostorih Sokolskega doma na Taboru veliko železničarsko predpustno prireditev, pri kateri sodelujejo celokupna godba za pihala, jazz-orkester in kmečki šramel. Pro- simo društva, da ne prireajo ta večer sli- čnih prireditev.

* Zmizana vojnja na tramvaju za vojne invalide. Mestna občina je odredila, da se dovoli vojam invalidom, ki se izkažejo s le- gitimacijo Udruženja vojnih invalidov, na tramvaju znižana vozšina, in sicer za vsako vožnjo 1 Din brez ozira na daljavo. S tem je mestna občina stopila med one občine, ka- kor Beograd, Sarajevo, ki priznavajo vojam žrtva.

ELITNI KINO MATICA VELIKI BOŽIČNI SPORED

LILIAN HARWEY in WILLY BIRGEL
v krasnem velefilmu plesa, glasbe in ljubezni

FANNY ELSSLER

PREDSTAVE OBA PRAZNIKA OB 15., 17., 19. in 21. uri

Najnovejši žurnal - Romantika divjega Zapada itd. - TELEFON 21-24

* Obrtniški ples, tokrat že 14. tradicio- nelna prireditev ljubljanskega obrtnišva bo 15. januarja na kar že danes opozarjamo in vabimo vse prijatelje obrtniškega stanu!

* Podpornemu društvu za gluho, mla- dino so darovali za božičnico: Zinka Stör in Josip Stör, pešad. poročnik iz Ljubljane 100 din, I. Rupnik iz Ljubljane pa 20 din. Plemenitim dobrotnikom iskrena hvala in blagoslovljen božič!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO želim

In se priporočata

AVBELJ JOZE in FRANČISKA,
mesarja

Stari trg 27 — Trnovski pristan 24.
Ljubljana,

RIHARD KLEMENČIČ
DENTIST-TEHNIK

NE ORDINIRA DO 3. JANUARJA 1938

17. AKADEMSKI PLES 5. JANUARJA V UNIONU

DUH po izpuhtevanju telesa takoj in trajno oopravi SANOPEDE. Varuje obutev in perilo. Zahvaljate v lekarnah, drogerijah, parfume- rjah in sličnih trgovinah. Drogerija Jančičaj Ljubljana, Krekov trg.

Reg. min. nar. zdr. 31316

Ne pozabite

na filme za sneg, bliskovno luč za fotografiranje ob božičnem drevesčku, jaslicah; potrebna navodila dobite pri

Foto turistu Lojzu Šmucu
LJUBLJANA — Aleksandrova cesta 8
kateri Vam tudi želi
prijetne praznike in dober smuk!

DR. MAICEN

NE ORDINIRA od 26. XII. — 2. I. 1938.

DUNAJSKI najbolj renomirani
dekliški penzionat

C. v. KASTALY

WIEN (v centru) LANGE GASSE 65.
Tel. A 27-4-22.

Po božičnih praznikih začetek novih teča-jev. Nadaljevalna izobraževalna šola, jeziki, glasba, kuha, sport. Priprava za vse izpita. Vsaka študijska možnost.

Zakaj bi tudi Vi ne bili

narodnik revije »Prijatelj«.

Sporočite svoj naslov upravi »Prijatelj«, Ljubljana 108, ki Vam pošlje eno številko brezplačno na ogled.

Fotografirajte za Božič,
ker Vas stane povečava 18x24 samo din 6.—, kopija 6x9 0.50 para. — Filmi sve- tovyne znamke 6x9 8 posn. 26 Sch. samo Din 10.—

Fotomaterijal FRANJO MAVEO
Ljubljana — Miklošičeva 6

Zahtevajte povsod SAMO ORIGINALNI
»Fruškogorski biser«

belo — rezno — staro — sladkasto vino odlične kvalitete.

B. MOSER, Zemun III.
Moserova 1. Tel. 40-88.

Zaloga tudi v Javnem skladišču Ljubljana.

UMETNE CVETLICE

ZA TOALETE,
kotiljone in razno za prireditve izdeluje

AL. ZOR-JEZEK

dipi. atelje za izdelovanje umetnih cvetlic
LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ul. 8,
na dvorišču.

Dr. KALLAY

ne ordinira od 24. decembra do 9. jan.
Telefonske prijave med 10. — 12. uro.
TELEFON 38-26

* Veselo mladinsko matinejo za božič- ne praznike je pripravila uprava Elitnega kina Maticе najmlajšemu naraščanju svojih posetnikov. 6 velikih Mickey in Silly sim- fonij, zajetih iz najprejznejše fantazije in nepravilnih z nedosežno ljubečostjo in du- bovitostjo, bo izpolnilo ta pravilnični spored. Zato je razumljivo, da tvorijo ravno te pravilne barvaste simfonije najlepši od- dih in zabavo za staro in mlado. Predstave na oba božična praznika ob 9 in 11. uri dopoldne in nepreklicno zadnjkrat v po- nedeljek 27. t. m. ob 14.15 z bogatim do- polnilnim sporedom pri matinejskih cenah v Elitnem kinu Matici. Ne zamudite!

* Prošnjo poštni in telefonski upravi pošiljajo telefonski abonementje iz okolja Miklošičeve ceste: V zadnjem četrtletju so telefoni na našem področju v okolju Tyr- ševe, Miklošičeve in Resljeve ceste bili neporabni z izjemo kakih 25 dni najprej zaradi snega v začetku novembra, potem pa zaradi popravil v centrali. Krivde ne pripisujemo osebi centrale, katero pozna- mo kot vestno in potrpečljivo, menimo, da je krivo ministristvo, ki ne dovoljuje ljub- ljanski centrali zadostnega števila osebja. Pri vsem, kar se dogaja, pa mi abonenti ne nosimo odgovornosti: že 1. oktobra smo plačali v naprej vse pristojbine. Apeliramo na upravo telefonske službe, naj pri izter- jevanju četrtletnih obrokov v začetku no- vega leta vpoštevajo, da v tekočem četrt- letju nismo za naše pristojbine prešli ta- korekoc nikake protivrednosti in da zara- di tega v prihodnjem četrtletju ne more- mo biti dolžni plačevati pristojbin.

* Če se hočete o božičnih praznikih lepo razvedriti, potem se potrudite na iz- let v Moste in obiščite ondodni kino. Za najcenejšo vstopnino boste več ko dve polni uri prisostvovali predstavi dveh ve- likih in znamenitih filmov. Senzacija v filmskem svetu je film »Jeteniki s Hudco- vih otokov«, ki je vzbudil ogromno pozor- nost po vsem svetu, čim je doživel krstno predstavo. Drugi film, ki se imenuje »De- kliski internat«, je takisto vreden vse po- zornosti. Tvoril pravo nasprotje prvemu filmu in tako užije vsak gledalec polno za- dovoljstvo. Toplo zatorej priporočamo obisk kina Moste, ki je najcenejši in skrit za najbolj igrane filme svetovne produk- cije.

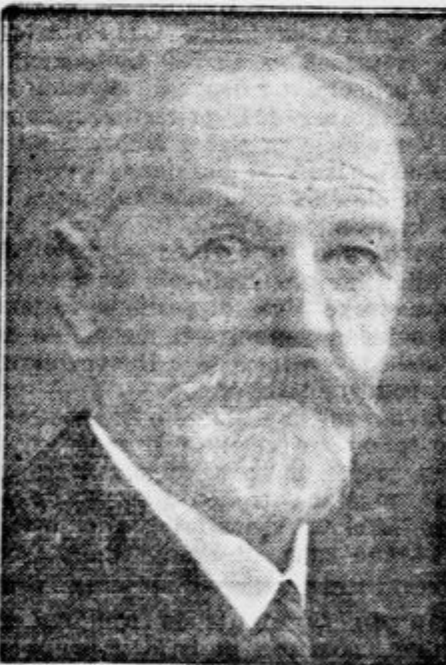
* Pričkom se božič... Obiščite razsta- vo kanarčkov in ptic pevk, ki bo na ženskem oddelku učiteljske šole na Resljevi c. 10. od 25. do 28. t. m., ker s tem pomagata pre- zimiti lačne ptičke v Tivoliju.

* Pevsko društvo Ljubljanski Zvon pri- redi 31. t. m. v veliki dvorani hotela »Mi- klič« silvestrovanje s pestrim sporedom. Vsi vabljeni!

Dva čila 80 letnika

Poročali smo včeraj obširneje o življe- nju in številnih tegobah zaslužnega šolske- ga upravitelja g. Janka Ritoška, ki pre- življa pokoj v Mariboru. Danes praznuje 80-letnico. Slika prikazuje s njegovi nena- vadni čilosti.

G. Janko Ritošek v soštanju praznuje 80. t. m. 80-letnico. O njegovem življenju smo pisali že včeraj.

Gasilska četa v Stražišču pri Kranju

je med onimi gasilskimi organizacijami, ki imajo največ odlikovanih članov. V tej četi je namreč že 42 članov, ki so bili odli- kovani z bronastimi, srebrnimi in zlatimi kolajnami za svojo požrtvovalno službo. Nekateri člani pa so bili odlikovani že prej in ima tako n. pr. predsednik organizaci- je celo vrsto višjih odlikovanj. Četa se od- likuje po svojem nesebičnem delu, ki ima najlepše dokaze v velikem gasilskem domu s bogatim materialom. Pri napredku čete

imajo največje zasluge njen predsednik Anton Križnar, agilni tajnik Janez Bajželj, poveljnika Jernej Golob in Jože Bajželj, ter blagajnik Aleš Urbanc. Tudi ostali čla- ni odbora so v vsakem pogledu v vzor vse- mu gasilskemu pokretu v državi. Letos sla- vi četa 35-letnico svojega delovanja in je bil ta jubilej praznovan brez vsake pose- be slavnosti. Vsi prebivalci kraja so svojim gasilcem iz srca hvaležni in želijo gasilski organizaciji najlepšo bodočnost.

KINO UNION Telef. 22-21

V PETEK 24. DECEMBRA ZAPRTO! NA BOŽIČNI IN STEFANOV DAN

BOJ ZA DEČKA

(STREIT UM DEN KNABEN JO)

Film po romanu Hedde Westenberg, poln zanimivih in zagonetnih dogodivštev, ki bi mogli biti tudi resnični. Prekrasne slike iz sončnega Egipta.

Igra je odlično podana po priznanih igralecih: LIL DAGOVER, MARIA VON TASNADY, WILLY FRITSCH in drugih.

Predstave: 25. XII. ob 15, 17, 19. in 21. uri
26. XII. ob 10.30 PRI ZNIŽANIH CENAH ter 15, 17, 19. in 21. uri

Darujte praktično!

Veliko izbiro blaga za srajce, izgotovljenega moškega perila, kravat, puloverjev, svilnenih in volnenih šalov, rokavic in noga- vic ter žepnih robcov Vam nudi

Specijalna trgovina

L. MAHER — TYRŠEVA CESTA 9.

ASTRONOMSKA TOČNOST!

Smučarjeva najlepša božična darila

so originalne Splitkein smuči znamke P. Oesthye.

XOLB PREDALIČ, Ljubljana
KONGRESNI TRG 4.

Tungstram

Žarnice
nitka v dvojni vijajnici

za Vaše oko

Radio elektrone

za Vaše uho

u— Angleški konzul v Zagrebu I. C. Rapp je včeraj obiskal Ljubljano ter si ogledal njene zanimivosti. Posetil je med drugim tudi predsednika Angleškega društva v Ljubljani dr. Ferdinanda D. Majarona in se pri njem informiral o društvenem delovanju ter si ogledal društvene prostore in oboje knjižnico. Tako o delovanju društva kakor o ureditvi lokalov se je g. konzul neizgovorno laskavo izrazil in obljubil svojo nadaljnjo pomoč. Angleško društvo v Ljubljani je v okviru svojih običajnih večerov včeraj priredilo za svoje člane božični večer, na katerem je navzočih poizredno mnogo. Predsednik dr. Majaron in s tem nemoreno odločil o društveni učiteljici gospe dr. Kenkove, ki odpoštuje za nekaj časa v svojo domovino Ameriko. Gospa Kenkova je v slovo zbranemu članstvu požalala še v prelovanju, ki so ga spremljale sklonjene slike, vtise in zanimivosti iz Amerike. Z željo, da se gosna dr. Kenkova čimprej zopet vrne in prevzame ponovno angleščino v društvu, je predsednik dr. Majaron zaključil večer.

Lepo in primerno božično darilo je fotoaparati,

katerih imamo že od Din 65.— dalje do najnovejšega Rolleiflexautomata veliko na zalogi, ter vam strokovno nasvetujemo pravi nakup.

Smo še vedno sortirani v najnovejših okraških za božično drevo in jaslicah

ter najraznovidnejših otroških igračk z muziko, premikajočih figurah, avtomobilskih, ki gredo v vse smeri Din 20.—, lepa darila za odrasle, kakor manicure, šivalne garniture, necesarje, brivske garniture itd.

Foto Tourist — Lojze Šmuc, foto galanterija in parfumerija LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

ZA OBLEKE, BLUZE Kroji vzorec, brezplačno
angleška volna
TONI JAGER,
Kongresni trg 1, Ljubljana

Vsakovrstno pohištvo

in LESTVE vam izdela po najnižjih cenah trdka I. REPŠE, Ljubljana, Igriska ul. 3.

NEGRO bonbon odpravi kašelj.

Proizvodi: RUFF, SUBOTICA

FOTOAMATERJI

ZA BOŽIČNE POČITNICE Vam priporočam sveže filme najnovejših emulzij edina specialna fototrgovina

Janko Pogačnik
LJUBLJANA, TYRŠEVA C. 20.

M. DRENK

volna za ročno pletenje, smyrna, perzer in kelim.
LJUBLJANA, Kongresni trg 7.

URE BUDILKE

SREBRNINA ZLATNINA
v veliki izbiri pri
H. SUTTNER — Ljubljana 5
Prešernova ulica 9 — (poleg glavne pošte)
Zahtevajte brezplačni cenik!

Blasnikova

„Velika Pratika“ za l. 1938.
je izšla in se razpošilja za ceno din 5.— za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnikova, Ljubljana Breg št. 10-12 in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljen in najbolj razširjen slovenski ljudski koledar že od nekdaj.

PROTEUS božično darilo!

Leto 1938 začnite

s ŠVEDSKO KARTOTEČNO KNJIGO

»AGRIPIA«

Priporočljiva za: trgovine, industrije, delne zavode, zdravilke, društva itd. — Pojasnila daje:

M. TICAR d. z o. z. LJUBLJANA,
Selenburgova 1,
kjer dobite tudi vse trgovske knjige.

u— Ljubljanski Sokol opozarja članstvo in prijatelje društva na svoj običajni Silvestrov večer v Narodnem domu, za katerega se pripravljajo pester in zabaven spored; preskrbljeno bo pa tudi za dobra okraštela. Ples seveda ne bo izostal. Začetek ob pol 21. O podrobnostih bomo še poročali. Za enkrat rezervirajte večer za Ljubljanskega Sokola.

V udobnih, toplih prostorih Gostilne »LOVŠIN« Gradišče 13.

obhajate božične praznike kakor doma z izbornim postrežbo, pitanih štajerskih puranov, rac, piščancev in divjačino.

Pristna naravna vina:

Traminec, Silvanec, Rizling, Čviček, Dingač Oploj itd.

Cenj. gostom vesel Božič!

u— V razstavi bratov Šubicev bo vodstvo v nedeljo 26. t. m. ob 11.; vodi g. prof. M. Šubice.

u— Podelitev nagrad za načrte otroškega zavetišča v Trnovem. Na natečaj za idejne osnutke otroškega zavetišča v Trnovem, ki ga je javno razpisalo mestno poglavarstvo ljubljansko, je bilo vložnih 15 načrtov. Ocenjevalni odbor je prisodil prvo nagrado v znesku din 8.000 projektantoma načrta z znakom 2206 g. ing. arh. Otonu Gaspariju in g. ing. arh. Tomažu Štruktiju, drugo nagrado v znesku 6.000 din projektantu načrta z znakom 3131 g. ing. arh. Gnanzu Vinku. Tretje nagrade, ki je bila določena na 4.000 din, ocenjevalni odbor ni podelil nobenemu projektu, temveč je sklenil razdeliti jo na odkupe. Po tem sklepu se odkupijo trije vloženi projekti z naslednjimi zneski in v temle vrstnem redu: 7783, 3737 in 1900 in sicer vsak za ceno 1.333,33 din. Mestno poglavarstvo vabi projektante teh osnutkov, da sporoče mestnemu socialno političnemu uradu v Mestnem domu, levo, II. nadstropje najkasneje do 31. t. m. pisмено svoj pristanek za odkup projektov. Mestno poglavarstvo bo v kratkem priredilo javno razstavo vložnih osnutkov.

u— Ključite za elektro, popravila tel. št. 3421! Priporočila se Haviček Fran, samo Sv. Petra cesta 5.

u— Samo še en dan je do praznika rojstva, treba je pohiteti, da uredimo domove. Največjo izbiro blaga za hišno opremo nudi trdka A. & E. Skaberne na Mestnem trgu.

u— Plesni zavod »Jenke« v Kazini ima za praznike v soboto na božič ob 20. skupno plesno vajo z »božičnice« in v nedeljo na štefanovo ob 16. popoldanski plesni tečaj. Vsak ponedeljek ob 20. »Začetniški tečaj« za novince. Vsak torek in četrtek ob 20. nadaljevalna tečaja. Posebno plesne ure in informacije vsak dan. Dijaki popust.

u— Plesna šola na Taboru ima svojo redno plesno vajo v nedeljo 26. t. m. ob 20. Vodi prof. Trošt.

Zdravnik v Medvodah

MED. UNIV.

Dr. Cirman Miroslav

v času od 24. do 31. decembra 1937
NE BO ORDINIRAL

KINO IDEAL

PREMIERA! PREMIERA!
VIKTOR FRANCEU v vefilimu

»LJUBEZEN TIHOTAPKE«

Predstave v soboto in nedeljo
ob 15, 17, 19. in 21.15 uri

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM

V SISKI — TELEFON 33-87

POLA NEGRI, GUSTAV DIESL
v filmu krasne vsebine

Moskva — Šanghaj

Dopolnilno zvočni tehnik in
KOLORIRANA ŠALOIGRA

Predstave: sobota ob 3., 5., 7. in 9.,
nedelja ob 3., 5., 7. in 9.,
ponedeljek ob 12.9. uri.

Vstopnina: Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

BOŽIČNA MATINEJA v soboto in
nedeljo ob 11.11. uri dopoldne

Poslednji pogan

MALA in ROTUS v glavnih vlogah.
Cena na vseh prostorih Din 3.50

ZA NOVO LETO:

Petrograjski slavček

Matineja:
V KRALJESTVU ZLATOROGA

Pol stoletja že deluje CMD,
darujmo že za pol stoletja!

Iz Celja

u— Božičnica Sokolskega društva Celje-matica je bila na zlato nedeljo v veliki dvorani Narodnega doma. Mladina je dvorano napolnila do kraja. Po vsej dvorani so bile postavljene okusno okrašene mize, ki jih je mladina zasedla. V ljubki eno-dejanki, ki jo je režirala z večjo roko sestra Rajhova, so posrečeno nastopili božiček, angeli in otroci pod vodstvom matere. Oder, na katerem je gorelo veliko božično drevo, so angeli napolnili z darovi, ki so bili namenjeni najpotrebnejšim med sokolsko mladino. Pri igri sta zapeli sestri Golobčeva in Karbova več pesmic in želi burno pritrjevanje. Nato je bila vsa mladina pogoščena s pecivom, čajem in sadjem ter so bila razdeljena darila. Mladini so stregle sokolske sestre in narasčajnice in ni ga bilo udeleženca, ki ne bi zapuščal dvorane v prepričanju, da je Sokolsko društvo storilo dobro in potrebno delo. Stari mladine so v velikem številu zasedli galerijo in marsikdo je s solzami v očeh sledil proslavi, ki je napravila na vse najljubši vtis. Da se je mogla prireditelj v tako velikem obsegu izvršiti, gre zahvala predvsem starejšim sokolskim sestram, ki so prevzele nevhvalno nalogo in trkale od vrat do vrat. Bilo je obdarovanih 115, pogoščenih pa 350 pripadnikov dece in narasčaja. Vso prireditelj je pripravila in vodila sestra Zofka Debelakova, ki ji velja polno priznanje. Hvala tudi vsem, ki so s kakršnikoli prispevki omogočili obdaritev.

HERSAN ČAJ

UCINKUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.
POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih
OLAJŠA muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
OLAJŠUJE obolenja pri mesečni čisti in menzi.
ODSTRANJUJE motnje debelitve in vas dela vitke.
Dobiva se v vseh lekarnah!
Reg. S. br. 19830-930

u— Zaščita dece in mladine v Celju je letos za Miklavža obdarovala s toplo obleko, perilom ali čevlji nad 300 učencev in učenek vseh starih celjskih ljudskih šol. Odbor se na tem mestu najprijetneje zahvaljuje vsem celjskim g. trgovecem, mestni občini, vsem denarnim zavodom in vsem posameznikom, ki so v denarju prispevali, da je mogla zaščita osrečiti toliko revne dece. Skupni darovi v denarju znašajo 13.160 din.

DUNAJSKE IN PARISKE DIPLOME

za moderne frizure in barvanje las. Trajna in vodna ondulacija. Masaža obraza. Pedikura.

RIKO GROBELNIK, CELJE

Glavni trg in poleg hotela »Evropa«.

u— Božičnica na drž. II. deski n. r. d. ni šoli je tudi letos prav lepo uspela. 217 revnih učencev je bilo obdarovanih s čevlji, suknim in perilom. K akciji za božičnico so prispevali: banška uprava v Ljubljani, ki je poslala suknjo in flanelo. Krajevni sokoli okoli II. 3000 din, g. Westen 1000 din, g. Rakus 300 din; po 200 din so darovali: Cinkarna d. d. v Celju V. Brauns, Hranilno in posojilno društvo v Celju in drugi dobrotniki, ki so toliko darovali, da se je v denarju nabralo skupaj 6790 din. V blagu so darovali večje količine g. Weinberger, Weren in Hladin. Sokolsko upravitelstvo izreka vsem blagim dobrotnikom iskro no zahvalo.

KINO DOM, CELJE

25., 26., 27. dec. »NEODOLJIVI« — Anny Ondra. — Matineja »OKO SOKOLOVO«. — 28., 29., 30. dec. »DAMA V SIVEM«. — Hermann Speilmans.

KINO METROPOL Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 uri »TAJINSTVENA ULICA«. — Božični spored: na Božič 25. decembra, na štefanovo 26. decembra in 27. decembra prekrasen film z malo Shirley Temple v glavni vlogi »SIROTA MALA BOGATAŠICA«. Vlogi ob 10.15 in 14. uri matineja »POSLEDNJI MOHIKANEK«. 26. decembra ob 10.15 in 14. uri »TAJINSTVENA ULICA«.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem

GUSTI VRACKO modna trgovina

CELJE, Kralja Petra cesta 10.

ter se priporoča v nadalje.

AKADEMSKI PLES

„SLOGE“

8. januar Narodni dom
Adamičev jazz

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem svojim cenj. strankam

FILIPIČ ANTON

pasar in izdelovatelj kovinske galanterije — Celje — Prešernova ul. 20.

u— V celjski bolnišnici sta umrla včeraj 46-letna zasebnica Alojzija Zerdonerjeva, roj. Lebarjeva, s Polul pri Celju in 39-letni rudar Ivan Šorliž iz Litaj pri Petrovčah.

u— Starokatoliška služba božja za božične praznike bo po sledečem redu: Na sveti večer polnočnica. Med maso skupna spoved in obhajilo. Na božič ob 9.45 tiha masa, takoj nato pa slovesna. Na štefanovo služba božja ob 9.

u— Vremensko poročilo. Mozirska koča (1344 m): —9, napol jasno, mirno, 20 cm pršiča na 120 cm podlage, smuka idealna. Celjska koča (700 m): —5, mirno, 10 cm pršiča na 20 cm podlage, sneg za smuko odličan.

u— Mestna premoženjska uprava. S sklopo mestnega sveta je bila ustanovljena za upravo vseh nepremičnin, ki so last mestne občine mariborske, samostojna edina z naslovom »Premoženjska uprava«. V njen delokrog spada uprava in vzdrževanje vseh stanovanjskih zgradb, zemljišč mestne občine Maribor ter vel posli glede na jemnine, amortizacijskih vplačil, priznanih itd., nadalje uprava mestnega kopališča, kopališča na Mariborskem otoku ter dešne, fekcijekega oddelka. Stranke se s tem opozarjajo, da se v vseh navedenih zadevah ne obračajo več na upravo MP v Orožnovi ulici 2/L, ampak na Premoženjsko upravo, ki ima svoje uradne prostore v Franciskani

RADIO - aparati dovršene blagozvočnosti - pri minimalni porabi toka

RADIO PEGAN

LJUBLJANA — TYRŠEVA 12

Iz Novega mesta

u— Kino »Dome« v Sokolskem domu bo predvajal na božični praznik 25. t. m. ob 15., 18. in 20.15 vefilim »Premiera« ter v nedeljo 26. t. m. ob 15., 18. in 20.15 zvočno opereto »Ljubavna parada«.

ski ulici 8/II. Premoženjska uprava ima telefon št. 29-32. Z vodstvom uprave je bil, kakor smo te dni poročali, poverjen inž. Lah.

Dragomil Zemljiš

poštni uradnik

Ivica Unger

trg. nastavljenka

poročena 25. XII. 1937.
Maribor.

Hotel-restavracija

in kavarna »OREL«

Novo opremljena lovska soba, prijetni vinski kotiček, kakor tudi vsi sprednji prostori restavracije zbirališče vse splošne publike.

Ob kozarcu pristnih jeruzalemskih vin, bizeljčana, najboljega viškega opolo, budjevačkga in Tscheligjevega piva ter ob prigrizku predvečernih zakusk izvrstne kuhinje najprijetnejši milje dobrodošlim gostom.

Cene znižane v restavraciji in hotelu.

RESTAVRACIJA »OREL«

prodaja tudi čez ulico izvrstne domače prekajene klobase in peceni buteljke. Dobra vina, odprta kot v buteljkah pripravna božično darilo!

u— Posesno gibanje. Ottilija Šarmanova je kupila od Adolfa Bernharta stanovanjsko hišo v Splavarski ulici 5. za 150.000 dinarjev.

u— Sod »prošekac« je izgubil iz veže v Sodni ulici 26, kjer ima Ana Ložičeva svojo gostilno. Policija išče storilca.

Iz Tržiča

u— Kino predvaja za božič malo Shirley Temple v filmu »Otrok srečec, Foxov tehnik in črtano smešnico, na štefanovo pa sijajno veleopereto »Pri belom konjčku« in Paramountov tehnik.

Vesela mladinska MATINEJA za božične praznike

Razkošna parada

6 velikih Mickey in Silly simfonij

v naravnih barvah

V soboto in nedeljo 25. in 26. XII, ob 9 in 11 uri dop.

v ponedeljek 27. XII. ob 14.15 uri

ELITNEM KINU MATICI

BOGAT DOPOLNILNI SPORED!

CENE MATINEJSKE!

Kljub znatni podražitvi papirja dobite vse vrste

poslovnih knjig

journala, strace, blagajniške knjige, saldakonte še vedno po prejšnjih cenah pri

A. JANEŽIČ — Ljubljana

Na debelo:

Florijanska ul. 14 — Tel. 32—20

Na drobno:

Knjigovoznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov. Izvršujemo vsa knjigoveška dela po najnižjih konkurenčnih cenah.

NAŠ SOCIALNI NAMEN:

VSAKI DRUŽINI

SVOJ LASTNI DOM!

PRISTOPITE SE VI KOT GRADBENI VARČEVALEC, KER:

1. Pridete v doglednem času v posest lastnega družinskega doma.
2. Vaše hranilne vloge se obrestujejo povoljno ter so krite samo v prvovrstnih hipotekah na lastnih domovih.
3. Pomagate domači gradbeni industriji in obrti ter pobijate tem brezposelnost.
4. Povečate svoje in narodovo premoženje!

Zahtevajte še danes »Vprašalni lista! od

»JUGRAD«

prva jugosl. gradbena-hranilna zadruga r. z. z o. z.

Ljubljana, Tyrševa cesta 15/L.

NOVOSTI ZA LETOŠNJI SMUK

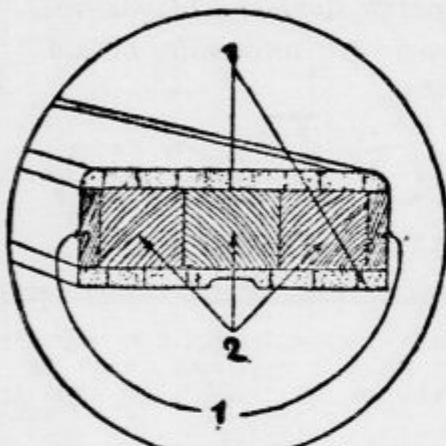
Z večjim razvojem smučarstva se izpopolnjuje tudi smučka oprema

Zmerom je dobro, če si je človek že v začetku vsake smučarske sezone na jasnem glasu vseh novosti na polju smučarskega sporta. Prav posebno velja to za smučarja-tekmovalca. Če si ogledamo nove zimske kataloge velikih vodilnih tujih zimskejsportnih trgov (norveških, švicarskih, nemških in avstrijskih), vidimo, da je nastopil razen nekaj izjem, zastoj v izdelavi novih predmetov. V nemali meri so temu krive poslednje zime, ki so bile skoro brez snega, vendar je pa glavni vzrok to, da so izdelali vedno preveč novosti.

Če začnemo pri glavnem orodju, pri

smučeh,

moramo strme ugotoviti, da so Norvežani letos po doseglih poskusih ustvarili res mnogo. Gre za popolnoma nov način izdelovanja smuč, ki so zlepjene iz več plasti in ki so v resnici skoro nezlomljive. Pod imenom »Splittekn« jh je dala patentirati firma Cestby (pri nas patent št. 12.128) in gotovo je to najpopolnejše, kar se je na tem polju kdaj izdelalo. Fabrikacija teh smuč temelji na dejstvu, da imajo smuč, ki so zlepjene iz več plasti raznovrstnega lesa, mnogo večjo odpornost kakor one iz enega kosa in enega lesa. To dejstvo uporablja tehnika že dolgo pri gradnji letal.

Splittekn smuča v prerezu: les pod 1) je trd, plast pod 2) pa iz mehkega lesa

Splittekn smuča sestoji iz treh plasti in vsaka teh plasti iz več komadov. Zanj uporabljajo tri vrste lesa: hickory, švedsko brezo in jesen. Zelo iskavo je za nas, da so pri poskusih na Norveškem dognali, da je od vseh vrst jesena najbolj uporaben ravno naš gorski jesen iz Slovenije. Zaradi tega so ga izvozili letošnje poletje velike množine na Norveško in povpraševanje za naslednje leto je že sedaj veliko.

Prednost teh smuč so na diani: skraj neomejena odpornost, večja in pravilna razdeljena elastičnost in za okoli 30 odstotkov manjša teža.

Razen tega lahko upoštevamo pri izdelavi teh smuč posebne želje, oblike in pa razdelitve teže (težišče), kar je za različne vrste smuč (turne, slalom, tekmovalne, skakalne) velike važnosti in kar je bilo do sedaj le deloma mogoče.

Mirno lahko trdimo, da je to smučka bodočnosti in da so vse druge prejšnje novosti na tem polju (roževina, črni gaber, mokovce itd.) brezpomembne.

Prav tako so na Norveškem začeli letos izdelovati (Marius Eriksen) tako zvane »Tempo Skis«. Sestavljene so slično kot Splittekn, in sicer iz devetnajst plasti. Navadno prožni sta obe vrsti, ne postane ta vagasti in sta skoro nezlomljivi.

Nemci bodo pa dal letos v promet tako imenovane »kovinske smuč« (Metall Ski) iz duraluminja. Že lani so se pojavili sem in tja toda sprejeli so jih s skepo, kajti maža ni obstala na kovinski drsalni plošči. Bile so zelo pripravne za smuko, ker so izredno dobro držale, za ture pa so bile skoro brez vrednosti. Inženjer je pa pretežno zmožnost našel tako zvano »umetno luknjikavost« na kovini. To se pravi, kovinske smučke lahko mažemo zaradi te umetne poroznosti, ker se maža kovinske plošče prime še mnogo bolj kakor lesene. Ta smučka drži mnogo brže celo na najslabšem snegu in na najhujši strmini. Poskus se dokazal, da ta smučka še vedno drži, ko lesena že obstane. Javno je da je tu vprašanje kovinskih robov (robnikov) idealno rešeno. Smučka ne tehta več kakor hickoryjeva in je obenem res nezlomljiva. Mislijo, da bo ta smučka prekosila vse ostale. Mi bomo počakali — letošnja zima bo odločilna za fabrikacijo novih najboljših smuč.

Stremena

Streme je spoini člen med nogo odn. čevljev in smučko ter zasluži zaradi tega vso pozornost resnega smučarja. Streme mora prenašati najmanjše gibe noge na smučko, ker je sicer še tako dobra vodilnost smuč iluzorna.

Danes imamo preko sto vrst stremen in vsako ima svoje prednosti in napake. Ko je pa prišlo pred štiri leti na trg »Kandahar« streme, so si bili povsod edini, da je to streme, ki ustreza vsem zahtevam alpskega tekmovalca, pa tudi tur nega smučarja in skakalca. In res: zd se skoraj, da je s tem razvoj stremena zaključen. Seveda skušajo izboljšati še tudi to streme. Tako je bil natezalec pri tem stremenu precej sirovo izdelan. Zaradi ostrih robov si je smuča rpi čistjenju snega raz smuč pogostoma ranil robo ali raztrgal rokavice. Opozoril sem na ta nedostatek izdelovalca trdilo »Suwe« že pred dvema leti, lani pa sem poslal tudi sliko o praktičnem, že obtem natezalcu. Po mojih predlogih bodo v bodoče izdelovali natezalec in letos poleti sem že videl na pariški svetovni razstavi v norveškem in švicarskem paviljonu »Kandahar« streme z izboljšanim natezalcem.

Danes imamo seveda več sličnih stremen. Neka trdila izdeluje letos celo »Kardahar«, pri katerem namesto natezalec zadaj za peto, ne pa pred nogo, kakor običajno. Izumitelja, znani smučar Anton Seelos in Karl Kinzli ga imenujeta »Schwung Diagonale«. Vendar je načelo dvo- ali trostopenjske izpremembe diagonalnega nateza ter montiranja vzdolžno in prečno premakljivih delov (Luggi — deljivi vodilni) vedno isti.

Palice

Pravilne palice naj segajo največ do prsi ter naj bodo tanke in lahke. Visoke, debele palice so zaradi teže in s tem zvezane prehitre utrujenosti rok slabo uporabne. Tonkin, bambus ali tanka leska, pridejo pri tem, predvsem v poštev. Tako zvane nove »Suwe« palice so iz lahke kovine in so lakirane v različnih barvah, pokromane ali poniklane. Posebno pri tekmovalcih so priljubljene. Pri tem so seveda še lažje kot tonkin in seveda nezlomljive. Tonkin palice s celuloidno prevleko so skoro prav tako dobre, imajo pa — kakor tudi kovinske — še vedno žal previsoko ceno.

Važna je kratka, toda široka umnjata zanjka, ki naj štiti roko pred odrgnjenjem ter omogoča visok prijem palice.

Kože

Pri nas je še vedno razširjeno napačno mnenje, da lahko kaže za vzpon popolnoma nadomestijo kože (tj. ljuvne, angora, pliš). Toda za turnega smučarja, ki mora biti vedno pripravljen tudi na slabo vreme in ve, da se smežna kakovost lahko spremeni vsako uro pridejo štino kože v poštev. Z njim si na vsaki daljši turi pripravimo mnogo trupa. Vzpon je krajši in korak sigurnejši posebno še, če si težko natočimo. Zaradi tega je jasno, da vidimo drugod po svetu vsakega turnega smučarja z nenadomestljivimi kožami. Gotovo se bolje obnesejo kože, ki se z mažo prilepijo na smuč od onih, ki se prilepijo. Prilepljene kože nam predvsem omogočajo neoviran smuk kar je lahko na plazovitih pobočjih res življenjske važnosti. Lani je dala na trg znana sportna trdka Hummel iz Innsbrucka patentirane kože. Te so komitirane za lepjenje in vezanje in prav gotovo najpopolnejše na tem polju do sedaj.

V novejšem času so se pojavili različni nadomestki za vzpon vsi pa so tako pomankljivi, da za resnega smučarja ne pridejo v poštev.

Aerodinamični plašč

Sedaj pa se bomo bavili z novostjo, ki se je prvič pojavila letos spomladi, a tako zvanim »aero plaščem«. Izumil ga je znani dunajski fizik dr. Thirring. (Deloma je na tem polju delal poskuse tudi znani smučarski teoretik C. J. Luther iz Münch na).

Pri tem gre za izkoriščanje zračnega odpora med vožnjo (aerodinamična smuča) s pomočjo jadra, ki je po načinu padal pritrjeno na roko in na nogah. Človek se vozi s tem kot »angete« z razprtimi rokami, oziroma skrili in zašame pri izvestni hitrosti zračni upor. Pri tem se je treba nagibati močno naprej — v skakalni predkron in smučar ima občutek, kakor da bi ležal na mehki zračni prožni blazini. Seveda ta plašč »funkcionira« šele pri hitrosti 30 do 40 km na uro in ni pripraven za začetnike. Treba je že dobro smučati in dobro obvladati smučsko tehniko, preden se človek lahko izroči jadrom.

Svetovno smučarsko prvenstvo 1938

Fis-tekme bodo v drugi polovici februarja v Lahtiju na Finskem

Fisa je na zadnjem kongresu skienla, da bodo tekme za svetovno smučarsko prvenstvo prihodnje leto od 21. do 28. februarja v Lahtiju, znanem središču fiskega zimskega sporta. Organizacija te prireditve, ki prav nič ne zaostaja za zimskimi olimpiadami, je bila poverjena finkskemu smučarskemu savezu elgar predsednik je g. Taumo Aare, odvetnik v Lahtiju, kjer je tudi sedež saveza, ne pa v finski prestolnici Helsinkih. Tehnično delo je prevzel tamkajšnji sportni klub, ki že 15 let prireja največje smučarske tekme na Finskem. Lahti bo letos že drugič poizkušal velikih fis-tekem, ki so bile tudi leta 1926 že na tamkajšnjih tereh.

Prireditelji računajo, da bo na tem svetovnem prvenstvu sodelovalo 15 narodov, dnevno pa okoli 60.000 gledalcev. Za te tekme so nalašč zgradili nov velik zimsko-sportni stadion z veliko skakalnico do 70 m. Okoli doskocišča in mosta je prostora za 60 do 80 tisoč gledalcev, ki bodo z vsakega mesta lahko prav dobro gledali vsak skok. Pred glavnim vhom v ta stadion je zgrajena posebna železniška postaja, tako da bodo izletniki kar z vlakom naravnost odhajali v stadion.

Pred otvoritvijo teh tekem — od 21. do 23. februarja — bo v Helsinkih kongres Fise, 24. februarja pa bodo otvorili igre v omenjenem stadionu, kjer bosta start in cilj za vse tekme. Ta dan bo tekma stafet na 4x10 km za svetovno prvenstvo. V petek 25. bo odmor, v soboto 26. pa tekma na 18 km za posameznike in za klasično kombinacijo. V nedeljo 27. februarja bo dan skokov z glavne skakalnice za obe konkurenci, v ponedeljek 28. tek na 50 km in zvečer slovesen zaključek tekem v gledališču »Ilves«.

Na teh tekмах bodo lahko sodelovali tekmovalci vseh držav, in ne kakor doslej v omejenem številu. Izjema velja samo za Fince, med katerimi je savez odredil samo najboljšiše.

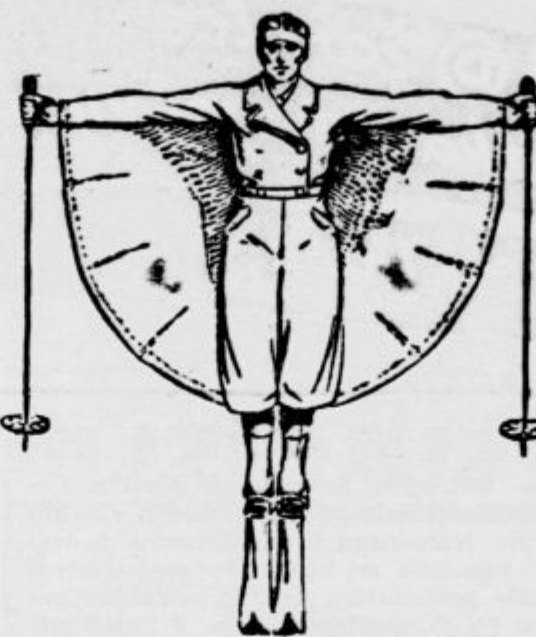
Pod vodstvom odličnega fiskega trenerja Kuusenne se tudi naši najboljši smučarji pripravljajo za letošnje svetovno prvenstvo v Lahtiju in za znane holmenkolske tekme na Norveškem, ki bodo samo teden dni pozneje. Sodelovanje Jugoslavije na teh tekmah je samo vprašanje sredstev, pa bo JZSS, ki je baš te dni prejel od ministra za telesno vzgojo podporo v višini 75.000 din, gotovo storil vse, da s tem denarjem in še drugimi sredstvi omogoči naši dobri smučarski reprezentanci nastop na tej svetovni smučarski prireditvi.

Rok za prve prijave je 1. januarja 1938, do katerega dneva mora JZSS prirediteljem v Lahtiju priletni na splošno, v katerih disciplinah mislijo njegovi tekmovalci nastopiti, kakor tudi njihovo število ter imena delegata in spremljevalcev. Jugoslavija ne sme zamuditi te redke prilike, da pokaže svoje najboljšiše med najboljšimi in najbolj pomembnimi zastopniki tega sporta.

Prvi primer, zadeva s psom, se je dogodil na angleški prvenstveni tekmi med Blackpoolom in Liverpoolom. Eden izmed igralcev Liverpoola strelja proti голу pa pride na igrišče pes in žoga se od njega odbije nazaj na igrišče. Sodnik je na splošno presenečenje odločil popolnoma pravilno — naj igra teče dalje.

Bolj zamotan je bil drugi primer s počeno žogo, zaradi katerega je postal po širnem svetu znan naš Zagreb in njegov nogometni sodnik Berglez. Ta žvižgak pa je priznal gol s praznim usmeh, kar je imelo pozneje za posledico še hude razprave o tem dogodku. Za presojo tega primera je odločilna okoliščina, kdaj je žoga ostala brez zraka. Če je bila prazna že takrat, ko je bila ustrejena, potem je bila zagrebška odločitev napačna, če pa se je izpraznila šele potem, ko je obšla v mreži, pa je imel prav mož s piščalko.

Ta dva dogodka sta dokazala, da vprašanja za sodniške izpite lahko postanejo bridke resnice, ki spravljajo sodnike, igralce in občinstvo v veliko zadržano in povzročajo nepotrebno razburjenje.

Prednosti: Najstrmejše strmine je lahko presmucati brez padca v smuku, pri čemer ne igra kakovost snega skoraj nobene vloge, kajti glavne teže telesa ne nosijo več noge, temveč »leži« na zraku. Zaradi tega so tudi vsi zavoji lažji, ker se smučke ne zarežejo tako globoko v sneg, razen tega pa izenači aero-plašč nežno vse sunki, ki sicer ob hitri vožnji pretresajo telo.

Dosedanji rezultati so dali presenetljive uspehe. Kmalu so opazili, da ta upor ne zmanjša samo hitrost, ampak podpira tudi smučarjevo ravnotežje. S tem je pa vsak srednji turni smučar osposobljen, da se hitreje in sigurneje smuča kakor dosedaj.

Jaz sam sem izvedel s tovariši letos maja na Savinjskem sedlu s takim plaščem prve poskuse in vsi amoli navdušeni. Septembra sem videl na Velikem Kleku avstrijske smučarje trenirati v teh plaščih. Ne najdem besede, da bi opisal lepoto smuk in sem jih tam videl. Popolnoma soglašam z mnenjem priznanih smučarskih strokovnjakov, da se nobena novotarija na smučarskem polju ni bila tako prepričevalna kakor ta. Ta novi način smuganja bo gotovo letos nastopil svojo zmagovito pot — morda in celo tudi pri nas. Avstrijska smučarska zveza je že priznala v svojem novem tekmovalnem pravilniku statno pravico tekmovalcev, ki uporabljajo ta pripomočki pri tekmah. Razen tega bodo mednarodne smučarske šole v Kitzbühlu in Ariburgu priredile letos posebne tečaje za smuk s to novo opremo.

Seveda je treba tudi omeniti, da je ta plašč za položna in z gozdom obrasla sredogorja neuporaben, kajti smuganje z njim je mogoče samo v visokih gorah z velikimi strminami, ki dopuščajo vsako hitrost. Tam je taka vožnja res užitek.

Prepričan sem, da se bo tudi naš JZSS posvetil temu izumu, ki je prav za prav deloma tudi rezultat poskusov za smučke poletje.

Poi jadraj — poi smučaj, to bo najbrž smučka bodočnosti.

A. Kopinšek

do 30. januarja 1938. Tečaj za smučarstvo udeležbo bo na Crepoljceku pri Sarajevu, tečaj za smučarke — tekmovalke pa na Pokljuki.

Kandidati — kandidatke morajo izpolniti sledeče pogoje:

Kandidat ne sme biti mlajši od 18 let in ne starejši kakor 30 let, kandidatka ne sme biti mlajša od 16 let in ne starejša kakor 28 let, biti mora organiziran smučar (smučarka), kar potrdi organizacija, pri kateri je kandidat (kandidatka) včlanjen, obvladati mora vso smučarsko tehniko, kar dokaže z izpitom, kjer mora izvajati kristjanijo in telemark in s seboj mora prinesiti kompletno smučarsko opremo (smuč, obleko in pribor). Potne stroške, polovično vožnjo III. razreda brzega vlaka ter stanovanje in hrano plača ministrstvo.

Pravilno kolekovane prošnje je treba nasloviti na ministrstvo za telesno vzgojo, Beograd in jih poslati preko pristojnih zimskejsportnih podsavezov ali sokolskih žup najkasneje do 3. januarja 1938.

Podsavezi in klubi se opozarjajo, naj pošljejo v tečaj samo resne kandidate (kandidatke), od katerih bo kasneje smučarstvo res imelo korist.

JZSS.

Prva hokejska tekma bo v nedeljo

SK Ilirija je zaključila za letošnje zimske sezone že celo serijo mednarodnih tekem v hokeju na ledu. Medtem ko so tekme januarja že perfekturne streli Ilirija za tem, da izkoristi tudi neprilakovano ugodno decembrske dneve. V nedeljo 26. t. m. dopolne nastopi Ilirija na lastnem igrišču proti ojačenemu prvak Zagreba »Marathonu«, ali pa celo proti kompletni zagrebški hokejski reprezentanci. V četrtek 30. in na Silvestrovo 31. t. m. bo gostoval v dveh nočnih tekmah prvak Rumunije »T. C. Romana«.

Iz LNP. Prav srečne božične praznike in mnogo uspehov v Novem letu želi vsem klubom, funkcionarjem in nogometnim sodnikom — upravni odbor LNP.

Zveza slovenskih lahtokletskih klubov želi vsem včlanjenim klubom in njihove mu članstvu vesele božične praznike in uspešno novo leto 1938.

SK Ljubljana želi prijetne božične praznike vsem odbornikom, starešinam, podpornemu in aktivnemu članstvu ter vsem svojim prijateljem in simpatizerjem.

ASK Primorje želi vsemu svojemu članstvu prijateljem in simpatizerjem vesele božične praznike in srečno novo leto.

RADIO

Sobota, 25. decembra

Ljubljana 9. Objava sporeda. 9.05: Božične pesmi raznih narodov (plošče). 9.45: Verski govor (g. p. Valerijan Učak). 10.10: Prenos iz ljubljanskih stolnice. 11.00: Otroška ura (vodi gđ. Mara Grošljeva). 11.30: Božični koncert radijskega orkestra. 13.00: Čas, vreme, spored. 13.05: Beethovenova VI. simfonija (pastoralna — plošče). 16.00: Božične pesmi poje Ciril-Metodov zbor v Ljubljani, dirig. Ludvik Puš. 17.00: Nekaj zborovskih skladb (plošče). 17.30: Vojaška godba. 19.00: Prenos orkestralnega in pevskega koncerta iz Sixtinske kapele v Vatikanu. 20.00: Na sveti dan (odlomki iz Dickensove igre »Cvček za petjo«). 20.40: Kvarter mandolin igra božične pesmi (plošče). 21.00: Božična glasba (Radijski orkester). 22.00: Čas, vreme, spored. 22.05: Odlomki glasbe s kronanskih svečanosti v Londonu.

Beograd 17.05: Narodne pesmi in napevi. 19.00: Prenos koncerta iz Vatikana. 20.00: Operetni večer in koncert plesne muzike. 21.30: Koncert mešanega zboru in solistov. 19.00: Prenos koncerta iz Rima. 20.00: Božične pesmi. 22.00: Plesna muzika. 23.00: Koncert iz Rima. 19.30: Prenos Smetanove opere »Prodana nevesta«. 22.00: Plošče. 22.30: Ples. 23.00: Varšava 20.00: Laha godba orkestra in solistov. 21.30: Božični drugod po svetu. 22.15: Orkestralni in pevski koncert. 23.00: Plošče. 23.15: Simfonični koncert. 23.55: Skladbe po željah. 15.40: Komorne skladbe za pihala. 16.45: Leon Cavallova opera »Bajazzo« (plošče). 19.00: Božični koncert sodeluje B. Gigli. 20.20: Pester spored. 22.30: Laha godba orkestra. 23.00: Nadaljevanje koncerta. 19.15: Madžarske in italijanske vojaške godbe. 20.00: Orkestralni in pevski koncert. 22.30: Laha godba in ples. 23.00: Med božičem in Kraljici. 20.15: Sveži venček ovenelih melodij. 22.15: Ples pod drevescem. 24.00: Polnočni urli. 23.00: Stuttgart 19.00: Prenos Mozartove opere »Carolina plačal«. 22.25: Laha in plesna muzika. 24.00: Nočni koncert.

Nedelja, 26. decembra

Ljubljana 8. Citraški trio »Vesna«. 9.00: Čas, poročila, spored. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik). 10.00: Magistri igrajo. 11.00: Otroška ura: Božične pravilice in pesmi (g. Vinko Bilenec). 11.30: Koncert — poje g. Jože Gostič s spremljevanjem Radijskega orkestra. 13.00: Čas, vreme, spored, obvestila. 13.20: Za zabavo in za ples (plošče). 16.00: Pavla Paternosti: Potica — veseli prizori (člani rad. igr. družine). 16.40: Vojaška godba (plošče). 17.00: Kmetijska ura: Ob koncu leta (g. Ludvik Puš) — poročila o trnih letih. 17.30: Mekki trio in pevski jazz kvartet, vmes kratek prenos s razstave kanarčkov in plošče. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nac ura: Smučarska društva in smučarski savez. 19.50: Gallusovi zbori (APZ — plošče). 20.10: Ljudski običaji na Stefanovo (g. Boris Orel). 20.30: Vesel večer: sodelujejo: Fantie na vasi, kvartet Stritar. Veseli bratci in plošče. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.15: Plesna muzika s plošč.

Beograd 16.45: Zborovsko petje. 17.15: Flauta. 17.55: Orkestralne skadbe. 20.00: Večer pester glasbe. 22.20: Plesna muzika. 23.00: Plošče. 20.00: Pravilna božična igra. 22.20: Laha godba in ples. 23.00: Koncert vojaške godbe. 19.55: Zvočna igra. 20.55: Pester spored. 22.20: Plošče. 22.35: Laha godba orkestra. 23.00: Varšava 19.30: Plošče. 21.00: Zabavni program. 21.45: Prijeten zaključek praznikov. 22.30: Ples. 23.00: Dunaj 11.45: Simfonični koncert. 12.55: Koncert komornega orkestra. 15.40: Godalni kvartet. 16.55: Klavirske skladbe. 18.05: Jazz. 19.35: Koncert vojaške godbe. 20.00: Zanimiva rači

SSK Hermes (nogometna sekcija). Odbor nogometne sekcije želi vsem dobrotnikom in podpornikom ter aktivnemu članstvu vesele božične praznike in srečno novo leto.

Službena vremenska poročila

po stanju z dne 23. t. m.
Rateče-Planica, 870 m: — 13. jasno, mirno, pršic na podlagi 105 cm, Planica-Tamar, 950 m: — 14. jasno, pršic, 170 cm snega.

Kranjska gora, 810 m: — 16. barometer se dviga, jasno, mirno, pršic na podlagi 90 cm.

Vršč-Erjavčeva koča, 1501 m: — 14. jasno, mirno, 35 pršica na 130 podlage, Pokljuka, 1300 m: — 10. jasno, 20 pršica na 110 podlage.

Bistrica-Bih jezoro: — 8. snež, 45 cm, Zlatorog, 530 m: — 12. jasno, mirno, 10 pršica na 60 podlage.

Dom na Komni, 1520 m: — 15. jasno, mirno, 15 pršica na 255 podlage.

Dom na Koročah, 1500 m: — 14. jasno, 20 pršica na 90 podlage.

Dom na Krivacu, 1700 m: — 14. jasno, 15 pršica na 140 podlage.

Koča na Veliki planini, 1558: — 14. jasno, 15 pršica na 140 podlage.

Dom na Polzevem, 620 m: barometer se dviga, jasno, mirno, pršic na podlagi 20 cm.

Koča na Kureškcu, 833 m: jasno, jugovzhodnik, 10 pršica na 40 podlage.

Rakitna, 730 m: — 21. jasno, 30 snega, Zaplana, 865 m: — 12. jasno, sever, 16 pršica na podlagi 40 cm.

Koča na Ljubi, 924 m: — 11. jasno, mirno, 15 pršica na 40 podlage.

Koča na Smrečevcu 1580 m: — 8. oblačno, mirno, 20 pršica na 120 podlage.

Rimski vrelec, 510 m: — 8. oblačno, mirno, pršic 30 cm.

Peca, 1651 m: — 9. oblačno, mirno, pršic, 250 cm.

Dodatno poročilo z dne 22. t. m.
Dovje-Mojstrana, 650 m: — 8. jasno, mirno, pršic na podlagi, skakalnice uporabna.

Sv. Križ-Planina, 985 m: — 8. pooblačeno, 10 pršica na 40 podlage.

Gorjuse, 1000 m: — 11. oblačno, mirno, suh sneg na 90 susednega.

Vogel, 1540 m: — 11. jasno, mirno, 200 snega.

Zelenica, 1554 m: — 11. jasno, mirno, 15 pršica na 200 podlage.

Mrljica, 1119 m: — 10. pooblačeno, 10 pršica na 40 podlage.

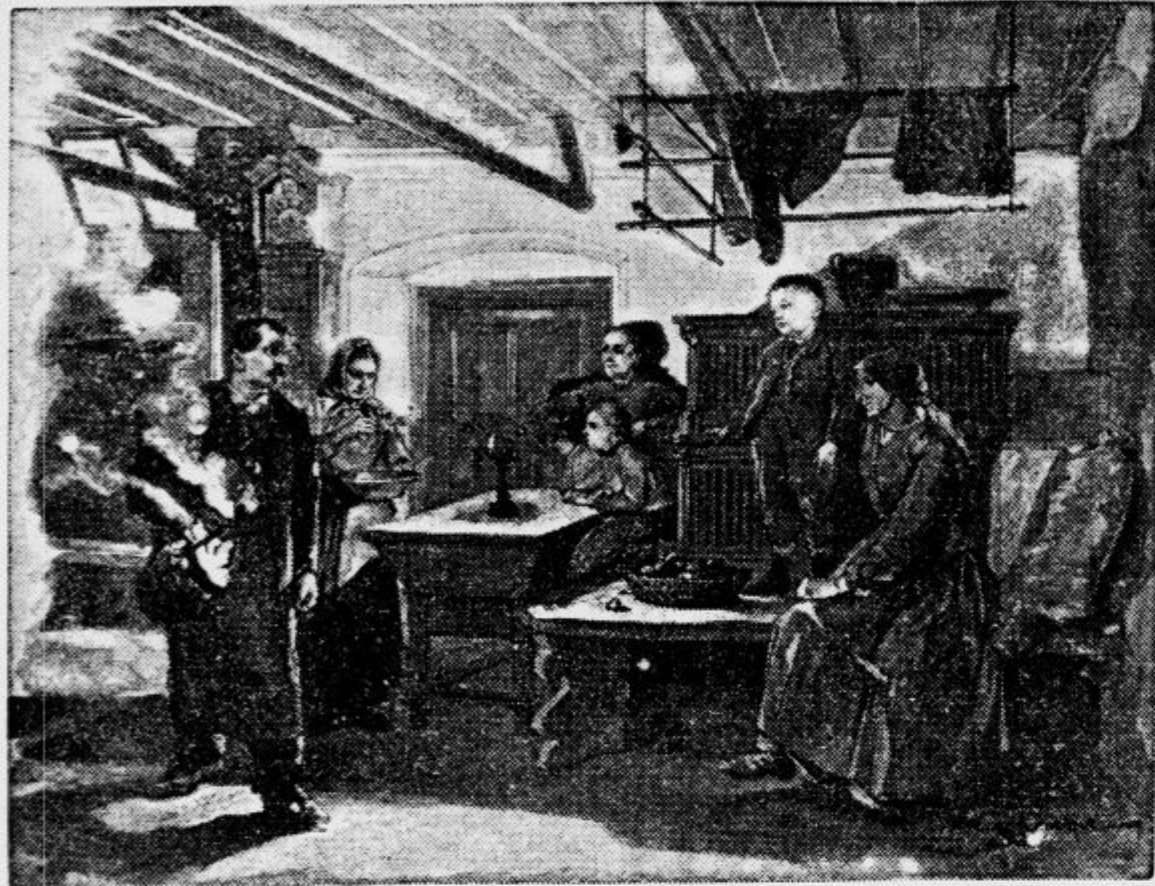
od vseh strani. — 21.35: Umetniške plošče. — 22.30: Plesni orkester. — 23.00: Nadaljevanje plesa. — Berlin 19.20: Mešan spored. — 20.00: Prenos Thomasove opere »Mignon«. — 21.00: Chopinove klavirske skladbe. — 22.55: Za zabavo in za ples.

München 19.00: Prenos Mozartove opere »Carolina plačal«. — 22.40: Tenor, dvojni kvartet in orkester. — Stuttgart 19.55: Božična glasba. — 20.00: Veliki operetni koncert. — 22.30: Laha godba orkestra in orgel. — 24.00: Nočni koncert.

Ponedeljek, 27. decembra

Ljubljana 12. Operni napevi (plošče). — 12.45: Čas, vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.20: Sedaj pa po domače (plošče). — 14.15: Vreme, borza. — 18.00: Zdravstvena ura: Naravna obramba (dr. Anton Breclj). — 18.20: Ravelov valček. — 18.40: Umetnostni spomeniki (dr. Rajko Lozar). — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac ura: Zima v planinah (prof. M. Lipovšek). — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Tamburaški orkester. — 20.30: Kunz igra klavirje (klavir z ritmično spremljevalno — plošče). — 20.40: Pesmi in operne speve poje g. Roman Petrovič. — 21.20: Citraške točke (plošče). 21.30: Tamburaški orkester. — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Prenos plesne muzike iz restavracije »Emone«.

Beograd 17.05: Koncert na čelo. — 17.35: Narodne pesmi. — 18.45: Koncert orkestra. — 20.00: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20.00: Komorna glasba. — 20.20: Operne arije. — 20.50: Dvojakov klavirski kvintet. — 21.30: Laha in plesna muzika. — 23.15: Radijski roman Praga 19.15. Starejši ples. — 20.00: Zvočna igra. — 21.31: Komorna glasba. — 22.35: Plošče. — Varšava 20.00: Petje s spremljevalno mandolin. — 21.00: Mešan glasbeni program. — 22.00: Nowovjeskijeva baletna suita »Poljska svatba«. — Dunaj 11.25: Kmetičke godbe igrajo (plošče). — 12.20: Koncert orkestra. — 16.05: Ples in odlomki iz zvočnih filmov. — 17.25: Pesmi za sopran. — 18.55: Prenos Bizetove opere »Carmen« iz dunajske dr. opere. —

JURJI ŠUBIC

BOŽICNI VEČER

Zvonu recimo: Le poj!

Kadár smo za mizo, za mizo božično, in k novemu letu, pomislimo to-le: resnično, le malo je nas, toda mnogo po svetu. Eden je nemški rudar. Pri Fordu v Detroitu drugi. Tretji v gozdovih kanadskih drvár. Baluáne splavlja po strugi. Daleč na farmi avstralski — no, ta je četrti. Peti že leta in leta v deželi uralški. (Na fronti ubegnili je smrti, zdaj je pozabljen in sam na ravnini sibirski).

Danes to noč postojmo ob zimski idili pastirski: eno življenje je, ena mladost, vsem enaki božični spomini. Danes to noč z razgubljenimi v svetu bodimo edini! Tam za mejami so, tam za gorami so, tam za vodami. V mislih z domovi so. Bratje, sinovi so. V mislih so z nami. Srečen je zvon, ki zapoje nocoj: raztresena srca zagrabi. Zvonu recimo: Le poj, le vabi, le vabi, le vabi!

POLŠJA IDILA NA MENINI

Na Menini planini stoji lovska kočica na mahu. Ravni pod Loko. Okrog in okrog jo obdaja širok gozd, zgoraj smrekov, spodaj pa proti zahodu pa večjele bukove. Gorje hribov, ki bi v megli zasel s prijaznih pašnikov vrh Menine v te gozdove brez poti — v Globče. Po divjih skalnatih kotanjah ležijo vse vprek brez kakšne reda razmetane bukve, bodisi, da jih je bil polni vihar, ali pa ukonila starost. Vsako smer zastira goste veje, le drevje vidijo v vrtače, ko blodijo ure in ure po prostranem hrtu Menine. Ako pa boš naravnost v dolino, ti na robu zaprejo pot skalni grebeni in navpične stene. Le zanesove stize volijo gori in doli po tej divjini in vsak trenutok pričakuje, da bo priredač medved izka kakke jame.

Lepi so pomladni večeri pod Loko. Za mladim smrekovim nasedom se svetijo v mesecini Ojstrica onkraj dveh dolin. Z Loke se v presledkih oglasa ularica, na vrhu pa strši v globokem basu stari srnjak, ki že več let gospodari med Glavo in Ravničami. Bog ve, kdo ga je vznemiril? Ali išče pa stitjevo privojčev izpuženih volov? Ali že hodi lisjak po svojih temnih, nočnih potih?

Lansko leto je bukev obilno rodilo. In dobil smo v goste malih, kosmatih prijateljev brez stevila. Prišli so polhi. Komaj se je zmrzalo, so že pričeli svoje rajanje po bukvah. O k škratččki so smukali po vejah, zraven pa pihali in drnjali, kakor bi peljali vojsko med seboj.

Lovska kočica pod Loko je urejena zelo preprosto, vendar je za planince in lovca prijetnejša kot vsaka graščina. V spodnji sobi je mala pečica, miza, klop in pograd s slamo. S pečice je napeljana pločevinasta cev v zgornjo sobo, da tudi to razreva, iz nje na skozi steno na proso. Le v času večjih lovov, v jeseni in pozimi, je ležišče premalo in si mora nekaj gostov kratiti čas s kartanjem ali pripovedovanjem čudovitih lovske dogodivščin. Spomladi in poleti pa sem kraljeval sam na planini, le tu in tam

je prenočil gori kateri izmed lovske čuvarje.

Polhi so se naselili tudi na podstrešju. Od začetka so me motili, ko so ponoči tekali po zunanji stenah in se kregali med seboj. Počas pa sem se navadil te čudne uspanke. Neko noč so zaženketale stare steklenice v kotu. Skočil sem z ležišča in posvetil po koči. Začutil sem se, ko zagledam polha, ki je sedel na omarici in bolčal s svojimi čudnimi, strlečimi očmi v neznanu luč. Le kako je prišel noter? Sprijni ni v stenah in misle luknje so premajhne. Najbrže je prišel v kočo zvečer, ko so bila vrata odprta. »Pa naj bo nocoj moj gost,« sem dejal in poizkusil spet zaspati. Ali zmotil sem se, s spanjem ni bilo nič. Moj polh je skakal zdaj po mizi, zdaj med steklenicami, na oknu pa je pihal njegov tovariš, da sem sklenil spoditi nepovabljenca iz kočice. To pa ni bilo lahko. Z neverjetno okretnostjo je plezal po stenah, se skrival pod pogradom, da sem skrivaj se obupal nad svojo nerodnostjo. Naenkrat pa je skočil polh kar sam od sebe na pečico in šinil po pločevinasti cevi skozi malo odprtino v zgornjo sobo in zljajci je bil pri svojem prijatelju na oknu. Tako mi je polh sam izdal svojo skrivni vboj. In spet sta pričela svoj ples. Dr, dr, je šlo po stenah in poletrešju. Jaz pa nisem vedel, da obhajata svoje svatovsko veselje.

Odelej sem polhoma redno dajal na okno ostanke sira, slanice in krušnih skorij. Zato me tudi nista ponoči tolikokrat počastila z obiski. Kadar pa sem odhajal domov, sta zmeraj dobila veliko zalogo, katero s m polh med oknice in naoknico. Koča je že stara in naoknice sta toliko obrabljena, da je stala za polha še vedno dosti široka špranja, če sem jih tudi trno zaprl, in sta lahko prišla do slaščice. Polhoma je bilo v temnem kotičku vseč in sta si ga izbrala za spalnico. Seveda, vsak v svojem oknu in tisti na levi strani si je nanosil celo malo slame za udobnejši počitek.

Ua zbrala za spalnico. Seveda, vsak v svojem oknu in tisti na levi strani si je nanosil celo malo slame za udobnejši počitek. Iz Beograda pridejo k nam vsako leto na počitnice trije majhni razlojnik. Prav za prav so majhni le po postavi, razlojnik pa so veliki. Ko sem jim pravil, da živim na planini v družbi polhov, so pokazali veliko zanimanje za te živalce, o katerih s neko nikoli nisi slišal. Na vsak način so jih hoteli videti in so zahtevali, da jih naj peljem s seboj pod Loko. To je pa bila težavna za-

deva. Ako bi vzel s seboj enega, ali v skrajnem slučaju dva, bi bila zamera pri tretjem. Vseh treh pa ni kazalo jemati s seboj. Kajti razbojnistvo jim je tako v krvi, da se napačijo in ropajo med seboj, če ne najdejo drugih, samotnih popotnikov. Torej sem sklenil, da bom ujel enega izmed polhov in ga prinesel domov. Tako sem tudi storil. Na planini sem našel dva polha v koči. Zaloga jima je bila pošla in sta stikala za novimi dobrotami. Posrečilo se mi je, da s m enega prijel, pa ne z roko, saj kaže polh svoje dolge zobe še takrat, kadar je dovre volje, ampak s klobukom, in hajd ž njim v skatlico. Htel sem v dolino, sam s seboj za ovoljen, češ kako veselje bom napravil vsem skupaj. Pa sem se bridko zmotil. Stara mama, mama in teta so planile name, kaj da nosim v hišo to podgano, ki cele noči ne da mino, naš Luke pa se je hotel znebiti kar nad polhom. Ubogal sem brez besede in spustil polha na graščinske orehe. »Tu vsaj etradal

ne boš« sem si mislil, ko je polh izginil v košem vrhu. Zvečer pa sem ga že slišal, kako je pihal in klical, zdaj na enem, zdaj na drugem orehu. Moje trdosrčno srce pa mi ni razodelo, kakšno nezasišano krivico sem bil naredil.

Čez nekaj dni je prišel gozdni čuvaj z novico: »V levo okno si je polh sinoči nanosil slame, napravil gnezdo in ima mlade.«

»Čudno, minilo je že pol avgusta, polhi imajo vendar prej mlade,« sem pomislil in pozledel v prirodopisno knjigo. Tam pa sem našel zapisano, da imajo nekatere poljske družine res po dvakrat na leto mlade. Hudo mi je postalo in zavedel sem se velike krivice, ki sem jo bil storil. Moža sem odnesel ubogi ženi, očeta, rešnika nagim mladim. Mlada vdova joče na planini na svojih neborjenih otročički, očka, tužni vdovec, pa kliče vsako noč zaman v gluho noč in še graščinski orehi mu ne tekajo. Tedaj sem sklenil, da bom popravil krivico in pomagal poljski mami, da bo lahko vzgojila svoje

mladiče. V nahrbtnik sem natovoril samih dobih reči, pšeno pa rumenih mlincev, ki tako imenitno hrustajo, in sem se napotil na planino.

Moj prvi pogled je veljal levemu oknu. Zares je bilo za šipo gnezdo, a mlade mame ni bilo videti. Previdno sem odprl okno in se prav naahko dotaknil slame. »Dri, dri,« je zagodnjala, mladiči pa niso nič zavekali. Odskril sem kos najlepšega mlince in ga položil zraven gnezda. Naoknico pa sem pustil zaprto, ker vem, da polhi ne ljubijo dnevnih svetlobe. Ponoči sem zaslišal škablanje in sem posvetil z žepno svetilko. Mlada mamica je udobno sedela na železnem okenskem križu in držala s sprednjimi tačicami mlince ter ga urno glodala z dolgimi zobmi. Za mojo luč se je prav malo menila, saj je bila že od prej navajena. Nekako pomladila se je bila. Njen stas je postal bolj vitek, shujšala je, najbrže od skrbi in žalovanja po izgubljenem možu. O mladitih ni bilo nikaškega sledu.

Dan za dnem je minil brez izpremembe. Počnevi je poljska mamica vedno spala, zvečer pa je glodala moje mlince in odhajala v gozd na obiske k svojim znancom.

Približno čez teden dni pa me je čakalo veliko presenečenje. Na svojem popoldanskem obhodu po Menini sem se menda predolgo zamudil pri pastirju v Gospodnem. Pastir Jaka je moj dober prijatelj in mi zmeraj postreže z mlekom in z vsemi menin. ekimi novicami. Namreč: kod hodi ta ali oni srnjak, kako se obnaša veliki game na Smrekovcu, ali je spet oskrbnik Jeglič na Bihi kaj imenitnega po »latinskem« povedal, in še mnogo drugih važnih reči. Pri takih razgovorih pa čas kaj hitro mine in tako se je zgodelo, da sem prikrival pod Loko šele ob desetih zvečer. Ko sem obehal puško na steno in sem slučajno posvetil v desno okno, zagledam v njem polha.

»Nemarnica nemarna, si že dobila drugega dedca,« sem rekel in natančneje pogledal novega ženita. Toda, kaj je to? Saj ni drugi dedec, ampak mamica sama je z levega okna in pri sebi ima nagroza, ko palec na moji roki velikega mladitja in ga nepretrgano liže. Tedaj je polhulja skočila na okenski križ in smuknila v špranjo med steno in naoknico, da je le repek še glejal noter. Tako je nepremično poslušala v noč če se morda ne klati v bližini nevarna podlasca ali celo kruta kuna slatica. Potem pa dr, dr, dr, po steni in preko podstrešja in že je bila v levem oknu. Skočim tja in vidim, kako je

privlekla iz gnezda drugega otroka. Malo si ga je še popravila v gobčku in hajd, z njim v novo stanovanje. Tudi tega mladitja je dolgo lizala in še tretjega, potem jih je pa pričela nositi, kakor za stavo. In imela jih je osem. Takoj sem si bil na jasnem, zakaj je le prve tri lizala. Gnezda še ni bilo nič, kakega, in skrbna mama se je bala, da jih ne bi tečes zeblo, ko je šla po naslednjega otročička. Ko so pa bili štirje, so se že sami pogreli med seboj.

Ampak, kar osem mladitjev! Kako bo reva zmogla delo in trud za tako številno družino. Zdal se sicer še majhni, slepi in rebogljivi, ampak kaj bo, ko malo dorastejo in bodo morebiti še porejni. Reč moram, da sem si že takrat želel, da bi čim prej dorasli in se oblekli v kožuške, kajne takle poljski nag otročiček s temnomodro mreno preko oči ni prav nič mikaven.

Polhulja pa je spet švignila skozi špranjo. To pot pa samo na podstrešje, odkoder je prišla v gobčku toliko slame, da se je komaj prerinila nazaj v stanovanje. Kakih dvestokrat je odhitela po slamo in jo je polagala na mladitje. Potem pa se je zarija k njim in pričela prav umetno urejevati gnezdo. Ob šipi sem prav lahko opazoval, kako je s tačicami zlagala slamico na slamico, prekratke je prišla z gobčkom in jih skrbno vpletala na prava mesta. Kmalu se je izkazalo, da je še premalo gradiva in spet je nosila in nosila. V tku ene ure pa je gnezdo dogradila. Za kakih trideset centimetrov visoko je bilo slame za šipo. Na vrhu pa je pustila majhno luknjo — vrata. Odelej sem zmeraj vedel, če je stara pri mladitih, kajti vhod je vedno skrbno zaprla s slamo, kadar je odšla po opravkih v doma.

Cvetko Golar

Pastirci

»Kar pojdemo, kaj bi se bali! Gotovo ni tako daleč, da bi ne prišli tja do polnoči. Saj gremo lahko že popoldne, potem imamo dosti časa,« je rekel mali Blažek in popravi polhovko na glavi, ki mu je padla na oči. Imel jo je od očeta, zato mu je bila prevelika, da se je videlo komaj pol obraza izpod nje.

»Jaz grem tudi zraven, vsi trije pojdemo, mu bomo lahko več prinesli. Mati so mi že speli potico, in tisto vzamem s seboj. Saj je nisem še našel pa vem, da je dobra, z orehovimi jedrci potresena in z medom pomazana.«

Lazarjev Gašperček je bil za spoznanje večji od Blažka in tudi bolj možat. In suk-njica, ki jo je imel na sebi, je bila vse bolj debela in gorka kakor onih dveh.

O, saj mu bom tudi jaz neka nesel, v-dva še ne vesta kaj! Polne žepce orehov kom nabasal saj jih imamo doma pol skrinje. Še več jih lahko vzamem kar v caino jih nasujem, saj ne bo pretežka, je dejal Mih'ev Tinče in moško stopil med oba tovariša.

»Ali mislita, da pojdem jaz prazen? Jer-bašček jabolk bom naložil, ali jih pa nesusl v vrečo, pa krljive vmes. Nočem da bi Bogek mislil, da mu nočem dati.«

Blažek je važno pokimal in z roko je zamahnil, da bi onadva verjela, da po resnici misli.

I, kdaj pa pojdemo prav za prav, in kam bi se obrnili? Gledati moramo, da ne zaspenimo ali pa izgubimo pravo pot?

»Teto že ne smemo, kje so pastirke batte. Od naše hiše krenemo naravnost proti jezcu in od tam po farju mimo tistih visokih temnelj. Potlej pridemo na travnik in od tam na gmajno, kjer pasemo.

Od tam se pa že vidijo bajte, kjer so pastirji, in med njimi je gotovo tisti hlevce, kjer bo Bogek rojen.«

Gašperček je čisto dobro vedel, kod imajo hoditi in je popolnoma prepričan Blažka, ki je bil najmanjši in se je skoro zbal dolgega pota.

»Saj sem že šel tam mmo,« je rekel Tinče. »Prav dobro se spominjam tistih hiš, in tudi ovce sem videl, ki so se pasle tam okoli. Cela truma jih je bila, in zraven dva pastirja. Še govorila sta z našim očtom, ker jih je vprašal za pot.«

»Seveda moramo iti! Jaz grem precej po orehe pa vaju počakam na koncu vase.«

»Bomo videli, kdo bo prej tam! Samo drugo sukno oblečem in zavijem potico v bel prt.«

»Mene ne bosta nič čakala! Vreča je že pripravljena, kar pehar krljiv in jersba jabolk vsujem vanjo. Zdi se mi, da bom prej tam kot vidva.«

»Pa nič praviti drugim, sicer bi hoteli vsi z nami! Kar tiho se izmuznimo od doma!«

Svetlo je še bilo, in le pod gozdom je vstajala sila meglica, ko je prihitel Pri-možen Blažek iz vase. Komaj je obstal, sta že prišla vsak od druge strani Gašperček in Tinče.

»Pa sem bil le jaz prvi!« Jih je veselo pozdravil Blažek.

»Seveda, zato pa tudi manj neseš kakor jaz,« se je pohvalil Tinče in kazal orehe. »Kaj pa še ti kar pogledaj mojo vrečo, kako je polna! Na, le notežkaj ne vem, če bi jo ti mogel nesti!«

Blažek se ni dal kar na lepem ugnati in je rnil svojo vrečo proti tovarišu. »Nikar se ne prepričaj! Moje potice je

malo videti, pa je zato boljša kot vajina vreča, kadar se rodi.«

Saj so ga tudi takrat obiskali, ko je prišel prvič na svet. In jabolk so mu nesli, kakor jih nesem jaz. Le škoda, da nisem mogel dobiti jagnjeta, ali pa ovčice.«

»Kaj misliš, da pridemo sami? Bogve koliko jih bo, in kdo gotovo prinese jagne na rami! Koliko nas je pastirjev, koliko jih je tam pod planinami, ki pasejo po Grin-tovcu in okoli Babjega boršta!«

»Seveda, kar bojim se, da ne bomo mogli blizu! Čisto v naročje bi mu rad položil potico, da bi videl, da sem mu jo jaz prinesel.«

»Oj, mojnih orehov bo šele vesel! Kar vidim ga, kako bo poskočil!«

»Moja jabolka bo precej pokusil, saj so pa tudi najlepša, kar jih raste pri nas.«

»Glejta no, skoraj bi zašli! Dve poti sta, katera je prava?«

Pastirci so obstali na razkrižju, kjer se je cepilo dvoje poti. Po ravnem polju je zavila prva, le malo shojeva, druga pa je bila razorana od sani in široka.

»Kar pa teje zavijmo, ki je lepša! Ta bo prava, kjer mnogo ljudi. Gotovo jih je šlo že dosti pred nami!«

Krenili so naprej po poti, ki je šla kraj nizkega griča, ki je bil ves obraščen s hrasti in leskovim grmovjem. Sonce je za-hajalo, in zadnji žarki so se utrinjali v vrhovih, kjer se je lesketal zmrzel sneg po vejah in suhih listih.

Nikar ne hodi prehitro, meni je že kar vroče, tako težko nosimo, se je nenadoma oglašil Blažek, ki je ves gorel v lica. Nosil je na ramenih vrečo šabak in krljiv ter se kar potil pod brcomom.

Saj res hodimo prehitro in komaj nosim caino. Orehi so težki. Saj res, tale Gašper-ček lahko hitro hodi, ker skoraj nič ne ne-se.«

smo, in zato moramo obiskati mladega kra-ljca, kadar se rodi.«

Saj so ga tudi takrat obiskali, ko je prišel prvič na svet. In jabolk so mu nesli, kakor jih nesem jaz. Le škoda, da nisem mogel dobiti jagnjeta, ali pa ovčice.«

»Kaj misliš, da pridemo sami? Bogve koliko jih bo, in kdo gotovo prinese jagne na rami! Koliko nas je pastirjev, koliko jih je tam pod planinami, ki pasejo po Grin-tovcu in okoli Babjega boršta!«

»Seveda, kar bojim se, da ne bomo mogli blizu! Čisto v naročje bi mu rad položil potico, da bi videl, da sem mu jo jaz prinesel.«

»Oj, mojnih orehov bo šele vesel! Kar vidim ga, kako bo poskočil!«

»Moja jabolka bo precej pokusil, saj so pa tudi najlepša, kar jih raste pri nas.«

»Glejta no, skoraj bi zašli! Dve poti sta, katera je prava?«

Pastirci so obstali na razkrižju, kjer se je cepilo dvoje poti. Po ravnem polju je zavila prva, le malo shojeva, druga pa je bila razorana od sani in široka.

»Kar pa teje zavijmo, ki je lepša! Ta bo prava, kjer mnogo ljudi. Gotovo jih je šlo že dosti pred nami!«

Krenili so naprej po poti, ki je šla kraj nizkega griča, ki je bil ves obraščen s hrasti in leskovim grmovjem. Sonce je za-hajalo, in zadnji žarki so se utrinjali v vrhovih, kjer se je lesketal zmrzel sneg po vejah in suhih listih.

Nikar ne hodi prehitro, meni je že kar vroče, tako težko nosimo, se je nenadoma oglašil Blažek, ki je ves gorel v lica. Nosil je na ramenih vrečo šabak in krljiv ter se kar potil pod brcomom.

Saj res hodimo prehitro in komaj nosim caino. Orehi so težki. Saj res, tale Gašper-ček lahko hitro hodi, ker skoraj nič ne ne-se.«

»No, pa menjajva, bom pa jaz nesel tvo-je orehe, Tinče, ako so tako težki.«

»Nak, meni ni treba pomagati, rajši na-loži Blažkovo vrečo, on ima najtežje. Ti mu pa daj svojo potico!«

Počakali so toliko, da so preložili breme, in potem so mahnil naprej.

»Pa je res teška, vesta kaj, menjajvali se bomo, vsak bo nosil nekaj časa.«

»Še do tistega drevesa nesli, ki stoji tam spredaj, tam si jaz zadnem vrečo.«

Tinče je kazal s prstom in hodil spredaj, saj je bil najbolj splošč in caino z orehi je lahko predeval iz roke v roko.

Hitro se je mračilo, in ko so prišli do smrekovega gozdiča, ki je stal sredi ravnine, se je stemnilo popolnoma. Nenadoma je bilo vse nebo v zvezdah, ki so migljale nad pastirci in jim kazale pot. Šli so počasi po gladki gazi, in Tinče, ki je nosil vrečo, je bil zadnji med njimi in je skoro oma-hoval pod težo.

To je bilo prav, da smo šli zgodaj od doma, sicer bi gotovo ne prišli o pravem času. Glejte, koliko je zvezd, in tista tam, ki je tako velika, gori nad hlevcem.«

Gašperček je predejal caino v levico in pokazal s palico, ki jo je odrezal od leske, proti drobni lučici, ki se je zasvetila v da-ljavi.

»Da le pridemo do tiste svetlobe pred nami. Tam se gotovo doma pastirji in radi nam bodo pokazali, kje gre pot naprej. Čisto gotovo pridemo nocoj.«

Saj pa tudi že dolgo hodimo, in skoraj sem že pozabil na dom. Tudi noge bi me še nič ne bolele, ako bi ne bilo tako spol-zko.«

Nič ne maraj, Tinče, saj bomo kmalu tam. Jaz bom kar legel na slamo, če tudi še nisem preveč truden. Kar stopimo,« je hrabro govoril Blažek in se široko pre-stopil. Molčali so nekaj časa in slišati je

Mladci so bili varno spravljani v gnezdu, da jih ni bilo videti ne slišati.

Prisla je sobota; jedina ahamba je bila že skoraj prazna in začutili sem potrebo po globoki tekoči vodi ter po kuhinjskih od brohah, pripravljanih od ženskih rok. Odpravil sem se zate domov ter je naneslo, da sem ostal v dolini kakih osem dni. Prav skrbelo me je, kako je s mojnimi polhi ali so že živi in zdravi. Se nahrbtnika nisem odložil, ko sem spet prisopihal v kodo, ampak sem najprej pogledal, kako je v oknu. Zdal je bilo že več videti. Ob špi so polhi slamo razgrnili, da je izgledalo, kakor bi napravil prerez skozi gnezdo in tako sem vedel, da me čaka doista zabavnih in prijetnih ur. Mali polhi pa še vedno niso bili po mojem okusu. Nisli so se sicer kratke kožuške, ekoli katere se je svetila gola koža, ampak repke so imele še gole, polganje, ne brezobem gobčku pa so se šopirile velike, strleče, z mreno pokrite slape oči.

Po večerji sem sedel na klopi pri oknu in svetil z žejno svetilko, da sem jih lahko prav natančno opazoval.

Manica je lepo ležala med svojim zardom in je še vedno dremala. Lepo je gledati polha kadar spi. V gnezdu ji ni bilo treba pokriti glave s kosom repom, zato se je lepo videl ljubki gobček, iz njega pa dolgi, sicer rjavi zobki med svinatimi brki. Menda nobena žival med spanjem tako ne stresa z glavo in vsem životom kakor polh. Zdel se mi je kakor hudomušen, sam s seboj zadovoljen gozdnjavček, ki si še v sanjah venomer pravi: »Dobro mi je, dobro mi je!« Mali polhi pa niso spali. Kar naprej so se prepirali po materi; ki je eden smuknil z nje, sta se že druga dva skobacala na njegovo mesto. Takrat zagledam, da se po kožuških svetilkah tu in tam nekaj rjavega. Svetilko pristavim na špi, da bi bolje videl. Bile so bolhe. Ti mali siromaki so jih bili kar živi. Temu so se sprejale kar tri za ušesi, onemu sta korakali dve po trebuhu, tam se je držala ena za goli repček. Toliko bolh še svoj živ dan nisem videl skupaj. »No, stara bi jih pa vendar lahko nekaj polovila,« sem si mislil, »sama pa le zmeraj stresu svoj kožuh in se praska, kadar beži.« Kakor da bi bila mati polhulja ugenila moje misli, ee je zbudila in začela loviti bolhe po kožuških svojih otrok. A to je bila že pravcata jutranja kopel. Saj ne smemo pozabiti, da imajo polhi jutro zvečer. Univala je z jezičkom svoje male tako urno, da sem komaj slišal njenim naglim kretnjam. Po tačkah, po trebuhu, ušesih, celo dlesna v gobčku jim je lizala; najbrže jih prav tako bolijo, kakor naše otroke, kadar dobivajo svoje prve zobe. Dolgo je trajalo to opravo, saj osem ladičev ni mala stvar; potem pa je stara smuknila iz gnezda, zaprla duri e slamo in odšla na nočni sprehod. Sele zdaj so se mali umirili. Eden za drugim so zadremali, le kak presoben nemirnež je še motovilil v tej živi kepi.

Tudi jaz sem se odpravil k počitku. Na planini hitro zaspi. Nekaj strani preberem v knjigi pa sem že v kraljestvu sanj. Ta večer pa se mi je gojilo drugače. Kar naprej mi je nekaj lazilo in lazilo za srcom, da sem se že mislil, da mi je zlezel šop alame, zanj, ko se spomnim na rjavo noč, lotoz v polskih kožuških. Na bolhe sem slab lovec in če bi bil takšen pri drugem lovu, bi me bili že davno izključili iz zelene bratovštine. To noč pa sem ujel in pobil štirinajst bolh. Najbrže so me začutili, ko sem sedel kakšne dve uri pri oknu, in so zlezle skozi špranice na boljšo pasu. Drugo jutro pa sem takoj namazal te špranice s smrdljivcem, tako pravimo pri nas petroleju in odtlej sem imel mir ali pa sem se jih bil navadil.

Cez dva večera sem bil spet priča nenavadnemu prizoru. Polhulja je prenašala mladice nazaj v levo okno. Zdal pa so bili že toliko veliki, da se je komaj zbasala z njimi skozi špranjo. A le dva dni so ostali tam, nekaj stari ni bilo povšeči, in zno, sila jih je spet v staro gnezdo. Ubjal sem si glavo in tuhtal na vse načine, kaj bi moglo biti vzrok temu preseljevanju. Le dvoje mogočih razlag sem našel. Bolhe in pa okolnost, da je špranja v desnem oknu obrnena proti jugu, v levem proti severu. Pred prvo selitvijo je pihal močan jug, naslednjo noč pa je že prevladal sever. Mogoče sem uganil, mogoče ne. Saj je v prirodi toliko čudovitih skrivnosti, da jih vseh ne moremo domniti.

Polhi se silno počasi ravljajo. Mogoče se mi je tudi dozdevalo, ker sem jih imel vedno pred očmi. Ko pa sem pomislil, da so stari že skoraj mesec dni in še vedno ne gledajo, ee mi je vendar zdalo čudno. Lahko, da je vzrok temu, ker so drugorojenci tega leta, kretanja v temi e pa tudi morajo navaditi, saj so nočne živalce.

Proti koncu septembra je dalj časa deževalo in sem ostal v dolini. V začetku oktobra pa je zapadel sneg in ker je to navadno znak za lepo vreme, sem takoj odšel na Menino. Kako žalostno je izgledalo od Strmega vrha do Grebe! Listnato drevje je sneg potisnil globoko do tal in pone-

kod sem se komaj prebrl skozi snežne predore. Po gozdu je neprestano pokalo močnejše, kakor da bi streljali lovci iz pušk. Sneg je lomil vlejo na starih bukvah.

V koči je bilo mrzlo. Le rosne šipe na desnem oknu so pričale, da živijo tam moji prijateljski Zdal pa je bil pogled nanje vedno drugačen. Razvili so se v prave polhe in so bili že čisto podobni svoji materi. Manjši so bili svedra, in njih kožuški so se lepše svetili, bili so kakor iz žamet. Gnezdo ni bilo več skrito v slami, ležali so vrh nje; starka na hrstu in je s spretnimi taticama objemala enega izmed mladicev, mogoče ji je bil ta najbolj pri srcu, drugi pa so lazili po njej, izpodirali drug drugega, se prekučevali in se sploh obnašali kakor brezskrbna mladina.

Toja zdaj ni bilo časa za opazovanje. Najprej sem odkidal sneg do vode in nanesil v kodo veliko zalogo drv. Kajti spet je pričelo snežiti. Že po poti sem ugotovil, da sem se uredil z vremenom. Nikjer nisem križal snijih, ne gamsovih sledi in tudi zajec se ni vetal. To je znak, da se je divjad skrila v svoje zaklone in še ni pričakovati sonca.

Le počasi so se ogrevale premrzlene lesene stene, po večerji pa je pričela mala pečica že tako močno dihati, da sem moral koo prežretiti. Zdal sem se lahko posvetil polhom. Nalomi sem kruha in mlinec, od pri okno in položil sladiče na slamo. Skraja so me polhi malo nezaujno gledali, potem pa so radovedno prišli bližje, mogoče so se čudili, da ne morejo dotakniti pečice, kar vidijo. Počasi so tudi prišli na okus. Po, akusali so s svojimi malimi zobki zdaj kruh, zdaj mlinec in so se slednjim odločili za zanjine. To je bilo hrustanje v oknu! Eden je sedel na okenskem križu, držal s spretnimi taticami velik kos mlinec in ga zadovoljno zobal. O! strani pa prilze njegov bratec, pograbl mlinec in ga prične vleči k sebi. To sta si skočila v laee in se oba prekučnila na mter, ki je še vedno ležala na hrstu in tresla glavico v sladki dremavici. Takrat tja je pokukal tretji iz svoje luknje v slami in zvekel kos mlinec globoko doli v skrivališče. Kdor ni jelel, ee je igral. Plezali so zdaj po okenskem križu, zdaj po lesenih naokneci največ skripi pa so jim pri zadelaše šipe. Menda nso mogli razumeti, da ne morejo do luči in do raznih predmetov, ki jih vidijo v sobi. Smesno je bilo videti kako so si prizadevali da bi plezali po špi in se je vsak poizkusil ponesrečiti ter so kar po vrsti padali na slamo, največkrat na mater. Ta pa se ni prav nič zmenila za norčije svojih mladih. Včasih je tudi ona pozabila kosček mlinec, tu in tam umila kakega umazanca, pa spet zadremala. Nikdar še nisem videl bolj potrpeljive matere. Vse jim je dovolila, skakali so po njej po mili volji in jo narevali. Nikoli ni nobene, ga udarila e tačice ali ee prišla za sladike, najsi je še tako zaslužil. Slednjč je le verjela, zlezla k špranji in polizala malo enega, ki ga je bil veter nanesel skozi odprtino. Potem je previdno poslušala v temo in smuknila na prosto. Tudi par mladicev je svignilo za njo, ampak vsak je poslušal par trenutkov, ee je vse varno v neznanem svetu, preden je zapustil stanovanje. To je bilo letanja in ronotanja po stenah in po podstrešju. Ko sem ugasnil luč in legel, ee mi je zdelo da prenočim v začaranem gradu, v katerem »anajko zakleti prebivalci svoje nočne norčije.

Štiri dni je enezlo daleč daleč okoli ee je vse pozreznilo v mrtvaško sanje. le v naši koči sredi prostrane Menine smo se dobro imeli. Jaz sem kuril in kuhaj, polhi so se igrali in hrustali mlinec. Kruha pa se niti dotaknili niso več, tako so postali

prevratni. Peto jutro sem smeril sneg pred kodo. Padlo ga je že nad en meter in ni še bilo videti, da bi prenehal. Domov bo treba, če ne me zapade in slaba mi bo prela. Po, spravl sem kodo in zbral vse ostanke na polha, da jih vsaj za nekaj časa obvarujem pred grenkobo življenja. To noč pa so mladice take zganjali, da njihovo gnezdo ni bilo več podobno gnezdu in so se vsi motovili ob špi. Kolikor mogoče previdno sem odprl okno, pa ni nič pomagalo. Zlajci so padli vsi skupaj z materjo vred v kodo. Pa jih ni prav nič presenetilo. Eden je v tistem hipu, ko je priletel na tla, že zgrabil s taticami kosček eira in ga mirno glodal, kakor da se ni bil prav nič zoodilo. Drugi so se porazgubili po vsej koči in so rado, vedno pregledovali vsak kotiček. Saj se jim je morda izpolnila srčna želja in so že davno hrepeli, da bi si natančno ogledali čudne prostore, katere so ne nejasno videli skozi zamazano špi. Mati polhulja pa je mirno odstopila skozi odprta vrata in šnila na podstrešje. Jaz pa sem bil v veliki zadregi. Okna nisem smel pustiti odprtega, malih polhov pa spet ne samih v koči. To reji ni kazalo drugega, kakor poloviti vseh osem mladicev in jih spraviti nazaj v gnezdo. A to ni bila lahka stvar. Kadar je kateri splezal na steno, ava bila kaj hitro sku, pa j A nekateri so se mi skrili med drva, ali pa so se slienili v kot pod pogradom. S temi je bilo težavno delo. Eden je zlezal na ležišče in se je skril pod mojo oknjno. Misli, da je v temi na varnem in sem ga kaj lahko prijel. Siromakec pa se je tak bal, da se mi je od strahu zmočil v roko in me ni niti poskušal ugrizniti, kakor eo to delali drugi navihanci. Bolelo pa me ni prav nič, saj so bili njihovi zobki še premajhni da bi me mogli z njimi občutno raniti. Po dveh urah sem srečno položil zadnjega polha v gnezdo in vso jedilno zalogo zraven. Voščil sem jim dober tek in doletni mašobce za tonoto ter odzgal po visokem snegu v dolino.

Se dvakrat sem vjel svoje varovanje. Prvič eo bili še vsi skupaj in sem se spet lahko zabaval z njimi, drugič pa sem našel le tri v gnezdu. Najbrže so odšli v polšine, ker se v okru niso več dobro razumeli med seboj. Videl sem, kako srlieto eta nagnala dva polha svojega brata, ki se je vrnil malo moker z nočnega izprehoda. O božicu pa je bilo gnezdo že prazno.

Letos pa bukev ni obrodila in tudi polhov ni od nikoder. V koči eo se naselile velike črne lesne mravljice, ki v dan in v noč neutrudno grizejo v stenah in nadležno lazijo ob ležišču. O večerih ni več slišati pihanja in drnjanja po bukvah okoli ravnice. le uberica ee še očala v presledkih z Lokke in pod Glavo še vedno strahla stari snjak.

M. Trobej

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Bilo je v muzeju za orožje. Paznik se je plazil za nekim obiskovalcem. Tovarš ga je vprašal:

»Ali je sumljiv?«
»Seveda,« je odgovoril paznik, »to je požiralce mečev v cirkusu!«

★
Ponoči so imeli vilmice. Gospa Ančka je pripovedovala o tem:

»Nenadno sem se zbudila. V sosedni sobi sem zaslišala šum, korake, pokanje ključavnice. Prižgem luč in odkrijem pod posteljo dve nogi.«

»Ali je bil vilmec?«
»Ne, moj mož, ki je šum slišal prej nego jaz.«

Prgišče domačih

Prva politična želja iz Ribnice

Leta 1882 je dočela Ribnica prvi politični shod ki ga je sklical poslanec Franc Šuklje. Pred polno gostilniško sobo je poslanec orisal politični položaj in slovenske narodne zahteve ter nato še pozval navzoče naj mu izrazijo svoje osebne želje, češ: morda se bo med temi le našla katera, ki je na Dunaju ne bo težko izpolniti.

Po mučnem molku je začel gostilničar Cene Podboj zborovalcem prigovarjati, naj vendar kdo kaj zine. In za njim tudi poslanec. Naposled se je oglašil majhen možak Ilic p. d. Venckov iz Gorice vasi in pravi: »Moj sin Janez študira na Dunaju za jedinega dohtarja pa vas prosim, če bi mu, ko boste tja prišli, povedali, da ga pustim prav lepo pozdravit.«

Ribniški krošnjar in cesar Franc Jožef

Francelj iz Kota je hodil zdoma na Zgornje Avstrijsko in obžiral leto za letom zlasti po Iechu. V tem kraju je imel avstrijski cesar Franc Jožef svoje najljubše letovišče, zato se je večkrat primerilo, da sta se cesar in mali Francelj srečala.

Koški Francelj je iz svojih spominov na stara leta rad pripovedoval posebno tole: »Opričan s krošnjno višjo od mene, sem jo mahal čez most, pa so prišli cesar mimo in me ustavili. Vprašali so me, če sem kaj lačen. Jaz jim hitro povem, da sem še tešč, cesar pa mi pokaže svoj grad in rečejo, naj grem tja do njihove kuharice.

V gradu so me lepo sprejeli. Prinesli so mi za mizo praščjega mesa in kruha, a ko sem bil v sobi sam, sem vse hitro pobasal v torbo. Ko so videli, da sta se krošnjnika tako hitro izpraznila, sem se jim zamislil in prinesel so mi iste jedi še enkrat. Tudi to je šlo v torbo. Jodi sem se bil lotil šele, ko sem jo dobil na mizo še tretjič.

Prihodnjega leta sva se s cesarjem srečala še spet na istem mostu. Mož so me precej spoznali, pa so me vprašali: »Kaj ne, da lani nisi bil toliko lačen, kolikor si spravil pod streho?« Jaz sem se pa namuznil in povedal, kaj sem storil.

Zmeraj se sliši kako da so mož pobožni in da dosti klečijo in molijo. Tega sem se spomnil, ko sem jih imel pred sabo v lovski obleki, golih kolen. In brž sem jih pogledal na kolena, pa sem videl, da nimajo nobenih žuljev na svoji koži.

Vipava in Rusija

Ko je bil l. 1867 v bliski Avstriji uveden politični dualizem, je stopil Anton Cerne, državnozbornski poslanec za komenski in sežanski okraj na Dunaju, do ministra Beusta. Razburjeno je izrazil svoje ogor-

čenje nad neupametno notranjo politiko, češ da nasprotuje državotvorni nacionalni ideji, ker se opira na manjšino in sli slovensko večino v tabor svojih nasprotnikov.

Minister je na to mirno odgovoril: »Ljubljani g. poslanec, Vi morate vedeti, da ima mati Avstrija na svojih prsih le dva sosa, enega za Nemce, drugega za Madžare. Teda pa poslanec vtane in se odreže: »Dobro, ekscelencia, potem si bomo mi našli drugo žensko, ki nas bo dojila.«

Ta dogodek je l. 1914, malo pred izbruhom svetovne vojne, vplel v svoj govor poslanec dr. Gustav Gregorin na političnem shodu pri Sv. Križu v Vipavi. In ko je množica poslušalcev ališala rezki Cernetov odgovor ministru, se je iz nje oglašil neki Vipavec z mediklom: »Zakaj pa ne saj je prav fejš babae.

Škof in župnik

Ljubljanski škof Anton Alojzij Wolf se je kaj rad mudil v svojem dvorcu blizu šentpetrške cerkve v Ljubljani, sprejemal svojo prijateljsko glosico Stubenberg ali pa se z njo sprehajal po obseznem vrtu.

To škofovo početje je kaj težko gledal strogo cerkveni šentpetrski župnik Matvez Svetličič, škofov ožji idrijski rojak. Zato je dostikrat odprl okno svojega župnišča in klical proti vrtu čez cesto: »Tone, to ne! Tone, to ne! Škof se pa ni za to kar nič zmenil.

Oton župančič pred prvim avtomobilom

Pesnik Oton Župančič je bil še majhen deček, ko je priproptal v Dragatuš prvi avtomobil. Vsa vas je bila pokonci in ogledovala čudno novo vozilo, mimo vozeči konj pa se je začel plašiti, da so ga komaj zadržavali.

Malemu Otonu se je zdelo posebno čudno, da se konj plaši in povpraša svojega očeta, čemu to. Oče pa urno potolaži sinovo zvedavost s tole razlago: »Fant, samo pomisli, kako bi se ti ustrašil, če bi nenadoma primahale izza vogla same hlače brez človeka.«

Blisk in grom

Zdravnik dr. J. DeFranceschi pride nekega večera v posebno sobo novomeške gostilne pri Stemburju in zapazi svojega sošolca profesorja Antona Virbnika. Kako vneto in duhovito pripoveduje zbranemu omizju neko stvar. Neopazeno se približa profesorju, ga pogladi po njegovi pleši in reče: »Kaj v jasnem se bliska?« Priselni profesor pa naglo vtane, se zaleti do visoke zdravnikove glave in ji potrka na čelo: »Kaj votlo ooni?«

Konec ameriškega romana

Uredništvo nekega ameriškega lista je zastavilo svojim čitateljem naslednje vprašanje:

»Naš roman »Tri rože na isti veji«, ki eo ga naši čitatelji sprejeli s tolikim navdušenjem, se bliža koncu. Da bi dobili jasno sliko o tem, kakšen zaključek bi našim spoštovanim čitateljem najbolj prijal, jih prosimo za odgovor na naslednja vprašanja:

1. Ali naj postane junakinja našega romana srečna?
2. Ali naj postane nesrečna?

★

Registraturna beležka uredništva:
Vprašanje 1.: Ali naj postane srečna? 18.734 glasov.

Vprašanje 2.: Ali naj postane nesrečna? 18.734 glasov.

★

Pismo uredništva romanopiscu Williamu Jamesu, Los Angeles:

»Spoštovani gospod James! Vprašajte čitateljem, da-li naj postane junakinja vašega romana »Tri rože na isti veji« srečna ali nesrečna, je dalo enako število glasov. Ker nam je mnogo do tega, da bi naših čitatelje ne ogorčili, vas prosimo, da bi konec romana tako spremenili, da bosta obe strani zadovoljni. Prosimo za hitro rešitev.«

★

Konec romana »Tri rože na isti veji«

»Ali si srečna, ljubica?« je vprašal mladi dirkač in pihel glas proti Liliani, katere oči so bile temno obrobile.

»Samo na pol,« je odvrnila Liliana z naporno zadrževanim glasom. »Popolnoma srečna bom šele tedaj, ko se bo tistih 18.734 čitatelje tega romana, ki mi želijo nesrečo, prepričalo, da imam prav tako kakor oni, pravico do srečnega konca.«

★

»Presmeto, sem že mislil da je sam zla deček, je dejal Blažek.

»Mogoče nismo prav naredili, ker smo šli na sveti večer in skrivaj od doma. Ali podil nas je, da ne morem do sape. Kar v sneg bi legel, tako sem truden.«

»Joj, tega pa ne, utegnili bi zmzniti! Tudi jaz se že komaj vlečem.«

»Naprej moramo, čeprav že ne čutim več nog. Mislim, da so tamle pašniki. Ali ne vidita zapuščenih hlevov? Kar stopimo, le še malo, pa bomo tam. V srcu mi nekaj pravi, da nas Bogek že pričakuje.«

★

N. PIRNAT

Kaj bi se ball, saj je privezan, gotovo je blizu hiša. Hitro pojdimo!«

»Joj, kako je cajna težka,« je vzdihnil Gašperček.

»Saj ni toliko orehov, pa že komaj nosim!«

»Le kar pozabimo, da nosimo! Oh, še malo, pa bomo v hlevu! Vsi bomo lahko spali na slami, in gotovo dobimo tudi večerjo. Kar lačen sem že.«

Zopet je zalajal pes, zdaj že čisto blizu. Nenadoma so ga zagledali pred seboj v snegu, kamor se jim je umaknil s ceste. Primožek je zamahnil s palico nad njim. In prestrašeni in s smrtnim obupom v srcu so korakali pastirci in nesli svoja darila mimo črnega strazarja, ki se je zavaljal proti njim. Ostal je za njimi in jih gnal mimo visoke hiše, da si niso upali vstopiti. Ko so bili že daleč zunaj na odprti, je utihnilo lajanje in pastirci so si oddahnili.

Kaj bi se ball, saj je privezan, gotovo je blizu hiša. Hitro pojdimo!«

»Joj, kako je cajna težka,« je vzdihnil Gašperček.

»Saj ni toliko orehov, pa že komaj nosim!«

»Le kar pozabimo, da nosimo! Oh, še malo, pa bomo v hlevu! Vsi bomo lahko spali na slami, in gotovo dobimo tudi večerjo. Kar lačen sem že.«

Zopet je zalajal pes, zdaj že čisto blizu. Nenadoma so ga zagledali pred seboj v snegu, kamor se jim je umaknil s ceste. Primožek je zamahnil s palico nad njim. In prestrašeni in s smrtnim obupom v srcu so korakali pastirci in nesli svoja darila mimo črnega strazarja, ki se je zavaljal proti njim. Ostal je za njimi in jih gnal mimo visoke hiše, da si niso upali vstopiti. Ko so bili že daleč zunaj na odprti, je utihnilo lajanje in pastirci so si oddahnili.

Tineček se je ves tresel od mraza, in s premrlihi rokami je skušal zadeti vrečo na rame.

»Ne vem, če bom mogel naprej. Najrajši bi šel v hlev, da bi zaspal. Kaj neki doma delajo? Gotovo se grejejo pri peči in kostanj majijo. Oh, zakaj sem šel od doma!«

Tineček je tiho vzdihnil in šel počasi za onima dvema po trdi, zledeneli gazi. Na obe strani se je belilo snežno polje, in tam za plotovi, zametanimi s snegom, so se temnili skednji in pastirski hlevi. Bilo je

★

N. PIRNAT

Kaj bi se ball, saj je privezan, gotovo je blizu hiša. Hitro pojdimo!«

»Joj, kako je cajna težka,« je vzdihnil Gašperček.

»Saj ni toliko orehov, pa že komaj nosim!«

»Le kar pozabimo, da nosimo! Oh, še malo, pa bomo v hlevu! Vsi bomo lahko spali na slami, in gotovo dobimo tudi večerjo. Kar lačen sem že.«

Zopet je zalajal pes, zdaj že čisto blizu. Nenadoma so ga zagledali pred seboj v snegu, kamor se jim je umaknil s ceste. Primožek je zamahnil s palico nad njim. In prestrašeni in s smrtnim obupom v srcu so korakali pastirci in nesli svoja darila mimo črnega strazarja, ki se je zavaljal proti njim. Ostal je za njimi in jih gnal mimo visoke hiše, da si niso upali vstopiti. Ko so bili že daleč zunaj na odprti, je utihnilo lajanje in pastirci so si oddahnili.

Kaj bi se ball, saj je privezan, gotovo je blizu hiša. Hitro pojdimo!«

»Joj, kako je cajna težka,« je vzdihnil Gašperček.

»Saj ni toliko orehov, pa že komaj nosim!«

»Le kar pozabimo, da nosimo! Oh, še malo, pa bomo v hlevu! Vsi bomo lahko spali na slami, in gotovo dobimo tudi večerjo. Kar lačen sem že.«

Zopet je zalajal pes, zdaj že čisto blizu. Nenadoma so ga zagledali pred seboj v snegu, kamor se jim je umaknil s ceste. Primožek je zamahnil s palico nad njim. In prestrašeni in s smrtnim obupom v srcu so korakali pastirci in nesli svoja darila mimo črnega strazarja, ki se je zavaljal proti njim. Ostal je za njimi in jih gnal mimo visoke hiše, da si niso upali vstopiti. Ko so bili že daleč zunaj na odprti, je utihnilo lajanje in pastirci so si oddahnili.

Kaj bi se ball, saj je privezan, gotovo je blizu hiša. Hitro pojdimo!«

bilo le hitro sapo majhnih pastircv, ki so nesli darila novorojenemu kralju. Pot se jim je počasi odsedala, in Gašperček je z vrečo zaostajal.

»Le se teh par stopinj napravimo, pa bomo pri hiši. Tam se spočijemo in polizvemo kod nam je iti. O presneto, prav nič se ne bojim in lahko hodim, kot še nisem nikoli,« je pravil Blažek, če tudi ga je tiščal čevlji da je komaj hodil.

»Oh, jaz sem tudi spočit, da bi lahko hodil do jutra,« se je hvalil Tineček, ki je nosil cajno na glavi, ker se mu je zdelo, da je tako lažje kot v rokah.

»Vesta kaj, zapojmo! Ti si včasih lepo zapel, Gašperček! Kar začni, saj znaš tisto o pastirski!«

In kmalu se je zaslišala iz njihovih gri najprej boječe in tiho, a potem zmeraj glasneje božična pesem:

»Glej, zvezdice božje migljajo lepo, odprto široko je sveto nebo. Duhovi nebeški se iz raja vrste prepevajo blizu, na zemljo hite,«

Ko so odpeli to kitico, so stopili hitreje, in zdelo se jim je, da mora biti že blizu tisti hlevček, kamor so bili namenjeni.

»Se zapojmo, ali se vama ne zdi, da smo že daleč prišli? Jaz lažje hodim, kadar pojem. No, daj, Gašperček!«

»Bom pa jaz,« je dejal Tineček in iz ust mu je zadržeta tiha pesem:

»Pri ubogih pastircih to dete leži, si revščino izvoli, ponižno živi.«

Na ovinku je vstala hiša iz noči in ko so se ji približali, jih je nenadoma obsijala svetloba, ki je padala skozi odprte duri na cesto, pokrito s snežnimi grudami. Pastirci so stopili v široko vežo, vso zakajeno, kjer je na odprtem ognjišču gorel ogenj, okoli katerega se je vrtila debela ženska.

»Ali se gre tode,« je vrtel vprašati Tineček, ali ni mogel izgovoriti, ker mu je ženska skočila nasproti.

»Nič, nič, jaz nimam nič za vas! Kar pojdite, še nismo klali letos. Kar pojdite, ne maramo otrok!«

Potisnila jih je čez prag in zapahnila duri. Pastirci so obstali osupli in prestrašeni in prvi hip niso vedeli, kam bi

Haló, kakšna bo tvoja usoda?!

Tukaj se vam razodene, kakšna je vaša usoda glede na dan rojstva in glede na nebesno znamenje, pod katerim ste se rodili. Važno za vsakogar bodočnost in poklic, za značaj in spol. Astrološko leto se je pričelo 23. decembra, vsako znamenje vlada mesec dni, nič več. Za resničnost pričujočih horoskopov ne prevzema uredništvo po tiskovnem zakonu nobene odgovornosti.

Med kozli — to gotovo veste — je malo dobrih humoristov. So lastne jim široke geste in ne bero brezverskih listov. Do slave, zraven do denarja usoda sama jih pripelje. Rojen je kozel za vrtnarja, kjer raste dobro kranjsko zelje.

K posebnim miljenecem Fortune lahko prištejemo kostrune. Denar, kulturo, dobro hrano, imajo radi — to je znano. Če jim dodan je še humor, ne mislijo na samomor. Med njimi eden ali drugi dobil bo orden po zaslugi.

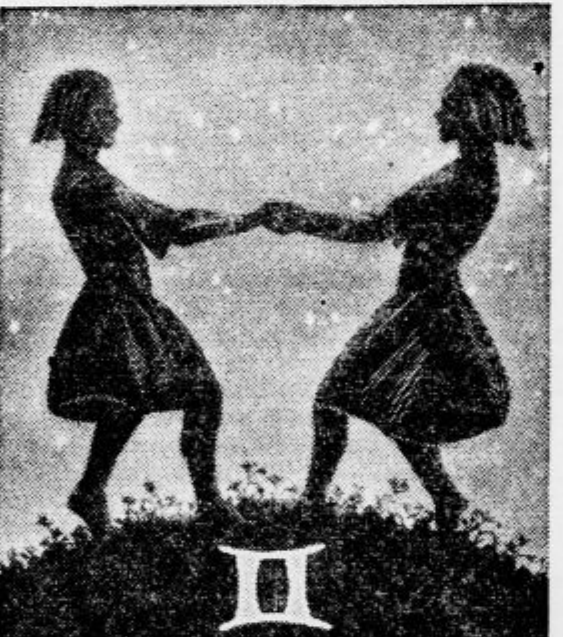
Povodni mož je čudna stvar, dvoživkar, ki se je spoznal na slabem glasu je, odkar nam lepo Urško je ugrabil. No, zdaj njegovih sort ljudje v prepiru brž so za premirje, studenčne vode ne kalé in so rojeni za ostrirje.

Kdor se rodi v znamenju bikas njegova sila je velika — in če še pamet se pridruži, dosege bo, kar si prisluži. V značaju vedno stanoviti navadno so pri strankah dveh, in tvorijo naš sloj elitni na starodavnih kranjskih fletih.

Molčečnost ribji je talent in spovedniški zakrament. Sezona rib je postni čas. Ribarjem dan je vitek stas. Molčečni so, celo ponižni, odklanjajo oblike grobe, v zakonu zvesti so in brižni, (pri ženskah je lahko narobe).

O dvojčkih pravi stara knjiga, da so izdaten božji dar. Usoda rada se pobriga, da srečen je prikupni par. Pri dobrem mleku so debeli, brž zasovražijo povojčke. V življenju zvesti in veseli nekoč dobili bodo — dvojčke...

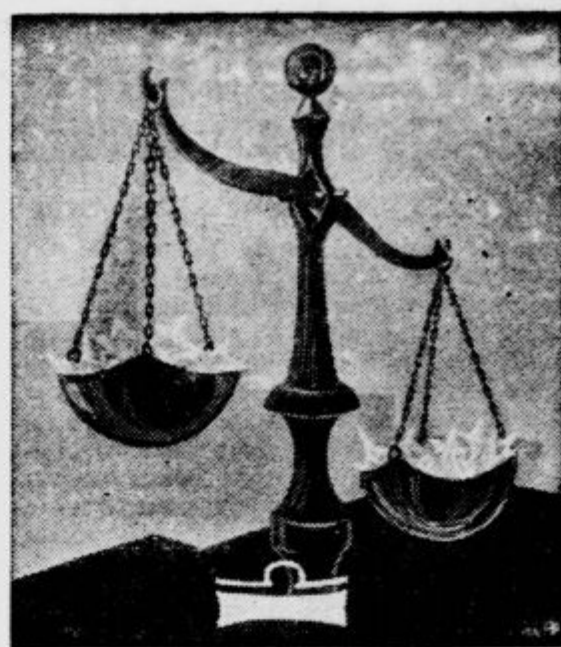
Kdor se rodi v znamenju raka, v življenju marsikaj učka. Doseže lepe položaje, koristen je za naše kraje. Morda na glas je filistr, ker ni brezglavo za napredek. Nemara kdaj bo za ministra, (poklic je lep in jako redek.)

Kdor se rodi v znamenju leva, nikakor ni v življenju šlepa. Iz trdega lesa rezljani so za vodnike nam izbrani. Kadar vam takle lev zarjuga, na daleč ga soseska čuje. Priložnost takemu talentu je dana v našem parlamentu.

Rojenim v znamenju devica se gre povedati resnice: po častihlepe in prevzete, pogumne, lepe in podjetne. Kako bi rade v Holivud! — pa dete na svet prijoče... Potem je oče strašno hud in mati tarna, — kaj se hoče!

O blagor jim, ki so pravični, rojeni so v znamenju vage, če se zrede, so rdečelični, prezirajo krvave srage. Vedo, da je tako najbolje, če ni ovir na pravi poti. Zato so radi dobre volje, dokler jih žalost ne premoči.

Veselo čaka škorpione in sonce sreče jim zasije: zadeli bodo milijone iz naše klasne loterije. Šaljivi so, žaljivi so, enaki v letu kakor v zmti, v ljubezni premagljivi so — poznam jih, ker sem sam med njimi.

Od davnih dob veljajo streli za plemenit človeški rod. Latini, Grki, Izraelci so spoštovali jih povsod. Podjetni, spretni, ljubeznivi, po pet deklet na vsakem prstu, nesrečam drugih večkrat krivi, za botre radi so pri krstu.

Prof. Nace Nežmah, okultist-znanstvenik in astrolog-pesnik

Pariz od polnoči do jutra

Če je beseda o Parizu, tem veličastnem vtešenju francoskega čuta za mero in ubranost, za lepoto in slavo, je treba pohvaliti tudi njegove noči. Zakaj veličastno kaže ponoči tiste strani, ki so v dnevni svetlobi zabrisane; temne ozadja, neskončne senice, magija umetne svetlobe ustvarjajo podoba ki rasto v naši fantastičnosti. Ponoči se zdi velemesto, kakor v manjši meri sploh vsaka stvar, mnogo manj realno!

Pariške strne ponoči, njih čudne silhuetne v mesečini ali samo v odsevu luči in v daljnem migljanju zvezd! Obišči pariških cerkev s temnimi ozadjem! Nočni prehodi pod drevjem ob Seini, s šumenjem mračne vode in s svetlimi lokovi mostov, ki se odražajo na gladini z luči ladij in mostov, z vitko silhuetno razsvetljenega Eifflovega stolpa in daljavi! Luči velemesta na velikih bulvarjih z razkošnimi izloženimi okni in z vabljivo igro reklamne svetlobe, te muzike barvnih valov, ki udarjajo na mrežnico našega očesa: križava, vzburjajoča, delagerska glasba barv! Pa plinske svetilke tesnih, na videz zagostetih ulic v starem mestu, ob Seini, v Latinski četrti, pod Montmartrom in Montparnassom; ulic, ki jih je tu nešteto in katerih vsaka se zdi ponoči kakor pogled v zašli svet, poln pustolovskih in fantastičnih prigod! Kdo naj dostojno opiše to neizmerno znes stvarnosti in neresničnosti, vskanjanosti in poezije, ki se imenuje nočni Pariz!

Velemesto ima dve noči, ki si sledita zapovrsti in sleherni kaže drugačen obraz. Druga noč se začne ob polnoči in traja do jutra. Ta je najtemnejša in najskrivnostnejša.

Prva noč je podaljšana večer; je noč navadnega mesečana, sprehodov po ulicah in bulvarjih, vedra razpoloženja na odprtih terasah kavar, kjer piješ svoj aperitiv in si raseš oči na valovite množice. Noč v malih restoranih, kjer dobiš boljše jedajo in pijačo kakor v dragih hotelih naše srednje Evrope. Noč v kinematografih, gledališčih ali v muzeju, kjer pojo najnovejša čimena in zabavajo z doviti o ministrih. Noč razbujenega uličnega prometa luči, veselih promenev in dijaškega vrvenja v Latinski četrti. Noč, ki je morda najlepša na terasi kakega izmed

montmartrskih kavar, kjer ima vse to pravljanje luči in figur sladk pariški prikus, rožnato tarvo francoske veselosti.

Druga noč nastopa tedaj, ko se največji del množice izgubi v tisočih ulicah in za sto tisočih vrat. Ta noč je mnogo razkošnejša, tišja in nasladnejša: luxe, calme et volupté, kakor bi rekli z Baudelairem, najpristnejši pesnikom pariških noči. Toda znanji ji mase: namesto vselega clowna se ti zarezji grimasa izmučenega, izžestega obličja.

Videl sem te oblike v montmartrskih nočnih kavarnah. Kdo ve, koliko izmed onih, ki še danes rajajo v razkošnih zabaviščih, jih pride že jutri med ta izžeta obličja, v bližino samega dana, odkoder že sega mrzli dih razkošja, propada in groba? V cenenih nočnih zabaviščih se gnete vse, kar išče pozabljeno, v valove Lethe, ki teče skozi alkohol, kokain in hipne poltne naslade. Balzacovo »sonce mrtvih« je premrzlo, da bi ogrelo te ponočnjaške oblike, histerična umetnike, propadajoče kokainiste, ki utapljajo v moreh omamih trpko spoznanje, da je slava prav tako minljiva kakor mladost in da za vsemi pepelnimi se časami ostaja prazno steklo, črepljivo, slab vonj...

Druga noč se začne v Parizu z zapiranjem nekaterih in z odpiranjem drugih lokalov. So namreč ljudje, ki se jim pred polnočjo začnejo dan in okrog polnočja. Človek se ume vsenu prilagoditi. Mora. Na začetku druge noči se v dolgih prometnih žilah podzemnega Pariza zaustavlja življenjski tok. Metro je prazen in samo izdihava skozi železne rešetke kakor zvezana zverina svoj segreti zrak. Marsikje uganejo velike žarnice, svet se še bolj zoži, toda avtobusi in takšni obratujejo vso noč in te lahko vozijo po vseh dimenzijah tega ogromnega, med luč in senco potuhnjenega velemesta.

Za noč od polnoči do jutra sem se bil zapel staremu, dobremu poznavalcu Pariza, gospodu Julesu. Stetala eva se bila v kavarni ob Seini takrat, ko je zahajala prva polovica pariške noči. Po osvoboditvi z aperitivom, ki ga je bil gospod Jules izbral s tankim znanjem in izkustvom naturaliziranega Parizana, eva se urno prepeljala z avtobusom na Place Pigalle. Ves prostorni trg je še za-

dal v tihoti na odmoru. Kjer so se dvigale rdeče svetilke zabavišča »Moulin rouge«, so se vrveli ljudje. Videl si, da nosijo na obrabljenih, v obeh in kretljivih ves ehamne hipne neskrbnosti in rahle opojnosti od doživljanja in preživetja, od luči in od svobode od godbe vabi skozi priprta vrata bližnjih zabavišč. Sunkti, objemi, smeh, kdo se vo, bi vsaj na hip verjel, da je na tej težki krogi, ki se asenčno obrača okrog svoje osi in hiki s soncem vred po neskončnem prostoru, vse v najlepšem redu? Kje so krize in diplomatski napetosti? Gled, tu je vse skake, oltne et volupté, vendar si posepnimo na uho; pravih Parizanov je tu bore malo, obratuje emmo selika pariška stujiska industrije.

Gospod Jules se dobro spozna v vabljivi mreži teh veselih prostorov z žalostnimi ozadji in izbira najzanimnejše. Ponoči zadostu kozarec piva pri compotoiru, da vrže skozi malec odgrnjeno zaveso pogled na tipično plesalico, kjer animira goste zakrinskana dvojica, profesionalna plesalca, ali da ališ brez vstopnine kakšno značilno pesem. V teh lokalih ni velikega navala. Ljudje se rajši ustavljajo pri točilnicah in pijejo svoj kozarek; vmes se blešče izjavljajo oči »dame; belih, temnih in celo čisto črnih, s senegalskimi ustnicami in zagonetnimi očmi daljne tuje rase, ki je zaslja v usodno mrežo evropskega velemesta. Vse dame te vrste se vedejo dostojno in diskretno; v tem je nemara več vpliva policije, kakor družabne politasa. Nehote se spominjaš Zolajevane Nane, Baudelaireve mulatske prijateljice, Goncourtovega dekleta Elize, Margueritovih žalostnih »makinkje« pred vratmi nočnih hotelov. Toda to ni Pariz: to je velemesto in spašena podoba njegove civilizacije.

Gospod Jules me vodi ob dveh po polnoči na soupe v eno najoriginalnejših bulvarskih jedilnic. Vse strop je preprečen z drogi, ki na njih vise fantastične kombinacije živalskih kosti, postavimo: kurji trup z ribjo glavo, prašičja glava z gosjim okostjem, rak, pomešan z ribo in nešteto takihle anatomske iger, ki kažejo čudovit smisel za kulinarčno fantastiko. Večerja (ali je to res še večerja?) je imenitna, postrežla fina in diskretna, vina izbrana po kultiviranem okusu gospoda Julesa. V tem razmoloženju, ki niha med fantastičnostjo in resnico, mod užitek in snom, odskajo polure neverjetno naglo; še siesta v neki kavarni, kjer se alzaske sosede zaman urijo v profesionalni umetnosti svoje koketerije, in kazalec se že bliža četrti uri. Čas je, da zapustiva ta pospani svet, ki mu je najvišje merilo denar in ki se razkroja v svojih pustolovstvih, lepih lažeh, strastih in praznih iluzijah. Zbogom svet veselih krink, ki pod njimi ječe obaljene in ponižane duše! Ni bilo nič drugega nego nekaj aenavdnih srečanj in trkih spoznanj, kaj se skriva za bleškom velemestnih nočnih plesov okoli Zlatega teleta.

Gospod Jules najame takšni in zdaj zbiriva po praznih ulicah v drugi svet pariške noči, tja, kjer se razvija mogočna simfonija dela in skrbi, kjer se poraja dan v nemiru delovne množice. Najin cilj: Les Halles Centralni.

Dvanajst paviljonov pariških tržnic, ki so bili zgrajeni sredi prejšnjega stoletja, že dolgo več ne zadostu za rastočo potrebo štirimilijonskega mesta. In vendar so »Les Halles Centralni«, katerih zgodovina sega že v srednji vek, ko je bilo tu pariško sejmšče, ohranile značaj in vlogo pariškega prehranjevalnega središča. Promet z živili je zaobergal vse okoliške ulice in se razširil na ves »Quartier des Halles«. »Ventre de Paris«, pariški trebuh, ki ga je Emil Zola tako sijajno opisal v svojem enako imenovanem romanu, potroši 100 milijonov kg mesa, 25 milijonov kg perotnine in divjadi, 67 milijonov kg rib, 145 milijonov kg sadja in soljiva, 10 milijonov kg masla, 12 milijonov kg jaje in 21 milijonov kg sira itd., v vsem več ko milijardo kg živeža na leto. Ves promet z živili je torej osredotočen v Halah, kamor se pripelje vsako jutro tisoče napolnjenih vozov.

Nič ni zanimivejšega v »drugih« pariških noči kakor promet v tržnicah. Okrog štirih je v jeseni še tema in vendar je tu že dan, ki se po svojem delovnem ritmu, po gibanju množic, po trgovinskem prometu nič ne razločuje od belega dne. Nebo je temno; lahien dež prši. Nenadno te taksi postavi na prostor, kjer stoji nepregledna množica vozov in med njimi se gnete še več ljudi, vsi zaposleni z razkladanjem in nakladanjem z drugim trg. posli. Komaj se prerivamo skozi to množico, kjer je brzica malo pohajkovačev in radovednežev; v utrujenosti neprepane noči, v siju žarnic, ki osvetljujejo ta prenapolnjeni prostor in v vodi, ki prši s tamnega neba, se ti zdi vse to na moč fantastično. Prihaja ti na misel ogromno mravljišče, ki ga je bil pravkar nekdo razdril, tisoči mravelj se razgibljejo in vsaka vé po svojem nagonu, kaj mora storiti; od tega vrvenja se ti prvi hip zavrti glava. Ko pa se sam vadiš njegovemu ritmu, veš, da je vse avtomatično urejeno in da ni niti pri vozovih niti pri ljudeh odvečne zmede; sleherni ve, kje je njegovo mesto in kaj naj plemi. Do pelih jutraj mora biti vse na svojem mestu; pred to uro ni prodaje. In res že stoji in čakajo, zaposleni s pripravo ljudi v tržnicah; na ulicah so razščrtni težki tovorni avtomobili z vseh strani Francije, zlasti iz Normandije in Bretanje; zopet malo dalje vidiš kmečke vozove iz bližnje in daljše okolice, ki so potrebni dolgih ur, preden so prišli v »pariški trebuh«, da tu iztovorijo svoja živila. In zopet na drugem mestu čakajo stotine delajstov z vozički, sluge iz restoranol in hotelov, nepregledna množica prekupevalcev, ki žive od »pariškega trebuh«, posredujejo med budnimi proizvajalci in še spemi komentari. Vse ta promet poteka v nekem čudovitem redu, ki ga težko razumem, ker se ti zdi vse zabasano vrveže; po devet uri jutraj mora biti zopet vse prazno, tedaj prisplo pometati in očistilo uice, ki so zaživele že kmalu po polnoči.

Gospod Jules se tudi tu izbornu spozna: zato vodi in razkazuje s tistim mirom, ki ga imajo vsi ljudje okrog njega. Hodiva skozi pavilione in zopet po ulicah in trgih, kakor dve bliži iz drugega sveta se prerivava po »pariškem trebuhu«, ki izdihava vse zdrave vonje še svežih živil. Včasih se krepčava s šampanjem pri compotirjih raznih restoranol, kjer se z nama vred krepijo čvrsta kmečka dekleta iz okolice, debelusta branjkeve in zadovoljni delavci. Tu ni nič tistih lepih luči, ki vladajo v zgornjem svetu, iz katerega sva bila prišla; tržnice predstavljajo svet pridnega, delavnega francoskega človeka, ki se pošeno trudi.

Ze se dani nad Parizom, že stopajo predmeti in senice in električne žarnice izgubljajo svojo moč nad prostorom. Ponehal je daz, nad koturami pariških streh se svetli zora in obeta sončen dan. Ko se vračava preko mostu v Latinsko četrt, je Pariz že prebujen in množice prespanih ljudi hile na delo. Seina pod nami je taka, kakor jo je opeval Baudelaire v svojih pesnilih o pariških jutrih: v njenih valovih odseva rožnat in zelezast ton mladega jutra in neke onkraj Nôtre Dame vzhaja sonce.

napol svetlo, mrzla jasnina je sijala na nebu, vsa posejana s zvezdami.

»Le še pojdimo, zdaj in zdaj moramo biti v tistem hlevu, le pogledite na nebo, koliko je zvezd. In največja je pred nami, še malo časa, in bomo zagledali pastirje, ki gredo isto pot, kakor mi. Saj je čudno, da jih že nismo srečali, in petja ni slišati, in ovčice ne zvonikljajo.«

Gašperček, ki je korakal v sredi in nosil orehe, je bil med vsemi najbolj hraber. Saj pa je bil tudi najbolj oblečen, in nič se mu ni poznalo, da bi bil truden.

»Povem vama, da ne morem več napreje, je rekel Blažek in se zgrudil v sneg.«

»Vstani, vstani, da ne zmrzneš! Pogled pogled, ali ne vidiš lučke pred nami? Gotovo je hlevce, in tam nas čaka Boge in Marija?«

»Ali res, Tinče, kjer vidiš lučko?«

»Glej jo, kar po snegu mahamo, po bližnjici in ne vem, če ne bomo tam, predno bo polnoč.«

Pastirci so zavili s ceste in onemogli in napol zmrzli obstali pred leseno bajto, ki je stala na samem. Bleda svetloba je padala skozi okrogla okna, in zasilal se je otročji jok.

»Boge se joka, le pogled skozi okno, ali ne sedi pri peči sveti Jožef?«

»Je že, ves star je in siv in pipo kadi.«

»Kje so vrata? Na orehe, daj meni potico!«

Vsi so se zgneli v vežo, poiskali hišna vrata in že so bili v slabo razsvetljeni, nizki izbi. In tam so zagledali mater Marijo z otrokom v naročju. Vsi so bili naenkrat na kolenih.

»Na vžem, saj je z orehi potresena in z medom pomazana«, je rekel Gašperček in ponudil otroku potico.

»To so pa moji orehi!«

In Tinček je stresel Mariji pred noge orehe, da so zarožljali in se razleteli po kotih.

»Glej, koliko sem ti prinesel jabolk in krljev, vsi so z našega vrta!«

Blažek je odvezal vrečo, in jabolka so se zakotalila po izbi.

»Kaj pa delate otroci, i čegavi pa ste?« Zenska, ki je pestovala otroka, je vstala s klopi in se na glas zasmejala. Bila je še mlada in močna ter z rdečo ruto na glavi. Ves obraz se ji je svetil in dihtel od smeha.

»Odkod ste se pa vzeli in kam ste namenjeni?«

Pastirci so presenečeni odprli usta in se zagledali v starčka, ki je vneto poslušal in se ni gnil od peči, čeprav je bil v kožuh oblečen.

»Ali ni bil tukaj Boge rojen?«

Blažek se je prvi zavedel in je osupel gledal mlado mater z otrokom.

»Mi smo mislili, da ste vi Marija!«

»Oh, otroci, otroci; česa se ne spominjo!«

»Saj je bil nocoj Boge rojen! In mi smo prišli in mu prinesli jabolk in potice in orehov!«

Še bolj se je zasmejala mlada mati in je rekla:

»Za mizo sedite in počakajte, da se moj mož vrne, ki je šel k polnočni maši. To bo veseli!«

»Torej ni tale sveti Jožef, ki sedi pri peči?«

»To so naš stari oče, ki pestujejo mojega Janezka, kadar ni mene doma.«

»Oj, da smo le na gorkem! Saj je tu ravno tako prijetno kot v hlevu, kjer je bil Boge rojen.«

»Pastirci smo, pa smo zato šli na pot!«

»Načnite potico, poberite orehe in jih jejte, kdor je pa žejen, naj vgrizne jabolko!«

»Če tudi niste Marija, pa ste vendar dobra mati!« je rekel Gašperček in načel potico.

In pastirci so jedli in pili, dokler niso zadržali za mizo.

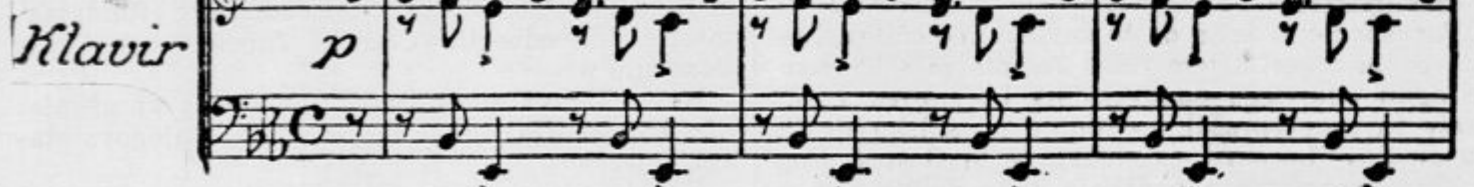
Svoji zlati unučki Medi

Božična

Ivo Peruzzi

Zorko Preloveč, 1937

Mehko, nežno

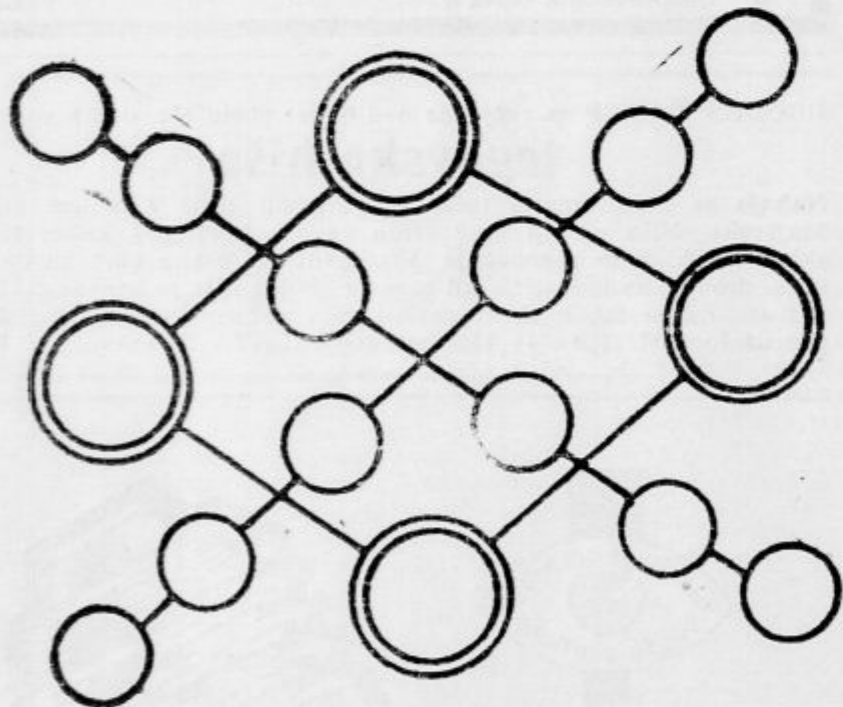
"JUTRO" VAM POKLANJA 40 NAGRAD

Sodelujte pri nagradnem tekmovanju!

Da olepša naročnikom, čitateljem in prijateljem »JUTRA« božične praznike, da nakloni nekaterim izmed njih nekaj sreče, a drugim vsaj preko praznikov zaneti veselo upanje na lep dobiček, razpisuje »JUTRO« naslednje nagrade:

1. nagrada: Radijski aparat »Barkarola«;
2. nagrada: fotoaparat »Kodak junior 620«;
3. nagrada: deško kolo »Tribuna«;
4. nagrada: 10 vezanih letnikov revije »Življenje in svet«;
5. nagrada: zapestna ura znamke »Iko«;
6. nagrada: popolna oprema za smučarja (blago in smuči);
7. in 8. nagrada: kaseta parfuma in kaseta »Elida«;
9. do 13. nagrada: zbirke po 5 izbranih »Jutrovihi« romanov;
14. nagrada: drsalke znamke »Stella«;
15. do 29. nagrada: vsa zbirka Jutrovih mladinskih knjižic;
30. in 31. nagrada: po dve knjigi Tarzana (I. in II. del);
32. do 40. nagrada: po 1 album krasnih slik iz naših krajev.

Prva nagradna naloga: Od 0 do 15 je enako 3 x 40

Kako smo izbrali nagrade

Skupno je torej razpisanih 40 nagrad, ki so izbrane tako, da bodo vsem in vsakomur ustrezale. Celotna zbirka bo razstavljena v velikem izloženem oknu Tiskovne zadruge v Selenburgovi ulici v Ljubljani. Tu samo še nekaj besed o glavnih nagradah.

Radio »Barkarola«. Zakaj smo prav tega izbrali? Ker je prav v tem Philipsovem modelu združeno vse tisto, kar danes zahtevamo od modernega radijskega aparata. Opremljen je z novimi najmodernejšimi rdečimi elektronkami, ki ne jamčijo samo za popolnoma naravno podajanje govora in glasbe, ampak nam tudi elektrificirani tok štedijo. Ima sedem uglasenih krogov, tako da zlahka loči postaje drugo od druge in nas ne muči s sikanjem in žvižganjem, ki človeku sicer tolikokrat zagreši poslušanje radia. Njegova zunanja oblika je nad vse prijetna in elegantna. Vse, kar nam danes lahko nudita moderna radijska tehnika in opremljena arhitektura, je združeno v tem Philipsovem modelu in prav zato smo izbrali »Barkarolo«.

Fotoaparat »Kodak junior 620« je soliden izdelek z izvrstnim anastigmatom 7,7 ter s preciznim zaklopom in z najnovejšim priročnim na obodu kamere. Obod kamere je deloma kroman, deloma preplečen s finim usnien. Aparat ima dve iskalni in novi Kodakov transport filma S tem aparatom se dajo napraviti izvrstni posnetki, fotografiranje z njim pa je ceneno. Ni dvoma, da bo aparat napravil dobitniku veliko veselje.

Deški bicikel je poklonil industriji Fran Batjel, lastnik sloveče tovarne »Tri-

buna«. Skoda, da smo to skrivnost že izdali — tako nam je bicikelj všeč.

Okusno vezani letniki revije »Življenje in svet« so danes okras vsake knjižnice. Čitatelju pa so vir obširnega znanja. Zelim, da pridejo v prave roke! Nagrada je ena izmed najlepših.

Zapestna ura znamke »Iko« (ankerica) je darilo, ki pride vsakomur prav. Da je dobro izbrana, precizna in lična, je odveč poudarjati.

Darilo smučarju. Dandanes, ko se smučarski sport pri nas tako lepo razvija in ko se pravkar obeta prava smučarska sezona, smo morali misliti tudi na to, da osrečimo enega izmed mladih sportnikov. Dobil bo močan Teokarovičev loden za dres, kompletne smuči, ki jih je poklonila tvrdka Gorec in priložila še drsalke znamke »Stella«.

Za žensko lepoto. Damski svet tudi ne sme biti prikrajšan pri razdelitvi »Jutrovih« nagrad, zato smo kupili dve krasni kaseti lepotnih pripomočkov. Kaseta s parfemom smo kupili pri »Nadi«, kaseta z milom pa naročili naravnost od veletržke, ki slovi po svojih finih izdelkih pod znamko »Elida«.

Romani, mladinske knjižice in albumi slik iz naših krajev niso misljeni le kot tolažilne nagrade. Uvajali bodo slehernemu dobitniku, obogatili mu bodo knjižnico.

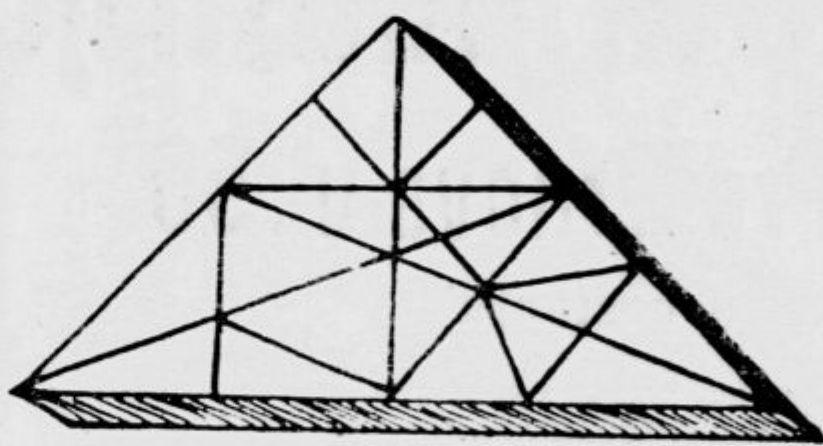
Grškega pesništva basen, Ezopa, so poslali nekoč na trg, da bi prinesel najboljše, kar tam prodajajo. Prinesel je — jezik. Drugič so ga poslali, da bi prinesel najslabše. Prinesel je zopet — jezik.

Pogoji nagradnega tekmovanja

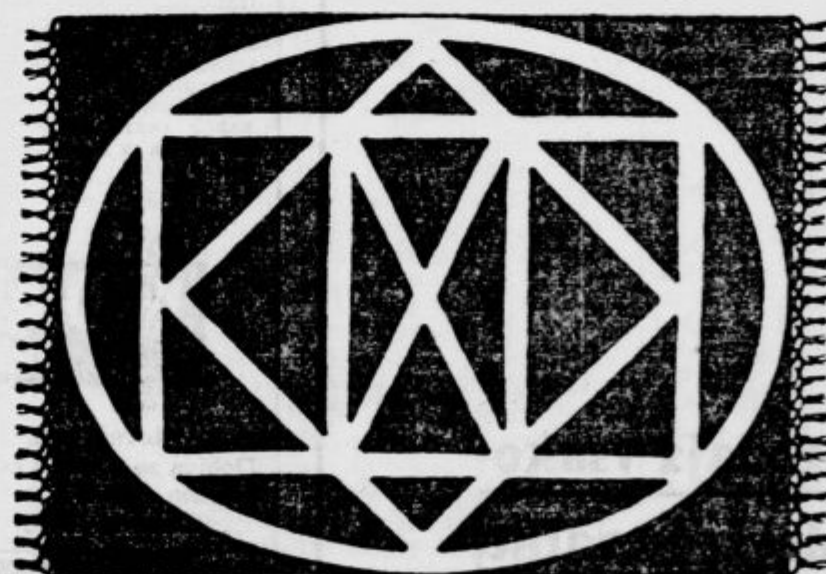
Za razpisane nagrade lahko tekmuje sleherni naročnik in čitatelj »Jutra«, ki vpošlje rešitev ene izmed pričujočih dveh nalog. Razpisali smo dve nalogi, toda za tekmujevanje je potrebna pravilna rešitev ene same. Kdor pa reši obe, se bo udeležil žrebanja dvakrat. Naša želja je, da se tekmujevanja udeležijo čim širši krog tekmovalcev, zlasti tudi mladine, kateri bo reševanje pričujočih dveh nalog nudilo precej razvedrila. Rešitve morajo biti v uredništvu »Jutra« najkasneje do ponedeljka, 3. januarja 1938, ob 6. zvečer. V Ljubljani lahko rešitve oddate v sleherni podružnici, najbolje pa je, da jo vržete v nabiralnik inseratnega oddelka pri izloženem oknu

Druga nagradna naloga: Koliko je trikotnikov?

Poglejte sliko, natančno jo pregledajte! Predstavlja starinski kamen, na katerem je mnogo razpok. Vse razpoke pa so lepo ravne in tvorijo številne trikotnike. Koliko trikotnikov boste vsega skupaj našli? To ni tako enostavno, kakor se vam vidi na prvi pogled. Ko boste dokončno ugotovili število — nam pošljite rešitev!

Za božično razvedrilo: Zagonetna preproga

Škotske, seveda škotske!

Sandi je v skrbah. Zadnji čas je, da preorje veliko njivo. Pa se domisli. Zvečer gre v vaško gostilno in začne tako mimogrede pripovedovati, da je pri oranju na svoji njivi že nekajkrat našel dragocene stare zlatnike. Prav verjetno je, je namignil — da je na tej njivi zakopan zaklad iz davčnih časov.

Takoj naslednje jutro je bila njegova velika njiva popolnoma preorana.

najboljši vtis. Pa jo pogrunta bistra glava. Naslednje jutro je visel v njegovi izlozbi velik napis:

— Prodajam znamke po lastni nabavni ceni!

Mac pride veselo zvižgaje domov.

— Ti si pa dobro razpoložen! — meni ženica.

— Saj tudi imam zakaj biti dobre volje — se smehlja Mac. — Prihranil sem si 25 penijev, moja ljuba, ker sem vso pot dirjal za tramvajem.

— Tepec! Ja ogorčeno zavrne ženica — mar bi bil tekel za avtotaksljem, pa bi si prihranil 1C šilingov!

Smreka miru

Sred ravnega polja stoji, sama in veličastna. Ni ji enake na svetu. Stoletja že stoji tam sred Sorskega polja, stoletja bo pač še stala — sčeno ji je takó. Taka gre namreč beseda iz roda v rod, da bo nekoč tod okoli besnel krvavi ples, kakor ga še ni bilo; vsi kralji in cesarji tega nesrečnega sveta se bodo spoprijeli s svojimi vojskami na lepem Sorskem polju in ne bodo odjenjali poprej, dokler ne bo vse polje za klufro na debelo pokrito z mrličji... Potlej pa bodo stopili, pótni in zasopli, sence iskali. In ker tod ni druge sence daleč naokrog, pojdejo pod smreko. Roke si bodo podali in taka bo njih beseda, da vojske — nikoli več! — Pač dolgo bo še stala, samotna, ponosna smreka sred polja...

Nocoj pa je sveta noč, mir in bela tišina vse naokrog. Tih in zravnan kipi smreka: sred snežnih polj tja proti mrazim zvezdam na nebu. Le stari krokar, stric, modrijan, ki čepi na veji tam pod vrhom, se zdrzne od časa do časa, da se narahlo osuje je droben srez.

Ni drevez, stari stric: gostov čaka nocoj to noč. Čaka, čaka. Dolgo jih ni pomislil starec in skrije svoj skrhani ključ pod perot.

Polnoč. Zvonovi. Mir ljudem... Tam od zapada in tam od vzhoda je švignilo dvoje črnih senc proti smreki samotnici. Zamah s perotmi... Prisedla sta: gosta k stricu na vejo. Sneg se je osul.

Z modrim očesom, kakor jih pač imajo krokarji-starci, je ošinil stric svoja gostau?

»Eh, dale je vzdihniti prvi krokar. »Vse bi bilo, le preobije se človek! Tu, na — potipaj me za trebuh, stric — zdaj pa léti, če si ptič, tam od dalje Guadarrame in se podviza, da ne zamudiš rodbinskega sestankala«

»Le počasi, bratranček!« je zasopel drugi. »Mar misliš, da je Nanking pod Smrno goró? Sestrada pa bogne tudi nisem, kaj je vendar prvi pogoj za dolge poléte!«

»Mir!« je zagodel stari stric, »in pripovendujta lepo po vrstila«

Nikdar in nikoli še ni stara smreka, ki stoji sred Sorskega polja, slišala bolj vnebovpijočih, strahotnejših zgodb mimo tehi, ki sta jih pripovedovala krokarja to sveto noč... Trepetala je od groze, da se je vsipal sneg z njenih vej. Kakor solze so bleščali kristali v mesečini...

»Njega dni ni bilo takó!« je vzdihnili stari krokar. »Mrhovina — da. Toda mlado, nedolžno, otroško meso — kar na kupe — brrr, še mene pretrese, starega grešnika! Čudni ptiči so ti ljudje! V kolikor se razumem na ornitologijo, mi ni znan noben primer takega samomora en masse... Pa! Molčimo! Zdi se mi, da nekeje zvonile«

Mirza mesečina obliva polje, da blešči v mirijadah kristalov. Zvon v daljavi. Sveta noč. Mir ljudem na zemlji...

Samotna smreka sred Sorskega polja — kako dolgo bo pač še stala? N. Pirnat

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

»Seveda,« je rekel nato... »Krvavi sodni red hispanjskih dežel, Prevzvišeni, je določal za zadnjega tu naštetih zločinov izgubo jezika, da, celo grmado... Ali...«

»Ali?« sem zagrnel.

»Saj veste! V Italiji smo postali mehkosrčnejši, odkar so se v brezbožnem P-izu predzrnil postavit Razumu tempelj. Raze... tega je podoba, da vlada svetu dandanes prvi konzul in ne več svetli oče, čigar najpokornejši sin je bilo v svetlejših dneh Njegovo špansko Velikanstvo. Na Angleškem in Nizozemskem, na Nemškem in Švedskem so zdavnaj zmagali krivoverci. Kaj hočemo? In tako je stopila na mesto izgube jezika trapistovska samostanska celica, in omahljivi duh časa je v teh deželah nadomestil grmado s simbolnim dejanjem. Avtodafeji v slavo Gospodovo so postali, Bogu bodi potoženo, zelo redki, odkar vidi ljudstvo v plamenih samo še krivoverske spise, ne pa tudi razkolnikov. Niti pobožni Madrid ni več mikaven. Časi velikega Filipa in njegovih varuhov vere so nepovratno minili.«

»In vi žalujete za njimi, pater?«

»Da, iz vsega srca. ! A podpišite listino, da jo moj sekretarj odpošlje!«

»Ne!«

»Kakor hočete, Prevzvišeni... Mislim sem le, da vas gube škrlata še mikajo... Njegova Prevzvišenost, kardinal in nadškof napoljski, je minuli teden po neizčrpni milosti božji prestopil devetdeseto leto, in njegov telesni zdravnik poroča...«

»Kaj poroča telesni zdravnik?« je zdaj planilo iz mene.

Lorenzo se je obotavljal.

Nazadnje mi je jel počasi, kapljo za kapljo, nalivati pijačo, o kateri je vedel, da me bo upijajala: »Valeco Rossi, Prevzvišeni, je mož, ki zdravi kardinala. Eden izmed najbolj izkušenih zdravnikov v vsej spodnji Italiji.«

»Vem, in...«

»Dopisujem se z njim... Izvolite...«

Lorenzo je pri teh besedah segel med gube svoje duhovniške halje in mi podal pismo.

Z občutkom, da opazuje vsako mišico na mojem obrazu, sem bral:

»Pobožni pater!

Zanimanje, s katerim blagovolite zasledovati počutje Njegove Prevzvišenosti, velečastitega gospoda kardinala in nadškofa, in to, da se ga spominjate v svoji pobožni molitvi, me je globoko ganilo. Saj tudi jaz priporočam Njegovo Prevzvišenost vsemogočnosti božji. Toda pomislite! Njegova Prevzvišenost je minuli teden dopolnila devetdeseto leto, in že pobožni pevec psalmov je vedel, da traja naše življenje petdeset let, in če veliko nanese, osemdeset let! Razen tega me v svojem zadnjem pismu ki mi ga je vaš sel točno prinesel, odkri-

to vprašujete po mojem mnenju, in to po mnenju telesnega zdravnika, ne pa zvestega služabnika naše presvete Cerkve. Torej: pred nekaj dnevi so se pokazala na okončinah Njegove Prevzvišenosti znamenja bližnje smrti, in duhovščina našega zvestega in bogaboječega mesta priporoča s prižnec in izpred oltarjev vsem vernikom, naj v svojih pobožnih molitvah prosijo za njega. Znamenja, ki sem jih ugotovil na rokah in nogah njegove Prevzvišenosti, so posledice bolezni, ki jo v učenih celovskih latinščini imenujemo »marasmus senilem«, ljudstvo ji pa pravi snet; zakaj bolnikove dlani in podplati so postali črni in neobčutljivi, in utripi njegovega srca nimajo več potrebne moči.«

Dotod sem bil bral in Lorenzo mi je prežee gledal čez ramo.

»Nu,« mi je zdajci segel v besedo, »ali se še vedno upirate?«

V nespametni želji, da bi zavlekel odločitev, kakor da bi mogel s tem rešiti Jacinta in sebe, sem se ognil odkritega odgovora na Lorenzoovo vprašanje in sem vprašal: »Kdo je na spisku novih kardinalov, Lorenzo, za slučaj, če bi Gospod Bog poklical napoljskega nadškofa iz te doline solz v večno domovino?«

Pater je izvilkel pergamen in ga odvil.

»Imen je mnogo, Prevzvišeni,« je rekel nato... »Mislim pa, da vam je resen tekmeč samo eden — Red je dobro poučen. Verjemite mi!«

Ni mi treba verovati, ker vem, kdo je ta edini?«

»Silvester Montecatinij, škof v Perugiji.«

Koliko let mu je?«

»Sele pet in štirideset, Prevzvišeni.«

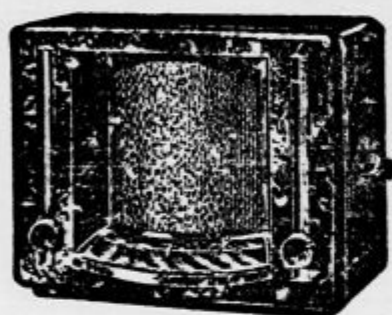
Lorenzo je v tem strašnem trenutku prav dobro vedel, zakaj je to poudaril. Meni se je blizal že šesti križ, in tako je zabodel želo v moje srce, ki ga je razjedala kača častihlepa.

A niti to mu ni bilo dovolj.

Neusmiljeno je nadaljeval: »V Rimu hvalijo njegovo vnemo, kar se tiče čistosti vere, Prevzvišeni, in naša družba se mladega Silvestra Montecatinija kar boji. Prihodnost, ki jo poznavači napovedujejo temu zaslužnemu cerkvenemu dostojanstveniku, se ne plaši niti najdrznejšega poleta, in resni ljudje ga v duhu že vidijo na prestolu svetega Petra. Po pravici hvalijo gorečnost njegove besede in njegovih dejanj! Umbrijska škofija se zaradi njegovega uradovanja iskri med najžlahtnejšimi dragulji v verižici svetega očeta, in njegove »Mores Christianorum bene fundatae« so si stekle odobrilo »Concillii Theologorum Ordodoxorum.«

Nevoščljivost mi je poglala na jezik vprašanje: »In kaj še? Kaj imate še povedati v njegovo slavo, pater?«

Z ledeno mirnostjo človeka, ki si je v svesti zmage nad škibimi srci, je Lorenzo nadaljeval: »Kaj še? ... Karsikaj. Neugodna gorska dežela Umbrija, Prevzvišeni, je čistosti krščanskega življenja in nauka naše presvete Cerkve očitno prijaznejša od cvetočih kamoanijskih poljan in te nasmejane obale, kjer prebivajo stari bogovi... zakaj grešnemu duhovniku v škofiji Silvestra Montecatinija ni prostora

4+1 cevni super

za vse valovne dolžine

Din 141.— mesečno

pri PHILIPS RADIO

MATADOR II. V6 4+1 cevni superposredni prejemnik s oktavo regulator zvoka, uvedena skala s izpisanim imeni postaj, selektivnost št. 12, pretokalo za vse napetosti, 9 Wattov, končna pentoda, 3 valovna območja: 16,7—51 m, 198—185 m, 724—2000 m.

Ugoden nakup starih aparatov!

zastopstvu H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova 6

DALMATINSKA VINA

si preskrbite za božične praznike tam, kjer ste najbolj sigurni o dobri kakovosti. Točimo Cankarjevo nabrežje 5, Breg 2 in Rožna dolina, c. II/36. Se priporočamo vsem cenjenim gostom in želimo vesele praznike in srečno novo leto!

I. A. SUNARA-LJUBLJANA

Vesele Božične praznike in srečno novo leto želim!

Mimi in Vinko Bavec - Brežice

fotografije

trgovina z radio aparati, kolesa, šivalni in pisalni stroji

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana - Prešernova ul. 50

(v lastnem posloplju).

Telefon: 3781 — 3782 — 3783 — 3784 — 3785
Brzgojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. Safe-deposits

i. t. d.

UMETNO KOVANI IZDELKI:

SVETLOBNA TELESNA: Lestenci, svetilke, stenska ramena in drugo za moderne in kmetske opremljene prostore, nadalje:

VRATA IN OPREMA ZA KAMINE

razno okovje (pocinjeno), svečniki, obešalniki, okrižja in sl. — Vam izdela STANE CIRMAN, Aljaževa 8, Štelemburgova 4

Vsem, kateri potujejo v Zagreb

priporočam

HOTEL MILINOV na Jelačičevem trgu

Cene sobam znižane. V hiši najmodernejša Velika kavarna. Prvovrstna restavracija, prvovrstno kuhinjo — Menu din 16.— in Din 20.—. Priporoča se lastnik

JOSKO PETAN

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želim vsem cenjenim gostom

gostilna in pension

KONŠEK TROJANE

ZJUTRAJ UPORABLJAJO V VSAKI HIŠI

DIANA francosko vinsko žganje.

Zakaj baš DIANA?

1. Ker se je večina ljudi navadila natirati svoje telo z Diana francoskim vinskim žganjem in ga s tem opekli za dnevno delo in po apeli celovanje kože in cirkulacijo krvi in ojači živce.
2. Ker so mnogi nagnjeni k potenju, je treba vsako jutro telo natreti s krpjo, namočeno z Diana francoskim vinskim žganjem, da se od pravijo neprijetnosti potnja.
3. Kdor živi zjutraj francosko vinsko žganje v vodo za umivanje, temu ni treba uporabljati dragih kozmetičnih sredstev.
4. Pri krhanju las pri prhljaju itd. ima Diana francosko vinsko žganje odličan učinek.
5. Zaradi svojega prijetnega duha in okusa kakor tudi ostalih dobrih lastnosti, je Diana francosko vinsko žganje odlična voda za tobo in izpiranje ust.
6. Kdor dahne zjutraj skozi nos nekoliko kapljic Diana francoskega vinskega žganja razredčenega v vodi, olajša odmašenje nosnih kanalov.

DIANA FRANCOSKO ŽGANJE

torej jači, jekleni in hladni. Dobiva se v vsaki boljši trgovini. Zahtevajte izrecno DIANA in vzemite samo DIANA. Slabe imitacije energično zavrnite.

ZASLOPNIKA

z lastno obrtjo za prodajo tekstilnih izdelkov na obroke išče stara zagreb ka tvrdka. V postev pridejo samo moči, ki so dobro uvedene pri mestnih in državnih uslužbenih v Mariboru in okolici. — Cenjene ponudbe pod »AGI. EN« na oglasni oddelki »Jutra«.

Kauče

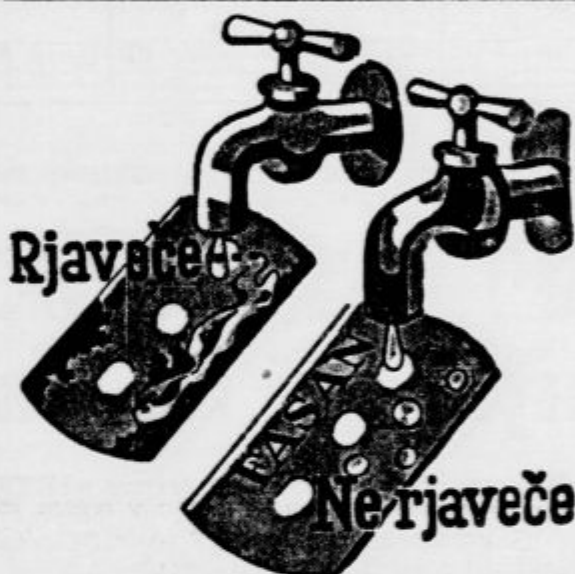
OTOMANE, MODROCE in vse tapetistiške izdelke, nudi — solidno in po nizki ceni RUDOLF RADOVAN, Mestni trg 13. Velika izbira najmodernejšega blaga za pohištvo.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem svojim cenjenim odjemalcem

IVAN MLAKAR

trgovina z mešanim blagom in lesom

MOZIRJE

Glavno zastopstvo za

Jugoslavijo

F. Tomažič

MARIBOR

!! »Fasan« britvice zdaj znatno ceneje!!
Dobijo se v boljših trgovinah!!

HIŠA v centru BERLINA

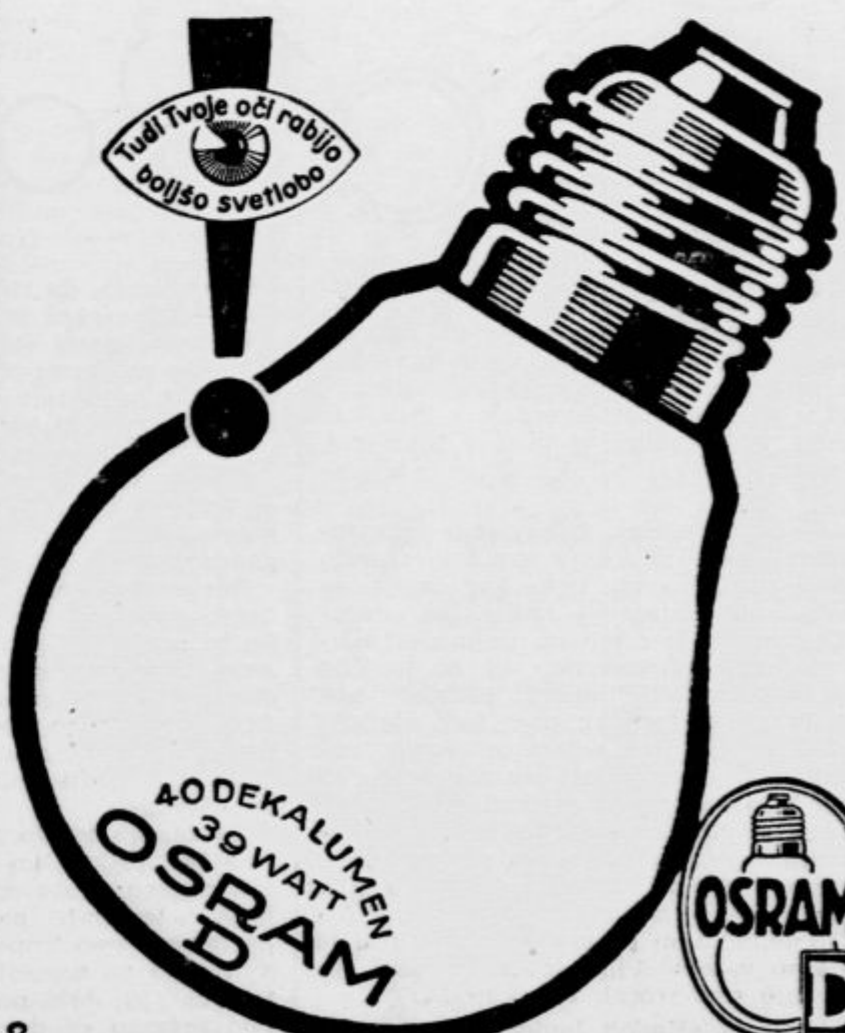
rentabilna, vrednost Din 1.500.000.—

se zamenja

za hišo ali drugo posest v Sloveniji. Pojasnila daje Realitetna pisarna ADAMIĆ Albin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7. 9813

UGODEN NAKUP za večjo, že nad 60 let obstoječo, dobro vpeljano trgovsko hišo

Nahaja se na prometni točki ter državnih cest v malem mestu štajerske. Hiša sestoji iz krasnih velikih prostorov kakor lokal, skladišča, kleti in stanovanje. Pripravno za vsako obrt na debelo in na drobno, za industrijo ali tovarno. Poleg hiše še krasne stavne parcele, da se lahko obrat razširi še v večjem obsegu. Dopolni na podružnico »JUTRA« — Maribor pod »ZLATA RUDA«. 9742

OSRAM-D

Dekalumen žarnice s garancijskim znakom za malo porabo toka v wattih.

Janko Lavrin

Profesor univerze v Nottinghamu Janko Lavrin, slovenski rojak iz Bele Krajine, je stopil v angleško literaturo nekako v istem obdobju, ko je v ameriški književnosti pridelal opazniški nase drug slovenski rojak — Louis Adamič. Delo obeh Slovencev, ki se uveljavljata v svetu anglosaških kultur, je doseglo že tako visoko stopnjo, da bi bil vsak izmed njih vreden izčrpnje študije Biografski oris Janka Lavrina in izdaten prikaz njegovega dela, ki sega na področje literarne zgodovine, kritike in esejistike, ne bi bil nič manj zanimiv nego oris selfdemanske literarne kariere pisatelja »Smeha v džungli, ki je stopil v literaturo iz delavske izseljeniške plasti.

Po SBL se je rodil Janko Lavrin 10. februarja 1887 na Krpi v Beli Krajini — potemtakem je letos šla neopaženo mimo nas njegova petdesetletnica — in je po gimnazijskih študijah v Novem mestu in na Sušaku posejal univerze v Rusiji, v Skandinaviji in v Parizu. Nemirna kri ga je gnala po širni Evropi in celo v Azijo. Kot visokoletelec je izdal ruski mesečnik »Slavjanski mir«, pisal v rusini eseje in prevl Cankarjevo »Hijo Marije Pomočnice«. S pesnikom Gorodeckim je izdal zbirko modernih slovenskih pisateljev; v nji je zastopan tudi naš Cankar. Svetovna vojna ga je kot dopisnika ruskega »Novega Vremena« zanesla v Srbijo in Albanijo, dve leti nato je bil že v Londonu sodelavec lista »The New Age«, l. 1918 pa je postal docent in pozneje redni profesor za ruski jezik in literaturo v Nottinghamu.

Iz njegovih angleških spisov, ki so izšli v knjigah ali v revijah, smo dobili Slovenci prevode cele vrste esejev, s katerimi sta ga prevajalca (prvotno Grisa Koritnik, v zadnjem času Peter Donat) približala slovenskemu izobraženstvu. Po tej poti se je angleški esejist, ki je tudi v tujini ohranil slovensko obliko svojega imena in čigar spisi so si pridobili visoko priznanje angleške kritike, postopoma vračal v slovensko domovino. Postal je pri nas znan, kakor da bi pisal v domačem jeziku.

Največji izbor iz njegovih literarnokritičnih spisov pa nam je dala nedavno »Modra ptica« v zajeti knjiži na 336 straneh, ki združuje prevode treh Lavrinovih samostojno izšlih spisov: »Dostojevski and his Creation« (1921), »Nietzsche and modern Consciousness« (1922) in »Tolstoj« (1924). To knjižico, ki je izšla v lični opremi z naslovom »Dostojevski, Nietzsche, Tolstoj, Psihokritične študije«, je prevl esejist, kritik in pisatelj Peter Donat, ki opozarja nase s svojimi stalnimi prispevki v mesečniku »Modra ptica« kot pisec široke svetovne razglednosti.

Zeložbi, ki je pridružila trem leposlovnim knjigam pravkar zaključene letnika prevod poglobitvenih esejev Janka Lavrina, moramo biti po pravici hvaležni za knjižico, ki ne prikazuje samo dela in skozi njega osebnosti našega rojaka, marveč nam tudi odpira nekatere nove poglede na trojico obsejnih evropskih velikov. O Dostojevskem in Tolstoju smo dobili pred letom v posebni knjiži (Akademska založba) študij pokojnega dr. Ivana Prijatelja, pa se sama po sebi ponuja prilika primerjave, kako sta dva slovenska poznavalca ruske literature, eden v slovensčini, drugi v angleščini, orisala profil dveh, v marsičem si nasprotujočih predstavitev ruske književnosti 19. stoletja. Primerjava bi pokazala

razlike in stične točke njunega gledanja in njune kritične metode ter ocenila vrednost, ki jo imata študiji dveh slovenskih poznavalcev glede na celotno literaturo o Dostojevskem in Tolstoju. O Nietzscheju kot izrazitem glasniku moderne zavesti ni pri nas še nihče razpravljal tako obsežno in temeljito, kakor je to storil prof. Lavrin v tu prevedenem spisu. Ob novem zanimanju za Nietzscheja, v katerem vidijo mnogi oznanjevalca današnje dobe s njenim vročim razkolom v dve medsebojno zasovraženi ideološki skrajnosti in predvrednotevalca 19. stoletja, torej človeka 20. veka par excellence, bo študija prof. Lavrina nudila tudi slovenskemu izobraženstvu obsežen in podoben vpogled v miselnost velikega Nemca.

Okvir čišniškega poročila ne dopušta, da bi se vdaljati skušnjavam primerjav in proučevanja pisčeve metode, ki jo sam označuje za psihokritično. Vse tri Lavrinove eseje označujejo nekatere skupne karakteristične poteze. Pisec izhaja iz življenjskega prejšnjega razčlenjenosti in predvrednotenosti, marveč jih grupira v idejne skupine ali pa jih označuje po psiholoških vidikih. Študija o Dostojevskem je na pr. zgrajena takole: Prvo poglavje vsebuje nekaj podatkov o življenju Dostojevskega, drugo ga na splošno karakterizira kot umetnika (v uvodu tega poglavja so zanimive misli o nastanku in rasti umetnin), v tretjem poglavju je prikazan kot psiholog, v četrtem je razčlenjen v svoji borbi za vrednoto, peto kaže polom ideje o nadčloveku v njegovem delu, šesto karakterizira donkihotski tip, ki ga je Dostojevski postavil v Miskinu iz »Idiot«, v osmem razpravlja pisec o Stavroginu iz »Besov«, v devetem o romanu »Mladenič«, v desetem, enajstem in dvajstem pa se izčrpno bavi z osebnostjo ter z idejno in psihološko vsebino »Bratov Karamazovih«. Svojo študijo zaključuje s poglavjem o Dostojevskem kot publicistu.

Arhitektonska zgradba esejev Janka Lavrina je dovolj trdna in jasna, da omogoča enovit pogled na obravnavano osebnost. Njeni nosilni stebri so dognana življenjska in kulturno-zgodovinska dejstva, na katera naslanja pisec subtilno ogrodi svoje dušeslovni razčlenben in estetskih sestav Lavrinu je literarno delo več kakor samo osebnostna stvaritev: v njem vedno išče tudi obične ideje, ki so gibale stvarjačo osebnost in ki jih je leta sprejemal od svoje dobe in okolja, pa tudi — po svoje izoblikovane, osebno prežete — oddajala dobi in okolju. Z druge strani išče Lavrin v epskih stvaritvah vedno tudi psiholoških tipov, ki so rezultat pisateljeve instrospekcije, opazovanja in izkustev. Tako Janko Lavrin ni kot proučevalec epskih stvaritev ne pristaja historične metode in ne njen nasprotnik, marveč skuša življenjske osebnosti in estetsko doživljanje njihovega dela osvetliti s psihološkimi raziskavami ter tako pokazati v slovenskih umetninah njihovo globoko življenjsko celotnost.

Peter Donat je te eseje prevedel na splošno v lepem jeziku in slogu, ugovarjati bi bilo le tej ali oni podrobnosti, n. pr. preganjanje francoskih in angleških imen, ki nasprotuje novim pravopisnim pravilom.

—o.

Pesnik francoskega vina (Raoul Ponchon)

V prvi polovici decembra so v starodavni cerkvi Latinske četrti Saint-Etienne-du-Mont, kjer je pokopan Pascal, blagoslovili telesne ostanke pesnika Raoula Ponchona. Preden so jih prepeljali v Bretanio. Tam si je največji francoski »poète bachique« in gastronomique, pesnik francoskega vina in kuhinje, izvolil grof, vsekaj v skalo, od katere se zaganjajo valovi Atlantskega oceana. Ni bilo to samo vrnitev Raoula Ponchona v zemljo prednikov, marveč tudi zadnja pesem njegovega življenja. Ni mu bilo vseno, kakor nemirnemu popotniku Heineju, kje bi imel poslednji dom: združeval je predstavo svojega groba s prastarimi skalami keltske domovine in z večnim šumenjem oceanskih valov.

Raoul Ponchon je doživel skoraj devetdeset let. Začetki njegovega pesnikovanja segajo v sedemdeseta leta prejšnjega stoletja, ko se je pri Verlainu in drugih »poètes maudits« učil ne samo tehnike, marveč tudi tiste nenapadne »ekonomije« bohemskega življenja, ki ima v zvezi vsemu odporu zoper pravila in urejenost družabnega življenja svoje skrivne vzore in tradicionalna navaja. Čeprav je Ponchon pisal verze s čudovitimi lahkoto in bi njegova poezija napolnila kakih trideset knjig — v vseh nekroložih si lahko bral, da je pisal nad 150.000 verzov — je vendar izdal samo eno zbirko. Je to knjižica »La Muse au Cabaret«, ki je izšla na pragu njegove osemdesetletnice. Ves ostali del Ponchonove ogromne tvorbe je razmetan po vseh možgih revijah in listih.

Poleg zbirke »La Muse au Cabaret«, je Raoula Ponchona predstavila širšemu svetu, ki ne zasleduje paritske tiska in ki so mu zlasti starejši letniki nedostopni. Študija Marcela Coura, ki je izšla l. 1927 pri Grassetu v Parizu z uvodom Charlesa Maurrasa (32 + 218 str.) Maurras imenuje tega »le poète en dol-brun« pesnika francoskih vin-Ronsardovega sina in La Fontainovega vnuka. Ta literarni rodovnik dovolj označuje nekatere bistvene poteze Ponchonove poezije, ki jo je Marcel Couron prikazal v svoji knjigi z veselnostjo raziskovalca in s toplo kongenialnega duha.

★

Čeprav je bil Raoul Ponchon tovariš pesnikov simbolistične šole, je vendar stal ves čas ob strani vseh možnih struj. Nadaljeval je z izrazvalnimi sredstvi in s svobodo moderne poezije estetsko in miselnostno starih pesnikov. Značilno je, da je ta Ronsardov pesnikski sin ustvarjal v pretežni meri neklasično, minljivo prilagodnostno literaturo, kakor da veruje v Goethea, da je vsaka resnična poezija v jedru prilagodnostna ali »aktualna«. Raoul Ponchon je najrajši opeval to, kar je sprotil prinašal dan; njegovo pesništvo je stremelo k žurnalistični in kabaretnim kupletom. To utegne vzbuditi težke pomisleke vseh, ki menijo, da je Muza zlasti še Modrica starega kroja, etična nadzemska vila, ne pa dokle, s katerim boš po tleh realnega življenja. In vendar je bil Ponchon po svojem osnovnem občutju pesnik klasičnega tipa in bližji Ronsardu kakor Villonu, kajti v bistvu je bil ta pesnik

Dobro cepljena sloveška bruška, čije sad je imel vonj po zemlji svojega kraja.

★

Z Raoulom Ponchonom je izgubil Pariz trdnjavni bohemski. Ki je vse svoje življenje praveval proti pravilom meščanske urejenosti. Umri je eden izmed poetov antičnega kova, ki je umel peti in piti. Smrt je sprožila množico nekroložov in obudila številne anekdote. V »Marianne« so med drugim zabljili Ponchonovo dogodivščino iz mladih let, ko je bil »ptič brez gnezda«. Nekaj dne so ga bili vrgli iz zakotnega hotela, ker ni plačal najemnine. Ponchon se je bil maševal tako, da je v kavarnah nabral nekaj sladkorja in z vabil s njim celo krdelo potepuških pevov, ki so mu sledili v tisti hotel, in ko so jeli lajati po vseh njegovih hodnikih, je nagajivi bohem potegnil. In kaj naj rečemo o prigodi, ki jo je zapisal Latzarus v uvodniku »Intransigence«: Trideset let pred smrtjo so zdravniki ugotovili

Književnost kot učiteljica življenja Ob Papinijevi Zgodovini italijanske književnosti

L1881. rojeni Florentinec Giovanni Papini sodi med najbistrejše glave današnje Italije. Ta samouk se je s svojo znanostno inteligenco povzpela na katedro profesorja za italijansko književnost na univerzi v Bologni, ki jo je nekdo zasedal Carducci. Pisec svetovno znane knjige »Storia di Christo« je žel skoz vse visoke temperature evropske misli zadnjih desetletij, občutil vse duhovne napetosti, pogledal na dno ateizma z enako zanesenostjo kakor na dno katoličanstva. O Papinijevi katoličanstvu pravi Benjamin Crémieux v študiji, ki je izšla v francoski antologiji »Les romanciers italiens« (Paris, 1931), da ne izhaja iz lažne asiške Uboče, marveč z linije sv. Dominika Španskega in Papinijeva davnega rojaka Savonarole.

Papinijev duhovni razvoj je vodil preko Kanta Schopenhauerja, Comta k Haecklu in Nietzscheju, od tod k pragmatizmu W. Jamesa, pa k budizmu in v teozofijo. Se se ni umiril: potegnilo ga je v futurizem in v nacionalizem, dokler ni l. 1921 nenadno zajadril v katolištvo. Ta njega križeva pot skozi toliko duhovnih podnebij in toliko ideoloških protihodov in v slehernem je Papini razrazil vso svojo dušo — je do neke mere značilna za duhovno iskranje italijanske inteligence, katere del je hodil z njim ista ali podobna pota, čeprav mu ni sledil prav do katoliških spovednic.

Papinijevih knjig je dolga vrsta, med njimi so: »Zaria filozofa«, Tragična vsakdanost, »Slepi pilot«, »Spominki človeka, ki je svoje končale, »Prvo delo, »Praznični dnevi«, »Sto strani poezije«, »Siri in dvajset možganov«, »Pokošice«, »Futuristična izkušnja«, »Pričevanja«, »Kristusove zgodbe«, »Divjakov slovar«, »Sv. Avgustine«, »Zivi Dante«, »Gog in drugi. Njegovo najnovejšee delo »Storia della Letteratura italiana« (Firenze, Vallecchi), čiji prvi del je izšel pred meseci je vzbudila izredno pozornost. Kako bo Papini prikazal svojemu narodu literarne podobe preteklosti? Kako gleda na t. j. v jedru uporniški in protizgodovinski pisec na množico spornih problemov sleherne slovenske zgodovine?

V uvodu, ki mu je dal samozavestni naslov »novost dala« (novità dell'Opera) ulemeljuje potrebo, značaj in smerice svojega širokopoteznega zasovnanega spisa. Predvsem pravi, da so doslej pisali slovenske zgodovine kompilatorji učenjaki, jezikoslovci in drugi pisali te vrste, ne pa pravi pisatelji: in pesniki in umetniki. Papini opravičuje in zagovarja svoje početje. Prvikrat v italijanskem slovarstvu se loteva te snovi izraziti pisateljsko-svarjalec. O tem pravi: »Bratska kongenialnost med zgodovinarjem in junaki njegove zgodovine stori dalo zanesljivejšee toplejšee in lepše. Ideal bi bil, da bi zgodovinar neke umetnosti postala še sama umetnin in meni, da ta ideal ni bil še nikdar dosežen (str. 13). Druga novotarija Papinijeva Zgodovina italijanskega slovarstva je to, da je sprejel v svoj pregled samo pisatelje prve in druge velikosti, kar daje v celoti komaj malo več kot šestdeset imen. »Zgodovina neke še žive umetnosti še živečega naroda ne sme biti podobna arheološkemu muzeju, kjer so razstavljeni balzamirana trupla slavnih veličan, pravi na str. 14 svojega uvoda in malo dalje pristavlja, da so med izpuščenimi tudi ljudje visoke vrednosti, katerih kongenialnost pisec občuduje, toda njih genij se je izražal v drugih umetnostih ali disciplinah, ne pa v umetnosti pisarja. V nadaljnjem ugotavlja svoje merilo za živo slovensko delo: knjiga, ki naj bo res živa, mora preživeti stoletja ne samo kot naslov ali posebnost, marveč »kot hrana in veselje pripriljenega čitatelja«. Dalje je knjiga, ki je zaslovela tudi v tujini in nahaja tam še vedno kaj odziva. Načelo izbire, ki vodi Papinija pri osnutku njegove slovenske zgodovine, se stopnjuje v stališče, da je treba uvaževati samo pisce, ki so »oustvarjali epoho, t. j. ki so določali potek prave slovenske zgodovine« (str. 19). Tretja Papinijeva novost je svrha, zaradi katere piše svojo slovensko zgodovino. V dotedajnih poizkusih te vrste vidi Papini dve metodi: zgodovinsko in estetsko, katerih vsaka ima nekaj zase, medtem ko njega ne zadovoljuje ne ta ne ona, estetska celo manj ko zgodovinska. Zanj mora biti tudi slovenska zgodovina, kakor sleherni del resničnega in poštenega pisatelja, življenjska hrana čitatelja. Taka življenjska hrana pa ne more biti vana pomneža v imenih in podatkih, niti ne kakšna namišljena filozofija, marveč nekaj kar čitatelja zagrabi. »Slovenska zgodovina«, pravi Papini na str. 23, mora biti, če tudi se utegnejo njeni strokovnjaki zgrajati zaradi te besede: vzgojna, to je pravi moralna, civilna, pragmatična. Moralna zato, ker naj preko velikih mož in pomenljivih stvaritev, ki jih mora prikazovati, na prispeva samo k boljše opoznavanju človeške narave, marveč naj predvsem navaja čitatelja k ljubezni do veličine, za ga uči življenjske iskrenosti, trdnosti in vseh težkočah heroičnega zadržanja v nesreči in bedi, predvsem pa naj ga uči, da vedno premaguje samega sebe in se ume pozdizgati k višjim smotom. Pod civilnostjo razume pisec vzgojo za narodne in državljanske vrline, za patriotično občutje. Pragmatičnost literarne zgodovine pa bodi v tem, da naj bodo vzorci velikih pesnikov šola trdnega opredelovanja jezika in večje umetnosti pisanja. Zato hoče Papinijeva zgodovina italijanskega slovarstva biti kakor um bogatiti in polniti duha. Od ne pričakuje pisec tretje največje sado: vzgoje za navijše krasopisne ljubezni do Italije in vidneje povzdi se same umetnosti.

To so v kratkem orisu Papinijevi pogledi na današnje slovensko zgodovino. Nevidno imajo marsikaj zase, čeprav je Papinijev literarno-zgodovinski pragmatizem prav tako enostranski kakor čisti literarni historizem ali estetizem. Spominjam se dela, ki

pri Ponchonu jetno bolezen, kakršna se rada loteva dolgoletnih prijateljev vina; predložil so mu nevarnost in prepovedali nadaljnje uživanje vina. Ganjeni pesnik in bohem je že sklenil, da se odrebe žlahtni kapljici, toda ko je stopil na ulico, je videl krdmo in stopil vanjo. Pil je še nadalje celih trideset let, in zdravniki, ki so ga bili svarili pred smrtjo, so bili med tem že zdravniki pod rušo Pravilo? Ne, izjama, milost izredne trdoživosti.

In ko so tega starostlo Goncourtove akademije prenesli v častljivo cerkev Latinske četrti, je pristopil k rakvi, ki so jo obdajali reprezentanti pariških književniških krogov, zastopnik zveze vinar in položil venec na krsto pesnika francoskega vina. V cerkvi la na trgu pariškega patra av. Genovece v bližini kama, ki označuje grob Pascala in Racina, je imela poslednja pariška počastitev najljubšega pariškega poeta, »Ronsardovega sina«, prizvok antičnosti, lepo, to klasičnega veka.

Še možnost, da poučen čitatelj dvomi tudi o informativni objektivnosti. G. Ivo Štempihar si bo s svojo zvestobo pridobil posebno dopadenje in krogu »prvega zares naprednega in ta čas vodilnega časopisa Slovenskega«, hujše nesreče pa ne bo: Kljub novi zvezdi v »Europäische Stimmen« ostanejo vse stvari na svojem mestu in tudi »Ljubljanski Zvon« ne bo zaradi nje skočil s svoje stare osi, ki je glede slovenstva ni nikdar zapustil niti za trenutek.

Rečnik srpskohrvatsko - češko - poljski, češko - poljsko - srpskohrvatski, poljsko - srpskohrvatsko - češki je izšel kot izdanja Zveze slovenskih branilnic v Zagrebu. Stavljali so ga razni strokovnjaki za posamezne jezike in dali z njim prikupen dokaz zmožnosti gospodarske praktičnosti a slovensko vzajemnostno idejo. Slovar obsega najprej eszame besed, ki so razumljive v vseh treh jezikih; značilno je, da je velika večina teh izrazov, če ne upoštevamo pravopisnih razlik, ista tudi v slovensčini. Nato sledi seznam najvažnejših kratic v poljskem, češkem in srpskohrvatskem jeziku, za njim pa slovarji, ki združujejo v treh slovenskih jezikih okrog deset tisoč besed. Na posebnih prilogah je za češki in poljski jezik kratka slovnica v erbohrvaščini (avtorji A. Šimčič, dr. J. Hamm), ob koncu pa kratek konverzalni pregled v vseh treh jezikih. Te priloge so natisnjene na posebnem barvnem papirju. Knjižica je prav pripravana, zlasti za ljudi, ki potujejo po slovenskih deželah, format je žepni, tisk dovolj razločen, razpredajal pregledna. Ob koncu je seznam češkoslovaških, jugoslov., in poljskih branilnic. Skratka: Koristna in priporočljiva knjižica!

Iz slovenske medicinske književnosti. V založbi Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani je pravkar izšla nova knjiga doc. dr. Ivana Matka »Čišča ali mesečno perilo o fiziološkem vidiku«. 118 strani obsega, ilustrirana knjižica obsega trinajst poglavij, ki obravnavajo vse pojave in probleme menstruacije, zlasti še vprašanja jajčnikovih hormonov, njih zveze s čiščo, dalje zvezo med čiščo in hipofizo, kakor tudi z ostalimi žlezami endokrinega sistema. Posebej obravnava pisec čiščo in živčni sistem, čiščo in vitamine, dalje vpliv čišče na organizem, kakor prehaša k številnim oblikam menstrualnih motenj, da potlej v dvajsetem poglavju obširno obdela moderno hormonsko zdravljenje čiščnih motenj. Medtem ko je večina prajšnjih poglavij namenjena medicinsko šolanim ljudem, predvsem praktičnim zdravnikom, l. o 13. (zaključno) poglavje s svojimi higienskimi nasveti dobro rabiho tudi žensstvu. S to knjižico je docent dr. Matko zopet obogatil slovensko medicinsko literaturo. Kakor izvedo, pripravila isti pisec za prva meseca prihodnjega leta daljši spis »Čuda in tajne človeškega organizma z notranje-sekretornega vidika«. Knjižica bo vsebovala vse epohalna dognanja sodobne znanosti o vplivu žlez na človeški organizem.

Turjačnik, najnovejšee delo Ljotca Zupanca, je zgodovinsko delo, ki poljudno znanstveno obravnava življenje turjaških fevdalcev in sicer v tesni zvezi s kulturnim in političnim razvojem slovenskega življa. Knjižica je primerna predvsem za čtivo učencem v višjih razredih ljudske šole, pa tudi dijakom meščanskih in nižjih razredov srednjih šol bo kot pomožna knjižica služila v poglobitve zgodovinskega znanja. Knjižica stane v okusni opremi in ilustrirana z originalnimi ilustracijami samo 8 din. Naroča se v tiskarni Pavliček, Kočevje.

Zapiski

V »Europäische Stimmen« (decembrski številka) skuša Ivo Štempihar informirati tujo javnost o slovenskih revijah, kar je v načelu vredno hvale. Kulturni čut pa vevla, da vsaj takrat, ko piše za tuje, odloži strankarsko pobarvane naočnike. G. Ivo Štempiharju se je zdelo potrebno, da tudi v tem kratkem pregledu pregreje spor za »Ljubljanski Zvon« in ugotovi, da je bil LZ »ed. l. 1933 vodilni literarni časopis napredne smeri, potem letu pa je postal »Sodobnost«, prvi slovenski mesečnik za leposlovje, literaturo, kritiko ter politična in socialna vprašanja. Pisec dodaja tej pohvali še tale stavek: »Prvi zares napredni in ta čas vodilni časopis Slovenije«. Kdor na tako ozkem prostoru podarja dvakrat zapovrstjo, kateri časopis je pri nas »prvi in vodilni«, kaže, da mora nekde o tem resno dvomiti in dopu-

Kako je danes v Jasni poljani

Kdor ne pozna po imenu Jasne poljane, majhnega kraja o zaskončni Rusiji, ki se je trajno vpisal v kulturno zgodovino človeštva kot bivališče enega najpomembnejših Rusov predvojne dobe — grofa Leva Tolstoj? Njegova dela čitajo še vedno milijoni čitatelev ne le v širni Rusiji, ki je tega aristokrata znova priznala za svojega in kjer izhajajo njegovi spisi v milijonskih nakladah, marveč tudi v vsem ostalem kulturnem svetu.

Kako je danes v jasni Poljani, kjer še stoji Tolstojeva graščina in kjer je njegov grob? Naprej o grobu. Je to majhna pravokotna gomila v gozdu, vsa zarasla s cvetlicami — nulla crux, nulla corona — noben križ, noben nagrobnik, noben napis, še sa-

mega imena Tolstoj ni nikjer. Brezimen leži velikanih v grobu. On, ki je bolj karkdo drug trpel zaradi svojega imena in slave, je pokopan tako kakor slučajno najdeni potepuh ali neznanji vojak... Toda prav ta brezimenost gane človeka z večjo pretresljivostjo kakor vseh mogočih marmor in sijaj... (St. Zweig).

Sorodnica Tolstojeva osebnega zdravnika dr. Dušana Makovičeve, novosadska kraljina ga. Fedja Pavlova-Krnova je kot soproga češkoslovaškega poslanca v Moskvi obiskala Jasno poljano. Njen opis tega obiska, ki ga je letos objavil slovaški literarni mesečnik »Elán«, je — kolikor vemo — najnovejši pričevanje o Tolstojevem slavnem bivališču, iz potopisa odlične avtorice posnemamo nekatere podatke.

Sedež Leva Nikolajeviča Tolstojja leži v neromantičnem, zmerno valovitem kraju, na robu več kilometrov širokega gozdnega pasu, ki je bil nekoli neprehoden in je še do 17. stoletja varoval moskovsko carstvo pred navalom Tatarov in drugih nomadskih narodov. Začuden pogledaš staro, neudobno graščino. Ne prosenja te samo skromnost vsega, marveč »srečueš na vsakem koraku« kar očito neudobje. Po videzu Tolstojve hiše bi človek domislil, da tu ni živel »nič naravnost asket«.

Stanovanjski del graščine in n. e. stransko krilo sta danes muzej. V stanovanju pisca »Vojne in mir« so vse sobe ohranjene v prvotnem stanju, kakršno je bilo ot. Tolstojevi smrti. Poglavitna soba je bila jedilnica

z dolgo mizo, vedno pokrito s prtom in obdana s pletenimi stolci. V enem vogalu je kotiček z zaslanjaki, kjer je posedala grofova rodbina, v drugem pa divan s šahovsko mizico. Na nasprotni strani sta dva klavirja, na katerih so Tolstoj igrali najpomembnejši pianisti tedanjega časa. Miza je pograjena tako, kakor je bilo po navadi v letih, ko je za njo obdedoval ali večerjal Lev Tolstoj. Če ne bi bil ta ali oni predmet pod steklom, bi nihče ne mislil, da je v muzeju.

Delavnica Leva Tolstojja je prav tako skromna in neudobna kakor vse drugo pod jasnopoljanskim streho. Presenečata risalna miza in stolec, ki sta po obsegu neprimerna Tolstojevi postavi, namreč zelo majhna. Utemeljuje to tako, da je Tolstoj zvečer pisal izključno pri eni sami sveči in kar je bil malo kratkoviden, je moral sprito slabe osveteljave držati okoli kar moči tesno pri papirju. Očal ni maral nositi. Na mizi je petroleja, ki mu je svetila takrat, ko je čital.

Stene delavnice so polne portretov in fotografij. V stenski volobini je gramofon — diktafon, ki ga je Tolstoj podaril Edisonu in ki ga je jasnopoljanski močrelec napolnjal s knjižami, ki jih je Tolstoj čital ali samo prebral malo pred smrtjo. Med njimi je Maryskova knjižica »Samomor« v dunajski izdaji l. 1881. Ot. robu je mnogo Tolstojevih lastnorodnih opomb. Delavnice se drži Tolstojeva spalnica, majhna in tesna s porčlikovano posteljo, mizico z zdravlili, umivalnikom in z enim ali dvema stolecima. Od tod vodi hodnik k sobam Tolstojve žene Sofije Andrejevne.

V stranskem krilu, kjer je imel Tolstoj nekaj časa svojo sobo, je muzej s slikami in dokumenti o nekdanjem jasnopoljanskem gospodarju. Med njimi vidiš šolska sprčevala, vojaške listine, policijske raporte o njegovem književnem delovanju, odlok sv. sinoda o izključitvi Tolstojja iz ruske pravoslavne cerkve. Tam je tudi vso, na katerem je Tolstoj skrivoma zapustil Jasno poljano in krenil v svet. Kakor znano, je prišel samo do postaje Astapovo, kjer je bil podlegel pljučnici. V bližini je razgrinen tovorni list, s katerim so prepeljali v Jasno poljano truplo mrtvega gospodarja. V rubriki »naziv tovarca« je zapisano »Tolstoj«, a v sosednji rubriki »prejatelj čitaja smrti«.

Vas Jasna Poljana, katere prebivalcem je Lev Tolstoj posvetil toliko pozornosti, je danes kakor nam pripoveduje h koncu ga. Pavlova-Krnova, v praeji urejenem stanju. Ima svoj kolhoz, čista skoz vas je dobra in ima ob strani jarke, hiše so pokrite s škričevcem in ne s slamo. V spomin stoletnice rojstva ali o postavili v vasi spomenika, marveč desetrazredno šolo, ki bi se dala primerjati našim ljudski šoli in nižji gimnaziji. Za 25 letnico smrti je dobila Jasna poljana moderno urejeno bolnico. Vsekar je tako počastitev Tolstojeva spomina mnogo razumnejša, kakor pa marmor ali bron; najbrž bi jo bil odobril tudi sam Tolstoj.

Tako je torej vas, ki je zvezana tesno s spominom velikega pisatelja »Ane Karenine« in drugih nesmrtnih del, prehitela po svoji civilizaciji skoraj vse druge ruske vasel. Ljudje, ki so delžni teh ugodnosti, gotovo spominajo s pleteto velikega grof, ki se je umel po duhovnih poteh tako večnostno približati svojemu ljudstvu.

Vsled ogromne zaloge „Hubertus“ plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila i. t. d. odprodajamo vsa oblačila
15 do 20% popustom. Presker, Ljubljana, Su. Petra c. 14.

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV

V HRASTNIKU D. D.
TOVARNE V CELJU IN HRASTNIKU

Proizvaja:

Solno in žvepleno kislino
Kalijev in natrijev soliter
Kristalno sodo in pralni prašek
Glauberjevo sol in grenko sol
Apno in apnenčevo moko
Fosfatno žilindro in kostno moko
Rudninski in kostni superfosfat
Železno-oksidsne barve in zeleno galico
Vodotopna olja za industrijske svrhe
Razna sredstva za desinfekcijo
Alkaloide opiuma in druge farmac. izdelke

Natančnejša pojasnila se dobe pri tvornici
v Hrastniku. — Telefon int. št. 2

Srečno in blagoslovljeno novo leto
želi vsem svojim cenj. naročnikom

ANTON KOS

MIZARSTVO

Kranj — Klanc

Priporočam se tudi za nadaljnjo
naklonjenost

ZAHTEVATE BREZPLAČNI CENIK

HOHNER

HAJPOPOLNEJŠE GENERALNO ZASTOPSTVO
HARMONIKE SVETA

F. SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

SPREJMEMO

ELEKTROTEHNIKA

Instalaterja, poslovdjo obrata (Betriebs-
leiter), z diploma (visoka napetost) ev.
inženjerja.

Pismene ponudbe pod »Betriebsleiter« na
Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Vila

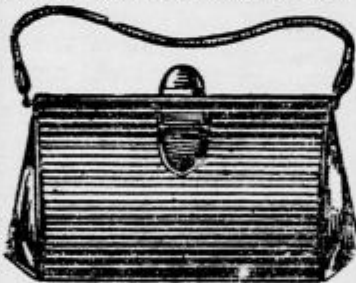
na BLEDU v krasni solnčni legi v
jezerskem pasu z lepim vrhom, pri-
pravna za manjši pension ali večjo
familijo, in

stavbišče

1500 m² za večjo vilo v strogem cen-
tru ugodno prodam — prevzem hipo-
teke. Interesenti naj se javijo na ogl.
odd. »Jutra«. 9931

Praktična BOŽIČNA darila
za potovanje, za dom, za vsak dan in
vsak stan priporočam

IVAN KRAVOS,
ALEKSANDROVA C. 13. TEL. 2207.

Naročniki „Jutra“ so za-
varovani za 10.000 Din.

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM ŽELIM
SREČEN BOŽIČ IN NOVO LETO!

ŠLEGR FRANJO

MESNICA, LASTNI PROIZVOD SUHOMESNATEGA
BLAGA IN GNJATI A LA »PRASKE SUNKE«

ZAGREB, MASARYKOVA 16. — TELEFON ST. 62-94

Zobna pasta lepe žene
NIČ VEČ RUMENIH ZOB

Bleščeče bele zobe boste zadobili
v najkrajšem času s uporabo

penete se paste
za zobe

v modro-belo progastih
tubah

5.—, 9.— in 15.— tln.

Cenjenim gostom iz mesta in dežele želiva
vesel Božič in prav srečno novo leto 1938
restavracija „ŠESTICA“
ANA IN ALBIN IZLAKAR

MORANA SMRT PLEŠAVOSTI

ZNANOST USPEH PONOS PAZI NA IME MORANA VVISEK

ODSTRANI PRHLJAJ, HLAČA IN HRANI LASNE
KORENINE LASJE PRESTANEJO TAKOJ IZPADATI IN ZRASTEJO
NA PLEŠASTEM MESTU. POSILJAMO PO POVZETJU STEKLENICA
D. 40.-POST. D. 7. MORANA SPLIT - MODERNA KOZMETIKA

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA
BANKA V LJUBLJANI

Gospeska ulica 12

Telefon 21-76, 22-76

ZELI VSEM SVOJIM PRIJATELJEM SREČNO NOVO LETO 1938.

Podružnice: Beograd, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Split in Zagreb. Eks-
pozitura v Mariboru na Aleksandrovi cesti 6, v Celju v Kolenčevi ulici 6.

**Kdor oglašuje
ta napreduje!**

Hotel, restavrant, kavarna

v Crikvenici: 25 sob z opremo, velika terasa, krasna
lega na obali, napredaj.

Vila v Crikvenici,

prikladna za pension, dvonadstropna s pritliklinami in
garažo, krasen park, napredaj.

Hotel pension, restavracijo

v Crikvenici, v vilskem rajonu, krasen park, 22 sob
polno opremo damo v najem.

Vprašati: Dr. Ante Kuntarić, advokat v Crikvenici.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

REG. POMOŽNA BLAGAJNA

V MARIBORU, ALEKSANDROVA C. 47.

POVERJENISTVO: Ljubljana, Tyrševa 34
naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu

novembru 1937

Zakšek Marija, prevžitkarica, Rajhenburg
Jegovnik Apolonija, prevžitkarica, Sv. Janž p. Rečica ob Savinji
Rigler Janez, vžitar, Praproče p. Ortenek
Lorger Anton, posestnik, Senovica
Ivanjek Antonija, zasebnica, Sitež
Sinič Ivan, šofer, Maribor
Vondrašek Julija, vdova davčnega upravitelja, Celje
Vrsek Neža, Ivenca p. Vojnik
Preve Rika, posestnica, Kranj
Pölzl Vincenc, uradnik v pok., Maribor
Bratuša Marija, prevžitkarica, Grabe pošta Fediščo
Magdič Terezija, žena sprevednika drž. žel., Maribor
Greifoner Martin, delavec, Zg. Breg p. Ptuj
Muškatelec Franc, posestnik, Drešnja vas
Strovs Ivan, vžitar, Knezdol p. Trbovlje
Bračko Jurij, prevžitar, Dragučeva p. Sv. Marjeta ob Pesnici
Puher Marija, žena drž. uradnika, Ljubljana
Kolar Andrej, posestnik, Podvinci
Erjavec Neža, prevžitkarica, Sv. Jernej, Muta
Hribarnik Jožefa, prevžitkarica, Prihova
Jeromek Antonija, delavka, Vuzenica
Schicker Ivan, žel. uradnik v pok., Maribor
Rotman Vincenc, posestnik, Maribor
Muršak Simon, vžitar, Podvinci p. Ptuj
Pohar Jurij, zasebnik, Radeče
Koren Marija, posestnica, Jiršovci p. Sv. Urban pri Ptuj
Štorman Marija, zasebnica, Breg p. Polzela
Lobnik Franc, žel. v pok., Ruše
Šanti Terezija, zasebnica, Rečica p. Bled
Koropec Agata, prevžitkarica, Sv. Jernej pri Ločah, Petelinek
Šahman Marija, zasebnica, Topolšica
Brodnjak Ana, viničarka, Hrastovec p. Zavrč
Fideršek Mihael, posestnik, Sesterče p. Majšperk
Jancič Rupert, zasebnik, Sv. Trojica v Slov. gor.
Kmetič Janez, posestnik, Kremberg p. Sv. Ana v Slov. gor.

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku
Din 347.940.—

Kdor želi član »LJUDSKE SAMOPOMOČI«, naj zahteva brezobvezno in brez-
plačno pristopno izjavo.

Blagajniško načelstvo.

Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a.d.

Podružnica Ljubljana, Gajeva ulica 6

Telefon štev. 20-30

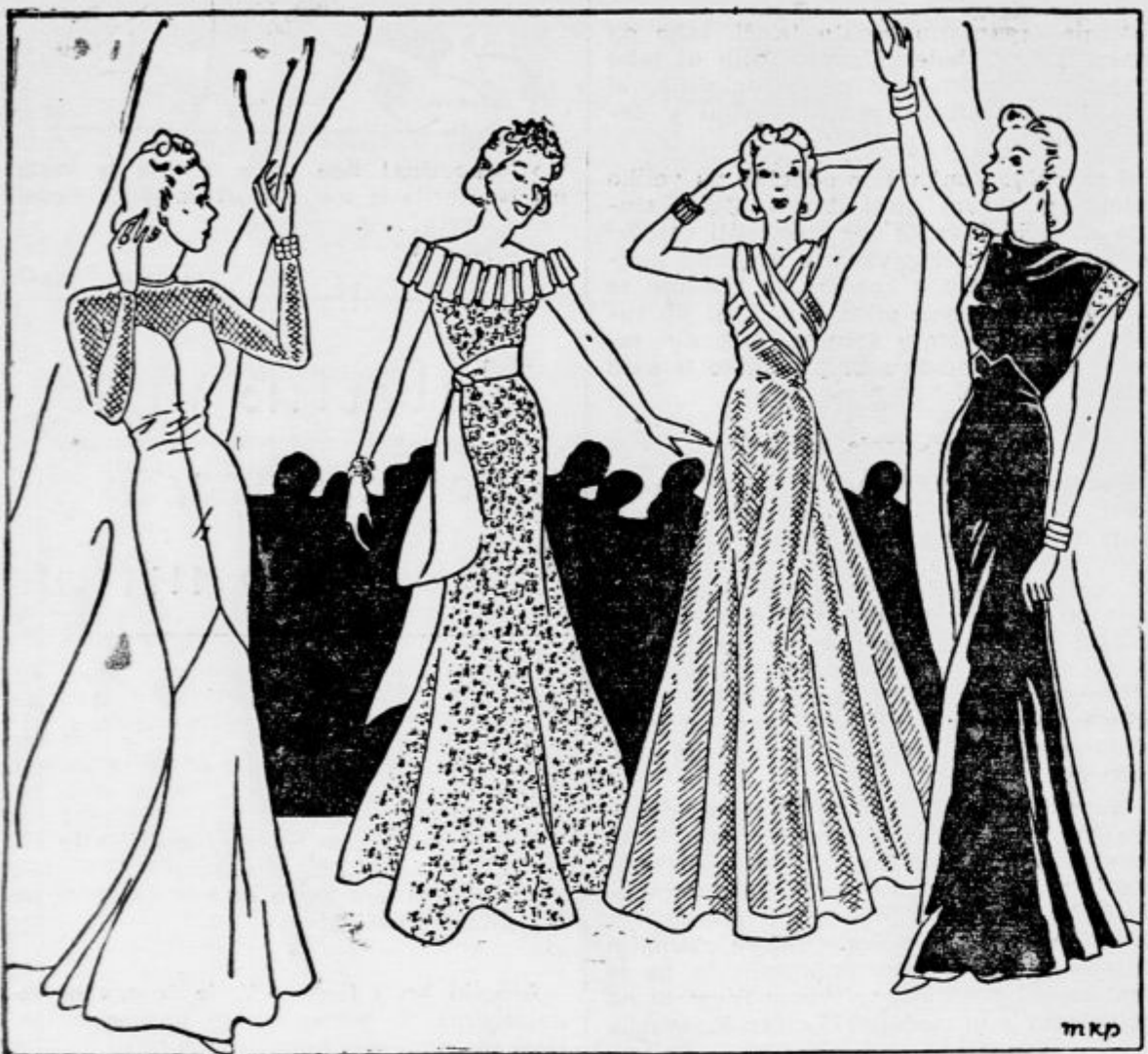
Podeljuj.

obrtnikom, obrtnim podjetjem ter obrtnim produktivnim in nabavilnim
zadugam razne vrste posojil in kredite na tekoče račune

Sprejema

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune, katere obrestuje
po 4 — 5%. Vse vloge so vsak čas razpoložljive brez vsake omejitve.

Kraljestvo mode

Princese in stilne obleke

▼ letošnji večerni modi najdemo dva izrazito nasprotujoča si sloga: prvi se izraža v povsem gladki liniji tesno ob životu krojenih, »princesnih« oblik, drugi pa v bogato zvoncevskih in širokih »stilnih« oblikah, ki se v razkošju tvoriv in krojev naslanjajo na modo 18. stoletja.

Pri obeh, na prvi pogled tako različnih oblikah, pa najdemo neko skupno posebnost, ki je značilna za letošnjo modo. Tu gre za izrazito povziranje oline života in nabiranja deli moda kar najbolj uveljavlja. Največkrat doseže moda svoj namen že z malimi živčki, ki imajo obliko in ožino steknika in se raztezajo od bokov pa do višine prs. Dostikrat preletavljata takšen žilovaten pas, ki je ravno in široka proga tvoriva, ki jo tesno povijemo ob telesu, drugi zopet izredno širok in koničasto ukrojen pas, čigar konica je izpeljana med prsa. Prav tako nam posluži več ozkih, vzporednih pasov, ki jih spredaj zavežemo v pentlje in izmed njih nabereimo blago obleke.

Iz takšnih širokih »steknikov« izhajajo potem bogata krila »stilnih« oblik, ki nas s svojo obsežnostjo spominjajo na mične rokoko portrete Fragonarda in Watteauja.

Pod božičnim drevescem

Božični večer je največji praznik v življenju male deklice. Takrat jo tudi mami, oblače v najlepšo oblečko, ki se sklada z bleščočim božičnim drevesom. Dve mišni praznični obleki za male deklice vidite na naši skici. Prva je iz fine volnene flanele. Spredaj ji vstavimo drobne nagubane del, ki s svojo konico seže prav do vratnega izreza. Enako nagubani so tudi kratki rokavčki, v okrasje pa prilepijemo na oblečko zametast trak z malo pentljo pod vratom. Druga obleka je iz umetnega tafta in ima tesen živček in bogato nabrano krilce. Opremljena je prav tako s cevasto sešitimi trakci iz žamet, vrhu tega pa je ob vratnem izrezu, na rokavčkih in na malih, okroglih žepkih obrobjena z nabranim volančkom.

Iz dobe rokoka je povzela moda trči iskanje bleščočih efektov, izbere težkih, bogatih svil in zlato in srebrno vezenje.

Priznana najboljša DAMSKE KROJE PO MERI za ceno Din 14.— do 30.— naročite na Dvornem trgu 3 (poleg univerze). — Žurnali za izbero na razpolago. Poučujemo tudi krojno risanje.

MODNI SALON R O Z M A N

Toda ne samo laméji, satini in brokati, tudi kakor dihi lahka tkiva raznih tilov, čipka, stih tvoriv in svilenih muselinov so primerne za takšne obleke. Posebno til si je s svojo skorajla poetično lahkotnostjo osvojila ženska srca. Modla obrobja tilnate bleke s svetlimi programi blešče ali pa jih opremi.

ELITNA KONFEKCIJA
Mastek MARIBOR
prinaša vedno najnovejšo!

Ija s celimi stekniki iz blešče. Prav ali, kovito učinkuje tudi tilnata obleka, vsa v drobnih plisiranih volanih, kakor jih nosijo španske plesalke.

Kakor v življenju, so tudi v modi ne dnevni redni kompromisi. Med takšne »kompromise« večerne obleke spadajo obleke po vzoru iz leta 1880, ki se spredaj

PO BOŽIČU

krzno cenejšje

pri

L. ROT
LJUBLJANA
Mestni trg 5.

tesno oprijemljejo telesa, zadaj pa so razpuščene v širokih, zvoncevskih gubah.

Letošnje »princesne« obleke si želijo vsaki liniji postaviti, jo modelirajo in povzročajo in zato ni čuda, da učinkuje telo v takšni obleki kakor lep kip v tesnem svilenem oklepu. Dostikrat prevežemo takšno obleko z dolgo, drapirano serpo iz žameta, ki se lepo prilaga klasični enostavnosti princesne linije. Sploh pa so drapirani deli »svojimi« finimi gubami kakor ustvarjeni za tesno modeliranje postavne in tako si modni stvaritelji vsak dan izmišljujajo nove in vedno bolj učinkovite prepenjave.

Redna stolica
Leopilule

Oglas reg. S Br. 31470 dne 24. XII. 1935.

čevlji ob kaminu

Po starem preizkušenem vsakoletnem običaju je Jacqueline odpoštovala s svojimi roditelji za božične praznike v Bretagnu, kjer je imela njena teta, madame Lebrinova, grasično, v kateri so se vsako leto ob tem času zbirali sorodniki in prijatelji. Gospa Lebrinova je bila že starejša, a zelo prijetna dama. Njeno največje zadovoljstvo je bilo gledati, kako je družba, ki se je na njeno povabilo zbrala okoli božične mize, čevljala in se zabavala. Zakonca Rigol s hčerko Jacqueline sta se vsako leto pripeljala iz Pariza, drugi so prihajali iz province.

Obednica je bila v ogromni pritlični dvorani, obloženi s poliranim marmorjem. V dnu te dvorane je stal velik kamin. V njegovi neposredni bližini je družba kramljala ob žaru velikih polen, ki so jih služabniki metali na ogenj.

Godba je svirala, mladi pari so se vrteli, sluge pa so gostom natakali šampanjec, ki se je penil v kelihih čašah z visokimi vratovi. Toda Jacqueline ni bila toplot nič kaj na volji. Nekaj jo je težilo — teta Magdalena je to prav kmalu čutila. Kako je bila ta mladenka še lani razigrana in vesela! Letos pa se zdi nekam utrujena, brez razdajajoče radosti! Gospe Lebrinovi je bilo silno žal, da se njena nečakinja tako strašno dolgočasi. Stopila je torej k nji in jo pričela ogovarjati. A na mladem licu Jacqueline se dolgo ni zarisal topel nasme. Šele ko je teta zašepetala na uho:

»Glej, da ne pozabiš postaviti čevljev h kaminu!« — se ji je zdelo vse to, kar je doživljala letos tukaj, tako starinsko in smešno, da se ni mogla ubraniti smeha. Kamin pa je igral v božičnem življenju na graščini gospe Lebrinove važno vlogo: tam je čakalo Jacqueline vsako leto ob tem času prijetno iznenadenje.

Jacqueline je po šumni zabavi legla v posteljo, a nikakor ni mogla zaspati. Neke žalosti jo je težila in kakor kamen se ji ni hotela odvaliti od srca. Sveti večer, ki ga je z veliko pobožnostjo pričakovala

Zdrava in
lepa
koža:

SOLEA

Milo
in
krema

Letošnje, velike večerne obleke so precej izrezane in sicer ne samo na hrbtu, kakor lanske, temveč tudi spredaj. Sicer pa so v modi vse oblike: okrogle, koničaste, širle, kotne in svede tudi veliki izrez, ki ga držijo samo ozke naramnice. Pri nekaterih oblekah pa prekrivamo izrez in gole roke s prevleko iz črnega tila, ki okrožen rožnato proreva kožo. Zanimivo učinkujejo nesimetrični izrezi, ki jih dosežemo s prepenjavami.

Naša prva skica predloži princesno obleko, ki tesno objema postavno in se šele pod koleno razširi v zvoncevsko, koničasto vsavljeno volano. Izrez in roka prekriva til (1. skica).

Čipkasta obleka z zvoncevskim krilom, ki se šele spodaj močno razširi ima široko serpo iz rožnatega tafta. Iz enakega tafta je napravljena v izbočene gube plisirana volana, ki okrože izrez v slogu cesarice Ev. genije (2. skica).

Krilo tilnate obleke se razširi že takoj pod pasom in doseže pri tleh bogato široko krinoline. Skozi til svetlomoderne barve lepo proreva spodnja obleka iz temnoroznatega satina. Iz enakega satina sta potem tudi oba drapirana dela, ki okrožata izrez in spredaj prekrivamo, zadaj pa zavežemo v dolgo pentljo. Obleka je zadaj globoko izrezana (3. skica).

Mnoge črne večerne obleke so izvezene z zlatom, kar jim daje posebno svečanost. Črna obleka na naši skici je vzor ozke »princesne« obleke. Krilo je visoko in koničasto vstavljeno v život in s svojimi krojem nadomestuje tudi pas v obliki steknika. Spredaj drapirani život je zadaj koničasto izrezan. Oba podoljška na ramenih sta izvezena z zlatom ali pa sta kar ukrojena iz zlatega brokata (zredna skica).

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v kopališče

Toda vsakdo

bi moral dati za zdravje
letno 100—150 dinarjev
in piti mesec dni
mesto druge vode

**RADENSKI ZDRAVILNI
VRELEC**
onega z rdečimi srči.

Š A H

Zadnji dve partiji med dr. Aljehinom in dr. Euwejem sta končali z zmago dr. Euweja. Od 26 partije dalje match kakor je znano, ni imel več oficijelnega značaja. V teh zadnjih 5 »prijateljskih« eksperimentalnih partijah je zmagal skupno dr. Euwe s 3:2, kar mu bo morda vsaj skromna tolažba za izgubljeni match. Kot oficijelni končni rezultat matcha za svetovno prvenstvo šteje samo stanje po 25. partiji, torej 15 in pol : 9 in pol za dr. Aljehina.

Na letošnjem božičnem turnirju v Hastingsu, ki začne te dni, igrajo končnoveljavo: Keres, Flohr, Fine, Reshevsky, Mikenas, Mendik-Stevensonova, Thomas, Taylor, Fairhurst in Alexander. Zanimivo bo zasledovati, če se bo Keresu zopet posrečilo prekositi vse druge vodilne vele mojstre. Zlasti Flohr, ki se mora rehabilitirati za neuspeh v Badenju, mu bo gotovo skušal za vsako ceno vzeti prvo mesto.

Prejel sem vabilo na večji mednarodni turnir, ki ga z začetkom 20. marca priredi šahovski klub v Lodžu v proslavo svoj 35letnice. Udeleženci bodo: Foltys, Keres, Petrov, Pirc, Stahlberg, A. ali L. Steiner, dr. Tartakower, Thomas ter 8 najboljših poljskih mojstrov. Za zmagovalce je določenih 8 nagrad od 800 zlotov (cca 7000 din) navzdol.

V Beogradu so slovenski šahisti ustanovili te dni samostojen »Slovenski šahovski klub Vidmar«. Na ustanovnem običnem zboru je bil izvoljen za predsednika kluba g. dr. I. Likar, upravniki veterinarske ambulance, za podpredsednika g. dr. C. Šribar, uradnik ministrstva socialne politike.

Naš vele mojster dr. Vidmar igra že skoro dve leti na dopisnem moštstvem turnirju s 15 udeleženci, ki ga prireja mednarodna zveza za dopisni šah (IFSB). Poleg priznanih specialistov za dopisno igro (čas razmišljanja je tri dni za potezo) so udeleženci tega turnirja tudi vele mojster Keres ter mojstri dr. Balogh, dr. Nagy, Hameberger, dr. Dyckhoff, I. dr. Turnir bo končan 1. februarja, dr. Vidmar pa ima že sedaj zasigurno prvo nagrado.

To je vsekakor nov velik uspeh našega vele mojstra! Naslednja lepa partija je odločila o prvem mestu v turnirju.

Damski gambit

Bel: dr. Vidmar Črn: dr. Adam
1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. Sg1—f3 Sg3—f3
4. Lc1—g5 d5—c4
5. Sb1—c3 Lf3—b4

Znana »dunajska« varijanta.

6. Dd1—e4+ Zadržje čase je bolj v modi takoj 6. e4.

6. Sb8—c6

7. e2—e4 Le8—d7

8. Da4—c2 h7—h6

9. Lg5—d2 Sc8—e5

Možno je tudi b5, 9. Sb5—Ld2+.

10. Dd2, Se4: z dokaj dobro igro za črnega.

10. 0—0—0!

Najostreje pa tudi najbolje. Bel je žrtvoval kmeta pa mora igrati na napad.

10. Ld7—c6

Na 0—0 je 11. e5 neprijetno.

11. d4—d5 e6—d5

12. Sc3—d5! Nekoliko riskantno. Solidsneje bi bilo

12. e5.

13. Lb4—d2+

13. Td1—d2 0—0!

14. Sd5—e3 Slabo bi bilo 14. Sb6, ab6:1, 15. Td3.

14. Td3: in črn ima izvrstno pozicijo ter izgleda na napad.

14. Dd3—e7

15. e4—e5 Sd6—d7

16. Se3—f5 De7—b4

Črn je ubranil gambitnega kmeta ter stoji zelo močno. Grozi Lf3: itd.

17. Td2—d4

v težki poziciji poskusi bel s taktično igro na direkten robadni napad.

Pet minut dobre volje

KISLO ZELJE

Slavni berlinski kirurg Heim je bil najbolj jezen, kadar ga je kdo za kakšno malenkost klical na dom.

Nekoč je moral iti k neki bolnici, ki je zatrjevala, da jo prav pogosto boli glava. Vprašala ga je, kaj misli o nekem domačem sredstvu, ki so ji ga priporočili.

Stari Heim je vprašal, kakšno sredstvo naj bi to bilo, in dama mu je rekla: »Svetovali so mi, naj si dam vselej, kadar me bo začela boleti glava, nekaj kislega zelja na glavo. Kaj mislite o tem?«

Heim je samo resno pokimal in nato rekel: »Sredstvo je dobro. Zelo dobro. Toda, za božjo voljo, ne pozabite položiti na vrh pečene krvavice!«

SRCE

V šoli.

»Janezek, kje je srce?«

»Ne vem.«

Učitelj se prime za prsi. »Ali ne čutiš tu udarcev?«

»O, ne. Udarce pa čutim zadaj in tudi bolj spodaj!«

GENERAL

O nekem Napoleonovem generalu pripovedujejo naslednjo zgodbo:

Pred neko odlično bitko je videl, da vojaškega duhovnika ni nikjer. Zato je kar sam stopil pred svoje vojake in jih nagovoril takole:

»Kurati ni nikjer, zato bom jaz namestu njega vse opravil. Kmalu se boste udarili s sovražniki. Pred bitko je potrebno troje: kratka molitev, dober požirek iz steklenice in osnažena puška. Puške ste imeli čas snežiti mesec dni in če niso takšne, kakor morajo biti, se me bojte! Za molitev in

»Veste, nimam navade mnogo govoriti. Kadar pomagam z roko, pomeni to: Pridite bližje!«

»Sijajno! Upam, da se bova razumeli, zakaj, kadar jaz odkimam z glavo, pomeni: Ne grem.«

(Judge)

17. Sd7—e5
Črn je osvojil torej še drugega kmeta, ker na 18. Se5: pride Dd1+ ter De5.

18. Lf1—e2 Tf8—e8

19. Sf3—e5 Te8—e5

20. Td4—g4

Grožnja proti točki g7 je huda, ob pravilni obrambi pa morda le ne bi bila zalogla za zmago.

20. Ta8—e7

Po tej potezi beli na izredno eleganten način forsira konec. Pravilno bi bilo Td3.

21. Td1, Td1+, 22. Ld1+, Kf8.

21. Sf5:h6+! Kg3—f3

Seveda izsiljeno.

22. De2—h7!

Popolnoma korektna žrtev figure.

22. Te5—e2

23. Dg7+, Ke7, 24. De5: f5

23. Dh7:g7+ Kf8—e7

24. Th1—d1!

Silno močna »tihša« poteza, ki grozi ml f7 mat. Po 24. Df7+ ali Sf5+ bi bil črn kralj sbežal na varno na damsko krilo.

24. Lc6—d5

Edina obramba. Na Tt2: je šlo 23. De5+, Kf8, 26. Tg8 mat.

25. Dg7—g5+!

Zopet bi 25. Sf5+ ne zadostovalo, ml 25. Td5: pa dobi črn s Tel+, 26. Kc2, Da4+.

25. f7—f6

Na Kf8 bi prišlo 26. Df6 ter Tg8 mat.

26. Tg4—e4+!! Črn se vda.

Res prav problemski konec! Na Le4 sledi namreč 27. Dg7+ Ke6, 28. Df7+.

Ke6, 29. f4+, Kf4+, 30. Df6+, Ke3, 31. Sg4 mat. Na Tel: pa pride enostavno 27. Dd5: (mat na b2 ne grozi več!) in črn ne more braniti mata. Na pr. Tt8, 28. Dd7 mat; ali Te6, 28. Dd7+ ter Df7 mat.

Vasja Piro.

požirek vam pa dam dve minuti časa. — Tako, zdaj pa naprejte!

NI PRAV RAZUMEL

»Snoči sem pa dobil čudovitega kanarčka za svojo ženo.«

»Kje pa? Hitro mi povej! Tako bi tudi jaz rad menjal!«

FILOZOFIJA

Dve kavki gledata letalo nad seboj. Pa reče ena izmed njiju:

»Je že vse lepo, — jalc pa le ne zna ločila VZIGALICE

Pri nedeljski priditji je rohnel gospod župnik nad nezvestobo svojih faranov. Kakor vselej, je tudi to pot napravil lepa prispevoda:

»Slabi zakonski možje so kakor slabe žveplenke, ki se povsod vžgo. Dobri pa so kakor poštena monopolske vžgalice, ki zagore samo na lastni škafli.«

ANATOMIJA

»Toda, dragi Smolec, kako moreš tekat v tako zakrpanih in umazanih hlačah pa mestu?«

»Prijatelj moj, meni se pa zdi, da glavno ni obleka, ampak tisto, kar je v njej. Kaj če so hlače zakrpane ali umazane, — glavno je, da bije v njih toplo srce.«

NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI

V uredništvu gospodarskega tednika je poštar prinesel paket, v katerem je urednik odkril toisto gos.

Ves srečen jo je poslal domov svoji ženi in ona mu jo je pripravila za kosilo. Obema je dobro teknila, saj je bila res rejena in še mlada.

»Se so na svetu dobri ljudje, si je rekel urednik.

Dopolodne pa je prišel v uredništvo kmet iz okolice.

»Zjutraj sem vam poslal gos,« je rekel uredniku.

»Kaj, vi ste bili?« je urednik vzkliknil in ga skoraj objel. »Pozdravljen!«

»Da, jaz sem bil,« je odvrnil kmet.

»Veste, gos že nekaj dni ni marala več jesti. Kakor pijana se je opotekala okoli. Včeraj pa sem jo dobil v kurniko mrtvo. Najbrž je morala kakšno svinjarijo pojesti, pa sem vam jo poslal, da bi pogledali, kaj ji je bilo, da je poginila.«

NEIZMERNI LJUBEZEN

»Tone, kaj bi naredil, če bi zdaj padla v ribnik?«

»Tako bi tekel v vas po pomoč.«

»Toda do vasi je najmanj pol ure. Dolej bi utonila.«

»Nič ne de. Zate bi tekel tudi cela uro.«

»Milostiva, to je pa zelo različno. Klasične kupujejo in jih ne čitajo, moderno literaturo čitajo, a je ne kupujejo, temveč si jo izposojajo.«

(Politiken)

Boj velikih z malim sovražnikom

Med najlepše socialne ustanove našega časa spadajo nedvomno Pasteurjevi zavodi, ki opravljajo svojo blagodejno poslanstvo širom sveta. Zrasli iz skromnega kletnega laboratorija velikega kemika Louisa Pasteurja, se so razvili v današnje inštitute najčistejše medicinske znanosti.

Oaza sredi Pariza

Matični inštitut vseh Pasteurjevih zavodov na svetu je še zmerom v Parizu in za človeka, ki obišče francosko prestolnico, ogled tamkajšnjega Pasteurjevega inštituta gotovo ni najmanjša zanimivost, ki mu jo more nuditi duhovna metropola sveta. Ko stopiš v dolgim, neprekinjenem nizu hiš zelo živahne ulice de Vaugirard skozi komaj označena vrata in potlej prekorači vežo, se nenadoma razgrne pred teboj obsežno zemljišče z nasadi in sredi drevja in grmičevja postavljenimi hišami in paviljoni. To je Pasteurjev inštitut: Pasteurjeva bolnica, laboratorij za biološko in terapevtsko kemijo, pa razpoložljiva cepilnih serumov. Ulica, ki se imenuje po Pasteurjevem nasledniku Rue du Dr. Roux, delita kompleks poslopij od sosednjega, ki se prav du ulice Falguiere in kjer stoji paviljon za tuberkulozo, potem glavno upravno poslopje in pa številne manjše zgradbe, v katerih domujejo tisoči in tisoči poskusnih živali.

Romanje na Pasteurjev grob

Glavna zgradba, s katero je bil Pasteurjev inštitut tudi praktično ustanovljen, je bila sezidana 1886 in sicer s sredstvi javne mednarodne zbirke, ki kateri so prispevale vse države sveta, hoteč izkazati s tem velikemu Pasteurju hvalečnost za njegovo uspešno delo pri lečenju stekline. V tem poslopju je deloval Pasteur do svoje smrti 1895 in še zdaj priredi vodstvo na obletnico njegove smrti t. j. 28. septembra vsako leto »romanje« vseh sodelavcev inštituta k sredi poslopja sezidani kripti, v kateri stoji žara s pepelom velikega pokojnika. V prvotnem Pasteurjevem laboratoriju ob ulici, ki se po soodkritelju radija imenuje Rue Pierre Curie, je zdaj nameščen oddelek za raziskovanje raka. V bližini Sévresa ima inštitut veliko farmo, kjer rede najraznovrstnejše živali, potrebne za pridobivanje serumov.

Zanimiva je administrativna organizacija Pasteurjevega inštituta v Parizu. Oficialni naziv inštituta pravi, da gre za »dobrodelno ustanovo« po šabloni nekakšnih duhovnih bratovščin, kakor je bila n. pr. znana Chartreuse. Za Pasteurjev inštitut ima ta označba samo juridični pomen in sicer v toliko, ker izključuje prodajanje njega proizvodov s privatnim dobičkom. Finansiranje celega podjetja temelji namreč zgolj na prodaji serumov, cepiv, fermentov, kakor tudi na darovih in volilnih. Vodstvo inštituta je v rokah ravnatelja in sosvetu dvanajstih članov, samo deloma medicincev, ki pa ne smejo biti interni sodelavci inštituta. Član tega sosveta je bil tudi nekdanji predsednik francoske republike Raymond Poincaré.

Cedalje večje povpraševanje po vsakovrstnih cepivih proti boleznim je že tri leta po ustanovitvi matičnega zavoda v Parizu privelo do ustanovitve podružnice v Saigonu v Indokinii. Danes pa je takih podružnic že nad trideset, največ v francoskih kolonijah. Slični inštituti v nefrancoskih deželah n. pr. v Atenah, Teheranu i. t. d. so upravičeni, da se nazivljajo Pasteurjeve inštitute samo, ako so njih znanstveni voditelji bili izvoljeni s pristankom matične ustanove v Parizu. Edina podružnica v Franciji je v Lilleu v spomin na Pasteurjevo sodelovanje na tamkajšnji univerzi.

70 znanstvenih laboratorijev

Tesno sodelovanje Pasteurjevih inštitutov po širnem svetu omogoča matični ustanovi v Parizu smoteno znanstveno delovanje na najširši podlagi. Zaradi tega je tudi sama organizacija znanstvenega dela silno široko zasnovana in zajema najrazličnejša področja. Vse delo teče v dvajsetih avtonomnih oddelkih, ki razpolagajo s 70 laboratoriji, katerih vsak je namenjen nekemu specialnemu raziskovanju. Tu je n. pr. laboratorij za medicinsko mikrobiologijo, za stekline, tuberkulozo, raka, cepila za živinske bolezni, za eksotično patologijo, biološko kemijo, terapevtsko kemijo, fizikalno kemijo, za pivovarstvo in vretja. Tu so dalje laboratoriji za praživilne, ki igrajo vlogo v mlekarstvu in poljedelstvu, laboratoriji za raziskovanje davice, ter za izdelovanje vsakovrstnih toksinov in cepiv, za seroterapijo, antitoksinske itd. Pasteurjeva bolnica sprejema bolnike brezplačno na lečenje nalezljivih bolezni po »pastorizacijskih metodah«. Vsak bolnik ima svojo posebno sobo.

Kakor so posamezni oddelki po svojem delovnem programu daleč vsak sčbi, tako tesno je po drugi strani njih sodelovanje. Čeprav ni nikjer mogoče potegniti ostrih meja, se vendar dobro ločijo laboratoriji za strogo znanstveno raziskovanje od drugih, v katerih se teoretična dognanja praktično izkrišujejo. Kakor n. pr. pri molekularni izdelavi cepiv. Vse težave in problemi, na katere zadenejo ti praktični, na konkretni boj z boleznijo usmerjeni laboratoriji, se spet naprej raziskujejo v znanstvenih oddelkih. Predaleč bi na spravičilo, ako bi se hoteli podrobneje seznaniti z delom, ki ga opravljajo posamezni oddelki. Da si o vseeno ustvarimo vsaj približni pojem o ogromnem delu Pasteurjevega inštituta, si oglejmo delo enega izmed stoterih primerov.

Cepiva proti morilkam človeštva

Novi, najmodernejše urejeni oddelki za tuberkulozo ima n. pr. paviljon, ki je na eni strani urejen za raziskovanje bolezni, na drugi strani pa za izdelavo cepiva proti tuberkulozi. Z arhitektonskimi in organizatornimi ukrepi je poskrbljeno, da je nemogoče занести virulentno, to se pravi še neoslabljeno in zaradi tega nevarne bacile letike iz znanstvenega v praktični oddelek. Pri teh cepivih gre na splošno za bakterije, ki so z različnimi fizikalnimi in kemijskimi postopki toliko oslabljene, da izgube svoja nevarna svojstva. Ako se take oslabljene kulture bakterij vcepijo v človeško ali živalsko telo, mu ne morejo škoditi, toda organizem se ponaša napram nim prav tako kakor pri napadu neslabljenih bakterij in sicer na ta način, da začne tvoriti v sebi obrambne protisnovi. Ti takozvani antitoksini ostanejo potlej še nekaj leta v sokrvici v takozvanem serumu, ki ga potem nekako orepoje celo telo, ki o-

stane s tem odporno proti napadam nevarnih bakterij. V praksi ves ta potek ni zmerom tako preprost in dostikrat se mora priti bacilom po drugi poti do živega.

Tako n. pr. poskušajo bacile kemično uničiti. Osnovni pogoj za ta način borbe pa je, da poznamo bacilov oklep, t. j. sestavo njegove vrhne kožice. Znanstveni oddelki za tuberkulozo se je s temi raziskovanji bavili že dolga leta in je porabil pri tem na kilograme bacilov tuberkuloze. Vsa raziskovanja so precej slična običajnim analitičnim metodam, ki se jih poslužuje kemija. In analize so v tem primeru pokazale, da je vrhna kožica bacila tuberkuloze iz neke vrste voska. Seveda pa ne zadošča, če se potlej v reagenčni cevki poskuša, katere kemične snovi ta vosk razkrajajo. Ako bi namreč take snovi vbrizgali v telo, v katerem se je bacil razpoldil, bi se navadno zgodilo, da kemična boja snovna vobče ne bi dosegla sovražnika. Ali jo telo že poprej izloči ali pa začne razkrajati organizmovo stanico, kar je telesu samo v škodo. Sestavljanje in preskušanje teh snovi je naloga laboratorija za terapevtsko kemijo. Pri iskanju učinkovitih kemičnih pokončevalcev bakterij je dostikrat treba sto in stokrat sestaviti in preskusiti eno in isto kemično spojino. Preskušati pa se le-te seveda ne smejo takoj na človeku, ampak se morajo za prve žrtve izbrati živali, med katerimi pa tudi ni zmerom lahko najti onih vrst, ki so dovzetne že za samo obolenje za tisto boleznijo, proti kateri zdravilo sestavljajo. V tem laboratoriju se je n. pr. posrečila sestava izredno učinkovitega sredstva proti malariji.

Poskušati pa so jih mogli spočetka samo na nekaterih vrstah ptic. Te namreč nosijo v krvi neko vrsto zajedavcev, ki reagirajo na medikament prav tako, kakor povzročitelji malarije v človeškem organizmu. Poskusni živalci dajo novi preparat, potlej pa opazujejo v kapljici njene krvi pod mikroskopom, ali se je število povzročiteljev bolezni kaj zmanjšalo ali ne. V inštitutu se bavijo ta čas največ s sestavljenjem substanc za pobijanje streptokokov, ki povzročajo gnojenja. Kemični produkti, ki naj rabijo v ta namen, so razmeroma prav preproste narave, proti kakršnim so kemiki in zdravniki precej skeptični, saj se je doslej posrečilo z zgolj kemično sintetičnimi substancami priti le malokateri vrsti bakterij do živega.

Kaj je vzrok umiranja?

Delo v laboratoriju za zdravljenje s serum temelji spet na drugih zanimivih dejstvih. V osnovi so prav za prav samo strupene prebavne snovi, takozvani toksini, ki jih izločijo bakterije, vzrok vseh bolezenskih simptomov in končno tudi smrti. Ako te toksine, odločimo od bakterij in jih potlej v manjših dozah vbrizgavamo konjem, potlej se v živalih tvorijo protistrupi — antitoksini, ki se nabirajo v sokrvici. Živali se potem jemlje kri in dobljena sokrvica v primerni dozi vbrizgava bolniku, da mu na ta način z dodatnimi protistrupi pomagamo v boju proti invaziji bolezenskih klic, ki se jih telo sicer z lastnimi obrambnimi sredstvi morda ne bi moglo ubraniti. Seveda pa take, telesu tuje pro-

tistrupe organizem kmalu izloči, tako da imunost proti bolezni zaradi njih ni tako trajna, kakor imunost po antitoksinih, ki smo jih s cepitvijo pustili nastati v samem telesu.

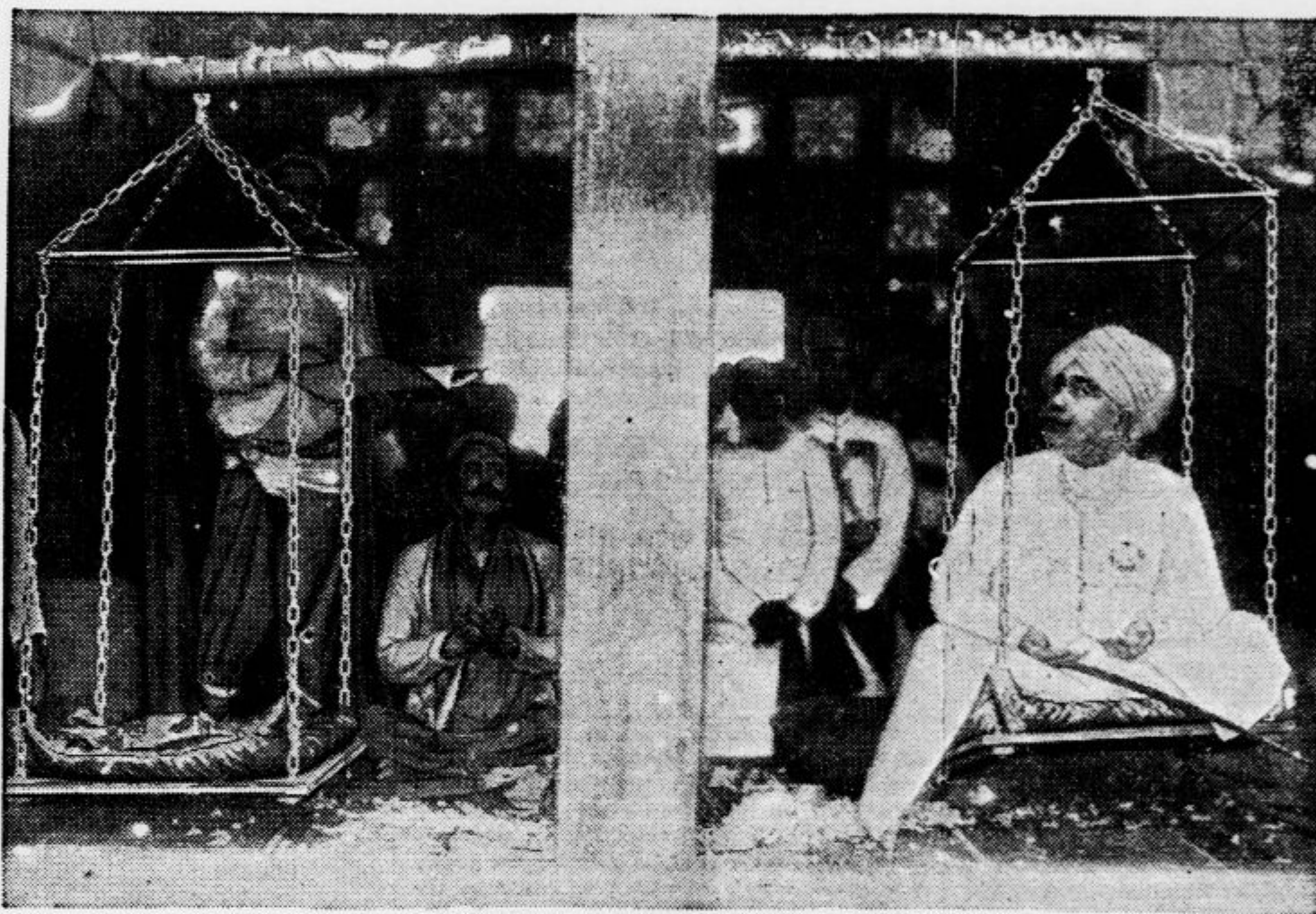
S pomočjo konj v tem oddelku na veliko izdelujejo serum proti davici. Opice služijo za pridobivanje seruma proti otroški paralizi in z vbrizgavanjem majhnih količin kačjih strupov konjem se izdeluje se rum proti kačjemu piku. Živali, ki jih rabijo za proizvodnjo seruma, ostanejo seveda zmerom zdrave in jih lahko leta in leta izkoriščajo.

Ali bo gorgonzola ali bohinjec

Povsem druge cilje zasleduje spet laboratorij za gojitev tistih mikroorganizmov, ki pomagajo mleko spreminjati v sir. Od vrste teh praživil je v veliki meri odvisno, ali nastane iz mleka gorgonzola, camembert ali pa navadni bohinjci sir. Ako v kakšni sirarni delo ne uspeva tako, kakor bi moralo, ker so morda bolele bakterije, ki povzročajo preobrazbo, potlej se v določenih primerih pri Pasteurjevem inštitutu lahko dobi nova sveža kultura primernih bakterij.

Navedli smo le drobne primere, da bi vsaj po vrhu nakazali ogromno delo, ki se razvija v tem milnem zatišju sredi bučnega Pariza. Harmonično sodelovanje mnogih tako raznovrstnih panog teoretične in praktične vede v stremeljenju za skupnim ciljem je pač najlepši spomenik, ki ga je svet mogel postaviti velikemu pionirju na polju kemije in medicine, Louisu Pasteurju.

Zlata, kolikor ima lastne teže!

Bikanerski maharadža je nedavno obhajal svojo petdesetletnico in je ob tej priliki razdelil med dobrodelne ustanove toliko zlata, kolikor znaša njegova osebna teža. Na sliki vidimo na eni strani maharadžo, na drugi pa zlato v palicah

„Bela nevarnost“

**Bistvo in učinki plazov — Vreme, snežne razmere in značaj terena
Pršič na gladki podlagi — Smučarju sta potrebna hladnokrvnost in rdeča rešilna vrvica**

Strašna in neustavljiva je videti sila, ki jo predstavljajo z belih pobočij v dolino grmeči snežni plaz. In venar so močnejši, da se izognemo njegovim nevarnostim ali da jih vsaj zmanjšamo kakor so to storili v mnogih alpskih predelih, kjer so vsaj najvažnejše govske črste in železniške proge na primeren način zavarovali pri plazovih.

Znanost je z vsoto natančnosti proučila bistvo in učinke plazov in o tem obsejati cela o' sečna literatura. Od vsakega zimskoga sportnika tedaj lahko zahtevamo, da se je pobavil teoretično s tem smrtonosnim naravnim pojavom. Samo lahkimiselnost in nevednost s'a v večini primerov povzročila katastrofe, ki bi se jih bilo mogoče izogniti.

Pravi prijatelj gora, ki naravo ljubi, a njene nevarnosti o'lenom pozna, ve da mora gledati možni sti plazov upoštevati vreme, snežne prilike in značaj tal. Zelo s'evilni plazovi nastanejo na ta način, da nove snežne mase, ki ležijo na gladkih tleh, niso na- šle dovolj zadržke in so zgrmle ob najmanjšem pretresu, ki ga vzbujajo povzročijo glasen klic, nazvali. Nenaden fén, ki s svojo toploto zrahlja snežne mase, je ista- tako eden izmed najpogostejših vzrokov za plazove.

Previdni smučar se bo zato izogibal po- bočij, na katerih je mnogo pritožb na glad- ki podlagi. Na vsak način se bo prej pri- pričel, dala se je ta sneg s svojo podlago že zadostno zvezal. Na plazovitih o' emljih je dobro, da jih prečkamo čim višje, tako da je zgornji del pobočja, kjer se v pre- mnogih primerih traja plazovi, čim manjši. Nadalje je priporočljivo, da uporabimo pri dvigavanju in sestopanju čim bolj skalna re- bra in grebene.

Če si navzile vsej previdnosti začel v plaz, tedaj pol nobenim pogojem ne smeš izgubiti najvažnejšega rešilnega priročila, ka: hladnokrvnosti. Samo priebnost, hladni in hitri premislek te lahko reši tudi iz še tako nevarnega položaja. Če si ob zgor- njem robu plazov, tedaj lahko poskušaš, da se »zsidraš« na ta način da zaplešiš smu- skali ali cepin čim globlje v sneg. Če to ni več mogoče in si ob stranskem robu pla- zu, tedaj bi bilo pod nekimi pogoji mogo- če, da ubežiš nevarnosti z naglim smukom. Če pa je vse to neizvedljivo, tedaj moraš poskusiti, da se rešiš smuč. Če so ti do- povedale vse možnosti in se te snežne ma-

se zagrabile, tedaj poskusi vsaj to, da bi se z energičnimi plavalnimi gibi z rokami in nogami ohliral na površini snega! Če je hotela nesreča, da te je sneg zasul, ne izgubij pozuma niti v snežnem grobu! Stari mojster smučanja Zdenek je tičal 48 ur v snežnem grobu, v notranjosti plazov, pa so ga potem še živega rešili.

Kakšnih dvajet metrov dolgo, rdečo vr- vico bi moral imeti vsak smučar v plazov- vitem ozemlju. Neredko je bila ta tenka vr- vica, ki je molela iz snega, edina zveza za- manjra svet s pomorečenci, ki so bili za- kovani globoko v snegu in ki so jih mogli potem še pravočasno rešiti s tem, da so se ob vrvici dokopali do njih.

Repatica brez repa

bo svetila letos na božični večer, mogoče tudi v naslednji noči

Dne 26. nov. 1818. je zvezdoslovec Pons v Marsellu odkril repatico, ki so jo na- čast nemškemu astronomu Enckeju imeno- vali Enckejeva repatica. Encke je namreč prvi izračunal nje tir, in sicer je ugotovil, da se bo vrnala vsaka tri leta in 115 dni. Mično naključje je hotelo, da bo Encke- jeva repatica ob svojem štiridesetem po- vrzatku od kar so jo odkrili, svetila vsem astronomom baš na sveti večer in mogoče

tudi v naslednji noči. Kakor toliko repatic, ki se vračajo v razmeroma kratkih pre- sledkih, je tudi Enckejeva repatica med tem izgubila svoj rep. Astronomi pravijo, da vodi njena pot preblizu sonca, ki jo je repa oropala. Enckejeva repatica je v ostalem ena izmed skupine kakšnih pet- deset repatic, ki potujejo po Jupitrovi pro- pli. Letos so opazovali že osem teh repa- tic.

Življenje ob umetni hrani

Kako bodo jedli l. 2000. — Kemična dieta

Čez dve leti bo svetovna razstava v San Franciscu in tam bodo med drugim z ži- valskimi poskusi nazorno pokazali, kako si znanost predstavlja človeške obede okrog l. 2000. Pokazali bodo, da je življenje mo- goče vzdrževati samo z umetno hrano. V razstavišču znanosti bo cela vrsta živali, ki dobivajo in bodo dobivale od svojega rojstva dalje samo hrano v obliki kemično sestavljenih tablet.

Znanstveniki, ki vodijo te poskuse, trdi- jo, da bo to videti, če živali dosti bolj zdra- ve in krepke nego živali, ki jih hranijo na običajen način. To je mogoče zavoljo tega, ker se da dieta z rabo kemične hrane na-

tančno urediti. Kemična dieta ni več samo približno pravilna, temveč popolnoma pra- vilna.

Danes bi se človeštvo s takšno hrano si- cer še ne moglo preživljati, ker so stroški za njeno pridelavo previsoki, toda okrog l. 2000. se bo dala ta prehrana praktično izvesti in bo tudi nujno potrebna. Če ima- mo oglikovo kislino in vodo, tedaj se da naša hrana v glavnem že sestavljati. Manj- kaj samo še mineralne soli in nekatere druge snovi.

Iz celic človeka in iz tega je mogoče sestavljati sladkor in iz tega s pomočjo dušika beljakovine. Tudi tobiše se dajo ke- mično pridobivati iz sladkorja, mineralnih soli pa je v morski vodi in drugih z lahko- to dosegljivih virih več nego preveč.

Lep dar: Zgodbe brez groze

»Gospodična! Ena sama beseda iz vaših ust bo storila iz mene najstrožnjega človeka na svetu!...«
»Idijot!«

(»Tidens Tegn«)

Hubertus milo, res domače, slovensko milo!

A NEKDOTE

K profesorju Renversu je prišla ženska, ki je tožila, da brez uspeha obiskuje najbolj slovita inozemska kopališča. Pomoč ne pride od nikoder.

»Če ste res bili že v vseh kopališčih in ni- ste nikjer uspeli, ji je dejal sloviti klinik, vam morem dati samo en svet: zatecite se k ženitnemu oglasu!«

Svedski kralj Gustav V. je čeprav osem- desetletnik, še vedno prožen igralec tenisa. Lani je igral s Francozom Borotro v Nici proti dvema Angležema. Borba je bila zelo napeta in trdovratna in Angleža sta na koncu dobila igro. Kralj je pobit započel teni- ške in ko ga je skušal spremljevalec potola- žiti zaradi poraza na igrišču, mu je kralj segel v besedo:
»Vidite, saj bi bila lahko zmagala, ampak g. Borotra, ki je trideset let mlajši od mena, se stara...«

Neurolog Hirngrill je sedel za mizo, ko je kuharica prinesla družini močnato jed. Hirngrillova hčerka je pokazala s prstom na puding in rekla:

»Glej, glej očka, kako se puding tresel!«
»Saj res,« je prijočil profesor, »nikoli ne bi si bil mislil, da postane tudi lahko pu- ding nervozen...«

Francoski pesnik Paul Verlaine je pre- jel nekoč od svojega založnika pet frankov za objavljeno pesem. Pri blagajni so mu iz- ročili denar v ponarejenem kovancu. Nasle- dni dan je prišel Verlaine k blagajni in stra- hovito robančil zaradi falzifikata. Blagajnik se je nekaj časa opravičeval, na- to je prinesel pesniku srebrnik za pet fran- kov in prosil Verlaina naj mu vrne ponare- jeni kovanc. Pesnik se je tedaj razkoračil nad blagajnikom:

»Kaj, zdaj zahtevate od mene še to, naj vrnem denar? Mar mislite, da sem zastojni prestajal muke, ko sem ga razpečal naprej!«

Marka Twaina je opominjal upak: »Mister Clemens, jaz ne razumem vašega postorjanja! Pelsto dolarjev, ki mi jih dol- gujete, še vedno nisem prejel.«
Twain je na to odgovoril:
»Ne čudim se, da denarja niste prejeli, ko ga sploh nisem odposlal.«

Ko je bil kutizev še v modi, je razstavil Dunajčan Egon Friedell sliko, predstavljajo- čo skupino kock. Pod sliko je bilo napisano: Dubrovnik.

»Čudno je dejal Friedell, ogledujoč raz- stavo. »Prišel je bil, da je to Kotor!«

Peter Altenberg je pravil prijateljem, ka- ko težko najde krojača, da mu sešije obleko.
»Vraga, saj imaš čisto normalno postavlo! se je čudil eden izmed občudovalcev duhovitega Petra.

»To žet, je odvrnil Altenberg — ampak računam ne plačam nikoli!«

Vojvoda Malboroughski se je počutil slab- bo. Njegova bolezen je navajala vojvodovo soprogo, ki je svojemu možu močno grenila življenje, z velikim strahom. Prigovarjala je zato možu, naj vzame zdravilo, ki ga je odklanjal.

»Če te kapljice ne bodo pomagale, se oha- sim« je rotila svojega moža vojvodinja. Tem besedam se je pridružil vojvodov telesni zdravnik s priporočilom:

»Nu, nu, la odločite se za zdravilo, saj vidite, da se vam obeta sigurno olajšanje!«

KVALITETNO BLAGO

je radi velike trpečnosti

NAJCENEJŠE!

Modne novosti za ženske suknje, ustre oblike itd. — pri trvdki

DRAGO SCHWAB,
Ljubljana — Aleksandrova cesta št. 7.

VSAD DAN ENA

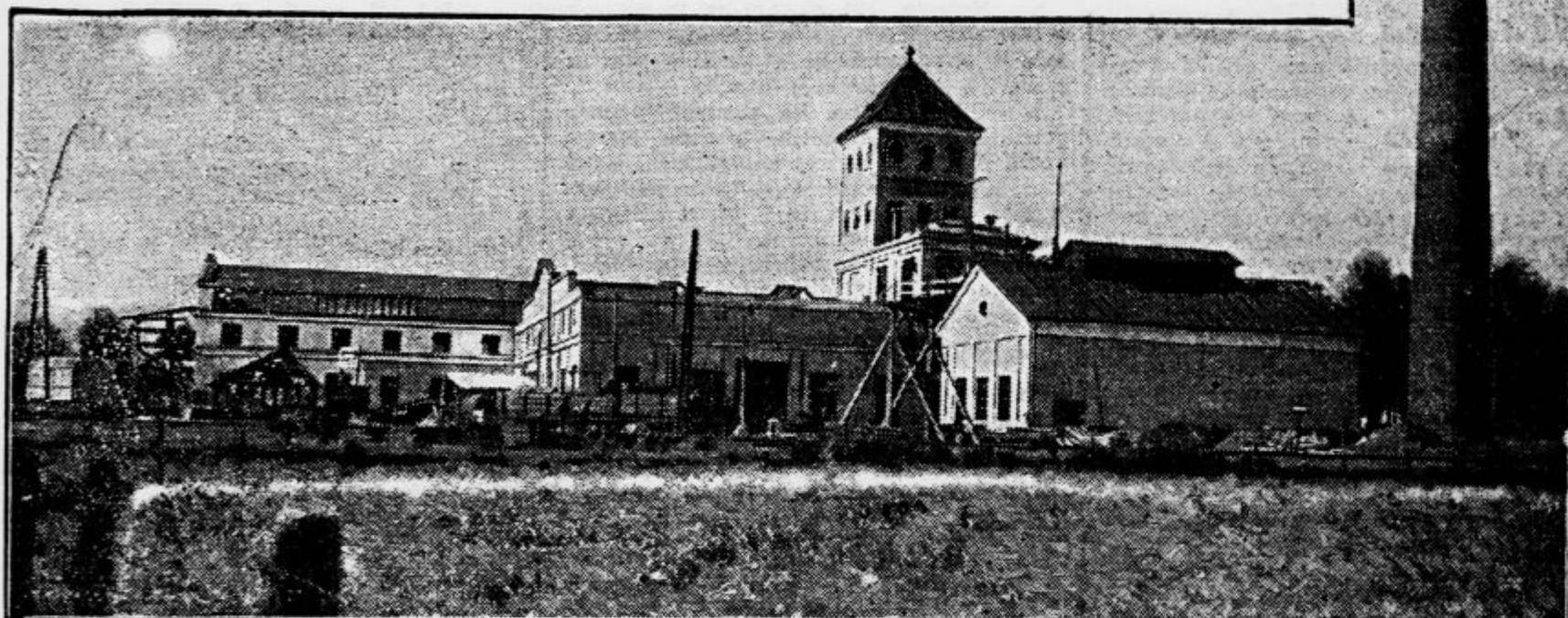

»Dragi moj, ljubi moj, ti nisi ne slutia, kako strašno visim na tebi!«

(»Politik«)

Škodove tovarne v Jugoslaviji

Nekaj podatkov o enem izmed največjih industrijskih podjetij sveta, ki igra tudi v gospodarstvu Jugoslavije pomembno vlogo

Ljubljanska mestna klavnica opremljena po Škodovih tovarnah iz Plzna

Češkoslovaške Škodove tovarne, ta svetovno znana kovinska industrija, spadajo tudi v Jugoslaviji med najbolj znana podjetja. V našo državo stalno dobavljajo svoje izdelke in so tovarne v najrazličnejših produkcijskih področjih pri nas visoko cenjene.

V naši državi spadajo Škodove tovarne med najprijaznejše in najuglednejše inozemske podjetja. Škodove tovarne so v Jugoslaviji uredile že številna industrijska podjetja in trajno dobavljajo kompletne strojne naprave ali tudi samo posamezne stroje zanje. Med obrati, ki so jih opremile Škodove tovarne naj omenimo n. pr. samo elektrarne v Sarajevu, Nišu, Osijeku itd., dalje klavnice v Pakracu, Hercegovnem; potem klavnico s pripadajočimi hladilnicami v Beogradu, klavnico s pripadajočimi izdelovalnicami umetnega ledu in hladilnicami v Zagrebu (ki je najmodernejša v naši državi), dalje v Ljubljani, Splitu, Vinokovcih in Trbovljah. Škodove tovarne so opremile tovarne sladkorja Čukarico, Čuprijo in Bejce, pivovarno v Šabcu in še mnoga druga podjetja. Omeniti moramo tudi dobavo motornih voz za beograjsko cestno železnico, dalje dobave parnih in motornih cestnih valjarjev, razkopalnike za ceste in kompletne naprave za drobljenje kamena in proizvodnjo peska. Veliko vlogo igrajo Škodove tovarne tudi kot dobavitelje električnih strojev, elektrotehničnega materiala ter svojih svetovno znanih fužinarskih proizvodov in polfabrikatov iz žlahtnih materialov.

Od male tovarne do svetovnega podjetja

Nedvomno bo naše čitatelje zanimalo, izvedeti nekatere podrobnosti o razsežnosti in vodilnem položaju, ki ga zavzemajo Škodove tovarne v svetovni industriji. Najlažje se bomo seznanili s temi stvarmi, ako si na kratko ogledamo razvoj in sedanjost obseg Škodovih tovarn.

Današnje Škodove tovarne (Akcijska družba prej Škodove tovarne v Plzni), so se razvile iz znanih plzenskih topilnic in železarn, ki katerim so se sčasoma priključile še nekatere odlične strojne tovarne.

Plzenske železarnice je ustanovil inženjer Emil vitez pl. Škoda. Leta 1866. je prevzel vodstvo male Waldsteinove tovarne v Plzni, ki je postala tri leta kasneje njegova last. Pod njegovim predvidnim, smotnim vodstvom je začelo podjetje kaj naglo rasti iz prvotnih skromnih razmer (v prvih letih 1866 je bilo v tovarni zaposlenih le 33 ljudi), in že v 80 letih je zaslovelo po izredni kakovosti svoje jeklene litine. V isti meri, kakor se je začela jeklena litina s časom vse bolj uveljavljati v posameznih panogah tehnike, zlasti v brodogradnji in orožarstvu, so napredovale tudi Škodove tovarne s tem, da so svoj produkcijski program razširjale in prilagajale napredku tehnike. Izvrstna svojstva Škodovega jekla so kmalu prinesla Škodovemu litemu in kovnemu jeklu ter Škodovim strojem in kovnemu materialu svetovni sloves.

Škodovo jeklo ob Suezu in Niagarskih slapovih

Leta 1899. se je podjetje spremenilo v delniško družbo. Tačas je nastala v tovarni cela vrsta novih oddelkov. S kvaliteto svojih izdelkov si je priborila družba bogata tržišča v skoraj vseh evropskih in prekomorskih državah. Tako so bile Škodove tovarne z velikimi dobavami svojih gigantskih jeklenih konstrukcijskih delov udeležene pri vseh največjih delih moderne tehnike, tako pri gradnji Sueškega prekopa, pri izkoriščenju Niagarskih slapov, za kamor so dobavile turbine, pri izgradnji trgovske mornarice mnogih držav, pri gradnji največjih električnih central itd.

Neki nadaljnji člen Škodovih tovarn: Združene strojne tovarne prej Praška družba, za gradnjo strojev, prej Ruston, Bromovsky in Ringhoffer, so — kakor že ime pove — nastale s postopno fuzijo več strojnih tovarn, ki so bile poprej desetletja udeležene na razvoju industrije v Srednji Evropi in ki so opravile pionirske delo v opremljanju specialnih industrij, zlasti v opremljanju sledilnih tovarn, pivovarn izdelovalnic slada, špirta ter hladilnic in električnih central. Vse te tovarne so slovele kot vodilne v Evropi.

Leta 1927. so se Škodovim tovarnam priključili premovalniki v Nyřany. 1923 so bile od države vzete v zakup ladje delnice v Komárnu ob Donavi in 1924. je bila izvedena unija akcijskih železarn v Hradecu s Škodovimi tovarnimi.

Največje delavnice za avtomobile in elektrotehniko

Leta 1925. je bila izvršena fuzija z znano najstarejšo, že 30 let obstoječo češkoslovaško avtomobilsko tovarnico Laurin & Klement in Škodove tovarne so s tem prišle v ugodni položaj, da so postale z razširitvijo produkcijskega programa že obstoječih avtomobilskih delavnic v Plzni vodilno podjetje češkoslovaške avtomobilske industrije.

Leta 1927. so pridobile Škodove tovarne izvrstno organizirane elektrotehnične tovarne tvrdke Bartelmus, Donat & Cie. v Brnu. Njihov proizvodni program je bil prilagojen lastnim velikim elektrotehničnim delavnicam v Plzni in zraven si je podjetje pridobilo še druge objekte na Moravskem in uredilo v njih fabrikacijo vsakovrstnega električnega orodja in aparatov.

Po 1924. ko se je začela na Češkoslovaškem velika gospodarska konjunktura, se je tudi delovni obseg Škodovih tovarn nadalje razmahnil z več finančnimi in trgovskimi udeležbami doma in v inozemstvu.

Orožje, letala in kabli

Leta 1924. so postale Škodove tovarne soudeležnice pri nekdanji državni Brnjski tovarni orožja, ko se je leta prejšnjega v delniško družbo. 1925 pa so dobile tudi deleže pri podjetju Kablo, tvornici kablov in jeklenih vrvi.

Proti koncu 1926 so Škodove tovarne kupile neko tovarnico letal, ki so jo potlej pod imenom Avia počasi izgradile v eno najmodernejših podjetij za gradnjo letal. To leto se je okrog Škodovih tovarn stvarjen koncern razširil tudi še v Češkoslovaško družbo za zračni promet.

Na kraju tega kratkega historičnega pregleda moramo med posejiti, ki so bila priključena Škodovim tovarnam, omeniti še: zavode za proizvodnjo železniškega materiala v Adamovu, tvrdko Novak & Jahn za gradnjo pločevinastih konstrukcij in strojev za mlekarne, družbo Konstruktiva za gradnjo cest in firmo Omnipol, ki so ji v teh letih krize, vezanege prometa z devizami in sličnega, poverjeni neodložljivi kompenzacijski posli z različni državami.

Iz gornjega pregleda je razvidno, da se v Škodovih tovarnah enako uveljavlja stremenje po vertikalni in po horizontalni izgradnji podjetja, ki je tako karakteristično za moderno industrijsko gospodarstvo, čigar cilj je zmanjšanje splošnih stroškov, kakor tudi čim večja neodvisnost glede surovin in polfabrikatov. Dopolnitev Škodovih tovarn s celovito novih podjetij je nedvomno za današnje in bodoče delovanje družbe velikega gospodarskega pomena, ako vpoštevamo, kako so bile nove ustanovljene Škodove tovarne v ostrem konkurenčnem boju od vojne utrjene in gospodarsko izčrpane Evrope prisiljene, prebiti se skozi prehodne kritične čase, hkrati prisiljene tudi z vso energijo izvesti za potrebe mirnih časov usmerjeni produkcijski program, temelječi na uvedbi moderne racionalne obratne organizacije, ki naj zniža proizvodne stroške in s tem poceni izdelke.

Brez Škode ni „Normandije“ in drugih orjaških parnikov

Jedro Škodovih tovarn so fužine, to so livarne, jeklarne, kovačnice in valjarne. Livarne se nahajajo v Plzni, Pragi, v Kraljevem Gradcu ter fabricirajo izdelke iz jeklene litine, sive ali specialne litine, iz legiranih specialnih jekel z dodatkom kroma, kromovega nikla, wolframa, mangana, vanadija itd., dalje iz rdeče litine in lahkih kovin od največjih komadov, ki tehtajo do 100 ton, pa do najmanjših masnih izdelkov po strogo predpisanih mehaničnih in kemičnih svojstvih. Posebna specialiteta jeklarne so tudi odlitki za potrebe brodogradnje, n. pr. za ladje Normandie, Bremen, Saturnia in druge orjaške parnike, za katere je jeklarne dobavila gredice, gredi, ležaje, krmila, pogonske ročice itd. Omeniti moramo tudi še odlitke iz specialnega jekla za drobilnice in strojne dele, podvržene izredno močni obrabi ter odlitke iz specialnih zlitin, kakor ferokromita, fersilita škoda, ki so odporne proti kislinam, alkalijam in ognju ter se mnogo rabijo v kemičnih industrijah. Livarne so kar najmoderneje opremljene (številne električne peči) in izdelujejo posebne vlitke za konstrukcijo avtomobilov in letal. V velikih masah fabricirani komadi se vlijeajo pod pritiskom v kovinske kalupe in se

odlikujejo po svoji gladki površini in skrajni preciznosti v masi in dimenzijah, tako da se lahko prihrani vsaka nadaljnja obdelava.

Na Škodovih fužinah grme orjaški stroji

V kovačnicah (za grobo kovanje in kovanje v kalupu) se izdelujejo vsakovrstni kovani strojni deli do teže 65 ton, največja ročni obratovala in turbinska kolesa, iz enega samega kosa skovani recipienti za visoke pritiske itd. V kalupih kovani konstrukcijski deli se izdelujejo v serijah po posebnimi vreteničnim stiskalnicami. Vsi kovani izdelki pridejo nato v specialne kalupnice in se podvržejo posebnim toplotnim procesom.

Valjarne pri Plzni izdelujejo vse vrste profilnega in paličastega železa. V tovarni za vzmeti se izdelujejo lamelne in spiralne vzmeti za vsakovrstne potrebe. Jeklarni prideljena tovarna zobatih koles izdeluje zobata kolesa vseh sistemov in okrovice za vsakovrstna predelja.

Strojne delavnice Škodovih tovarn izdelujejo vse vrste pogonskih, obdelovalnih in pomožnih strojev za vse panoge industrijske proizvodnje, za transportne naprave ter za državna in komunalna podjetja. Naj omenimo tu popolnoma na splošno: celotne opreme za kotlarne in elektrarne, naprave za črpanje in za proizvodnjo stisnjenege zraka, hladilne stroje, celotne opreme za sladkorne tovarne, pivovarne, tovarne špirta, tekstilne tovarne, obratovalnice kemične industrije, pilarnice, klavnice, naprave za sežiganje odpadkov, podjetja za keramiko, rudnike in fužine itd.

Ladje, lokomotive, traktorji — svetovni promet

Važno mesto v produkcijskem programu Škodovih tovarn zavzemajo vsakovrstni transportni stroji: lokomotive, avtomobili, traktorji, trolejbusi, železniški motorni vozovi, na pogon s paro, bencinom, nafto ali elektriko.

Škodove tovarne razpolagajo z enimi največjih avtomobilskih delavnic Srednje Evrope in z najmoderneje urejeno tovarno za gradnjo vseh vrst aeroplanov.

Ladjedelnica ob Donavi gradi rečne ladje, zlasti motorke z brzotočnimi Škodovimi dieselskimi motorji.

Elektrotehnični tvornici, ena za izdelovanje velikih generatorjev in motorjev, druga pa za opremo in aparate, sta skupaj s podjetjem Kablo, ki pripada koncernu in ki izdeluje vse vrste in sisteme kablov, urejeni za gradnjo in opremo električnih central, električnih omrežij in električnega pogona. Tu se izdelujejo električni

stroji od najmanjših serijskih motorjev do strojev na napetost 60.000 in 100.000 voltov in za največje učinke.

Velike konstrukcijske delavnice za gradnjo mostov se bavijo s proizvodnjo jeklenih konstrukcij, dvigal, greblenic za vse vrste pogona, z gradnjo mostov, visokih stavb, jezov, v celoti zvarjenih mostov za ceste, kasonov, strešnih konstrukcij itd., ki se dobavljajo po vsem svetu. Dalje se tu izdelujejo nosilne konstrukcije in ogrodja za največje stroje, ker se električno zvarjene konstrukcije pri enaki ali še večji trdnosti pač odlikujejo po svoji manjši teži.

Dobro orodje — dobri izdelki

Lastna tovarna za izdelovanje orodja in orodnih ter obdelovalnih strojev izpopolnjuje bogati produkcijski program. Tu se izdelujejo prav vsi stroji za obdelavo kovine, dalje najdovršenejši brzi delavni stroji in avtomatične stružnice, ki zaslužijo še prav posebne pozornosti.

Med specialnimi stroji, ki jih izdelujejo Škodove tovarne, naj omenimo h kraju še konstrukcije za gradnjo cest, drobilnice kamna in gramoza ter vsakovrstne poljedeljske stroje, centrifuge za mleko, stroje za izdelovanje surovega masla in končno vsakovrstne stroje s področja fine mehanike n. pr. stroje za izdelovanje cigaret, stroje za pakiranje in vsakovrstne druge pomočne stroje, kakršne rabijo tobačne tovarne.

Škodove tovarne imajo lastne premovalnike, kamnolome, apnenice, lastne železne rudnike, tako da so v pogledu surovin v marsičem popolnoma samostojne. Tovarne se zmerom trudijo za čim večji tehnični napredek. Imajo lastne laboratorije in preizkuševalnice. Po izjavah strokovnjakov, ki so zadnja leta posetili podjetje, spadajo te med najmoderneje metalurške in mehanične raziskovalne institutе v Evropi. Zlasti se pazi na kolikor moči široko izvedeno normiranje in racionaliziranje produkcijskega procesa.

Vzorna skrb za delavstvo

Dobrodelne institucije podjetja so silno velike in obsegajo zdravstvene domove za delavce in nameščence, okrevališča, bogate podporne fondе, šole za odgoj naraščanja in kot oporo za starost bogato dotirani pokojninski zavodi.

Mreža zastopstev Škodovih tovarn je razpeta širom sveta in postaja zmerom gostejša, zlasti še, odkar se je podjetju priključila družba Omnipol, ki opravlja kompenzacijske posle z inozemstvom. V Jugoslaviji zastopajo Škodove tovarne firme: Jugoskoda d. d. Beograd, Zagreb, v Ljubljani prodaj njihove stroje Leopold Paulič, Aleksandrova 4. — avtomobile znamke »Škoda« pa Emanuel Rosa na Poljanski cesti 69. Upravičeno lahko trdimo, da so Škodove tovarne podjetje svetovnega slovesa, ena izmed velikih pionirskih ustanov tehničnega napredka.

Ureditev Savinje pri Celju

Popolna preureditev celjskega ovinka pod Starim gradom — Preložitev struge Savinje in železniške proge ter gradnja železobetonskega mostu čez Savinjo — Namestitve zatvornice pri damskem kopališču ter ureditev velikega kopalnega in vesalnega bazena in elektrarne v Savinji — Najetje posojila za regulacijo

Celje, 23. decembra.

Vprašanje regulacije Savinje, ki predstavlja civilizacijski problem mesta Celja in vse celjske kotline, je bilo sproženo že pred desetletji in je stopilo pred nekaj leti končno v odločilni štadij. Treba je bilo nešteti akcij, intervencij in naporov, da je končno uspelo izposlovati pričetek regulacijskih del. Največji zaslug za uspešno rešitev vprašanja regulacije Savinje so si pridobili narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in nekateri drugi čimtelji. Regulacija Savinje je doslej izvršena v prvih dveh etapah in sicer od Rifengozda mimo Tremerja do Košnice v skupni dolžini 3 km. V letošnji jeseni so se pričela dela v tretji etapi, ki sega od Košnice do kamnoloma na Polulah in je dolga 800 m. Ta dela bodo končana do prihodnje pomladi. Regulacijska dela so zlasti v drugi in tretji etapi izvršena zelo solidno. Učinek doslej izvršenih regulacijskih del je presenetljiv in postaja od leta do leta vidnejši. Uspeh se kaže v hitrejšem odtoku vode ob daljšem deževju. Četrta in peta etapa regulacije Savinje segata od kamnoloma na Polulah do drugega železniškega mostu.

Jedro regulacije Savinje pa tvori čista etapa, to je tako zvan celjski ovinek pod Starim gradom, ki sega od drugega železniškega mostu gori do damskega kopališča pri mestnem parku. V celjskem ovinku bodo strugo Savinje v približno 300 m dolgem prekopu v obliki lahkega loka premestili proti zapadu nekako na ono mesto, kjer pelje sedaj železniška proga, železniško progo pa bodo premestili v smeri proti Staremu gradu na bodoči levi breg Savinje. Tako bosta odpadla oba železniška mostova, ki sedaj ovirata odtok vode in sta zaradi starosti itak že iztrošena. Namesto teh dveh mostov bodo zgradili manjši železniški most čez sedanjo strugo Savinje pri kapelici nad sedanjim drugim železniškim mostom. Novi most bo vodil čez Voglajno, kajti sedanjo strugo Savinje pod Starim gradom bodo izpremenili v podaljšek struge Voglajne, tako da se bo izlivala Voglajna v Savinjo šele pri sedanjem železniškem mostu.

Strugo Savinje bodo tudi v celjskem ovinku znatno razširili in zavarovali z močnimi škarpami. Zato bodo morali porušiti Šimenčovo, Mutčevo in Weissovo hišo ter Eshovo mesnico na Bregu. V predelu med ovinkom pod Starim gradom in mestnim kopališčem pri parku bodo pomaknili strugo Savinje proti levemu bregu ter jo nekoliko zožili in zavarovali z nasipi. S tem bo mestni park pridobil na širini 10 do 15 metrov, tako da bodo lahko desno obrežje Savinje ob parku lepo uredili in olepšali. Ker bodo poglobili strugo Savinje za 1 do 2 metra, bodo morali sedanji primitivni in šibki leseni kapucinski most podreti. Zato bo treba zgraditi nov, širok železobetonski most z dvema rečnima opornikoma, ki bo vezal podaljšano Kolenčevo ulico pri Javnem skladišču v ravni črti s celjskim železniškim mostom.

sto na Bregu pod vilo »Savinjo« ter omogočil najkrajšo zvezo med banovinsko cesto Zagreb—Celje in državno cesto Ljubljana—Celje—Maribor. Z materialom, ki ga bodo pridobili v prekopu in pri poglobitvi struge Savinje, bodo nasuli novi železniški nasip na bodočem levem bregu Savinje pod Starim gradom, razširili prostor za povečanje železniške postaje in splanirali vse neenakosti terena od Voglajne do novega železobetonskega mostu na levem in deloma tudi na desnem bregu Savinje. Nekako v sredini sedanje struge Savinje pri Zangerjevem skladišču je projektiran železniški podvoz, ki bo vezal Masarykovo nabrežje preko novega mostu nad sedanjim izlivom Voglajne v Savinjo s Cesto na grad Banovinsko cesto, ki teče sredi Brega in dalje preko klance proti Polulah, bodo preložili k bodočemu desnemu bregu Savinje ter jo od novega železobetonskega mostu vse do Košnice razširili na 8 metrov.

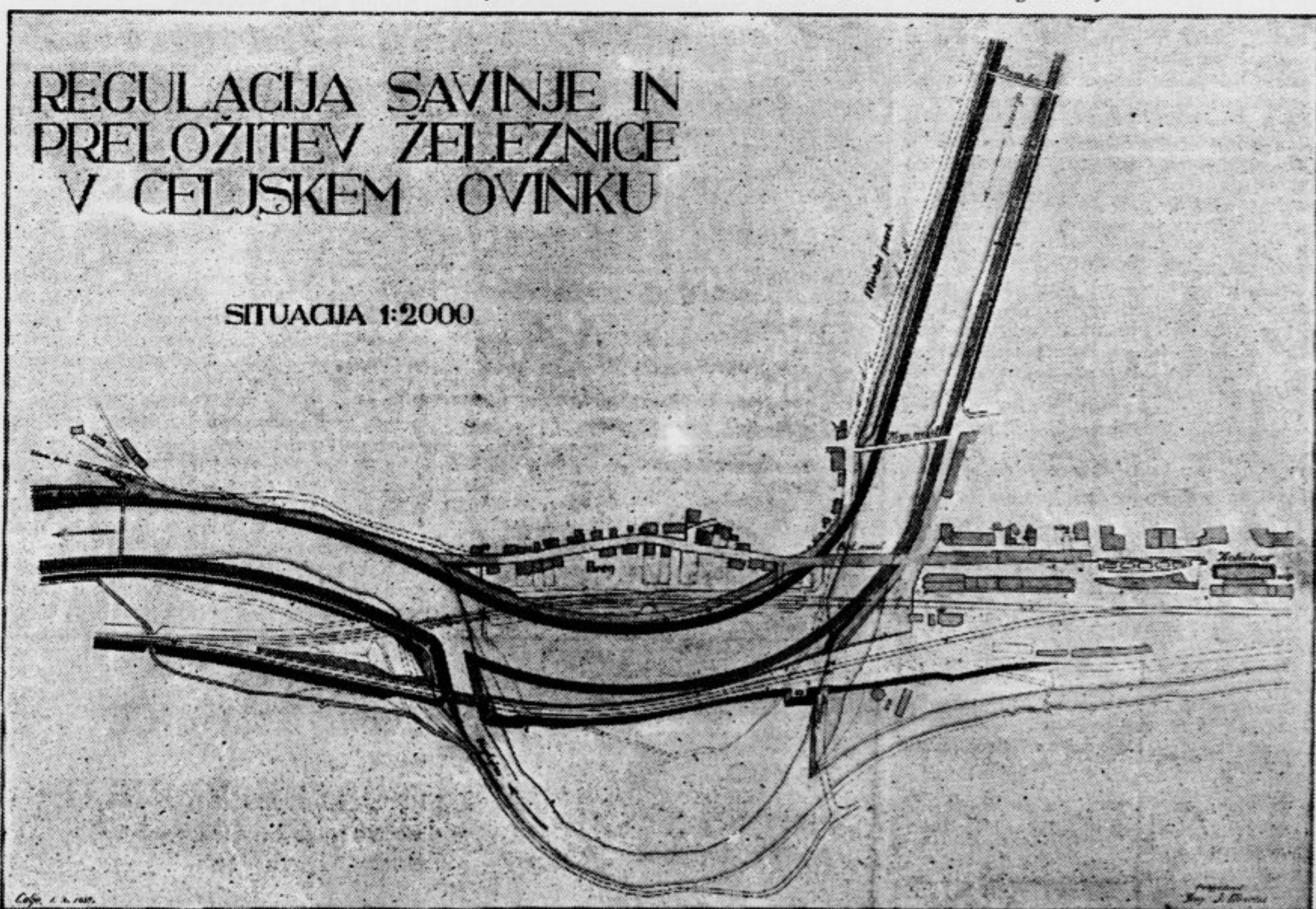
Da ne bo tok vode zasipal v šesti etapi poglobljene struge Savinje z gramozom, bodo na gornjem koncu šeste etape nekoliko pod damskim kopališčem fiksirali dno z 1 meter visokim pragom, ki ga nameravajo zgraditi tako, da bodo lahko nanj namestili v vsej širini Savinje 2 do 2 in pol metra visoko gibljivo zatvornico, ki bo zadržala Savinjo. Tako bodo pridobili 1 do 1 in pol kilometra dolga, 60 metrov široka in 2 do 3 metre globoka kopalni in vesalni bazen z mirno vodo v strugi sami. Omenjena gibljiva zatvornica bi bila zaprta samo v kopalni sezoni, ob visoki vodi in pozimi pa bi jo dvigali odnosno spuščali v korito. Zatvornico bi zgradili tako, da bi imeli splavarji vselej prosto pot in da bi se stopnja v nivou vode v poznejših letih lahko izkoristila za pridobivanje vodne sile. Ta elektrarna bi proizvajala približno 4 milijone kilovatih ur na leto, kilovatna ura pa bi stala samo 30 par. Če bodo sredstva na razpolago, bo mogoče ta za Celje in njegov okolis zelo pomembni načrt izvesti v dobi dveh ali treh let.

Projektiranje in nadzorstvo pri izvrševanju regulacijskih del na terenu vodi za bansko upravo tehnični svetnik g. inž. J. Mursa. Pri načelnih vprašanjih sodeluje univ. prof. g. inž. C. Znidaršič. Specialna hidrotehnična laboratorija po potrebi preiskuje inženirski laboratorij na ljubljanski univerzi. Tako je poskrbljeno, da prihajajo do izvršitve tehnično dozoreli projekti in da se denar prispevnih faktorjev tudi pravično uporablja.

Za celotna regulacijska dela, predvsem pa za preložitev celjskega ovinka ter gradnjo železniškega in novega železobetonskega mostu bodo potrebna znatna denarna sredstva. Zato ni mogoče zahtevati, da bi se ti veliki stroški krili iz tekočih dohodkov, temveč je potrebno najetje dolgoročnega posojila, ki ga bodo odplačevale tudi bodoče generacije.

REGULACIJA SAVINJE IN PRELOŽITEV ŽELEZNICE V CELJSKEM OVINKU

SITUACIJA 1:2000

PRVI SIVI LAS...

Gospa, tega jutra ste opazili svoj prvi sivi las. Brž ga izpulite in zakrijte pred svojim pogledom to krivico prirode.

V očeh sveta pomenijo sivi lasje starost, odrekanje pravice do življenja, odrekanje ljubezni...

Žena, ki začenja siveti, nima več pravice do sreče, niti do dela, ker danes iščejo povsod samo mlade osebe.

Izpulite hitro ta prvi sivi las, pa pomislite na to, da jih bo kmalu deset, pa tudi sto.

Zato ne izgubljajte več niti minute, temveč pojdite takoj k svojemu frizerju in zahtevajte, da vrne lasem njih prirodno barvo z aplikacijo »Imédia«. Vsi se barvajo s to barvo, ki je neškodljiva in vrača lasem njih prirodno barvo.

»Imédia« ne kviri las in dovoljuje trajno ondulacijo. Z »Imédia« ostanete večno mladi.

Zahtevajte od nas še danes z dopisnico brezplačno interesantno knjigo »Tajna vaše sreče«.

IMÉDIA

Nº 2

NEOPAZNA BARVA ZA LASE.

Edina, ki je dozdaj dovoljena od min. nar. zdravlja br. 20902.

L'OREAL, ZAGREB, Smečnikova 23/C.

HALO!
ZA BOŽICNE PRAZNIKE
si preskrbite vina po 8.— din v znanem
vinotoču „ŠIBENIK“

v Prešernovi ulici 5
Obenem pa želi svojim cenjenim gostom
vesele božične praznike!
Se priporoča **BUJAS MARTIN**

Ustvarite genialno zamisel!
mladega inteligenta

Na podlagi logike in izkustva, ki sem ga pridobil po veliki odisejdi preko zapadne Evrope in drugih kontinentov, sem objektivno skoncentriral vsa dejstva in si danes usojam tolmačiti ob tej priliki samo v omejenem okviru genialno zamisel, ki bi našla globokega odmeva v naši zemlji. Išcem osebo za sodelovanje, ki bi bila pripravljena pomagati ustvariti mojo zamisel, ki je 100% realna in sigurna. Vi sami pa boste eventuelno razpolagali s kapitalom. Dame imajo prednost. Potreben kapital 200—300 tisoč din. Ponudbe pridejo v poštev do 1. februarja 1938. Sodelovanje v vseh oziirih v okviru in duhu gentlemenstva. Cenjene ponudbe na ogl. odd. »Jutra«, Šelenburgova 5, Ljubljana, pod šifro »Genialna zamisele«

**Vesel Božič
in srečno novo leto**

Vam želita ter Vas vabita na dobro
kapljico

Marija in Filip Tornič
GOSTILNA PRI ZIMOVCU
Sp. Kašelj

**Kovinaste
krste**

naročajte pri izde-
lovatelju, kjer so
za 50% cenejši!

Maks U.S.S.A.R. — Maribor

Najlepše
Zavese SEVER — MARIJIN TRG 2
samo v trgovini

**Kupujemo domače
hrastove hlode**

v debelinah nad 25 cm in dolžinah nad 3 m. Ponudbe staviti na:
REMEC — Co.
lesna industrija — tovarna parketa, Duplica pri Kamniku

Čevljarske stroje,
ki so bili še pred kratkim v pogonu
— dobro ohranjene — od prodaja
po zelo ugodnih cenah
PETOVIA d. d. — PTUJ

Otroški vozički
najnovjših modelov

Dvokolesni
motorji, vtičniki

Šivalni stroji
pogrešljivi

TRIBUNA: F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 24.

Oskrbnik-ica SE IŠČE
za

Planinski dom pri Sv. Treh kraljih
na Velikem vrhu (Pohorje).

Vse potankosti pismeno podružnica Slov. plan.
na Velikem vrhu (Pohorje).

ČITAJTE IZBOR!

POSTARINA PLAČENA U GOTOVO
Godina II • Sveska 12
DECEMBAR 1937

IZBOR

najboljih savremenih članaka

DIN. 6

PRETPLATA:

GODIŠNJA DIN. 60

POLUGODIŠNJA DIN. 33

ČETVRTGODIŠNJA DIN. 18

ČEKOVNI RAČUN BROJ 40034

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU

REDAKCIJA I ADMINISTRACIJA: BOROVO

POSLE DVADESET GODINA: Ferdinand Perouka
ŽRTVE HOLYUDA: „The New York Woman“
TELEFON: „The National Geographic Magazine“, Vašington
BUĐENJE ARABIJE: „Frankfurter Zeitung“
BRAZILIANSKI DIKTATOR VARGAS: „Gringoire“, Pariz
O UČINAJU BIOSKOPA: „Nineteenth Century“, London
JAPAN I KINA: „Asia“, Njujork
SCOTLAND-YARD: Harry Grey
VUK KARADŽIĆ: Aleksandar Belić
FAŠIZAM U JUŽNOJ AMERICI: „Current History“, Njujork
LOVCI BISERA: „Neues Wiener Journal“, Beč
JESTE LI SREĆNI U LJUBAVI? Alfred Adler
NEMAČKA I RUŠIJA: „Europe Nouvelle“, Pariz
ITD.

Posamezna številka 6 din Letna naročnina din 60

Ako se še niste naročili na IZBOR ali ako ga še niste čitali, izrežite spodnji kupon in ga takoj pošljite upravi IZBORA v Borovo, ki vam brezplačno pošlje številko IZBORA na ogled

Administraciji IZBORA, Borovo

Pošljite mi brezplačno številko IZBORA na ogled.

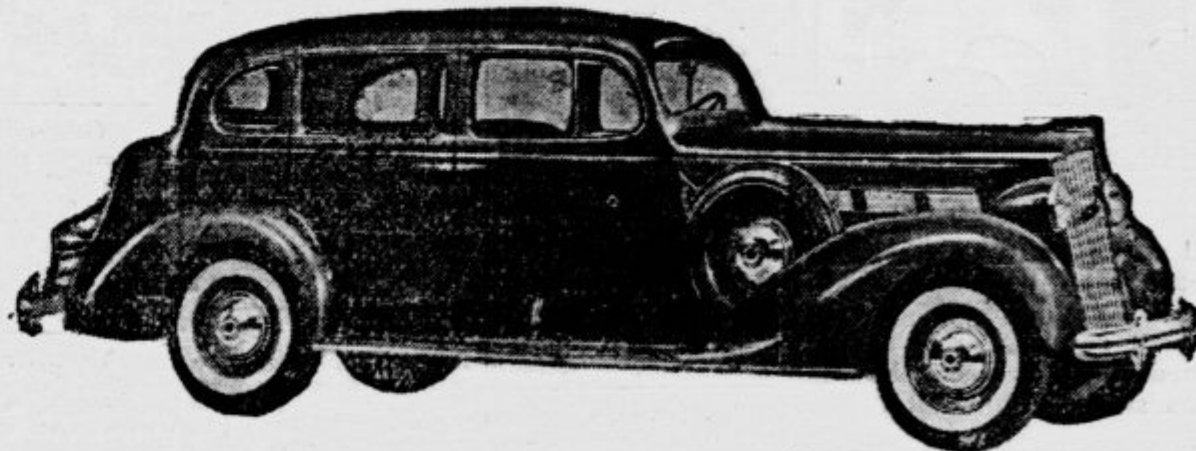
Ime _____
Adresa _____
Poklic _____

PACKARD

6 in 8

Vam nudita veliko udobnost

Najboljša kvaliteta in neoporečno delovanje motorja
PACKARD SIX je eden najskromnejših ameriških voz
normalne velikosti

Oglejte si ta voz, preizkusite ga in osebno se prepričajte
o najboljši kakovosti PACKARD avtomobila

Generalno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo

W. H. SMYTH

Beograd
Miloša Velikog 3
Tel. 23379

Zagreb
Gundulićeva 15
Tel. 27-82

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

PODKUZNICE: Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split.
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%

Dovolje e kratkoročne kredite v tekočem računu - Eskontira trgovske menice
NOVE VLOGE VSAK CAS IZPLAČLJIVE ZNASLO DIN 27.000.000

DELNIŠKA GLAVNICA DIN 20.000.000.—
Vrši vse bančne posle najkulantneje

CENE MALIM OGLASOM

Do 60 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki iščejo službo Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopolni in znižitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali dajanje naslovov Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali dajanje naslovov Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na štiro se prilagajate smatki! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakmah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ostroga jih je vpsolati v pismu obenem s naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

NESTLÉ

ČOKOLADA

V vsaki tablici odlične čokolade NESTLÉ, ki se prodaja po 1.— din in višje, se nahaja lepa slička. Hranite te sličice za novi album »Čudeži iz vsega sveta« III. zvezek. »Lepe pripovedke«, ki jih morete nabaviti pri svojem dobavitelju, in kateri album je zelo zanimiv in poučen.

Na Stefanovo

velika predpustna zabava pri MARIČINU v Zg. Šiški. 32013 18

Gostilna pri

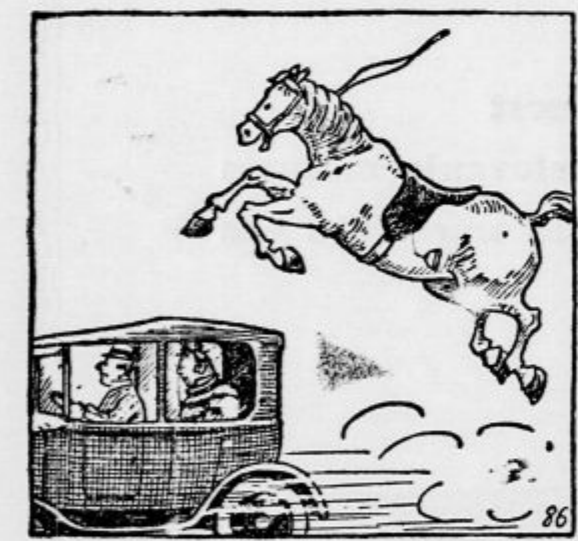
»Maksnu«
Bp. Šiška, Jernejeva 24.
Čejevanje občinstvu
vzljubno usmijanoma. Da
soli, doli se plačajo
sajga najboljše vin,
Pravni Jernejevini,
rizing očivid iz irske
gore od Jernejina Pra-
sa kakor tudi najbolj
še deantinsko deio in
črno vino. Prvovrstna
domaća in dunajska ku-
hinja. — Želim vsem
cenjenim gostom in znan-
cem vselej občutno pra-
snike in srečno novo le-
to! — Se priporoča.
Klanar Maki.
32035 18

Za božične praznike

vsaj v gostilno k »PANJU«
Vegova ul. 10., kjer se bo-
ste najbolje in največje
zabavali. Vsa dan in vsak
večer igranje klavirja, petje
in druge domače zabave.
Toči se praznično izborni
dolenjski cvetki, fina sta-
jerska vina in tako dalje.
Ob vsakem času razna topla
in hladna jedila, fine do-
mače uravne in pečnice,
tako da bo vsak gost kar
na boljšo postojano in zado-
voljen. Zato pridite in za-
bavajte vedno vse v go-
stilno k »PANJU« — Za
obilen obisk se priporoča
in Vas vabi gostilničar
TONE HUC
32167 18

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

In že je jel srdito trzati za vajete. Ti so bili seveda slabo privezani in so kmalu odnehali. Konj je najprej spustil avtomobil naprej, potem se je pa zapnil v svoj najimenitnejši cirkuški skok in res priletel na streho avtomobila!

Z glasnim treskom se je sesedla streha voza kakor vžigalična škaticla. Lekar- nar si je hotel z drznim skokom rešiti življenje, kar je povzročilo, da se je voz, ki ga ni zdaj nihče več ravnal, zaletel v drevo.

Uradnika(eo)

za trgovanje z mes. dia-
jom ki bi vodila tudi
samskemu trgovcu po
spodnjem, prejmem.
— Nastop 1. januarja ali
pozneje. — Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Susa«. 31463 1

Natakarico

pridno posteno, isčem.
Prednost Gorenci. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
ra pod »Prijazna«. 31748 1

Tovarniški delavec

ki je res pripraven za
vsako delo in je že da-
je casa samostojno de-
lat v tovarni bari ge-
mični stroki ali podob-
no. dobi službo. Ponud-
be z navedbo službe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Delavec za vse«. 31962 1

Tvornica

parfumerije
sprejme boljše delavce
vsako delo in je že da-
je casa samostojno de-
lat v tovarni bari ge-
mični stroki ali podob-
no. dobi službo. Ponud-
be z navedbo službe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Delavec za vse«. 31962 1

Več delavk

ki so bile uslužbene prej-
manj dve leti v tvor-
nici kandidatov ali karto-
naže. v sevarni ali ke-
mični tovarni. Sprejme
po pakovanju sprejme
tako tovarna. Ljub-
ljani. Ponudbe z naved-
bo dosedanje zaposlitve
na ogl. odd. Jutra pod
»Spretna delavka«. 31961 1

Natakarico

spretno posteno, okrog
25 let, simpatična, vse-
lega znašča. Vajeno tu-
di šivanja sprejme bolj-
ša gostilna v trgu z ja-
nuarjem ali pozneje. —
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 31993 1

Dekleta

močnega, zuračnega, ra-
zumnega, ki ima veselje
do gospodinjstva. Vajeno
tu. dobi službo. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Marija«. 31951 1

Izurjen tesar

in absolvent tehniške
šole, ki bi se hotel sa-
mostojno naseliti v Dra-
vogradu ali Prevalju.
Kjer ni nobenega tesar-
skega mojstra, dobi služ-
bo. Ponudbe na podruž-
nici Jutra v Mariboru pod
»Sigurna eksistenco«. 31952 1

Služkinjo

za vsa hišna dela sprej-
mem z novim letom.
Bergman. — Ljubljana.
Poljanska 85. 31948 1

Soferja

mehaničar, neoznjenega
vojašine prostega. Pra-
sko sprejmem. Ivan Per-
šern. Kranj. 31977 1

Mesar in

prekajevalec
samostojen pomočnik s
veletno prakso in do-
brimi spretnostmi. dobi
službo. Plaša 600 din
in vso oskrbo. Naslov v
vseh posloval. Jutra. 31975 1

Gostilničarja

z lokalom in opremo,
iščem za vodstvo go-
stiline v Ljubljani, s na-
stavi prvovrstni vini.
Kuhinja kapital željen.
Naslov na naslov. Jo-
zeba. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Zelo
ugodno 888«. 31968 1

Službo dobi

inteligent ki posodi ali
prekupi 100.000 din.
Ponudbe na oglas
odd. Jutra pod »Eks-
stencija 888«. 31964 1

Prodajalko

za trgovanje z mes. dia-
jom ki bi vodila tudi
samskemu trgovcu po
spodnjem, prejmem.
— Nastop 1. januarja ali
pozneje. — Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Postena in resna«. 31964 1

Vzgojiteljico

ali učiteljico
s perfektnim znanjem
nemščine, po možnosti
tudi francosine ali an-
gelske in nekaj glas-
be, isčem k letošnemu
fantku. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dobra
vzgojiteljica«. 31924 1

Dekle

vajeno hišnih del in ku-
hine. isčem k slovenski
družini v Srbiji. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Trstenik«. 31933 1

Ščetrarski

strokovnjak
z obrtno pravico, zmo-
žen modernih izdelkov,
dobi službo. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Akordno delo«. 31898 1

Knjigovodjo

ki je oseben korespon-
dent, sprejme industrijs-
ko podjetje v stalno
službo. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Knji-
govodja bilancista«. 31970 1

Vrtnarskega

vajenca
in pomočnika, marljivo
in postenega sprej-
mem 1. januarja s bra-
no u stanovanjem vrtnar-
stvo Adolf Vatovec. —
Vrbov trg. 32021 1

1. februarja 1938

dobe mesto
prva in druga prodajal-
ka za damsko konj. tr-
govino v Ljubljani. Pri-
govora mora biti vsa-
stara ako verizana samostoj-
na moč z znanjem nem-
ščine. Ponudbe z naved-
bo dosedanje zaposlitve
na ogl. odd. Jutra pod
»Ne preko 30 let«. 32018 1

Saldakontista(injo)

zmožnega, a takojšnjim
nastopom službe isče vo-
lika industrija. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Hiter delavec«. 32050 1

Trgovsko pomočnico

čedne zunanosti, takoj
sprejmem v stalno slu-
žbo. Ponudbe na oglas
odd. Jutra pod »Zmo-
žna kavičje 2.000 din«. 32039 1

Fanta

okrog 18 let za trgova-
ko in hišna dela sprejmem
takoj. Pismene ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Gorenjski fant«. 32060 1

Stalno službo

v trgovini dobi, kdor je
zmožen kavičje. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Posten delavec«. 32077 1

Službo vratarja

močnega čuvaja ali ka-
karkoli isče 26letni
inteligent, vojašine —
prost fant. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Hvaležen«. 32084 1

Delavce

za biserne gumbce, do-
bre strokovnjake za re-
zanje sprejmem. Jo-
zeba. Ponudbe na oglas
odd. Jutra pod »Zelo
ugodno 888«. 32143 1

Zenski model

za aktno študije s har-
matičnim telesom 18 let
stara, fotomaterijal
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra. 32124 1

Zenska pisarniška

moč
perfektno v nemščini in
slovenščini, sprejem.
— Pismene ponudbe z naved-
bo referenc pod »Četlema
praksa na Aloja Compod
d. z o. z. Ljubljana, Ale-
ksandrova c. 2-1. 32153 1

Gospodično

s primerno izobrazbo, z
znanjem perfektno nemš-
čine, event. francosine, ki bi
dopolnila pomagala v pis-
ni, popoldne na nadzirala
pri učenu 10letnega dečka.
iščem za zven Ljubljane
Prizane ponudbe z naved-
bo plače na ogl. odd. Jutra
v Ljubljani pod »Mirni
dom 449 do 1. I. 1938
32154 1

Vzgojiteljico

inteligentno, razumljivo go-
vorilno, ki bi imela otroka
okrog 23 let starost.
Simpatično, velikost okrog
163, sprejme gospod. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod značko »Boljša zdravo
redno«. 32156 1

Kontorist

s prakso, dobro veziran
izurjen v knjigovodstvu
slov., nemški in srbski ko-
respondenc, dobi mesto v
gosp. predmetu. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra pod
»Vesten in pridne«. 32158 1

Varuhinjo

zdravo in vestno, za po-
pomne sprejem k liet-
nemu otroku. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»E. V. e. 32155 1

Vzgojiteljico

z znanjem nemščine —
isčem k 1/2letnemu otro-
ku za 15. januar. Po-
stev pride samo gospo-
dična z veletno prakso.
Ponudbe s sliko na ogl.
odd. Jutra pod »Vesta
1938«. 32083 1

Gospodinjska

pomočnica
snažno, vajeno samostoj-
na kuhinja in vsaj pre-
ma hišnih del in je služila
v boljših hišah sprej-
mem k 2 osebam. — Sv.
Petra cesta 28-1. 32110 1

Garajnska mojstra

več avtomobilov in so-
bojere za tovarne avto-
mobile popolnoma izo-
stane sprejem. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Sprejem takoj«. 32111 1

Dekle

izveščano v prodajanju
sprejem za stalno v
prodajalno sadja. inor-
macije Resljeva, 4. 32081 1

Trgovskega

pomočnika
prvovrstno majhno moč.
manuakturista sprejme
1. februarjem 1938 ve-
lika trgovina. Reflektira
se samo na vsakozmo-
sodnega in dobro izur-
jenega prodajalca. Pred-
nost imajo vsi tudi spe-
cijerje. Lastnoročno pi-
sane ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Manu-
fakturista«. 31877 1

Dietno kuharico

perfektno v vegetarijski
hrani in event. po dr.
Gersonovi metodi takoj
sprejem za stalno k
rekonvalescentu. Ponud-
be z zahtevki plače in
vseh Ljubljane. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Dosedanje služ-
bo na ogl. odd. Jutra
pod »Manu-
fakturista«. 32025 2

Knjigovodja

s trgovsko izobrazbo in
znanjem nemščine želi
sprejem sedanje mesto pre-
meniti, najraje kam v
bližino Celja. Cenj do
pise prostim pod »Samo
stojna moč na ogl. odd.
delek Jutra. 32024 2

Tekstilni

podmojstra
z veletno prakso, isče
službo. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 32047 2

Služba plačilne

natakarice
iščem v hotelu ali v
lokalu restavraciji, zase-
ljeno v Mariboru. Zmo-
žna kavičje, osebne pra-
vice. Prevažam tudi
boljšo gostilno ali bank
na račun. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Gorenjska 2204«. 32079 2

Sofer

dobi mesto za tovarni svto.
Ponudbe na podružnici Je-
tra v Celju pod značko
»Trezen«. 32195 1

Plaćilno natakarico

edne zunanosti, sred-
nje starosti, z znanjem
slovenščine in nemščine
vsem Nistom službe ta-
kot Hotel Skoberne. —
Celje. 32198 1

Dve mlajši

sprejemem za dober me-
se v manjši trgovini.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Kralj
na ogl. odd. Jutra. 31603 1

INERIRAJ

V »JUTRU«

Službo išče

vsaka oseba, ki ima is-
rno 8 Din za štiro ali ja-
nje naslova 5 Din, naj-
manjši znesek 12 Din
Uradnica
z veletno prakso želi
primerneje mesto po
možnosti v večji trgo-
vski ali industrijskem
podjetju. Reflektira tu-
di na mesto diagačni
čarke. Cenj ponudbe
pod »Vesta in mariji
va« na podruž. Jutra
v Mariboru. 31652 2

Kateri gospod

ravnatelj
bi bil res tako dober in
smilen, da bi me zaposlil
v svojem podjetju za pis-
niškega slugo. Imam naj-
boljšo izobrazbo. Služil
sem v pisarni še dolgo
doba podetja in vesno
Sem odd 6 članske družbe,
ki živi zaradi moje brep-
selnosti v »krajnem pom-
nkanju. Sem v najboljših
letih, priprane zunanosti
lepo prostim, da bi se kdo
predstavnikov slovenske
podjetji spomnil za pra-
vke in mi naklonil zapo-
sle. Ponudbe prostim pod
»Zanesljivi in trez-
ni« na og. odd. Jutra.
31893 2

Gospodična

z veletno pisarniško
prakso, zmožna vsen pi-
sarniških del stroje. Ja
in nemščine isče pri-
merne mesto. Gre tudi
za blaginjsko. — Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod štiro »Z novim
letom«. 31941 2

Simpatična gospa

»sestransko zanesljiva
prvovrstna računalnica,
perfektna v nemščini.
isče sapsativno v pisarni.
Ponudbe pod »Zboljša
nje položaj« na oglas.
odd. Jutra. 31890 2

Gospodična

z znanjem nemščine —
absolventka dvorazredne
šole, vajena vse pri-
sredniške del želi preme-
niti službo. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod štiro
»Zanesljiva in postena«. 31882 2

Tkalski mojster

s 10letno prakso želi
stopiti takoj v službo.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Tkalski moj-
ster«. 31993 2

Pridno dekle

posteno 22 let, vajeno
trgovine, gostilne in sa-
mostojnega gospodinj-
stva z dogovornimi spi-
rali isče službo s 1 ali
15. januarjem, gre
za natakarico. — Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod »Kuharica k manjši ob-
vaji. Ponudbe na trgo-
vino Bošič. Zabukovje
pri Sevnici ob Savi. 31996 2

Trgovski pomočnik

mesane stroke, vojaši-
ne službo, 22 let, 26
čla trgovina. Reflektira
se samo na vsakozmo-
sodnega in dobro izur-
jenega prodajalca. Pred-
nost imajo vsi tudi spe-
cijerje. Lastnoročno pi-
sane ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Manu-
fakturista«. 32025 2

Knjigovodja

s trgovsko izobrazbo in
znanjem nemščine želi
sprejem sedanje mesto pre-
meniti, najraje kam v
bližino Celja. Cenj do
pise prostim pod »Samo
stojna moč na ogl. odd.
delek Jutra. 32024 2

Tekstilni

podmojstra
z veletno prakso, isče
službo. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 32047 2

Služba plačilne

natakarice
iščem v hotelu ali v
lokalu restavraciji, zase-
ljeno v Mariboru. Zmo-
žna kavičje, osebne pra-
vice. Prevažam tudi
boljšo gostilno ali bank
na račun. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod št.
»Gorenjska 2204«. 32079 2

Sofer

dobi mesto za tovarni svto.
Ponudbe na podružnici Je-
tra v Celju pod značko
»Trezen«. 32195 1

Plaćilno natakarico

edne zunanosti, sred-
nje starosti, z znanjem
slovenščine in nemščine
vsem Nistom službe ta-
kot Hotel Skoberne. —
Celje. 32198 1

Dve mlajši

sprejemem za dober me-
se v manjši trgovini.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Kralj
na ogl. odd. Jutra. 31603 1

INERIRAJ

V »JUTRU«

Težka zimska hrana

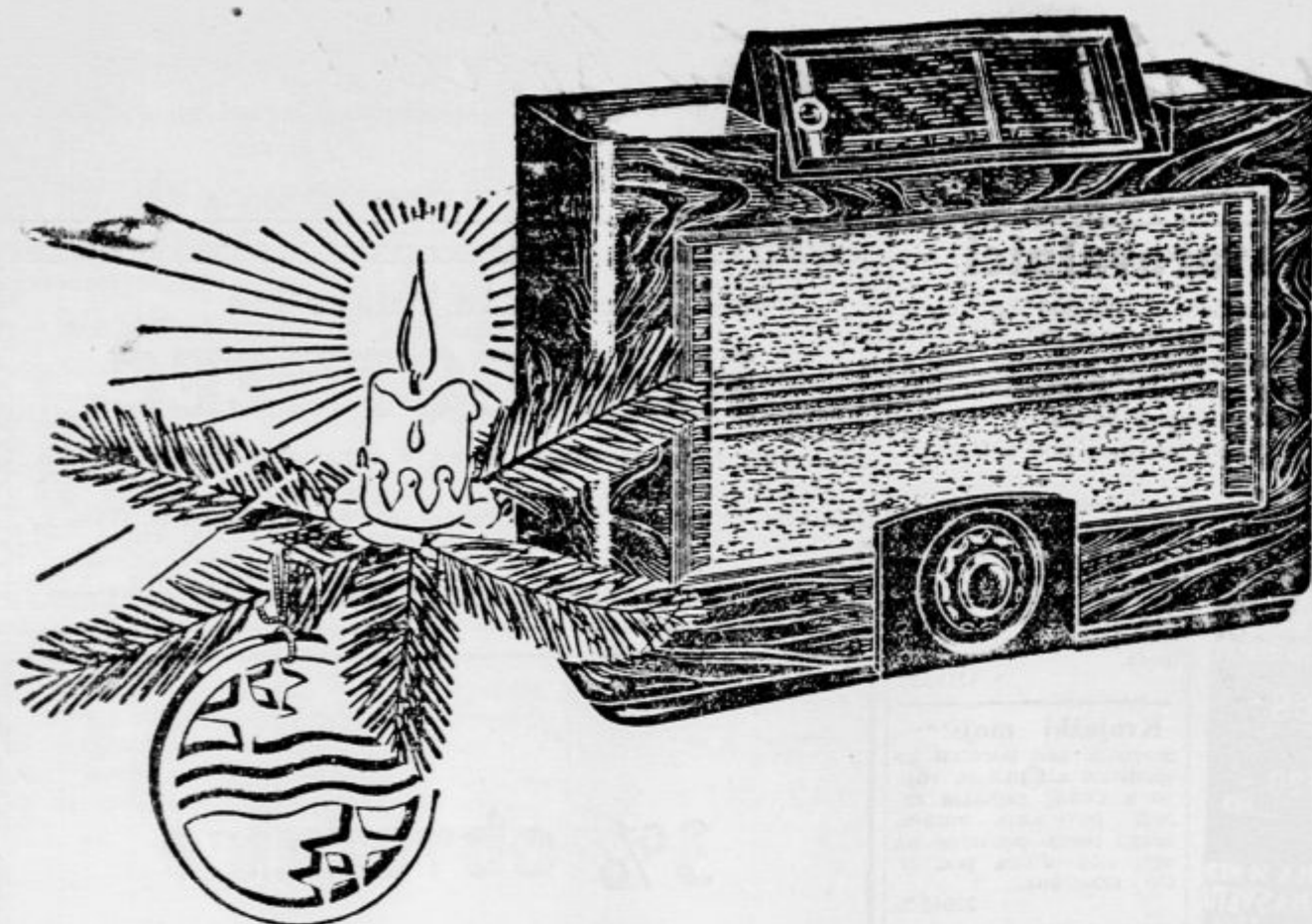
PHILIPS MAZURKA 890

Uresničene so želje tudi največjega izbirčnega!

Tonsko čudo med radio-aparati — monogumb — kontrastna ekspanzija — nastava po občutku — stik s tremi diodami — preklopna skala — difuzor zvoka — avtomatska dušilka za visoke in nizke tone — rdeče štedljive „MINIWATT“ elektronke — in druge prednosti združuje tip 890.

Spoznati ta znameniti aparat pomeni višek današnje radio-tehnike — Naši trgovci vam bodo radi neobvezno predvajali naše aparate.

PHILIPS RADIO

Zakaj kupite Mizarske stroje

fabrikat TEICHERT najugodnejši?

Zato ker se na njih trpežnost lahko zanesete, saj so vsa sedišča ležajev in prizmatična vodila, brušena na specialnih avtomatih in se nikdar ne pojavijo zajedaje.

ker so motorji dovolj močni, pravilno vdelani in je dotika rotorja s statorjem izključena;

ker je na razpolago velika izbira vsakovrstnih kombinacij v raznih izvedbah;

ker dobite tudi na obročno odplačilo in ker ima njeno zastopstvo domačo tvrdko

Trgovine strojev, strojni delov in orodja

Dovžan Ivan - Ljubljana

Celovška 34.

ter morete biti prepričani, da boste v vsakem pogledu najbolje, strokovnjaško in vestno postreženi.

Opozorjamo na današnji oglaš v »Slovenca«.

Trgovine strojev, strojni delov in orodja

Dovžan Ivan - Ljubljana

Celovška 34.

ter morete biti prepričani, da boste v vsakem pogledu najbolje, strokovnjaško in vestno postreženi.

Opozorjamo na današnji oglaš v »Slovenca«.

Planino

na posodo letim. — Po nudi na og. odd. lu tra pod »Za daljšo do bo.« 32142-26

Kromatično

harmoniko. Zeleni, novo triglasno, štirivrstno, 80 basov, prod. Vzemem v račun tudi staro kromatično ali diaton. Čavdek, Lj. Glince, Cesta VII. 2. 32157-26

Pohištvo

Beseda 1 Din davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 32157-26

Klubska garnitura

z zelenimi, novimi, 80 basov, prod. Vzemem v račun tudi staro kromatično ali diaton. Čavdek, Lj. Glince, Cesta VII. 2. 32157-26

POHIŠTVO

Od najmanjšega do naj. Beseda 1 Din davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 32157-26

Barvanje las

»Svetovalec« koncesionarna trgovska gospodarska POSLOVALNICA M. Kovacik Ljubljana, Viska ul. 3. 276-3

Avto

5-sedežna limuzina dobro ohranjena, zaradi povezanosti za vsako ceno napredaj, tudi na obroč. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32194-10

Novofundlandce

prilagojena izredno krasne, prosvetne pore. 32194-10

Konja - bosanca

nad 5 let starega, zdravega in brez hrb. kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Pravi bosanec«. 32033-27

Krasen pes

čistokrvna nemška doga, 9 mesecev star, visok 80 cm, napredaj. Na zahtevo poslovalnic Jutra. 32194-10

Pisalni stroj

rabljen, prodam. Trgovina, Tivarska 27. 32194-10

Elektromotor

izmeničen tok, 220 V, 1/2 KS rabljen, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Distanca«. 32159-29

Drobilec

za kamenje s ali brez pogona, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Drobilec«. 32203-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Obri

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. 32157-26

NOVE PEČI, ŠTEDILNIKE, OBLGO, POPRAVILA

kličite tel. 33-57. A. KOVACIK, Ljubljana, Viska ul. 3. 276-3

Naznanjam

da sem se preselil na Gajevce ulice 3. v Gledališko 7. II. ter se priporočam cenj. damam. Ana Hutter, salon za steklenice. 32088-30

FOTO!

Najcenejše prevzema refotiranje, kopiranje foto trgov. »Rakar«. Presernova 7. Vetrinjska ul. 30. Po najnižji ceni prodajam provizorne karte in plošče. 32202-30

Barvanje las

»Svetovalec« koncesionarna trgovska gospodarska POSLOVALNICA M. Kovacik Ljubljana, Viska ul. 3. 276-3

Avto

5-sedežna limuzina dobro ohranjena, zaradi povezanosti za vsako ceno napredaj, tudi na obroč. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32194-10

Novofundlandce

prilagojena izredno krasne, prosvetne pore. 32194-10

Konja - bosanca

nad 5 let starega, zdravega in brez hrb. kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Pravi bosanec«. 32033-27

Krasen pes

čistokrvna nemška doga, 9 mesecev star, visok 80 cm, napredaj. Na zahtevo poslovalnic Jutra. 32194-10

Pisalni stroj

rabljen, prodam. Trgovina, Tivarska 27. 32194-10

Elektromotor

izmeničen tok, 220 V, 1/2 KS rabljen, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Distanca«. 32159-29

Drobilec

za kamenje s ali brez pogona, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Drobilec«. 32203-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

Inkaso

interjerjane terjatov in dolgov izvršuje učinkovito in uspešno: Inkaso zavod, Ljubljana, Kolo dvorska 41. 31929-16

Hranilno knjižico

»Vsehranje« vlog pri delavnih zavodih. Na tobe kapitala. Poravnave, Uprava, napovedi, in formacije. — Ureditve revizije, bilance in stalne kontrole. Knjižničarstvo in vse druge trgovske gospodarske posle teved. 31693-16

Posojilo Din 150.000

proti vknjižbi na prvo mesto, skratka varnost, obresti po dogovoru. — Posojilo na og. odd. Jutra pod »Mestna«. 32067-16

DENARNE POSLE

Posredovanje kreditov — Posredovanje vlog pri delavnih zavodih. Na tobe kapitala. Poravnave, Uprava, napovedi, in formacije. — Ureditve revizije, bilance in stalne kontrole. Knjižničarstvo in vse druge trgovske gospodarske posle teved. 31693-16

»Svetovalec«

koncesionarna trgovska gospodarska POSLOVALNICA M. Kovacik Ljubljana, Viska ul. 3. 276-3

Avto

5-sedežna limuzina dobro ohranjena, zaradi povezanosti za vsako ceno napredaj, tudi na obroč. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32194-10

Novofundlandce

prilagojena izredno krasne, prosvetne pore. 32194-10

Konja - bosanca

nad 5 let starega, zdravega in brez hrb. kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Pravi bosanec«. 32033-27

Krasen pes

čistokrvna nemška doga, 9 mesecev star, visok 80 cm, napredaj. Na zahtevo poslovalnic Jutra. 32194-10

Pisalni stroj

rabljen, prodam. Trgovina, Tivarska 27. 32194-10

Elektromotor

izmeničen tok, 220 V, 1/2 KS rabljen, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Distanca«. 32159-29

Drobilec

za kamenje s ali brez pogona, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Drobilec«. 32203-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978-29

»Berkela« stroj

za rezanje šunke in samlane, dobro ohranjen, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Stroji

pletalni, krojaški in čevlarski, prodam. Struški, Prule 23. 32042-29

Pisalni stroj

napredaj, pisalne olatje, naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 31978

Hotel „Zlatna Kruna“

ZAGREB, želi cenjenim oblaovalcem hotela

ERECEN BOŽIĆ IN VESELO NOVO LETO.**Najslajša in najboljša**

krepilna pijača je

B E R M E T — V I N O,

črna iz Fruške gore,

Sremski Karlovci. — Gostinčarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodekih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovci. Fruška gora.

ZASTOPNIKA

prvorazrednega in dobro vpeljanega za Slovenijo IŠČE zagrebska tvornica bombažnih in volnenih tkanin. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Vsem cenjenim gostom, prijateljem in znancem želim

prav vesele in zadovoljne božične praznike,

ob enem tudi

srečno veselo novo leto

ter se še za nadaljni obisk najtopleje priporočam.

TOŠE HUČGOSTILNA PRI »PANJU«
Ljubljana — Vegova ulica 10.

IZPOSODIMO RADIJSKE APARATE.

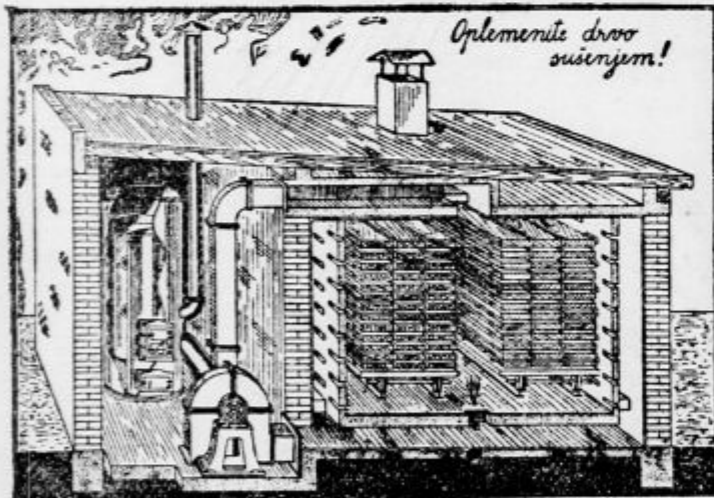
„RADIO“, r. z. z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva 7.

S pojedino, godbo in petjem,
s voščili, darili in cvetjem
slavili smo novega leta prihod.
A slavnosti tam so le dobro uspelo,
kjer v skledah so tečne „Jajnine“ duhte,le,
poznane po finem okusu porsod.

Kodak**IDEALEN
DAR ZA
BOŽIČ!**

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto

ZAGREBAČKA PROIZVODNJA VRPCA**L. STERN I DRUG
KARLOVAC****Sušilniške
opreme
dobavlja:****ING. WEISS****ZAGREB**

Šenoina 32

Tel. 84-95

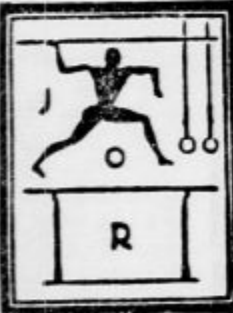
NOVA DOBA**NOVI PRAKTIČNI SISTEMI
TELOVADNEGA ORODJA.**

KADAR SE ODLOCITE ZA NAKUP, ZAHTEVAJTE BREZ-OBVEZNO PONUDBO SPECIJALNE

Tvornica telovadnega orodja

J. ORAZEM,

RIBNICA NA DOLENJSKEM

Prijateljem, gostom in znancem javljamo tužno vest, da nam je v 46. letu starosti, po kratki bolezni danes ob 16. nenadoma preminula naša vzorna soproga, zlata mamica in nepozabna sestra

FRANČIŠKA PEČAR

posestnica, trgovka in gostilničarka »PRI KAČARJU«

K večnemu počitku jo bomo spremlili v petek, 24. decembra, ob 15. uri iz doma žalosti, Črnuče 33, na črnuško pokopališče.

Rajnico priporočamo v blag spomin in v molitev!

ČRNUČE, 22. decembra 1937.

Zaljubljeni:

FRANCE, soprogi: FANCI, EDICA, VENCESLAV, BERNARDA, MARICA, CVETKA otroci: FRANCE, ANTON, PAVLE, JANCE, ANGELA, MANICA, bratje in sestre — ter ostalo sorodstvo.

**SREČO
in DENAR****VSE LAHKO IMATE!**

Želite li spoznati svojo usodo? —
Želite li dobiti 5.000 dinarjev? —
Tedad prečitajte ta oglas, vrsto za vrsto do kraja in polščite tiskovno napako!

Vsi narodi imajo že davno znanstvene knjige o okultnih tajnah, samo naš narod jih doslej še ni imel. Zato se je odločil naš največji strokovnjak v grafologiji in astrologiji KARMAH, znan in priznan po vsej Evropi in po vsem svetu, da napiše v našem jeziku epohalno strokovno knjigo o vseh okultnih vedah: psihologiji, grafologiji, astrologiji, frenologiji, hiromantiki, spiritizmu in snoveh.

Ta knjiga: »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« je izšla te dni v velikem formatu in s več kot 200 slikami in risbami.

V njej so prikazana na strokovni pa vendar vsakomur razumljiv način vsa vprašanja, ki so v zvezi s tajno našega značaja ter iz nje izhajajoče usode preteklosti, sedanjosti in bodočnosti življenja, v kolikor se kažejo v potezah naših rokopisov, rok in obraza, dneva rojstva, duševnih posebnosti itd. in to tako, da zamore na teh podlagah vsak posameznik sam izdelati vse potrebne analize in prognoze.

Knjiga »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« razlagajo pojm vede, početek in razvoj psihologije, človeški značaj, duševno dispozicijo in temperament, hipnotizem in sugestijo ter lekcije, po katerih lahko postane vsakdo hipnotizer.

Knjiga »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« razlagajo pojm grafologije, njeno zgodovino, nastanek in razvoj, analizo posameznih grafoloških znamenj po alfabetu z 126 slikami črk, paraf in vijug v podpisih, lego rokopisa in njegovo grafološko karakteristiko, izraz seksualnega življenja z ozirom na spodnje poteze črk »e« in »g« z 21 slikami, seksualno življenje pisca in njegovo grafološko karakteristiko s splošnim ozirom na rokopis, interpunkcije rokopisa, analizo oblike, pisma, dokaz kje vse služi grafologija (s kilšeji rokopisov zločincev, dalje Kreugerja, Staviskega, Rasputina, Mate Hari, Dreyfusa, Redla, nevrotikov, histerikov, tuberkuloznih bolnikov itd.).

Knjiga »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« prikazuje obširno zgodovino in bistvo astrologije, povezanost usode s pojavi v vseirju, proučevanje zvezdne konstelacije, znamenja astrologije, izdelavo horoskopov in horoskopa velikega svetovnega industrijalca Henryja Forda, vse s slikami in risbami.

Knjiga »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« opisuje frenologijo, t. j. veda o fiziognomiji obraza, nosu, ustni, oči itd. ter pomen posameznih potez za proučevanje človeškega značaja, zopet s mnogoštevilnimi risbami.

Knjiga »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« prinaša navodila o hiromantiji, torej čitanje značajev in človeške usode s pomočjo znamenj na naših rokah, s veliko sliko roke, njenih potez, vdolbin in vzboklin itd. v potankostih obdeluje tudi fiziognomijo roke in vse ostalo, kar je v zvezi s to prastaro vedo.

Knjiga »NAŠE ŽIVLJENJE IN OKULTNE TAJNE« prikazuje na zaključku spiritizem in snovi z vsemi onimi vprašanji, ki zanimajo človeka sedanjosti.

Nova knjiga našega velikega psihografologa in astrologa KARMAHA, ki je rezultat njegovega desetletnega strokovnega dela v teoriji in praksi, bo služila torej vsakemu poedincu, ki se hoče resno upoznati s temi navedenimi okultnimi vedami, da jih proučuje in da mu bodo služile v življenju. Toda posebne važnosti je za vse roditelje, učitelje, stražnike, žandarje, juriste, zdravnike, pridobitnike, oženjene in samske moške in ženske. S pomočjo njenih navodil lahko tečno spoznajo značaj svojih otrok, učencev, zločincev, bolnikov, nameščencev in delavcev, nevest in ženinov, zakonskih drugov, prijateljev in neprijateljev. Za zakonsko življenje je poleg tega posebne važnosti spoznavanje seksualnih posebnosti, nagnenij in bolezni.

Nikdo zato ne bo razočaran! Vsak bravec nasprotno bo hvaležen pisцу, ki je spisal to epohalno knjigo, a tudi sebi, ker jo je kupil!

Toda poleg knjige določa predplačniki, ki se sami javijo in najdejo tiskovno napako 19 velikih denarnih nagrad: eno po 5000 din, dve po 1000 din, dve po 500 din, štiri po 250 din in deset po 100 din. Te nagrade se bodo razdelile po odločitvi žrebanja. Vsi ostali predplačniki, ki ne bodo imeli sreče s temi denarnimi nagradami, določa brezplačno popolno analizo svojega značaja, samo ako navedejo pri naročilu: dan, mesec in rojstno leto in javijo tiskovno pogreško.

Knjiga stane obenem s pravico do nagrade in do analize za predplačnike samo din 60!

Denar se pošlje na poštni čekovni račun št. 17.455. Zato ne odlašajte temveč izpolnite

še danes naročilnico in jo pošljite obenem z denarjem na naslov: KARMAH, uprava,

žalec, Dravska banovina.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Naše življenje
in okultne tajne**

Pisec knjige:

»Naše življenje in okultne tajne«

Iz katerih razlogov ni mogel noben drug puder doseči te velike kreacije?
Ker je COTY-jev puder popolnoma čist. Pri njegovem proizvodnji se uporabljajo samo prvovrstne substance in zelo fine sestavine, ki so podvržene najstrožji analizi.
Ker ga finesa njegovega sestava naredi absolutno neškodljivega celo tudi za naj občutljivejšo kožo, ki jo on ščiti, a ne zamaši por.
Ker njegova popolna izbira prekrasnih barv nudi damam možnost, da najdejo ono nianso, katera njihovi polti najboljše pristaja.
Uporaba COTY-jevega pudra čuva kožo, a skrbna izbira nianse poveča lepoto obraza in izraz oči.

COTY**DRUŽABNIKA**

s kapitalom par sto tisoč dinarjev, sodelujočega ali ne, še sprejmejo osnovatelji projektirane nove manjše, solidne, specialne in visoko rentabilne.

TKALNICE

s najugodnejšimi proizvodnimi pogoji in gotovimi pripravami. Interesenti naj se hitro javijo pod »Konjunktura« na oglašni oddelku »Jutra«.

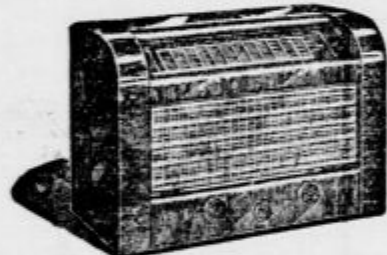
**Vesele božične praznike
in srečno novo leto**

želi cenjenim svojim gostom

GOSTILNA PRI »STEFANU«.

Za obilen obisk se priporočata

brata VESTIO

Glavna zloga

**RADIOAPARATOV
INGELENI, BLAUPUNKT,
SACHSENWERK LTD.**

Najodličnejši aparati po nizkih cenah!

»His Master's Voice«

Samoprodaja za Ljubljano in okolico

»TEHNIK« J. BANJAI

LJUBLJANA, Miklošičeva 20

RAZGLAS

Sprejme se:

I. 2 avtomehanika

II. 8 rudarskih nadzornikov

Pogoji:

Prosilci pod t. I. imajo v roku od 5 dni predložiti podpisani komisijski:

1. dokaze o strokovni sposobnosti;

2. navedeno spravevalo;

3. potrdilo vojaškega urada o reg. voj. obveznosti.

Prosilci pod t. II. imajo v istem roku predložiti:

1. dokaze o šolski izobrazbi;

2. dokaze o dosednji zaposlitvi;

3. navedeno spravevalo;

4. potrdilo vojaškega urada o reg. voj. obveznosti.

Za vse zgoraj navedene prošilce je začetna plača Din 60.— dnevno. Prošnje za sprejem morejo vlagati le jugosl. državljani.

Vrhnik, 23. decembra 1937.

Tehniška komisija Br. I.

VRHNIKA

OROZARNA PASTUOVIO

Zagreb, Jurišićeva ulica 1.

Vodilna trgovina orožja municije in lovsko-sportskih potrebščin. Edino in direktno zastopstvo tovarne P. N. za cenik št. 3B treba poslati din 3.— v poštah znakah.

Veliki ilustrirani cenik izide okrog maja 1. 1938.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Naročniki „Jutra“ so za-
varovani za 10.000 Din.**

Desete požarne prazniške

49

28732-635

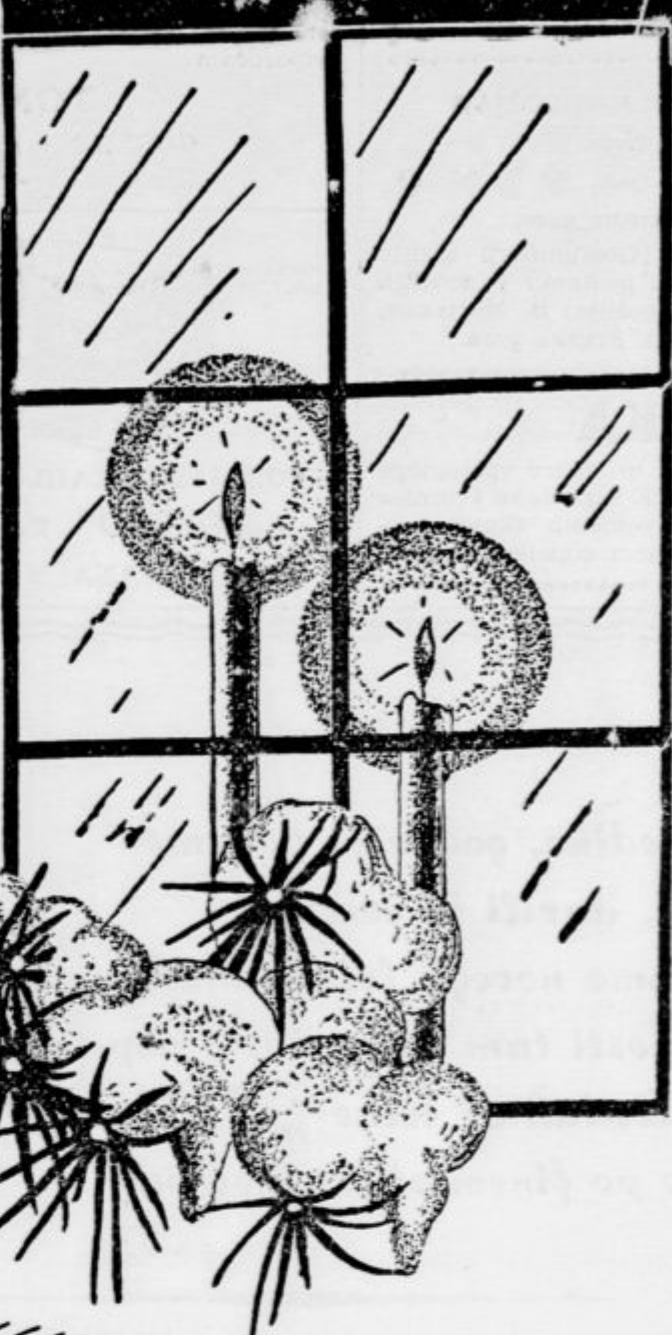
Snežke za otroke, toplo podložene. Varujejo Vaše otroke vlage in prehlada. Od št. 31-35 Din 59.—

59

3762-64700

Otroški čevlji iz jaknega masnega in nepremočljivega usnja, s usnjenim podplatom. Zelo pripravljeni za šolske otroke za dež, blato in sneg. Od št. 31 — 34 Din 69.—, od št. 35 — 38 Din 79.—

79

6962-44622

Močni otroški čevljički, izdelani iz močnega boksa z usnjenim podplatom v rjavi barvi. Od št. 31—34 Din 89.—, od št. 35 — 38 Din 99.—

69

1495 — 6630

Zadnja novost. Eleganten damski čevljiček iz črnega diptina, ki popolnoma nadomešča semiš, s polvisoko peto in usnjenim podplatom. Pripraven za vse prilike.

69

78735-614

Damske snežke, zelo okrasno izdelane. Zapenjajo se na gumbe. Topla tlakelasta podloga greje noge v snegu in blatu.

39

98157-660

Flamantne in močne moške galoše s snežno ojačenim podplatom. Varujejo Vaše čevlje vlage, a hišo blata.

89

2625-66155

Otroški čevljički iz jaknega masnega in nepremočljivega usnja, s usnjenim podplatom. Zelo pripravljeni za šolske otroke za dež, blato in sneg. Od št. 31 — 34 Din 69.—, od št. 35 — 38 Din 79.—

169

3639-44767

»Lord« čevlji za vsako priliko in za vsako obleko za stare in mlade. Doslej poznan kot najdovršenejši izdelek. Lepa oblika. Najboljši material. Cena, brez pribora, Din 169.—

Rata